REGIOPLAN

KÖRNYEZET- ÉS TELEPÜLÉSTERVEZŐ KFT.
9022 GYŐR, ÚJKAPU U. 13.
Tel.: 96/529-751, 311-304
e-mail: regioplan@regioplan.hu

E N Y I N G V Á R O S

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT ÉS SZABÁLYOZÁSI TERV

FELÜLVIZSGÁLAT

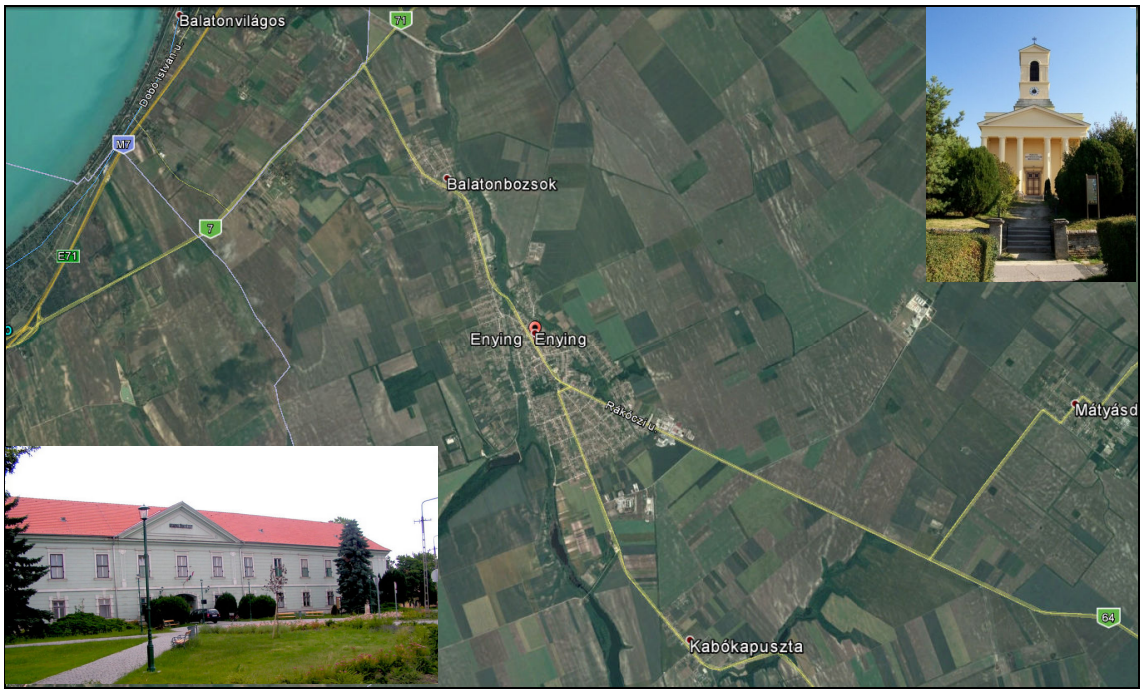

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATI ÉS JAVASLATTÉTELI DOKUMENTÁCIÓ

Jóváhagyott dokumentáció

Dokumentálás dátuma:
Győr, 2022. december hó

Munkaszám: Rp.I.221-7

REGIOPLAN

KÖRNYEZET- ÉS TELEPÜLÉSTERVEZŐ KFT.
9022 GYŐR, ÚJKAPU U. 13.
Tel.: 96/529-751, 311-304
e-mail: regioplan@regioplan.hu

Munkaszám: Rp.I.221-7

E N Y I N G V Á R O S

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT ÉS SZABÁLYOZÁSI TERV

FELÜLVIZSGÁLAT

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATI ÉS JAVASLATTÉTELI DOKUMENTÁCIÓ

Jóváhagyott dokumentáció

Felelős tervezők:

Kalmár Ágnes
településtervező
városépítési és városgazdálkodási szakmérnök

Településrendezés

Kalmár Ágnes
.....
Tervezői névjegyzék szám.: TT 08-0479

Szeredi Gábor
településmérnök
közgazdász regionális fejlesztő

Településrendezés

Szeredi Gábor
.....

Pekkerné Szabó Piroska
okl. táj- és kertépítész
okl. táj- és környezetrendezési szakmérnök
táj- és kertépítész vezető tervező
vezető településtervező

Tájrendezés, környezetalakítás

Pekkerné Szabó Piroska
.....
Tervezői névjegyzék szám.: TK 08-0073
Tervezői névjegyzék szám.: TT1 08-0073

Ferenczi Huba
okl. gépészmérnök

Közműrendszer

Ferenczi Huba
.....
Tervezői névjegyzék szám: TE-T-08-0253
TV-T-08-0253
TH-T-08-0253

Réder Tibor
okl. közlekedésépítőmérnök
okl. forgalomtechnikai szakmérnök

Közlekedési szakág

Réder Tibor
.....
Tervezői névjegyzék szám: Tkö 08-0133

Ügyvezető igazgató:
Kalmár Ágnes, Szeredi Gábor

Győr, 2022. december hó

Felelős tervezőink a Győr-Moson-Sopron Megyei Építész ill. Mérnök Kamarának tagjai

REGIOPLAN

KÖRNYEZET- ÉS TELEPÜLÉSTERVEZŐ KFT.
9022 GYŐR, ÚJKAPU U. 13.
TEL/FAX.: 96/529-751, 311-304
e-mail: regioplan@regioplan.hu

Munkaszám: Rp.I.221-7

E N Y I N G V Á R O S

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT ÉS SZABÁLYOZÁSI TERV

FELÜLVIZSGÁLAT

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATI ÉS JAVASLATTÉTELI DOKUMENTÁCIÓ

Jóváhagyott dokumentáció

Tartalomjegyzék

1. Előzmények 5
1.1. Megbízási előzmények 5
1.2. Egyeztetési előzmények 6
1.2.1. Partnerségi egyeztetések 6
1.2.2. Előzetes tájékoztatási eljárás 8
1.2.3. Véleményezési eljárás 11
1.2.4. Végső szakmai véleményezés 11
2. Helyzetfeltárás 12
2.1. Településrendezési tervi előzmények 12
2.2. Településképi arculati kézikönyv és településkép védelméről szóló rendelet 31
2.3. Területrendezési tervi előzmények 31
2.4. A város bemutatása 51
2.5. Településszerkezeti fejlődés 55
2.6. Természetföldrajzi környezet 60
2.7. Demográfiai jellemzők 62
2.8. Intézményi ellátottság 63
2.9. Gazdasági jellemzők vizsgálata 66
2.10. Építmények jellemzése 67
2.11. Kulturális örökségvédelmi hatástanulmány 71
Az örökségvédelmi hatástanulmányról 75
2.12. Zöldfelületi rendszer 87
2.13. Tájrendezés, környezetalakítás 93
2.14. Táj- és természetvédelem 97
2.15. Környezetvédelem 99
2.16. Közlekedés 109
2.17. Közműellátás 131
3. Helyzetelemzés- és értékelés 148
3.1. Összefoglaló értékelés, adottságok és lehetőségek 148
3.2. Önkormányzati és lakossági kérelmek 149

3.3. A területfelhasználást és szabályozást segítő és korlátozó tényezők, javaslatok 150
3.3. A változtatások hatásai 156
4. Településszerkezet, terület-felhasználás 156
4.1. Településszerkezeti változások 156
4.2. Területi mérleg 169
4.3. Településszerkezeti leírás 170
4.3.1. Területfelhasználás 170
Farmgazdasági terület 182
4.3.2. Tájrendezés, természetvédelem 183
4.3.3. Zöldfelületi rendszer 184
4.3.4. Örökségvédelem 185
4.3.5. Közlekedés 186
4.3.6. Közműellátás 189
4.3.7. Környezetvédelem 191
4.3.8. Védőterületek 192
4.3.9. Korlátozások 193
5. Melléklet 195

1. Előzmények

1.1. Megbízási előzmények

Enying Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2016. évben úgy döntött, hogy felülvizsgáltatja a település jövőképét megfogalmazó településfejlesztési koncepcióját, továbbá a jövőképen alapuló településrendezési terveit (településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv).
A feladat elvégzésére a Regioplan Kft. kapott megbízást.

A településfejlesztési koncepció felülvizsgálata törlésre került tekintettel arra, hogy a felülvizsgálat megindítása előtt jóváhagyott koncepció megfelelő.

A felülvizsgálat szakaszait jelenleg még a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet szabályozza.

A településfejlesztési és településrendezési eszközök felülvizsgálatának oka:
Enying város

- településfejlesztési koncepcióját 2003. évben (190/2003. (IX.10.) sz. határozat) hagyták jóvá (Regioplan Kft.), majd
  - újat készítettek 2015-ben (KD-ITS Konzorcium), 195/2015. (V.18.) határozattal elfogadva
- integrált településfejlesztési stratégiáját 121/2011. (IV.27.) számú határozatával hagyták jóvá, majd
  - újat készítettek 2015-ben (KD-ITS Konzorcium)
- a teljes igazgatási területre kiterjedő településrendezési eszközeit 2004. évben hagyták jóvá:
  - a településszerkezeti tervet a 225/2004. (IX.29.) sz. határozattal
  - a helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet a 35/2004. (IX.30.) rendelettel.

A 2010-es években a településrendezéssel kapcsolatos jogszabályi környezet jelentősen megváltozott. Megalkotásra került a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet, mely részletesen szabályozza a megalapozó vizsgálatok, a koncepció és a településrendezési terv tartalmi követelményeit. Hatályba lépett a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény, valamint módosításra került az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.), valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) is. Emellett módosították, valamint módosítás alatt állt az országos és a megyei településrendezési terv.
A 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet szerint a településszerkezeti tervet 10 évente felül kell vizsgálni, s a hatályos településfejlesztési koncepcióban foglaltaknak meg kell feleltetni.
A hatályos tervekben foglaltakkal kapcsolatosan a lakosság, a településen tulajdonnal bíró polgárok is jeleztek változtatási igényeket, kérvényeztek változtatásokat.

A város 38/2018. (I.31.) határozatával elfogadta a Településképi Arculati Kézikönyvét, majd 11/2018. (V.30.) önkormányzati rendeletet hozott a településkép alakításáról és védelméről. Feladat ezen dokumentációkkal való összhang megteremtése.

A településfejlesztési és településrendezési eszközök felülvizsgálatának célja:

A településfejlesztési koncepció felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása az elfogadása óta eltelt időszak alatt bekövetkezett fejlesztésekre és közelmúltban jóváhagyott települési dokumentációkra (TAK, TKR) tekintettel.
Ez a feladat törlésre került tekintettel arra, hogy a felülvizsgálat megindítása előtt jóváhagyott koncepció megfelelő.

Településszerkezeti terv felülvizsgálata az országos és a megyei területrendezési terveknek megfelelően, az egyes ágazati fejlesztések figyelembe vételével, a közösségi és egyéni igények, fejlesztési szándékok szinkronba hozásával, valamint a közelmúltban jóváhagyott települési dokumentációkkal (TAK, TKR)

Helyi építési szabályzat és szabályozási terv felülvizsgálata a megváltozott magasabb rendű jogszabályok figyelembe vételével, a hatályos terv elkészítése óta felmerült problémák megoldásával, igények kezelésével, valamint szinkronba hozása a közelmúltban jóváhagyott települési dokumentációkkal (TAK, TKR)

A településfejlesztési és településrendezési eszközök felülvizsgálatának hatásai:
A képviselő-testület által elindított komplex településfejlesztési és településrendezési tervezés során olyan egységes szemlélettel készülő, egy eljárási rendben lefolytatott egyeztetési, véleményezési folyamattal társadalmasított, egymással összefüggő és egymásra épülő fejlesztési és rendezési dokumentumok készülnek el, amelyek közép és hosszútávon lehetővé teszik a fejlesztési eszközök optimális felhasználását. Az értékek megőrzése és a fejlesztések lehetővé tétele kettősségét az építés rendjének meghatározásával biztosítják.

1.2. Egyeztetési előzmények

1.2.1. Partnerségi egyeztetések

Első lépésként partnerségi egyeztetésre került sor, melynek keretében a tervezők egyeztették a főbb tervezési feladatokat az önkormányzat képviselőivel, majd a helyi lakosság kérdőív kitöltésével jelezhette fejlesztési szándékait, problémáit.
Teljes kérdőívből mindössze 3, rövidített kérdőívből pedig 15 darab került kitöltésre, mely a közel 7000 enyingi lakoshoz viszonyítva nagyon alacsony (0,3%-os) mintavételt jelent.
A kérdőívek kiértékelése után összegzésként megállapítható volt, hogy a kérdőívet kitöltők szerint:

- a települést átszelő 64-es út forgalma zavaró hatású, mind a közlekedést (nehéz az út keresztezése, nem tartják be a sebességhatárt), mind a zaj- és légszennyezést, valamint a rezgést tekintve. Javasolt forgalomirányító berendezés(ek) elhelyezése, kerékpársáv kialakítása, kerékpárút építése, parkolók kialakítása
- a városközpont rendezett, mind a közintézményeket, mind a zöldfelületeket, valamint az infrastruktúrát tekintve
- a központon kívüli területeken a mellékút-, kerékpárút- és a járdahálózat további fejlesztése szükséges
- jelentős és zavaró hatású a mezőgazdasági gépek forgalma a város útjain
- az állattartásból jelentős bűzhatás származik, mely a város lakott területének egészén zavaró, ezért szükséges az állattartás korlátozása
- a város legvonzóbb értékei között első helyen a templomok, valamint a kastély és parkja áll, de megőrzendő érték az ún. Landy-ház, valamint az iskolák épületei is
- szükség van további intézményfejlesztésre, elsősorban új könyvtárra

- nagy az elhagyott, elhanyagolt épületek száma, mely rontja a városképet
- a járásközponti ranghoz megfelelő szolgáltatásokra, ellátásra van szükség, így fejlesztendő a középfokú oktatás és szükséges a szakorvosi ellátás bővítése
- számos, nagy kiterjedésű zöldfelülettel rendelkezik a város, de hiányoznak az olyan parkok, melyek a pihenésre, aktív kikapcsolódásra (testedzésre) is alkalmasak. Javasolt az Új-tó rehabilitációja.
- nem megfelelő a munkahelykínálat, nagyfokú az ingázás, az ipari ágazat fejlesztése szükséges, új gazdasági területek kijelölésével (Enying és Kabókapuszta között elsősorban)
- a tömegközlekedési ellátás fejlesztése szükséges a nagyobb városok irányába, hiányzó útkapcsolat van Balatonszabadi, Siófok felé, Alsótekerest pedig új útvonalon kellene megközelíteni
- nem megfelelő a csapadékvíz elvezetése
- új lakóterületek kijelölése szükséges elsősorban Enying és Balatonbozsok, valamint Enying és Kabókapuszta között
- további 1-2 ezer fős népességnövekmény még optimális lenne

A kérdőívek részletes kiértékelését a terviratok fejezet tartalmazza.

A város önkormányzatának képviselő-testülete 2017. április hónapban megalkotta önkormányzati rendeletét a partnerségi egyeztetés szabályairól.

2017. június hónapban az előzetes tájékoztatási eljárás megindítása előtt az önkormányzat képviselői a következő településrendezési feladatokat határozták meg.
az átfogó településrendezési feladatok az alábbiak:
- a településfejlesztési koncepció felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása
- a településszerkezeti terv felülvizsgálata
- a helyi építési szabályzat és szabályozási terv felülvizsgálata

a részletes településrendezési feladatok az alábbiak:
- a helyi értékvédelem, a védendő építmények szabályozásának felülvizsgálata
- Leshegy lakóterületként történő rendezése
- Kabókapusztán gazdasági terület kijelölése
- Enying Sportpálya és Alsótekeres között kerékpárút létesítése
- Hősök tere csomópont felülvizsgálata
- a Marosi utca menti tervezett telekalakítás átvezetése és a Zöld város beruházás (Városközpont) figyelembe vétele
- a Szabadi utca folytatásában lévő földrészletek beépítésre szánt területté minősítésének vizsgálata
- a Fő utca mentén kijelölt parkolási területek felülvizsgálata
- a falusias lakóterületen garázs elhelyezhetőségének vizsgálata a közterület felé eső telekrészen
- (farm)gazdasági központok kijelölése a külterületen, így a 080/5,6,7,14 hrsz.-ú területeken
- az ún. Öreg-hegy szabályozásának felülvizsgálata a megjelent lakófunkció figyelembe vételével
- a fejlesztési dokumentációk figyelembe vétele, rendezési tervbe illesztése, úgymint:
  - tervezett kerékpárút
  - tervezett uszoda
  - vízkárelhárítás terv (Cinca mellett szervizút biztosítása)

- integrált településfejlesztési stratégia
- 0194/3 hrsz.-ú ingatlan fejlesztési céljának meghatározása
- Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola területbővítése
- 7701/1 és 085 hrsz.-ú ingatlanok ipari park kialakítására vonatkozó felülvizsgálata

- az ún. Józsefkúti árok megközelítésének biztosítása
- tervezett elkerülő út megtartása
- a Fő utca utcaképének egységesítésére vonatkozó előírások kidolgozása
- a magasabb rendű jogszabályokkal harmonizáló helyi építési szabályzat kidolgozása

A tervezési további szakaszában ezen kérelmek kis mértékben módosításra kerültek, figyelemmel az előzetes tájékoztatás során beérkezett véleményekre is. A pontosított kérelmeket a 3.2. pont tartalmazza.

1.2.2. Előzetes tájékoztatási eljárás

2017. év június hónapban az előző fejezetben meghatározott feladatok szerepeltetésével összeállításra került az előzetes tájékoztatási dokumentáció.
A tervezés ezen **előzetes szakaszában** az érintett államigazgatási szervek és a szomszédos települési önkormányzatok megadták a fejlesztési terv összeállításánál figyelembe veendő szempontjaikat.
A szomszédos önkormányzatok nem emeltek kifogást a tervezett módosításokkal szemben.

Előzetes vélemények

	Államigazgatási szervek, önkormányzatok	**Vélemény**
1.	Fejér Megyei Kormányhivatal állami főépítészi hatáskörben	A dokumentációt papíralapon is kéri megküldeni. Megadta a hatáskörébe eső, figyelembe veendő jogszabályi követelményeket, eljárási rendet. A koncepció módosításával kapcsolatban megadta a figyelembe veendő jogszabályi követelményeket.
2.	megyei főépítészi hatáskörben	Felhívta a figyelmet a területrendezési tervekkel való megfelelésre, valamint megadta azok várost érintő elemeit és az arra vonatkozó részletes előírásokat
3.	környezetvédelmi és természetvédelmi hatáskörben	A város területén országos jelentőségű védett természeti területek és Natura 2000 hálózatba tartozó területek nem találhatók. Megadta a hatáskörébe eső, figyelembe veendő jogszabályi követelményeket.
4.	népegészségügyi hatáskörben	Megadta a hatáskörébe eső, figyelembe veendő jogszabályi követelményeket. A koncepció készítése az Európa 2020 Stratégia célkitűzéseivel, továbbá az OFTK és a Fejér megyei Tk célrendszerével összhangban történjen meg.

5.	közlekedési hatáskörben (gyorsforgalmi út…)	nem rendelkezik hatáskörrel
6.	örökségvédelmi hatáskörben	A város területén 7 db régészeti lelőhely található, valamint 2 db műemlék. Örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni. Megadta a hatáskörébe eső, figyelembe veendő jogszabályi követelményeket.
7.	ingatlanügyi hatáskörben	Megadta a hatáskörébe eső, figyelembe veendő jogszabályi követelményeket Tájékoztat, hogy a településen a 2-3. minőségi osztályú szántó minősül átlagosnál jobbnak.
8.	Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Véleményt nem közölt.
9.	Országos Vízügyi Főigazgatóság	Véleményt nem közölt.
10.	Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala	Megadta a hatáskörébe eső, figyelembe veendő jogszabályi követelményeket.
11.	Fejér Megyei Kormányhivatal Katasztrófavédelmi Igazgatóság Területi Vízügyi Hatóság	Megadta a hatáskörébe eső, figyelembe veendő jogszabályi követelményeket. A város területét hidrogeológiai vízbázis nem érinti. A település érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen lévő településnek minősül. Állandó vízfolyás a Cinca-Csíkgát-patak. A rendezési tervben le kell határolni a magas talajvízállású és vízjárta területeket, a hullámtereket és a nagyvízi meder területet.
12.	Fejér Megyei Kormányhivatal Katasztrófavédelmi Igazgatóság	Megadta a hatáskörébe eső, figyelembe veendő jogszabályi követelményeket. Közölte, hogy az EuroChem Agro Hungary Kft. (Kossuth major 041/6) esetében a veszélyességi övezet határának megállapítása folyamatban van.
13.	Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatala Műszaki Engedélyezési, Fogyasztóvédelmi és Foglalkoztatási Fogyasztóvédelmi Főosztály Útügyi Osztály	A kérelmet átteszi a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Vasúti Hatósági Főosztályhoz.
14.	Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár /Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Örökségvédelmi Osztály/	Tárgyi ügyben nem rendelkezik hatáskörrel.
15.	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Megadta, hogy a város területén milyen kategóriájú, táj- és természetvédelmi szempontú kijelöléssel érintett területek találhatók és megadta azok lehatárolását. Környezeti vizsgálatot kell lefolytatni.
16.	Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztály	A módosítás a honvédelem érdekeit nem érintik.
17.	Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság	Megadta a hatáskörébe tartozó, figyelembe veendő követelményeket. Az eljárás további szakaszában nem kíván részt venni.

18.	Budapest Főváros Kormányhivatala Közlekedési Főosztály Útügyi Osztály	Megadta a hatáskörébe tartozó, figyelembe veendő követelményeket. Az NFM Közúti Infrastruktúra Fejlesztési Főosztályt megkereste, onnan észrevétel határidőn belül nem érkezett.
19.	Nemzeti Fejlesztési Minisztrérium Közlekedéspolitikáért Felelős Államtitkárság	Véleményt nem közölt.
20.	Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatala	Véleményt nem közölt.
21.	Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerbiztonsági, Földhivatali, Növény- és Talajvédelmi, Erdészeti Főosztály Földművelésügyi és Erdészeti Osztály	Megállapította hatáskör hiányát.
22.	Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatala Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Osztály	Megadta a kiváló termőhelyi adottságú erdőterületekre, valamint azok rendeltetésére vonatkozó adatokat, továbbá a hatáskörébe eső, figyelembe veendő jogszabályi követelményeket. Felhívta a figyelmet az erdőterületek jogszabálynak megfelelő szabályozására.
23.	Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály	A város területén működő bánya, megkutatott ismert ásványvagyon nincs. Nyersanyagkutatásra engedélykérelmet nyújtottak meg. Megadta a kutatási terület koordinátáit. Megadta a felszínmozgások által potenciálisan veszélyeztetett területek lehatárolását. Kabókapusztát érintve a MOL Zrt. tulajdonában lévő CH termékvezeték húzódik.
24.	Országos Atomenergia HIvatal	Nincs a hatáskörükbe tartozó létesítmény a város tervezési területének figyelembe veendő közelségében. Az eljárás további szakaszában nem kíván részt venni.
25.	Budapest Főváros Kormányhivatala (természetes gyógytényezők…)	Véleményt nem közölt.
	Ádánd Község Önkormányzata	Az eljárás további szakaszában nem kíván részt venni.
	Balatonszabadi Község Önkormányzata	Javaslatot, észrevételt nem kíván tenni. Az eljárás további szakaszában nem kíván részt venni.
	Lajoskomárom Nagyközség Önkormányzata	A tervezett módosításokkal egyetért.
	Mezőkomárom Község Önkormányzata	Észrevételt nem tesz. Az eljárás további szakaszában nem kíván részt venni.
	Lepsényi Közös Önkormányzati Hivatal	Véleményt nem közölt.
	Siófok Város Önkormányzata	Abban az esetben kívánnak a további eljárásban részt venni, amennyiben a módosítás városuk közigazgatási területét is érintheti.
	Lepsényi Közös Önkormányzati Hivatal Szabadhídvégi Kirendeltsége	Véleményt nem közölt.
	Balatonfőkajár Község Önkormányzata	Véleményt nem közölt.
	Kislángi Közös Önkormányzati Hivatal Mátyásdomb Kirendeltsége	Az előzetes tájékoztatási dokumentációban foglaltakkal egyetért.

	Balatonvilágos Község Önkormányzata	A felülvizsgálat tartalmával egyetért. Az eljárás további szakaszában nem kíván részt venni.

A településen 2017. évben tartott lakossági fórumon, valamint a fórumot követően a partnerek részéről a tervvel kapcsolatban vélemény, észrevétel nem fogalmazódott meg.

Egyeztetéseket követően a megalapozó vizsgálatok és javaslattételi dokumentáció 2020. év elején kiadásra került.

2020. év második felében tervismertetésre került sor, melynek keretében a településszerkezeti és a szabályozási terv került bemutatásra. A tervek kis mértékű változtatását követően a helyi építési szabályzat 2021. február hónapban az önkormányzat részére megküldésre került egyeztetés céljából.

A tervezési eljárás elhúzódása miatt 2021. augusztus hónapban az előzetes szakaszban 2017-ben megkeresett szervek és önkormányzatok ismét megkeresésre kerültek annak érdekében, hogy közöljék, fenntartják-e korábbi véleményüket. Az eljárás iratait a terviratok fejezet tartalmazza.
A beérkezett véleményekkel kiegészülve jelen dokumentáció felülvizsgálatra került, tekintve, hogy időközben jóváhagyták az országos és megyei tervet, valamint az ágazati jogszabályok is megváltoztak.

1.2.3. Véleményezési eljárás

A 2021. október hónapban elindult véleményezési eljárás során a véleményezési dokumentációval kapcsolatban **módosítást, vagy a fejlesztést befolyásoló véleményt** fogalmazott meg:

- a Fejér Megyei Kormányhivatal, Állami Főépítész Iroda
- a Fejér Megyei Kormányhivatal, Környezetvédelmi,Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály
- a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
- a Fejér Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Örökségvédelmi Osztály
- Enying Város Önkormányzata

A város képviselő-testületének döntése alapján az elfogadott észrevételek a tervbe beépítésre kerültek. Az 5. és 6. módosítási terület kereskedelmi, szolgáltató besorolást kapott, míg a 14. és 37. módosítási területek különleges, mezőgazdasági üzemi területbe kerültek besorolásra.
Ezen övezeti változások a biológia aktivitásérték számításban, valamint az egyes változásokat, azok hatásait bemutató fejezetben átvezetésre kerültek. Időközben jóváhagyásra került a gyorsforgalmi út új nyomvonalra helyezésére vonatkozó rendezési terv módosítás. A tervben már ezen új nyomvonal szerepel.

1.2.4. Végső szakmai véleményezés

A 2022. november 11-ére összehívott egyeztető tárgyalás iratait a terviratok fejezet tartalmazza. Az állami főépítész záró véleményének kiadását és az abban kért, jogszabályon alapuló módosítások átvezetését követően a tervet Enying Város Önkormányzat Képviselő-testülete 16/2022. (XII.1.) önkormányzati rendeletével, valamint 292/2022. (Xi.30.) határozatával jóváhagyta.

2. Helyzetfeltárás

2.1. Településrendezési tervi előzmények

Enying város hatályos településfejlesztési és településrendezési eszközei

Településfejlesztési koncepció: elfogadva a 190/2003. (IX.10.) sz. határozattal,
felülvizsgálva, új készítve 2015. évben
Integrált településfejlesztési stratégia: 2015. évben
Településszerkezeti terv: elfogadva a 225/2004. (IX.29.) sz. határozattal,
módosítva a 292/2010. (VIII.25.) sz. határozattal
a 196/2022. (VI.29.) sz. határozattal.

Helyi építési szabályzat: elfogadva a 35/2004. (IX.30.) ök. rendelettel,
módosítva a 18/2010. (IX.01.) ök rendelettel,
a 21/2013. (XI.4.) ök rendelettel,
a 12/2022. (VI. 30.) ök. rendelettel.

A hatályos településfejlesztési tervek fő megállapításai

Enying város településfejlesztési koncepciója, 2003

Erősségek	**Gyengeségek**
- jó minőségű termőföld, amely sokrétű agrár és kertészeti hasznosítást tesz lehetővé - népességét növelni képes térség - kedvező korstruktúra térségi szinten - az ősi, organikus településszerkezet nagyobb arányú fennmaradása - építészeti értékek (kastély, r. k. templom) - jó közlekedési lehetőség: főút, autópálya - lakásállomány növekedése, minőségi javulása - szociális infrastruktúra elérhetősége helyben - képzett, iparban tapasztalatot szerzett munkaerő	- természetes fogyás - vándorlási veszteség - külterületi településrészek lakónépessége folyamatosan csökken - vállalkozói aktivitás alacsony - egyoldalú gazdasági szerkezet - huzamos ideig való itt tartózkodás turisztikai feltételei nem teremtődtek meg, kevés a – Balatonon kívül – az idegenforgalmi vonzerő - viszonylag kevés a szálláshely és a színvonalas vendéglátóhely - a szennyvízhálózat nincs kiépítve

Lehetőségek	Veszélyek
- új közművesített telkek kialakításával, letelepedést segítő programok bevezetésével növelni lehet a bevándorlást - iskolák összefogásával: a lecsúszó rétegek oktatása felnőttoktatás - iskolázottsági szint emelése - konvertibilis tudás biztosítása - helyi kis- és középvállalkozások fejlesztése térségspecifikus mezőgazdasági termékek nagyobb arányú feldolgozását tenné lehetővé helyben - kis- és középvállalkozások kapcsolódhatnak a nagyvárosi üzemek beszállítói hálózatához - földrajzi fekvés: a Balaton közelsége - városkép alakítása - turizmus stratégia megfogalmazása és elemeinek kiépítése - Európában élénkül a kereslet a zöld turizmus, a természet-megfigyelő turizmus, a sportturizmus iránt - gyalogos és lovastúraút kijelölése és kialakítása - kerékpárutak kiépítése - táborhelyek igényes kialakítása	- nehéz piaci helyzet a mezőgazdaságnak problémát okoz - enyingi kistérségben növekvő munka-nélküliség - építési telkek kialakítása nehézkes (kevés önkormányzati terület, a műszaki infrastruktúrák kiépítésének magas költségei) - közeli nagyvárosok munkaerő elszívó hatása - a térség agglomerálódása - a városból kiszoruló deviáns elemek megjelenése a külterületi lakott helyeken

forrás: Enying város településfejlesztési koncepciója, 2003

A település- arculatának, jellegét meghatározó vonásainak, fejlődésének fő irányai

Mezőgazdasági központ

A településtörténeti múlt - virágzó mezőgazdasági központ a Batthyányi uradalom idejében, jelentős foglalkoztatást biztosító szövetkezetek az elmúlt évtizedekben -, a település mai fő ágazatai, munkaadói - jól működő mezőgazdasági vállalkozások jelenleg is –, a település adottságai a térség mezőgazdasági központjává emelik a várost.

Ezen települési jelleg mindenképpen meghatározó a város életében, illetve annak jövőjét tekintve. Támogatandók –e téren a már meglévő tevékenységek és új kezdeményezések: növénytermesztés, növényvédelem, farmergazdaságok, állattartás, nemesítés, vadgazdálkodás, halászat, feldolgozó-, tároló-, szállító funkciók, piacok, külterületi utak, öntözés, fásítás, zártkertek, mezőgazdasággal kapcsolatos oktatás, a mezőgazdasággal a település történelmi és agrár múltjával kapcsolatos kiállítások bemutatók szervezése…

Térségi központ

Enying térségi központi szerepe általános (oktatás, kereskedelem, egészségügy, munkahelyek…), szolgáltató és hivatali funkciók vonatkozásában is meghatározó. Enying a mezőföldi települések kistérségi központja – kistérségi társulás központja. Enying 3 megye (Fejér, Somogy, Veszprém) találkozásánál fekszik. Enying város az M7, 70, 71, 64 számú főközlekedési utak és az új tervezett országos és európai tranzitútvonalak metszéspontjában (K-Ny irányú transzverzális vonalként az M8 autópálya és az É-D-i irányú E65 európai út mint a Helsinki folyosók része) található. Fontosak a város életében településközi kapcsolatok (testvérvárosok).

A térségközponti igényeknek megfelelni, az alábbiakra tekintettel igyekszik a város: nem csak a város, hanem a környező települések ellátása is cél, munkahelyteremtés („lehetőség szerint

minél kevesebb más településen dolgozó–ingázó, minél több helyi munkával rendelkező betelepülő") telephelykínálattal, új befektetések realizálásával, vállalkozók támogatásával, szolgáltatások kibővítésével, minőségi fejlesztésével. A hivatali *(modern közigazgatással szemben támasztott követelményeknek való megfelelés – közigazgatás reformja)* és általános városi (*könyvtár, közművelődés…)* szolgáltatások fejlesztése. Fiatalok kulturált szórakozásának, szabadidő eltöltésének támogatása (pl. internet kávéház, szórakozóhelyek…). A kistérségi központi jellegből fakadóan koordinatív, gesztori stb. szervező, összefogó feladatokat is el kell látni. Ki kell használni a város település földrajzi adottságait, kapcsolatait. Enying távlatban, mint logisztikai bázis – szállítmányozási telephelyek kialakítására is alkalmassá válhat.

Pihenőváros, sportváros

Enying – a történelmi település és a településrészek – jó adottságú rekreációs céllal fejleszthető területekkel rendelkeznek. A település belső utcáiban kedvező fekvésű, csöndes telkek találhatók. A város folyamatosan igyekszik tenni a közösségi élet fejlesztéséért, a sport lehetőségek bővítéséért, a szabadidős és pihenő „terek" kulturált kialakításáért annak érdekében, hogy lakói részére az egészséges életmód feltételei, annak változatos- (óvodai, iskolai, verseny- és tömegsport) támogatása, minőségi-, korcsoportonkénti sportlehetőségek adottak legyenek. A pihenővárosi jelleghez kötődve biztosítani kell a település lakói és az ide látogatók nyugalmát is.

Ezen településjelleggel kapcsolatos követelményeknek megfelelni az alábbiak preferálásával lehet: túlnyomóan kertvárosias települési lakóterületek kialakítása, gazdag jó minőségű közösségi és sport területek – *meglévő és újak* - fejlesztése, pihenőparkok, játszóterek kialakítása, gyalogos-, kerékpáros-, lovas túraútvonalak kijelölése, a zajos, szaghatással járó tevékenységek szigorú szabályozása, a lakó-, intézményi-, és pihenő funkcióktól való markáns elválasztása (védőtávolságok, telephelyengedélyek, állattartás). A településen kiemelt hangsúlyt kell fektetni a közbiztonságra, az egészségügyi ellátás minőségi fejlesztésére (gyógy-, termálturizmus beindításával, megvalósításával kapcsolatos lehetőségek feltárása). Minőségi külső- és belső településkép javítása (közterület alakítások…).

Balatoni háttértelepülés

Mivel Enying a Balaton háttérrégiójában foglal helyet (a Balatontól mintegy 5 /közigazgatási határt figyelembe véve/ -10 km-re /településközpontot figyelembe véve/), így városunk fejlesztési elképzeléseinél nem lehet figyelmen kívül hagyni ennek hatásait, az ebből fakadó lehetőségeket (nem csak pozitív, hanem negatív hatásokat is: szezonális többletforgalom, bűnözés). Településünk a Siófoki kistérség, illetve ezen kistérséghez kapcsolódóan tagja a Dél-balatoni és Sió-völgyi Hulladékgazdálkodási Nagyrégiós konzorciumnak.

Ezen településjelleget erősíteni kell, támogatni az ezzel kapcsolatos, vagy összefüggésbe hozható kezdeményezéseket. A Balaton irányába mutató közlekedési kapcsolatokat fejleszteni kell (regionális kerékpárút, Balatonszabadi felé vezető út, a 6401 j. út kiépítése…) Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a turisztikai kínálatra. Ilyenek például: olcsóbb szálláshelyek, éttermek, kulturális programok, népszokások, hagyományok, helytörténeti és egyéb látványosságok, balatoni kiegészítő szolgáltatások, dísznövény kertészet, gyümölcstermesztés…

A fenti fő irányok mindegyike meghatározó, meg kell teremteni ezek összhangját, elkerülve és mind inkább csillapítva ezen funkciók esetleges egymást zavaró hatását, törekednünk kell a kapcsolódó fejlesztések lehetőségeinek feltárására, kiaknázására.

STRATÉGIAI CÉLOK	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ALAPELVEI	TERVEZÉSI PROGRAM
A., VÁROSIAS ARCULAT ALAKÍTÁSA	1. Lakónépesség csökkenésének megállítása, a bevándorlás elősegítése	1. Új lakótelkek kijelölése Beépítési intenzitás növelése Változatos telekkínálat biztosítása
	2. A települési értékek védelme	2. Helyi védelmi javaslat kidolgozása
B., TÉRSÉGI SZEREPKÖR NÖVELÉSE	3. Térségi intézmények, gazdaságos és kulturált működés feltételének biztosítása	3. Intézményterület-fejlesztés, intézmények koncentrált elhelyezése, racionalizálása
C., SZABADIDŐ-ELTÖLTÉS FELTETELEINEK BIZTOSITASA	4. Sport, szabadidő célú területek fejlesztése Turizmus helyi fogadásának biztosítása Kulturális fejlesztések	4. Szabadidős célú területek kijelölése A turizmus legkülönbözőbb formáinak megfelelő fogadóhelyek környezetkímélő kialakítása
D., MUNKAHELYTEREMTÉS	5. Elsősorban kis- és középvállalatok fejlesztése	5. Ipar, kereskedelem-szolgáltatás számára terület kijelölése
E., VÁROSI TÉRSZERKEZET FEJLESZTÉSE	6. A város belső és külső közlekedés-hálózat fejlesztése Közlekedési kapcsolatok fejlesztése a városkörnyéki településekkel	6. A 64-es főút belső úthálózati tehermentesítése, forgalomcsillapítása Kerékpáros közlekedés új nyomvonalainak meghatározása Külterületi úthálózat meghatározása
F., ÉPÍTETT KÖRNYEZET MINŐSÉGÉNEK JAVITASA	7. A település kommunális rendszereinek fejlesztése	7. Az ellátórendszerek fejlesztésével foglalkozó tervek megvalósítása
	8. Külterületi volt zárkertek és lakott helyek fekvésének felülvizsgálata	8. Külterületi volt zárkertek és lakott helyek rendezése
G., TERMÉSZETI KÖRNYEZET MINOSEGENEK JAVITASA	9. A kedvező települési környezet kialakítása, megőrzése, fejlesztése	9. Környezetvédelmi feladatok megfogalmazása
	10. Domborzati tényezők adta lehetőségek megőrzése	10. Természetes partfalak, földrézsűk védelmének megoldása
H., ÖNKORMÁNYZATI INGATLANVAGYON GAZDALKODAS MEGUJITASA	11. Közcélú fejlesztéshez szükséges ingatlanok önkormányzati tulajdonba vétele, egyéb (pl. külterületi szántók) ingatlanok csereingatlanként való felhasználása vagy értékesítése (befolyó összegek közcélú ingatlanra fordítása)	11. Listázni kell a közcélú és nem közcélú ingatlanok körét

forrás: Enying város településfejlesztési koncepciója, 2003

Enying város településfejlesztési koncepciója, 2015

	ERŐSSÉG	GYENGESÉG
	1. Oktatási infrastruktúra rendelkezésre áll (iskolák, gimnázium), képzési lehetőségekkel, térségi oktatási, közművelődési szereppel 2. Járásközponti, körzeti igazgatási feladatok, munkakörök 3. Új szakorvosi rendelő 4. Sok működő civil szervezet 5. Fejleszthető önkormányzati épületek rendelkezésre állnak (tornyos iskola, kastély, egyéb) 6. Kulturális programok hagyománya 7. Együttműködési szándék a járási településekkel 8. Gazdag természeti és kultúrtörténeti adottságok 9. Jó közlekedés-földrajzi helyzet 10. Kiváló termőhelyi adottságok, magas termésátlagokkal 11. Van önkormányzati földterület 12. Szőlő- és borkultúra 13. Kihasználatlan ipari létesítmények 14. Hagyományos vállalkozások (Alsótekeresi faiskola), tradicionális kereskedelmi központ 15. Info-kommunikációs feltételek jók 16. Csatornázott település 17. Nincs környezetkárosító ipar 18. Jó zöldfelületi rendszer, rekreációs adottságok, vízfelületek 19. A megújuló energiagazdálkodás adottságai jók	1. Nincs egységes helyi identitás 2. A foglalkoztatottak több mint fele napi ingázó 3. Alacsony jövedelem színvonal és nagyarányú rászorultság 4. Szegregálódó településrészek 5. Nincs összefogás, aktív szereplők hiánya 6. Alacsony iskolázottság 7. Fiatalok elvándorlása (város, külföld), értelmiség elvándorlása 8. Kevés a sportolási lehetőség 9. 2000 óta nincs főzőkonyhája a településnek 10. Rossz imázs 11. Nincs rendőrkapitányság 12. A járás a 290/2014.(XI.6.) Korm. rendelet alapján „kedvezményezett" – elmaradott a környezet is 13. Enying gyenge centrumfunkciója, gazdasági súlya kicsi 14. Nincs előkészített iparterület 15. Kevés a vállalkozó, kicsi az aktivitás 16. Kevés a tőkeerős nagyvállalkozó 17. Magas a munkanélküliség, ezen belül a pályakezdő mn 18. Kedvezőtlen birtokszerkezet (s föld kevés kézben összpontosul) 19. Monokulturás, kis kézimunka-igényű mezőgazdasági művelés dominanciája 20. Hiányos a balatoni településekkel a közlekedési kapcsolat 21. Nincs mg feldolgozóipar 22. Megoldatlan parkolás a főút mellett 23. Kerékpárút hiánya 24. Rossz minőségű belső úthálózat 25. Megoldatlan települési vízrendezés 26. Az ivóvíz kutak kapacitásuk határértékén üzemelnek 27. Az átmenő forgalom zaj- és légszennyezése 28. Alacsony környezettudatosság 29. A zöldfelületi potenciál jelenleg kihasználatlan 30. Hiányoznak a mezővédő erdősávok

forrás: Enying város településfejlesztési koncepciója, 2015

LEHETŐSÉGEK	Offenzív (erősség-lehetőség) stratégia	Defenzív (gyengeség-lehetőség) stratégia
1. A speciális értékek, minőségi táplálkozás, környezet- és egészségtudatosság, helyi termékek iránti kereslet 2. Pályázati lehetőségek (EU, hazai, egyéb) 3. Kohéziós Alap támogatásai (energiahatékonyság és megújuló energia, alkalmazkodás a klímaváltozáshoz, kockázat megelőzés és vízügyi beruházások, transz-európai hálózatok,	1. Szakképzés bővítése (mezőgazdasági ismeretek átadása, háztáji gazdálkodási kultúra megerősítése, turizmus-, informatikai és nyelvi képzések stb.) 2. Önkormányzati kezdeményezések szélesítése a foglalkoztatottság növelésére, a szegénység felszámolására (savanyító üzem, szoc. szöv., főzőkonyha)	1. Kerékpárút építése, hálózati csatlakozások kialakítása, kiszolgáló létesítmények fejlesztése *2. Főutca-program megvalósítása (kerékpárút, parkolás, zöldfelület rendezés stb.)* *3. Cégek letelepedésének elősegítése* 4. Hulladékgazdálkodási fejlesztések megvalósítása (bontási,
alacsony CO2 közlekedési rendszerek és városi közlekedés támogatása) 4. Európai Szociális Alap támogatásai (foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése, oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás, társadalmi befogadás erősítése és a szegénység elleni küzdelem, intézményi kapacitás növelése és a közigazgatás hatékonyságának fokozása) 5. Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásai (ÁTMENETI és FEJLETTEBB régiók – energiahatékonyság és megújuló energia, illetve KKV-k versenyképessége és innováció; fenntartható városfejlesztés (integrált intézkedések) támogatása) 6. Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap támogatásai (hozzájárulás a mezőgazdaság versenyképességéhez, a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz, az éghajlatváltozás elleni fellépéshez a vidéki térségek kiegyensúlyozott fejlesztéséhez) 7. Komplex, integrált programok támogatása (290/2014. rendelet a „kedvezményezett térségek komplex programokkal történő fejlesztéséről) 8. Támogatott nagyberuházások megvalósulása a közelben (Bp. – Balaton kerékpárút, M8) 9. Jelentős hazai turisztikai célpont, mint keresleti-kínálati forrás (Balaton) közelsége 10. Az aktív turizmus iránti igény növekedése 11. További járási közigazgatási funkciók telepítése a városba 12. E-gazdaság, e-ügyintézés stb. támogatása	3. A balatoni turizmushoz kiegészítő szolgáltatások létrehozása 4. Járási szintű turizmusfejlesztési koncepció kidolgozása, turisztikai együttműködések *5. Természeti és kulturális értékek turisztikai vonzerővé alakítása* 6. *Helyi gazdaság erősítése, sokszínűvé tétele, vállalkozások ösztönzése* 7. Helyi piaci, kereskedelmi lehetőségek bővítése (őstermelői árusítás) *8. Infokommunikációs fejlesztések közösségi és gazdasági hasznosítása (szabad hozzáférésű info-központok, információs weboldalak, távmunka, e-gazdaság stb.)* 9. *Energiahatékonyság javítása a megújuló energia hasznosításával*	zöldhulladék elhelyezés) *5.* Ivóvízhálózat korszerűsítése, új kút fúrása *6.* Csapadékvíz-elvezetés, befogadók rendezése *7. Települési arculatfejlesztés, zöldfelületi rendszer használati értékének növelése* *8. Járási szerepkörök bővítése*

VESZÉLY	Kitörési (erősség-veszély) stratégia	Válság (gyengeség-veszély) stratégia
1. Tervezett M8 nyomvonal (elviszi az átmenő forgalom egy részét) 2. Az egészségügy, oktatás, kultúra finanszírozásának csökkenése 3. A települési úthálózat-, járda-, sportlétesítmények- és szállásférőhelyek fejlesztésére a 2014-2020 időszakban nem áll rendelkezésre uniós forrás 4. Klímaváltozás hatásainak erősödése: a csapadékmennyiség csökkenése és a hőmérséklet emelkedése a tenyészidőszakban, szélsőségek gyakoriságának növekedése 5. Kiszámíthatatlan gazdasági és jogi környezet 6. Decentralizáció és szubszidiaritás csökkenése 7. Civil fejlesztések mellett nincsenek garancia alapok a támogatások fedezetére 8. Ellentmondásos pályázati feltételek, pályázati „fehér foltok", pályázatok bonyolultsága	1. Turisztikai fogadóképesség javítása (szállásfejlesztés) 2. Településmarketing (szolgáltatási regiszter, kiadványok, internetes tájékoztató felület) 3. Helytörténeti értékek megőrzése, bemutatása (Tornyos iskola) 4. Vonzó közösségi terek fejlesztése (Cifra-kert felújítása, szabadtéri színpad korszerűsítése, új helyszín kialakítása) 5. *A szegénységi programokban dolgozó civilek támogatása*	1. *Helyi közösségi kommunikációs stratégia kialakítása, identitásfejlesztés, közösségi programok szervezése* 2. *Helyi és kisközösségi hagyományokhoz kapcsolódó nevelési programok kidolgozása* 3. Sportolási lehetőségek bővítése (tanuszoda, sportcsarnok) 4. Civil szervezetek közötti együttműködések erősítése, civil fórumok szervezése, fiatalok bevonása civil programokba 5. *A mezőgazdaság foglalkoztatási szerepének növelése* 6. *Magas kézimunka-igényű gazdálkodási formák támogatása, helyi termékek piacának erősítése* 7. *A helyi gazdaság jövedelemtermelő képességének növelése* 8. *Komplex felzárkóztató programok kidolgozása hátrányos helyzetű településrészeken* 9. *Kiemelt programok hátrányos helyzetű gyerekek oktatására, alternatív oktatási-nevelési formák bevezetése*
9. Természeti és kulturális örökségek állagmegóvás támogatásának csökkenése		10. *Felnőttoktatási programok a foglalkoztatás javításáért*

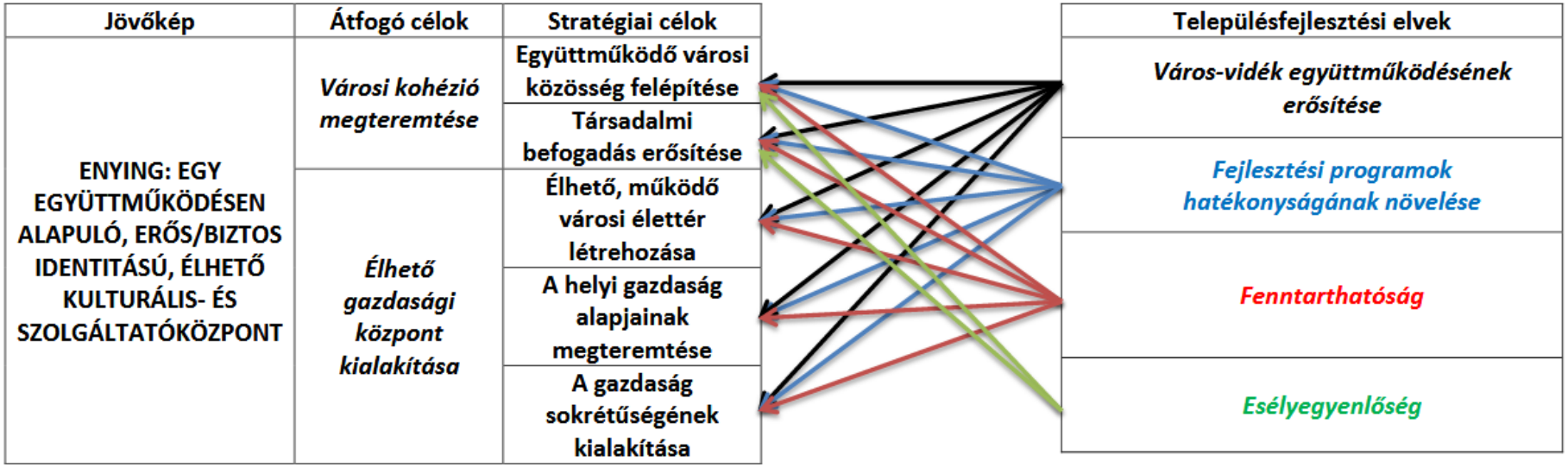

forrás: Enying város településfejlesztési koncepciója, 2015

JÖVŐKÉP

ENYING: EGY EGYÜTTMŰKÖDÉSEN ALAPULÓ, ERŐS/BIZTOS IDENTITÁSÚ, ÉLHETŐ KULTURÁLIS- ÉS SZOLGÁLTATÓKÖZPONT				
Átfogó célok				
Városi kohézió megteremtése		*Élhető gazdasági központ kialakítása*		
Stratégiai célok				
Együttműködő városi közösség felépítése (identitás, környezettudatosság, civil élet)	**Társadalmi befogadás erősítése** (felzárkóztatás, szegényprogramok, gyerekprogramok)	**Élhető, működő városi élettér létrehozása** (főutca, közösségi terek, sportolási-kulturális lehetőségek, helytörténet, ivóvíz, környezet)	**A helyi gazdaság alapjainak megteremtése** (hálózati kapcsolatok, oktatás, szakképzés, felnőttképzés, infokommunikációs, marketing)	**A gazdaság sokrétűségének kialakítása** (vállalkozások letelepítése, turizmusfejlesztés, kézimunka-igényes agrárgazdálkodás)
• Járási szintű turizmusfejlesztési koncepció kidolgozása, turisztikai együttműködések • *Helyi közösségi kommunikációs stratégia kialakítása, identitásfejlesztés, közösségi programok szervezése* • *Helyi és kisközösségi hagyományokhoz kapcsolódó nevelési programok kidolgozása* • Civil szervezetek közötti együttműködések erősítése, civil fórumok szervezése, fiatalok bevonása civil programokba	• Önkormányzati kezdeményezések szélesítése a foglalkoztatottság növelésére, a szegénység felszámolására (savanyító üzem, szoc. szöv. főzőkonyha) • *A szegénységi programokban dolgozó civilek támogatása* • *Komplex felzárkóztató programok kidolgozása hátrányos helyzetű településrészeken* • *Kiemelt programok hátrányos helyzetű gyerekek oktatására, alternatív oktatási-nevelési formák bevezetése*	• *Energiahatékonyság javítása a megújuló energia hasznosításával* • Vonzó közösségi terek fejlesztése (Cifra-kert felújítása, szabadtéri színpad korszerűsítése, új helyszín kialakítása) • Helytörténeti értékek megőrzése, bemutatása (Tornyos iskola) • *Főutca-program megvalósítása (kerékpárút, parkolás, zöldfelület rendezés stb.)* • Hulladékgazdálkodási fejlesztések megvalósítása (bontási, zöldhulladék elhelyezés) • Ivóvízhálózat korszerűsítése, új kút fúrása • Csapadékvíz-elvezetés, befogadók rendezése • *Települési arculatfejlesztés, zöldfelületi rendszer használati értékének növelése* • Sportolási lehetőségek bővítése (tanuszoda, sportcsarnok)	• Szakképzés bővítése (mezőgazdasági ismeretek átadása, háztáji gazdálkodási kultúra megerősítése, turizmus-, informatikai és nyelvi képzések) • *Természeti és kulturális értékek turisztikai vonzerővé alakítása* • Helyi piaci, kereskedelmi lehetőségek bővítése (őstermelői árusítás) • *Infokommunikációs fejlesztések közösségi és gazdasági hasznosítása (szabad hozzáférésű info-központok, információs weboldalak, távmunka, e-gazdaság stb.)* • Településmarketing (szolgáltatási regiszter, kiadványok, internetes tájékoztató felület) • Kerékpárút építése, hálózati csatlakozások kialakítása, kiszolgáló létesítmények fejlesztése • *Felnőttoktatási programok a foglalkoztatás javításáért*	• Járási szerepkörök bővítése (rendőrkapitányság, bíróság) • A balatoni turizmushoz kiegészítő szolgáltatások létrehozása • *Helyi gazdaság erősítése, sokszínűvé tétele, vállalkozások ösztönzése* • Turisztikai fogadóképesség javítása (szállásfejlesztés) • *Cégek letelepedésének elősegítése* • *A mezőgazdaság foglalkoztatási szerepének növelése (őstermelők, háztáji gazdaságok)* • *Magas kézimunka-igényű gazdálkodási formák támogatása, helyi termékek piacának erősítése* • *A helyi gazdaság jövedelemtermelő képességének növelése*

forrás: Enying város integrált településfejlesztési koncepciója, 2015

Tartalom / Dokumentum	Enying város településfejlesztési koncepciója 2003	Enying város integrált városfejlesztési stratégiája 2011	Enying város integrált településfejlesztési stratégiája 2015
FŐBB FEJLESZTÉSI PILLÉREK / ÁTFOGÓ CÉLOK	**Mezőgazdasági központ (adottságok és tradíciók)** ***Támogatandók:*** *növénytermesztés, növényvédelem, farmergazdaságok, állattartás, nemesítés, vadgazdálkodás, halászat, feldolgozó-, tároló-, szállító funkciók, piacok, külterületi utak, öntözés, fásítás, zártkertek, agrároktatás, tradíciókat bemutató kiállítások*	**Versenyképes mezőgazdaságra épülő**	**Élhető gazdasági központ kialakítása**
	Térségi központ (adottságok és tradíciók) ***Támogatandók:*** *környező települések ellátása, munkahelyteremtés telephelykínálattal, új befektetések vonzása, vállalkozók támogatása, szolgáltatások bővítése, minőségi fejlesztése, (korszerű közszolgáltatások, általános városi – könyvtár, közművelődés), fiatalok kulturált szórakozási lehetőségek, koordinatív-gesztori feladatok, logisztikai bázis*	**Kisvárosi szerepkör intézményi- és kapcsolatrendszerét működtető kistérségi központtá váljon,**	
	Pihenőváros, sportváros (adottságok, közösségi élet fejlesztése) ***Támogatandók:*** *kertvárosias lakóterületek, gazdag, jó minőségű közösségi és sportterületek, pihenőparkok fejlesztése, játszóterek, gyalogos-, kerékpáros-, lovas túraútvonalak, zajos-büdös tevékenységek korlátozása, különböző funkciók markáns elválasztása (védőtávolságok, telephelyek, állattartás), közbiztonság, minőségi egészségügyi ellátás, gyógy- és termálturizmus lehetőségeinek feltárása, külső és belső településkép javítása*	**Vonzó, minőségi életkörnyezetet nyújtó, mely képes a pihenő szerepkört is ellátva, hosszútávon fenntartható életminőséget biztosítani**	**Városi kohézió megteremtése**
	Balatoni háttértelepülés (adottság, lehetőség) ***Támogatandók:*** *közlekedési kapcsolatok fejlesztése a Balaton irányába (kerékpárút, közút Balatonszabadi felé, 6401 j. út kiépítése), turisztikai kínálat fejlesztése (olcsó szálláshely, éttermek, kulturális programok, népszokások, hagyományok, helytörténeti és egyéb látványosságok, balatoni kiegészítő szolgáltatások, dísznövénykertészet, gyümölcstermesztés)*		
TRATÉGIAI CÉLOK ÉS BEAVATKOZÁSI TERÜLETEIK	**Városias arculat alakítása** • Lakónépesség csökkenésének megállítása, a bevándorlás elősegítése • A települési értékek védelme		
	Térségi szerepkör növelése • Térségi intézmények, gazdaságos és kulturált működés feltételeinek biztosítása	**Önkormányzati tulajdonú köz- és gazdasági célú intézmények / ingatlanok energiaellátásának korszerűsítése, akadálymentesítése**	**Együttműködő városi közösség felépítése** • Járási szintű turizmusfejlesztési koncepció kidolgozása, turisztikai együttműködések

Tartalom / Dokumentum	Enying város településfejlesztési koncepciója 2003	Enying város integrált városfejlesztési stratégiája 2011	Enying város integrált településfejlesztési stratégiája 2015
		Hatékony kistérségi közigazgatási központ kialakítása, a biztonságos kisváros identitás erősítése	• Helyi közösségi kommunikációs stratégia kialakítása, identitásfejlesztés, közösségi programok szervezése • Helyi és kisközösségi hagyományokhoz kapcsolódó nevelési programok kidolgozása • Civil szervezetek közötti együttműködések erősítése, civil fórumok szervezése, fiatalok bevonása a civil programokba
	Szabadidő eltöltés feltételeinek biztosítása • Sport, szabadidő célú területek fejlesztése • Turizmus helyi fogadásának biztosítása • Kulturális fejlesztések	**A helyi lakosság számára is elérhető kulturális, ifjúsági, civil, vallási, aktív szabadidős és közösségépítő tevékenységek, valamint erre alkalmas szabadtéri és fedett helyszínek biztosítása, a városi részközpont vonzerejének növelése érdekében**	**Társadalmi befogadás erősítése** • Önkormányzati kezdeményezések szélesítése a foglalkoztatottság növelésére, a szegénység felszámolására • A szegénységi programokban dolgozó civilek támogatása • Komplex felzárkóztató programok kidolgozása hátrányos helyzetű településrészeken • Kiemelt programok hátrányos helyzetű gyerekek oktatására, alternatív oktatási-nevelési formák bevezetése
	Munkahelyteremtés • Elsősorban kis- és középvállalatok fejlesztése	**Munkanélküliség csökkentése,** • Új munkahelyek teremtése (több lábon állás, helyi gazdaságfejlesztés, mezőgazdaság és arra épülő feldolgozóipar fejlesztése, turizmus szolgáltatásainak fejlesztése)	**Élhető, működő városi élettér létrehozása** • Energiahatékonyság javítása megújuló energia hasznosításával • Vonzó közösségi terek fejlesztése • Helytörténeti értékek megőrzése, bemutatása • Főutca-program megvalósítása • Hulladékgazdálkodási fejlesztések megvalósítása • Ivóvíz-hálózat korszerűsítése, új kút fúrása • Csapadékvíz-elvezetés, befogadók rendezése • Települési arculatfejlesztés, zöldfelületi rendszer használati értékének növelése • Sportolási lehetőségek bővítése
	Városi térszerkezet fejlesztése • A város külső és belső közlekedési hálózatának fejlesztése • Közlekedési kapcsolatok fejlesztése a városkörnyéki településekkel	**Közlekedési kapcsolatok fejlesztése** • 64-es út átkelési szakaszának biztonságossá tétele • Kerékpárút és járdák korszerűsítése, építése, közterületek, zöldterületek rehabilitációja	**A helyi gazdaság alapjainak megteremtése** • Szakképzés bővítése • Természeti és kulturális értékek turisztikai vonzerővé alakítása • Helyi piaci, kereskedelmi lehetőségek bővítése • Infokommunikációs lehetőségek közösségi és gazdasági hasznosítása • Településmarketing • Kerékpárút építése, hálózati csatlakozások kialakítása, kiszolgáló létesítmények fejlesztése • Felnőttoktatási programok a foglalkoztatás javításáért
	Épített környezet minőségének javítása • A település kommunális rendszereinek fejlesztése • Külterületi volt zártkertek és lakott helyek fekvésének felülvizsgálata	**A minőségi városkép kialakítása, az épített és a természeti környezet értékeinek megőrzése, feltételeinek javítása**	**A gazdaság sokrétűségének kialakítása** • Járási szerepkörök bővítése • A balatoni turizmushoz kiegészítő szolgáltatások létrehozása • Helyi gazdaság erősítése, sokszínűvé tétele, vállalkozások ösztönzése • Turisztikai fogadóképesség javítása

Tartalom / Dokumentum	Enying város településfejlesztési koncepciója 2003	Enying város integrált városfejlesztési stratégiája 2011	Enying város integrált településfejlesztési stratégiája 2015
			• Cégek letelepedésének elősegítése • A mezőgazdaság foglalkoztatási szerepének növelése • Magas kézimunka-igényű gazdálkodási formák támogatása, helyi termékek piacának erősítése • A helyi gazdaság jövedelemtermelő képességének növelése
	Természeti környezet minőségének javítása • Kedvező települési környezet kialakítása, megőrzése, fejlesztése • Domborzati tényezők adta lehetőségek megőrzése		
	Önkormányzati ingatlanvagyon gazdálkodás megújítása • Közcélú fejlesztéshez szükséges ingatlanok önkormányzati tulajdonba vétele, egyéb (pl. külterületi szántók) ingatlanok csereingatlanként való felhasználása vagy értékesítése (befolyó összegek közcélú ingatlanra fordítása)		

Enying város stratégiai célrendszerének összehasonlítása a korábbi fejlesztési dokumentumok céljaival
forrás: Enying város integrált településfejlesztési stratégiája, 2015

Az egyes akcióterületeken megvalósításra tervezett fejlesztések

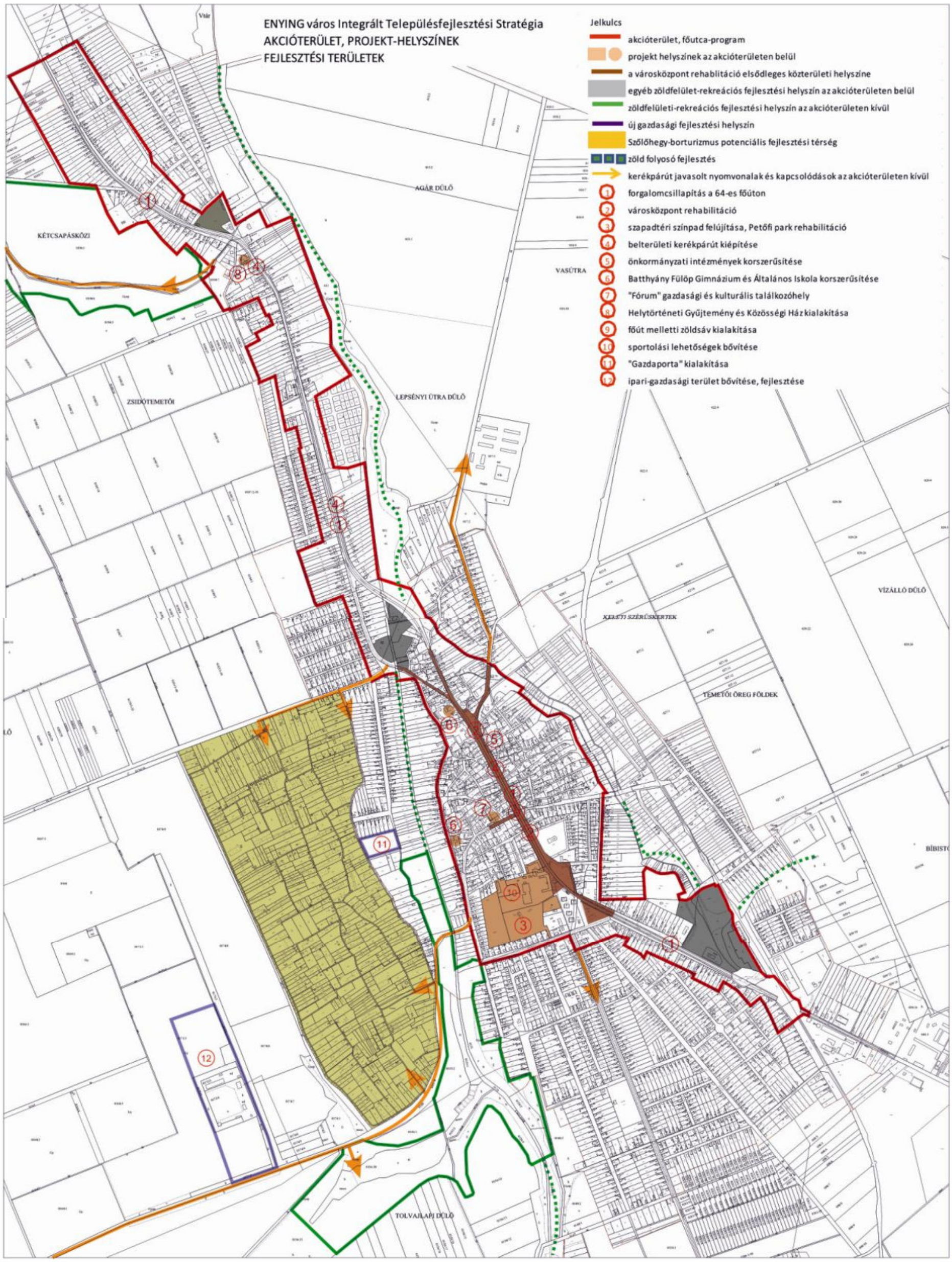

forrás: Enying város integrált településfejlesztési koncepciója, 2015

A projekt címe	I.1 Forgalomcsillapítás a 64-es úton
A projekt indokoltsága, szükségesség	A 64. számú főút enyingi, mintegy 4 km hosszú átkelési szakaszán a Magyar Közút 2013 évi mérései alapján napi 8859 egységjármű halad át. Ennek a forgalomnak a kiváltását jelentő M8 gyorsforgalmi út építése jelen program ciklusban nem tervezett (1222/2011. Korm. hat.). Tekintettel arra, hogy a fejlesztés, bár nem ebben a ciklusban, de belátható időn belül tervezett, az elkerülő út építése sem jelent megoldást. Az átkelési szakaszon jelenleg mindössze 6 db gyalogátkelő van, és egy sem érinti Balatonbozsokot. A gyalogátkelők hiánya két részre osztja a város központját elzárva azokat egymástól. További problémát vet fel, hogy a jelenlegi főút menti parkolási megoldások nem teszik lehetővé a forgalom megállítását, a kényelmes parkolást, és emiatt a főút mentén a vállalkozások üzletnyitásait sem ösztönzik. Mindez a város központi területének szétesését okozza. A gyalogos átkelőkön túl, a 64. számú főút belterületén a megnövekedett átmenő forgalom miatt szükségszerű a település határain forgalomlassító szigetek kiépítése. A közúti közlekedés lassításának legeredményesebb formája az épített forgalom-lassító sziget. A forgalom lassítása lehetővé teszi a jövőben az út menti kerékpárút kiépítése utáni biztonságos közlekedést és a rendezett zöldterületi sétányon való szabadidő eltöltést.
A projekt tartalma	A biztonságos áthaladás miatt ezért 2 db további gyalogátkelő kiépítése szükséges, 1 db Enying belterületén és 1 db Balatonbozsok településrész területén. Körforgalmi csomópont kiépítése tervezett az új rendelőintézethez a 64-es főúton, mely biztonságosabbá tenné a közlekedést.
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célja:*** • Enying belterületén átmenő forgalom lassítása • A városi belterület kettéosztottságának megszűntetése ***Eredmények:*** • Közlekedésbiztonság javulása • Élhetőbb városközpont
Output indikátorok	• db forgalomlassító sziget (település kijáratai) • 2 db gyalogos átkelő (64-es főút) • 1 db körforgalmi csomópont (épülő rendelőintézet)

A projekt címe	I.2 Városközpont rehabilitáció
A projekt indokoltsága, szükségesség	Amint azt a megalapozó vizsgálat feltárta, Enying több éve tartó hanyatlásának egyik fontos eleme a város (elsősorban fiatal, értelmiségi) lakóinak elvándorlása, a helyben maradók passzivitása, identitásuk gyengesége. Ahhoz, hogy a település ezen változtatni tudjon a társadalmi és gazdasági fejlesztéseken túl szükséges az épített és természeti környezet javítása is. Ennek első lépcsője a város élhetővé tétele, amelyet számos – látszólag össze nem függő, sokszor évtizedek óta húzódó – beavatkozás szolgál. Egyenként is, de így együtt megvalósulva is azt üzenik a városlakóknak, hogy Enying kilábalt a hanyatló helyzetéből, központi szerepe és központ-jellege növekszik, továbbá fontos számára a népesség életminősége.
A projekt tartalma	1. A projekt keretében a Semmelweis utca és a Szabadság tér közti területen, a mai kor igényeinek megfelelő esztétikus világítás kiépítése 0,4 kV-os földkábel fektetéssel. 2. A Hidroglóbusz park és Szabadság téri tömbházak között zöldterületi rekonstrukció. 3. A zöldterületek kialakítása mellett a lakótömbök mellett a megközelítő utak és parkolók kiépítése, játszótér bővítése. 4. „Batthyány"sétányon gépjármű- és gyalogosforgalom szétválasztása. /A centrum felől itt közelíthető meg az óvoda és városi bölcsőde is./ 5. A városközpont rehabilitációhoz kapcsolódóan Enying településen a belső közlekedési infrastruktúra javítása. A településen évtizedek óta nem készült számottevő járda, a régi, 40-50 éves járdák elhasználódtak, balesetveszélyesek, részben járhatatlanok. Sok helyütt a gyalogosközlekedés a közúton folyik. A projekt részbeni célja a fennálló helyzet javítása, a rossz állapotú járdák felújításával, a hiányzók építésével a legforgalmasabb helyeken.
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • A városközpont élhetővé tétele ***Eredmények:*** • A helyi identitás javulása • A város népességmegtartó képességének növekedése
Output indikátorok	• 1434 m villamos kábel • 22 db kandeláber • 24 db fa ültetése • 1 db Dzsungel vár+hinta+mérleghinta+homokozó • 2.000 m (3500 m^2) hosszúságú járda építése; • 2.000 m^2 járda felújítása;

A projekt címe	I.3 Szabadtéri színpad felújítása, Petőfi park rehabilitáció
A projekt indokoltsága, szükségesség	A helyi identitás növelésének és a város élhetővé tételének egyik módja a közösségi terek létrehozása, fejlesztése. A Petőfi parkban található szabadtéri színpad felújításával rendszeres nagy létszámú kulturális rendezvény szervezése válik lehetővé, ami a helyi lakosság szórakoztatásán kívül a város turisztikai vonzerejének növeléséhez is hozzájárulna. Enying zöldfelületeiben rejlő potenciál hasznosítása és további fenntartható fejlesztése (sportolási lehetőségek, játszóterek stb.) komplex felhasználást tesz lehetővé. A kulturális és szórakoztató rendezvényeken túl, a városban található vendéglátó egységek igénybevétele is javulna, ami további munkahelyek létrejöttét és a vállalkozói befektetéseket is ösztönözné.
A projekt tartalma	• Szabadtéri színpad felújítása • Petőfi park rehabilitációja
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Kulturális és szórakoztató rendezvények megtartására alkalmas létesítmény létrehozása • Rendezett parkfelület kialakítása, sétányokkal, berendezésekkel ***Eredmények:*** • Helyi identitás javulása • Turizmus forgalmának növekedése
Output indikátorok	• 200 fős színpad • … m² rendezett zöldfelület

A projekt címe	I.4 Belterületi kerékpárút fejlesztés
A projekt indokoltsága, szükségesség	Enying a településrészeivel a 64-es főközlekedési út mentén hosszan elnyúló település, s minden intézmény, kereskedelmi egység, s a szolgáltatók nagy része is a főút mellet található. Az átmenő (elsősorban) teherforgalom a kerékpáros forgalmat életveszélyessé tette, a biciklis közlekedés egyre inkább áttevődik a keskeny, rossz állapotú járdákra, amely nem ilyen típusú forgalomra készült és sok szakaszon nincs is kiépítve. A beruházás ennek felszámolását célozza. A kerékpárút kiépítésének további célja a településrészek (Enying városközpont Alsótekeressel) összekapcsolása, illetve a várost bekapcsolni a Budapest-Balaton biciklihálózatba. A kerékpárút kiépítésének előnye a fentieken túl a
	környezet védelme és a mobilitás elősegítése.
A projekt tartalma	• Kerékpárút építése • Átvezetések építése a 64-es főúton
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • A hivatali és turisztikai forgalom kiszolgálása • Kapcsolódás az országos rendszerhez • Településrészek összekapcsolása • Biztonságos közlekedés ***Eredmények:*** • Fenntartható mobilitás • Alacsony szén-dioxid kibocsátású közlekedés
Output indikátorok	• 12-13 km kerékpárút • 2 db átvezetés a 64-es főúton

A projekt címe	I.5 Önkormányzati intézmények korszerűsítése
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt keretében az önkormányzati intézmények hatékony működésének biztosítása, valamint a közszolgáltatásokat nyújtó intézmények megközelíthetőségének javítása történik. E problémák megoldása régóta esedékes, tekintettel arra, hogy a mozgássérültek számára az akadálymentesítés hiánya problémákat okozott. Az EU2020 egyik legfontosabb célkitűzése az energiahatékonyság biztosítása, ezen belül a megújuló energia használatának elterjesztése. Ennek keretében kerül sor bizonyos önkormányzati épületek villamos-energia költségeinek csökkentése érdekében a napelemes, tetőfelületen alkalmazott fotovoltaikus rendszer kiépítése, valamint akadálymentesítése.
A projekt tartalma	• Vas Gereben Művelődési Ház és Könyvtár • Polgármesteri Hivatal 3 db épülete • Nevelési tanácsadó • Enyingi Szirombontogató Óvoda 3 db épülete
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Megújuló energiaforrások alkalmazása • A középületek megközelítésének könnyítése ***Eredmények:*** 1. Energiahatékonyság növekedése 2. Költségcsökkentés 3. Közszolgáltatások elérhetőségének javulása

A projekt címe	I.6 Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola korszerűsítése
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az oktatási létesítmény a város széles vonzerővel rendelkező intézménye. A tanulók a járáson kívülről is jelentkeznek a gimnáziumba. Jelen stratégián belül a város jelentős szerepet szán a szakképzés, felnőttképzés fejlesztésébe, így a gimnázium funkcióbővítése várható. Ezért fontos annak költségeinek csökkentése és akadálymentesítése.
A projekt tartalma	A projekt keretében a Batthyányi Fülöp Gimnázium és Általános Iskola villamos energia költségek csökkentése érdekében napelemes fotovoltaikus rendszer (házi kiserőmű) kerül kiépítésre az Enying, Kossuth u. 55. szám alatti iskolaépületben. A napelemek beépítése tetőfelületen történik. A többszintes, több lépcsős tantermi épület akadálymentesítése ezzel egy időben valósul meg.
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Megújuló energiaforrások alkalmazása • A középületek megközelítésének könnyítése ***Eredmények:*** • Energiahatékonyság növekedése • Költségcsökkentés • Közszolgáltatások elérhetőségének javulása

A projekt címe	I.7 FÓRUM – gazdasági és kulturális találkozóhely
A projekt indokoltsága, szükségesség	A város központjának elengedhetetlen részei a közösségi terek, amelyek egy részről különböző fórumok, kulturális rendezvények, másrészt kereskedelmi szolgáltatások helyszínéül szolgálnak. A főutca program egyik fontos eleme, és egyben kapcsolódik az identitás erősítéshez is, mivel a városi piac bővítésével lehetőség kínálkozik helyi őstermelői élelmiszer és kézműves termékek árusítására is. Ez jelentős szerepet játszik a turizmus kiszolgálásában, a helyi termékek értékesítésében.
A projekt tartalma	A városi piac-csarnokkal szemközti terület térburkolása, 6 db egységes kézműiparos pavilon felépítése, amely a településen összejövő polgárok, valamint képzőművészeti, irodalmi és szórakoztató vállalkozások találkahelyeként funkcionálna. Lehetőség lenne egy őstermelői piac kialakítására is a városi piac kibővítése céljából. A találkahely mintegy 1100 m^2 területe biztosítja az érdeklődő polgárok kulturált körülmények közötti részvételét.
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Piactér bővítése • Közösségi tér létrehozása ***Eredmények:*** • A város kereskedelmi és rendezvény helyszíneinek bővülése
Output indikátorok	• 1100 m^2 térburkolat • 6 db pavilon • 750 fős befogadóképesség

A projekt címe	I.8 Helyrajzi gyűjtemény és közösségi ház kialakítása
A projekt indokoltsága, szükségesség	A főút mentén, Balatonbozsok településrészen található helyi védelem alatt álló „Tornyos iskola" hasznosítására a helytörténeti értékek megőrzése, bemutatása szempontjából van szükség. A városi közösség együttműködése, identitásának erősítése a helyi értékek, a tradíciók bemutatásával és az ezekkel összefüggő rendezvények szervezésével érhető el.
A projekt tartalma	A Balatonbozsok településrészen meglévő ún. „Tornyos iskola" helyi védelem alatt álló épületében kerülne kialakításra a helyi történeti és kulturális örökséget bemutató kiállító terem. Az épület további helyiségeiben klubhelyiség kerülne kialakításra, melyben a hagyományőrző és társadalmi közösségek tudnák rendezvényeiket megvalósítani. A projekt keretében – az épület helyi védettségét is figyelembe véve – az épület teljes felújítása is megvalósulna. A felújítás az épület energia hatékonyságát növelő hőszigetelés és nyílászáró cserével, valamint korszerű, energiatakarékos fűtés kialakításával történne.
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Enying történeti gyűjtemény létrehozása • Az üresen álló épület megfelelő hasznosítása • Közösségi ház kialakítása ***Eredmények:*** • Helyi identitás erősödése • Turisztikai vonzerő létrehozása
Output indikátorok	• 80 m^2 bemutató terem • 42 m^2 közösségi tér

A projekt címe	I.9 Főút menti zöldfelületi sáv rendezése, sétánnyá alakítása
A projekt indokoltsága, szükségesség	A program elemeiként megépített főúttal párhuzamos parkolók és kerékpárút kialakítása megteremti a lehetőséget a városközpont tengelyének végleges rendezésére. Ahhoz, hogy ez az útvonal méltó helye legyen a kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások megtelepedésének, az ezeket az egységeket felfűző zöldfelületi sétány, pihenősáv kialakítására van szükség. A gondozott környezet nem csak a lakosság számára üdítő színfolt, hanem az átkelő forgalom megállítását, illetve a turisztikai szerep ellátását is jobban szolgálná.
A projekt tartalma	• Kertrendezés • Műtárgyak elhelyezése
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Kulturált településközpont kialakítása • Járásközpont szerephez méltó környezet létrehozása ***Eredmények:*** • Kereskedelmi és szolgáltató egységek megtelepedése
Output indikátorok	• a 12-13 km épített kerékpárút melletti zöldfelületi sáv rendezése, az út mindkét oldalán

A projekt címe	I.10 Sportolási lehetőségek bővítése
A projekt indokoltsága, szükségesség	Ahhoz, hogy Enying az itt élő fiatalokat meg tudja tartani, vonzó környezetet, munkahelyeket és kötődési pontokat kell nyújtania. A lokálpatriotizmus erősítésének egyik módja lehet, ha a fiatalok beleszólást kapnak arra vonatkozóan, hogy milyen sportolási lehetőségeket szeretnének Enyingen. Ehhez azonban fel kell kínálni bizonyos lehetőségeket, pl. amelyek a turizmus számára is vonzerőül szolgálnak majd. Ezért ez a projekt több fejlesztési ötletet is tartalmaz, amelyekből válogatni lehet majd az igények, források és vállalkozások függvényében.
A projekt tartalma	Javasolt sport objektumok: • tanuszoda • szabadtéri konditerem (esetleg sátorral lefedhető, rossz idő esetére) • szabadtéri kalandpark (esetleg sátorral lefedhető, rossz idő esetére)

A projekt címe	I.11 Részleges belterületi csapadékelvezető rendszer fejlesztése
A projekt indokoltsága, szükségesség	A település egyre növekvő gondja a felszíni csapadékvíz gyűjtés-, elvezetés-, hasznosítás megoldatlansága (domborzati viszonyok, talajszerkezet, avultság, karbantartatlanság). E gondokat tetézi a jelenleg is folyó csatornaépítés, amely a korábbi műveket tovább rongálja. Az első ütemben csapadék elvezető rendszer részleges kiépítése történne a legfontosabb helyeken, a gyűjtött víz újrahasznosításával. A projekt fő célja a kármegelőzés az önkormányzati utak és ingatlanok tekintetében.
A projekt tartalma	• vízelvezető csatorna építése • puffertároló kialakítása
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Az így gyűjtött víz újrahasznosítása • Kármegelőzés ***Eredmények:*** • Rendezett környezet • Víztakarékos megoldás
Output indikátorok	• 10-12 km vízelvezető csatorna, • puffertároló;

A projekt címe	III.2 Óvodai férőhelybővítés
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az Enying, Rákóczi utca 33. szám alatti, volt általános iskola épületének átalakításával, energia hatékonyságának korszerűsítésével és akadálymentesítésével a 3 éves kortól kötelező óvodai nevelés következtében szükséges férőhelybővítés valósulna meg. Az épületben (annak adottságait kihasználva) főzőkonyha fejlesztés is megvalósulna. A jelenlegi felmérés szerint – a jogszabályváltozás következtében – mintegy 40-50 gyermek részére férőhelybővítés szükséges. Az óvodai férőhelyek bővítése hozzájárul a női munkaerő foglalkoztatása növeléséhez.
A projekt tartalma	A meglévő 452 m^2 területű, önkormányzati tulajdonban lévő épületben kialakítható 2 csoportszoba, mely 50 gyermek befogadását tudja biztosítani. A férőhelybővítés mellett, a hagyományos épületszerkezetekkel kialakított, alacsony energiahatékonyságú épület hőszigetelése és a fűtés korszerűsítése is megvalósulna. Az épület + 0,75 m padlómagassága miatt az épület akadálymentesítési munkáit is el kell végezni. A villamos energia felhasználás csökkentésére napelemes rendszer kerülne kiépítésre, amely a vásárolt villamos energia mintegy 30%-os csökkentését teszi lehetővé.
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Óvodai kapacitás bővítése ***Eredmények:*** • Nők munkavállalásának könnyítése
Output indikátorok	• 50 fő gyermek óvodai elhelyezése • 452 m^2 épület korszerűsítése • 30% vásárolt villamos energia megtakarítás

A projekt címe	III.3 Természeti és kulturális értékek turisztikai vonzerővé alakítása
A projekt indokoltsága, szükségesség	Enying balatonközeli fekvése régóta egyik központi tényezője a város fejlesztési dokumentumainak. Azonban nem sikerül még megtalálni azt a piaci rést, amelybe illeszkedve Enying turisztikai fő-profilja megfogalmazható lenne. Természeti és kultúrtörténeti adottságai – bár fontosak és értékesek – önmagukban nem elég dominánsak ahhoz, hogy nagyobb vendégforgalmat generáljanak. Az üdülőkörzet közelsége teremt néhány kapcsolódási pontot: • A Budapest-Balaton kerékpárúthoz való csatlakozás (alternatívák: Lepsénynél / Alsótekeresen keresztül Balatonvilágosnál / a Sió-csatorna menti bringaút felé) • Bringa központ, bringa-mentő, szervízhely, kölcsönző, táborhely – erre a legalkalmasabb az alsótekeresi településrész • A településen működő kereskedelmi egységek (pl. CBA, Liedl, Penny) már most is idevonzanak a Balatonon nyaralókat olcsóbb áraikkal. Ezt a forgalmat tetézni lehetne e-kereskedelemmel, megfelelő okostelefonos, többnyelvű applikáció alkalmazásával (rendelés), és gyors házhozszállítással. • A balatoni kisgyerekes nyaralók rémálma a rossz idő, amikor a tó körüli településeken hiányos a kínálat. Erre Enyingen megfelelő (fedett, vagy lefedhető) sport- és gyerekfoglalkoztató létesítményeket („kalandvárost") lehetne kiépíteni. • A kiépítésre kerülő Gazdaporta kínálatával szintén vonzerőt jelenthet a már itt tartózkodók számára. • A szabadtéri színpad, a központ felújításával lehetőség kínálkozik különböző balatoni üdülőket (is) vonzó rendezvények megtartására (koncertek, fesztiválok, nyitott konyhák, bográcsverseny). Néhány éven belül Enying ezeken keresztül ismertté válhat.
A projekt tartalma	A fent felsoroltak közül részletesebben az „Enying – Kalandváros"ötletet érdemes kidolgozni. Ehhez szinte bármilyen, összefüggő útvonalra felfűzhető elhagyott épület (pl. malom), csarnok (pl. Videoton), akár családi ház felhasználható (vásárlás, bérlés) kialakítható, az adottságoknak megfelelően különböző funkciókra. • Mászó-birodalom, mászó-falakkal

A projekt címe	III.4 Kerékpárút építése, hálózati csatlakozások kialakítása, kiszolgáló létesítmények fejlesztése
A projekt indokoltsága, szükségesség	A belterületi, 64-es főút menti kerékpárút építésen túl Enying kerékpáros kapcsolatainak a turisztikai forgalmat is kell szolgálnia (Balatoni bringaútba becsatlakozás, Sió menti kerékpárúthoz való kapcsolódás), tehát egyéb útvonalak tervezése és megépítése is indokolt. Ugyanúgy fontos Enying belterülete és a külterületi lakott helyei (Alsótekeres, Kabókapuszta, Leshegy) közötti kerékpáros összeköttetés. A kerékpárutak kiépítése mellett szükség van (legalábbis a turizmus számára) kiszolgáló létesítmények, szolgáltatások telepítésére. Ilyenek a szerviz, kemping, vagy sátorozóhely, kölcsönző, bringás büfé stb.) A nyomvonalak megállapítására a csatlakozási pontok és alap irányok (Budapest-Balaton kerékpárút, Balatoni Bringakörút teljes nyomvonala, Sió menti kerékpárút) kitűzését követően kerülhet sor. Ezek településrendezési tervben történő rögzítése is szükséges.
A projekt tartalma	• Elágazás építése Alsótekeres felé, majd onnan Balatonvilágos irányába, csatlakozás a Balatoni bringakörúthoz • Elágazás építése Lepsény felé, csatlakozás a Budapest-Balaton kerékpárúthoz • Elágazás építése Balatonszabadi felé, csatlakozás a Sió menti kerékpárúthoz • Elágazás építése Kabókapuszta felé, bekapcsolva Leshegyet is • Bringaközpont kialakítása Alsótekeresen (szerviz, sátorhely, büfé) • Kölcsönző kialakítása Enying központjában.
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • A hivatás- és turistaforgalom kiszolgálása ***Eredmények:*** • Kerékpáros forgalom növekedése • Enying felkerül az országos bringatérképre
Output indikátorok	• Kiépített kerékpárutak hossza (km) • Csatlakozási csomópontok száma (db) • Kiszolgáló létesítmények száma (db)

A projekt címe	III.5 650 KW-os kiserőmű építése
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt megvalósításának célja egy olyan kiserőmű építése, ami a település környezetében és a szomszédos településeken képződő szennyvíziszap, hígtrágya, mezőgazdaság melléktermékeiből származó hulladékokból „zöld energiát" állít elő biogáz termeléssel. A 650 KW-os kiserőműben keletkező hő hasznosítása a polgármesteri hivatal és az önkormányzat intézményeinek, illetve a leendő tanuszoda fűtésére szolgál. A termelt 650 KW villamos teljesítmény az országos villamos energia hálózatba kerül bekapcsolásra. A biogáz termelés melléktermére a szomszédos szennyvíztisztító komposztáló telepén kerül felhasználásra. A képződő komposzt a környéken több ezer hektár termőterületen talajjavításra kerül felhasználásra.
A projekt tartalma	
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Zöldenergia előállítása • Önkormányzati épületek energiahatékonyságának javítása ***Eredmények:*** • Foglalkoztatás bővítése • Épület fenntartási költségek csökkentése
Output indikátorok	• 650 KW/év villamos áram • 4-5 fő folyamatos foglalkoztatása • 10-20, legfeljebb 20 ha termőterülettel rendelkező gazda bevonása a mezőgazdasági melléktermék felvásárlásába

A projekt címe	III.6 Gazdaporta létesítése
A projekt indokoltsága, szükségesség	A „gazdaportán" a háztartásokban leggyakrabban használt tésztafélék, savanyúságok, befőttek, aszalmányok előállítása válna lehetővé. A gyártás alapanyagit a településen, illetve megyén belül lehet beszerezni úgy, mint a lisztet Székesfehérvárról, a friss tojást a szomszédos településről, Lajoskomáromból, zöldséget-gyümölcsöt helyből. A gyártásban, csomagolásban helyi munkaerők kerülnének alkalmazásra, elsősorban az alacsonyabb képzettségű, más területen nem piacképes korú munkaerők alkalmazásával.
A projekt tartalma	A projekt keretében egy 150 m^2 nettó alapterületű épületben és 100 m^2 gazdasági épületben kerülne kialakításra a mezőgazdasági termények házi feldolgozása, kisállattartás, hagyományos kézműves tevékenységek művelése;
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Helyi termék előállítása ***Eredmények:*** • Foglakoztatási növelése
Output indikátorok	• 150 m^2 + 100 m^2 épület átalakítása • 15 fő foglalkoztatása

A projekt címe	III.7 Ipari zóna kialakítása
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az Enying, Marosi utcai, részben lakatlan, romos ingatlanok elbontása abból a célból, hogy a szomszédos Videoton gyártelep mellett biztosítható legyen egy iparterület a vállalkozások részére. A kialakított területen vállalkozások munkahelyteremtő, kézműipari beruházásainak kívánunk teret biztosítani. A projekt elsődleges célja a jelentős munkanélküliséggel sújtott településen az itt élő lakosság életfeltételeinek javítása, új munkahelyek teremtése. A projekt megvalósulásának további következménye a terület rehabilitációjával a városkép jelentős javulása, befektetők vonzása a Videoton gyártelep újraindításához. Előreláthatólag az ipari zónában kerül kialakításra a tervezett tésztaüzem és vágópont.
A projekt tartalma	• A felhagyott Videoton gyártelep mellett két ingatlan megszerzése a Nemzeti földalaptól • Telekalakítás, infrastruktúrafejlesztés • Marosi utca kiépítése (a későbbiek során Balatonszabadiig)
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Munkahelyteremtés • Befektetők vonzása ***Eredmények:*** • A város népességmegtartó erejének növekedése
Output indikátorok	Egységes vállalkozói zóna kialakítása 40 fő foglalkoztatására, mely egyúttal egy városrész rehabilitációját is jelenti.

A projekt címe	III.8 Tésztaüzem létesítése
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt keretében egy 150 m^2 nettó alapterületű épületben kerülne kialakításra a tésztaüzem. A két gépsorral felszerelt üzemben a háztartásokban leggyakrabban használt tésztafélék előállítása válna lehetővé. A gyártás alapanyagit megyén belül lehet beszerezni, mint például a friss tojást a szomszédos településről, Lajoskomáromból. A tésztagyártó gépsorok, valamint a szárító berendezés számítógép vezérléssel működik, így a megfelelő minőség és mennyiség biztosítható. A gyártásban, csomagolásban helyi munkaerők kerülnének alkalmazásra, elsősorban az alacsonyabb képzettségű, más területen nem piacképes korú munkaerők alkalmazásával.
A projekt tartalma	150 m^2 alapterületű épület
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Munkahelyteremtés • Helyi termékfejlesztés ***Eredmények:*** • Foglalkoztatás növekedése
Output indikátorok	• 150 m^2 épület átalakítása • 35 fő foglalkoztatása

A projekt címe	III.9 Vágópont kialakítása
A projekt indokoltsága, szükségesség	Fő célja az Enyingi járás területén lévő mezőgazdasági vállalkozásokhoz kapcsolódó állattenyésztés során előállított élőállatok vágása és feldolgozása helyben történő megvalósítása. A vágópont – figyelembe véve a térség állatmennyiségét - mintegy évi 30.000 db sertés vágására, és feldolgozására alkalmas kisüzem. A vágóállatok számának növekedése prognosztizálható a közeljövőben kiírásra kerülő 1000-1200 ha állami földterület bérbeadása kapcsán. A vágóponton félkész (hasított sertés) és konyhakész feldolgozott termék készülne. A jelentős szállítási költségek csökkentése és mintegy 5 fő folyamatos foglalkoztatása jelentősen emelné a vállalkozások eredményességét. A lakossági ellátás helyben történő megvalósítása a településen élő és a környékbeli települések lakosságának ellátásában kiemelkedő jelentőségű.
A projekt tartalma	• A Videoton melletti földterület megszerzése a Nemzeti Földalaptól • A terület infrastrukturális előkészítése • Üzemépület és átvevő megépítése
A projekt célja, elvárt eredmények	***Célok:*** • Munkahelyteremtés • A helyi és környékbeli lakosság ellátása ***Eredmények:*** • Foglalkoztatás növekedése • Önellátás javulása
Output indikátorok	• 30.000 db sertés vágása, feldolgozása • 5 fő foglalkoztatása • 300 m^2 üzemi épület, 100 m^2 átvevő (mérleggel), pihentető

forrás: Enying város integrált településfejlesztési stratégiája, 2015

2.2. Településképi arculati kézikönyv és településkép védelméről szóló rendelet

Jelen településrendezési eljárással párhuzamosan, 2017. évben indult el a Településképi arculati kézikönyv elkészítése és Településkép védelméről szóló rendelet megalkotása.
A Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft. által 2017. decemberben elkészített dokumentációk 2018. évben kerültek jóváhagyásra:

- a településképi arculati kézikönyv a 38/2018. (I.31.) határozattal került megállapításra,
- a településkép alakításáról és védelméről a képviselő-testület a 11/2018 (V.30.) önkormányzati rendeletet alkotta.

A településrendezési terv felülvizsgálata, a megalapozó vizsgálatok és értékelések, javaslatok kidolgozása már ezen, jóváhagyott dokumentációk figyelembevételével került kidolgozásra.

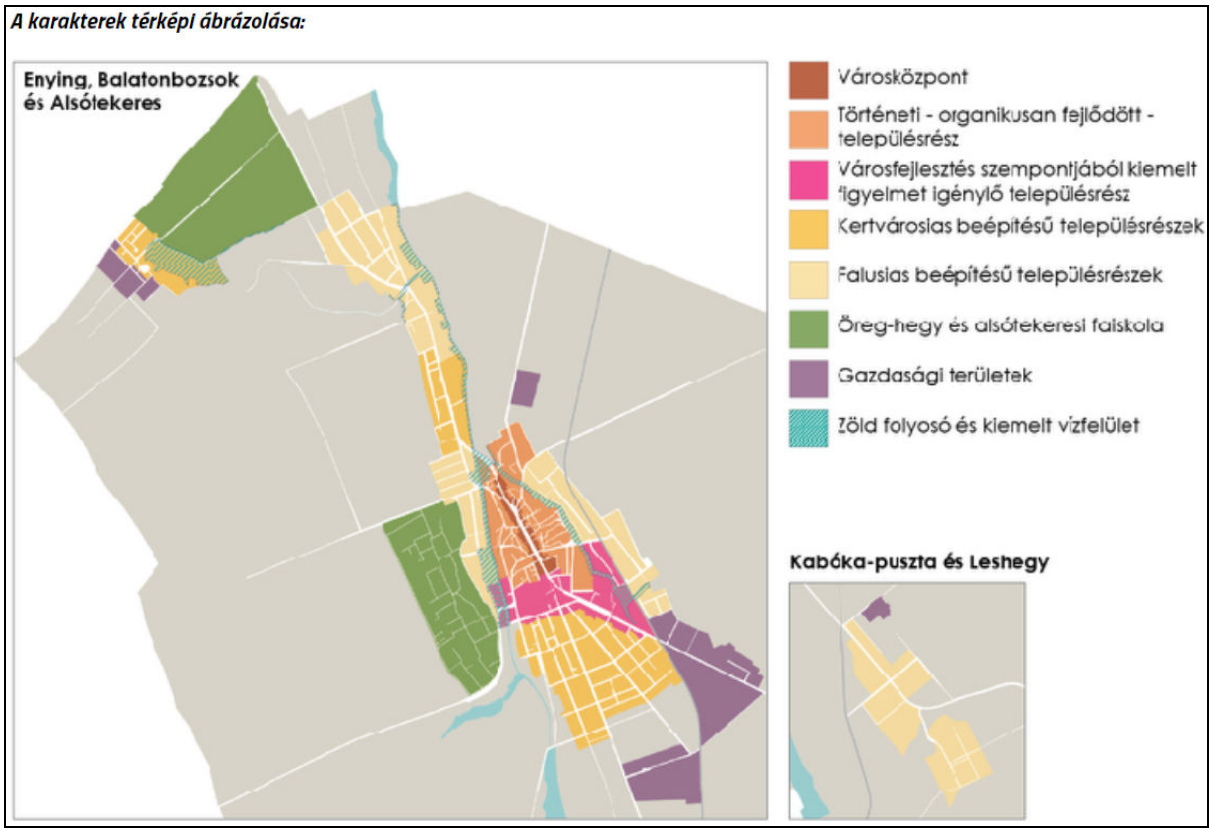

forrás: Enying településképi arculati kézikönyv, 2017

A tervezési feladatok értékelése során ezen tervek főbb megállapításait is közöljük.

2.3. Területrendezési tervi előzmények

Az Országos Területrendezési Terv
Az Országgyűlés 2018. december 12-én fogadta el Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. Törvényt (továbbiakban: OTrT, vagy törvény). A 2019. március 15-étől hatályos törvény az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. tv. helyébe lépett. A törvény alapján megalkotásra került és hatályba lépett a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet. A két jogszabály közösen alkalmazandó.

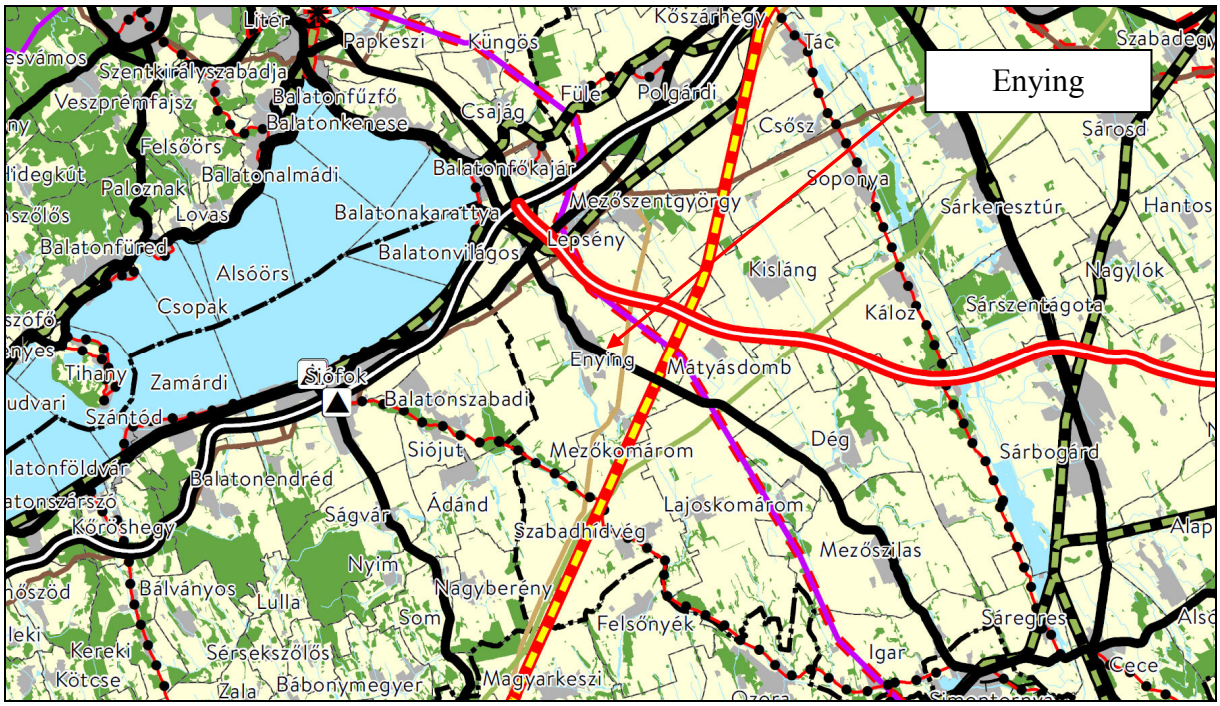

Országos Területrendezési Terv

Kivonat „Az Ország Szerkezeti Terve” című tervlapból

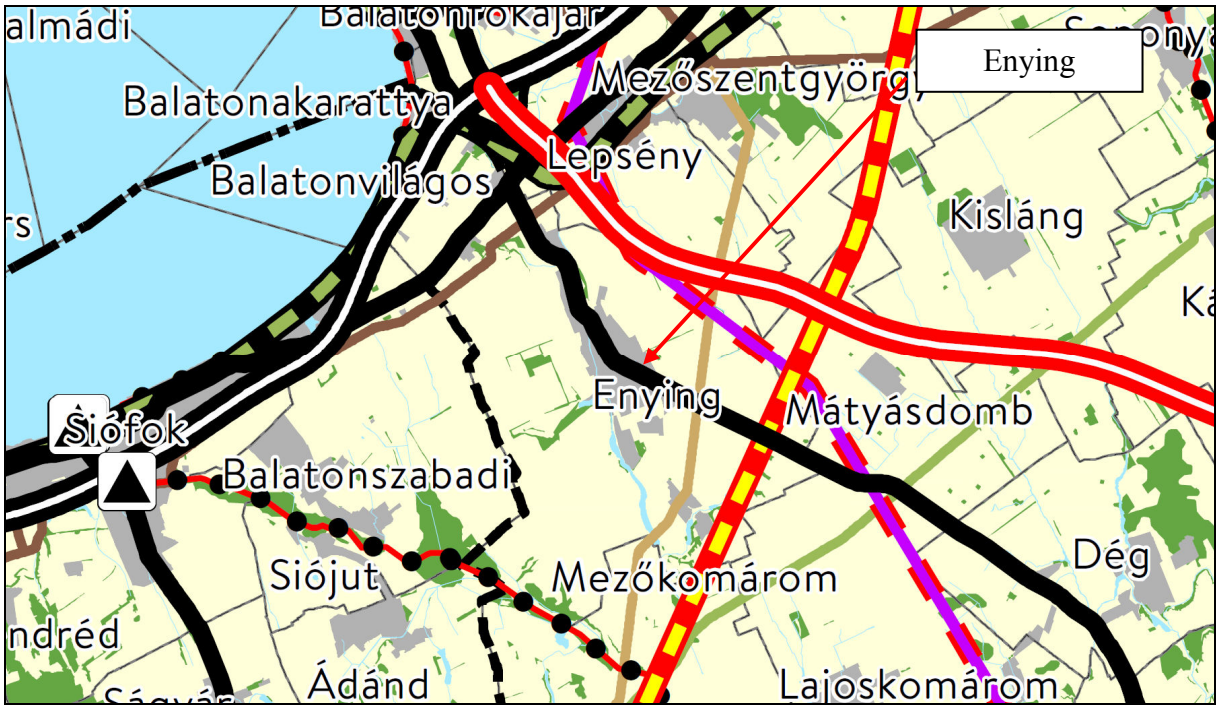

Országos Területrendezési Terv

Kivonat „Az Ország Szerkezeti Terve” című tervlapból

Az OTrT szerint a település közigazgatási területét érintő országos területfelhasználási kategóriák:

- települési térség ( )
- mezőgazdasági térség ( )
- vízgazdálkodási térség ( )
- erdőgazdálkodási térség ( )

A törvény 4. §-a szerint:
7. *erdőgazdálkodási térség:* országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe azok a – települési térségen, illetve a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek esetében a sajátos területfelhasználású térségen kívül eső – Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdő és erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek, valamint erdőtelepítésre javasolt területek tartoznak, amelyek erdőgazdálkodásra hosszú távon és fenntartható módon alkalmasak, vagy amelyeken a jövőben az erdőtelepítés a termőhelyi adottságok és a környezetvédelmi szempontok alapján kedvező, illetve javasolt;

56. *vízgazdálkodási térség:* országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe Magyarország vízfolyásai, állóvizei, illetve azok parti sávjai tartoznak;

A törvény 5. § (2) bekezdése szerint:
mezőgazdasági térség: az országos és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe elsősorban szántó, gyep – ingatlan-nyilvántartás szerint rét, legelő művelési ágba sorolt területek –, szőlő, gyümölcsös és kert területek tartoznak, és amelyen a mezőgazdasági funkció hosszú távú fenntartása indokolt;

3. *települési térség:* az országos és a megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a vízgazdálkodási térségbe és a sajátos területfelhasználású térségbe tartozó területek kivételével a település belterülete, valamint a belterületen kívüli beépítésre szánt területek tartoznak.

A település közigazgatási területét és térségét érintő vonalas elemek:

- gyorsforgalmi út - tervezett ( )
- főút (7-es és 64-es főút) ( )
- nagysebességű vasútvonal – tervezett ( )
- országos kerékpárút törzshálózat eleme ( )
- 750 kV átviteli hálózati távvezeték – tervezett ( )
- földgázszállító vezeték – meglévő ( )
- termékvezeték – meglévő ( )

A tv. 3/1-3/5. számú mellékletei, valamint az MvM rendelet 1-6. melléklete alapján az országos övezetek a települést az alábbiak szerint érintik:

1. Ökológiai hálózat magterületének övezete: **érinti**
   Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: **érinti**
   Ökológiai hálózat pufferterületének övezete: **nem érinti**
2. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete: **érinti**
3. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete**: érinti**
4. Erdők övezete: **érinti**
5. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete: **érinti**
6. Tájképvédelmi terület övezete: **érinti**
7. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete: **nem érinti**
8. Vízminőség-védelmi terület övezete: **nem érinti**
9. Nagyvízi meder övezete: **érinti**
10. VTT-tározók övezete: **nem érinti**
11. Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések: **nem érinti**

1. Az ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete:

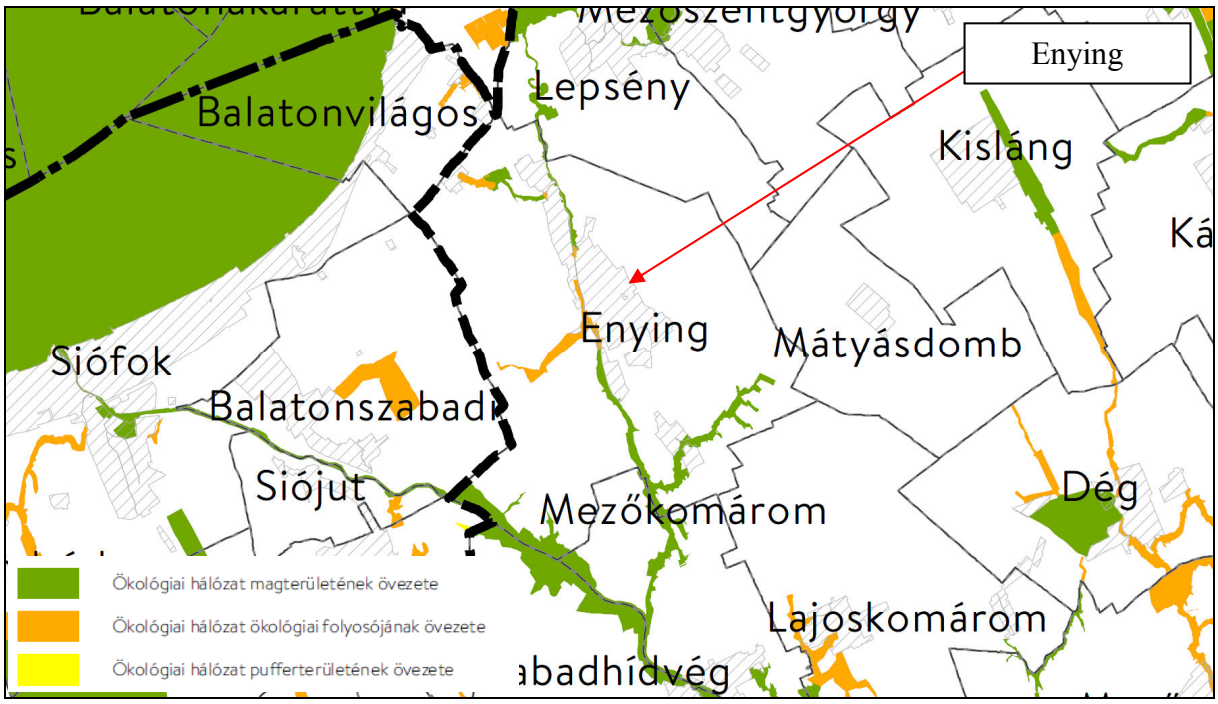

Forrás: OTrT

Enying várost az Országos Ökológiai Hálózat magterületének övezete és az Országos Ökológiai Hálózat Ökológi ai folyosójának övezete érinti a vízfolyások mentén.

A törvény 25-26. §-a szerint:

13. Ökológiai hálózat magterületének övezete

25. § (1) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, vagy a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az

ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.
*(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében **új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki**, kivéve, ha:*
a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá
b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.
(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítészi hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.
(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.
(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.
(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

14. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.
*(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében **új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki**, kivéve, ha*
a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá
b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.
(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítészi hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.
(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, továbbá az erőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.
(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

A város hatályos településrendezési terve a városközponthoz közeli, 1040/4 hrsz.-ú telek területét kertvárosias lakóterületként tartalmazza. Ez a terület ökológiai folyosó területbe sorolt. A felülvizsgálat során – fenti területi besorolás megtartása mellett - nem történik új beépítésre szánt terület kijelölése, így **a jogszabályi megfelelés biztosított**.

2. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

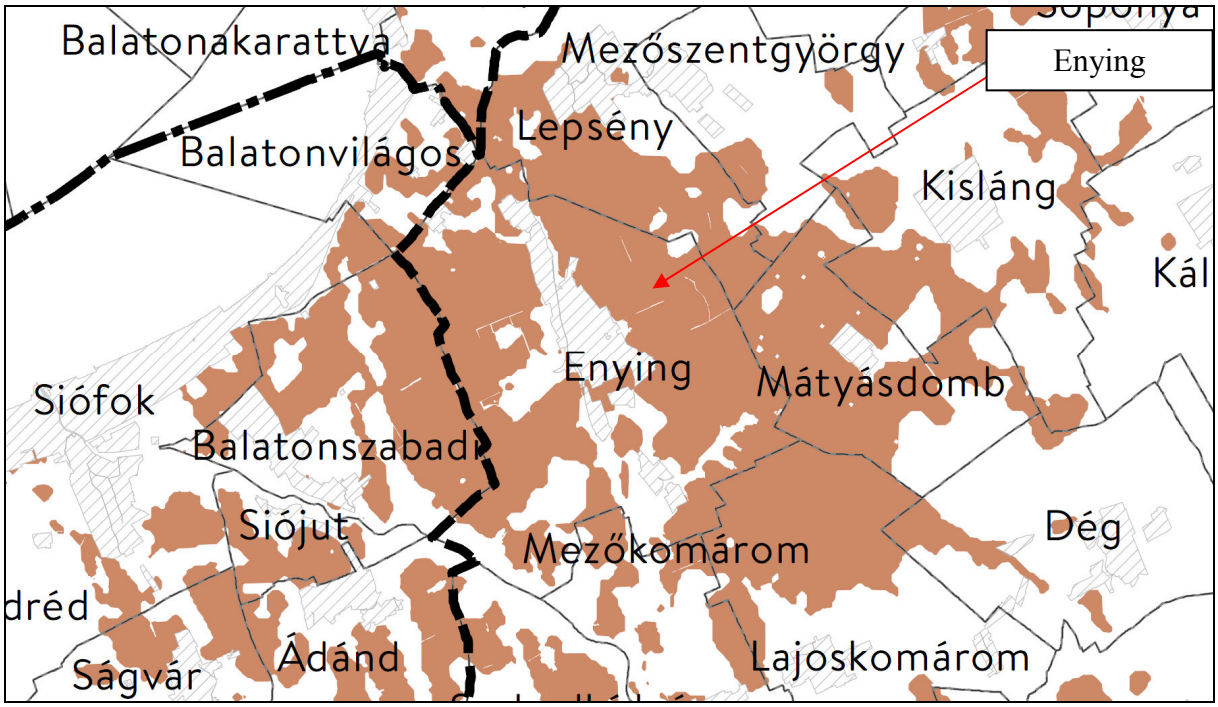

Forrás: OTrT

Az övezet a település területének jelentős részét fedi.

A tv. 28. §-a szerint:
16. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete
28. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében ***új beépítésre szánt terület*** *- kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak az állami főépítészi hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott* ***területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki****.*
(2) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

Az övezet a hatályos terven beépítésre szánt területeket határolja, de nem fedi. Egyedül a település központi belterületétől délre kijelölt, tartalék lakóterület-fejlesztési terület megvalósíthatóságát akadályozta. Ez a fejlesztési szándék a felülvizsgálat során már nem került megfogalmazásra, az új terv nem érinti az övezet területét, így **a jogszabályi megfelelés biztosított**.

3. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

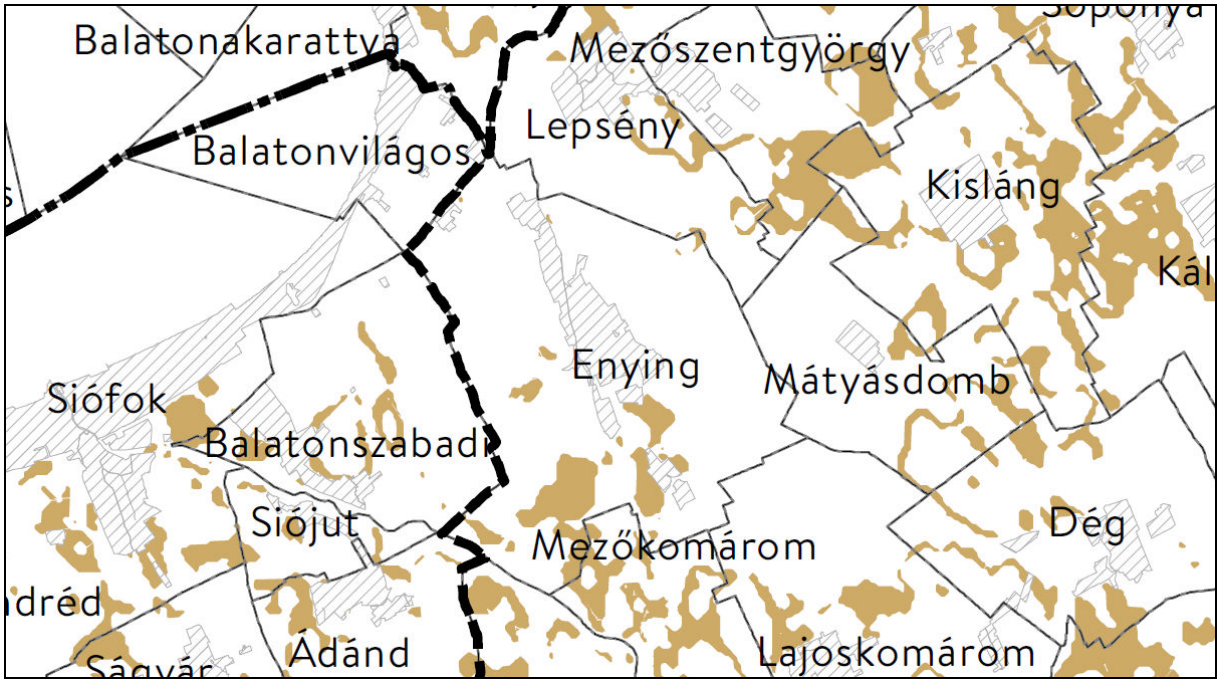

Forrás: MvM rendelet

Az övezet a település délnyugati területeit fedi.

Az MvM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint:
A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban – a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett – a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni.
(2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

A felülvizsgálat során az övezet területe mezőgazdasági területként került meghatározásra, így **a jogszabályi megfelelés biztosított**.

4. Erdők övezete

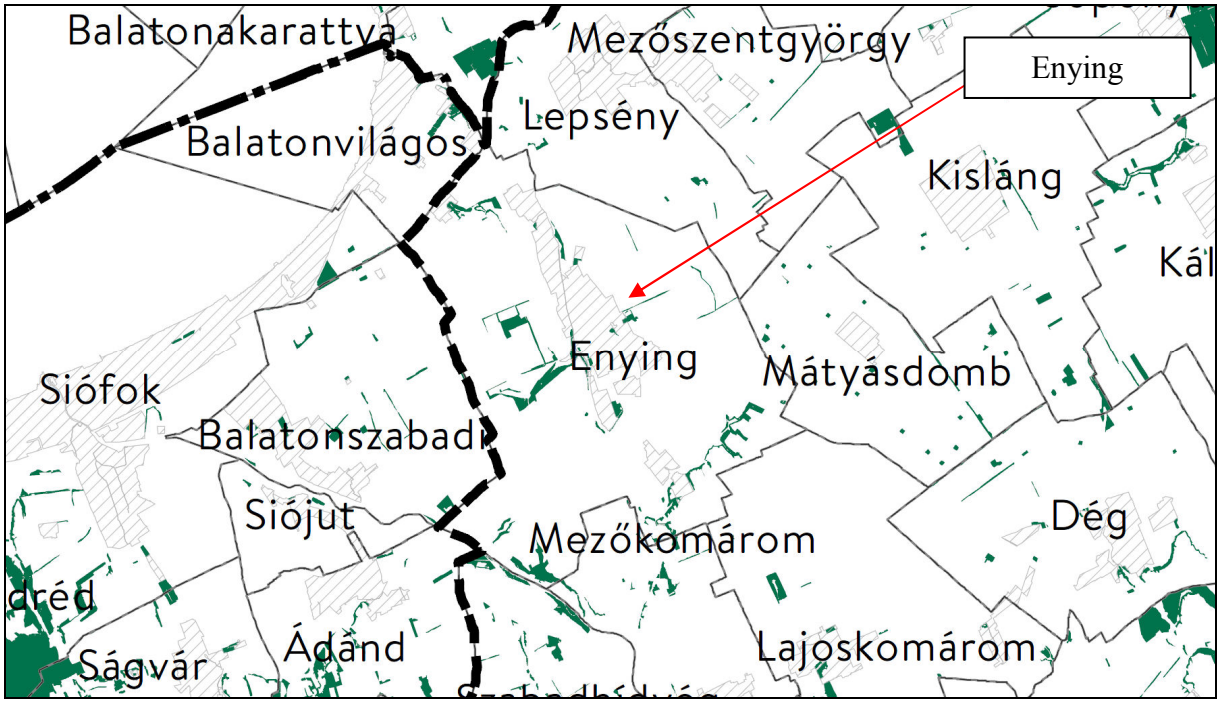

Forrás: OTrT

Az övezet a település erdőterületeit fedi, melyek jellemzően a vízfolyások mentén alakultak ki. A megyei terv szerint az erdőgazdálkodási térség területe 378,29 ha. A felülvizsgálat során az erdők övezetébe és az ennek megfeleltetett erdőgazdálkodási térségbe sorolt területek a város egy jelentős – hatályos terven már szereplő –, mintegy 1 ha nagyságú zöldterületi fejlesztési területének kivételével (2258/3 hrsz.) erdőterületbe kerültek besorolásra. A **jogszabályi megfelelés így biztosított**, az erdők övezetébe tartozó területek 99,7%-a erdőterület területfelhasználási egységbe soroltak.

A tv. 29. §-a szerint:
17. Erdők övezete
29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközében ***legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolnia****. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által* ***kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni****.*
30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

5. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

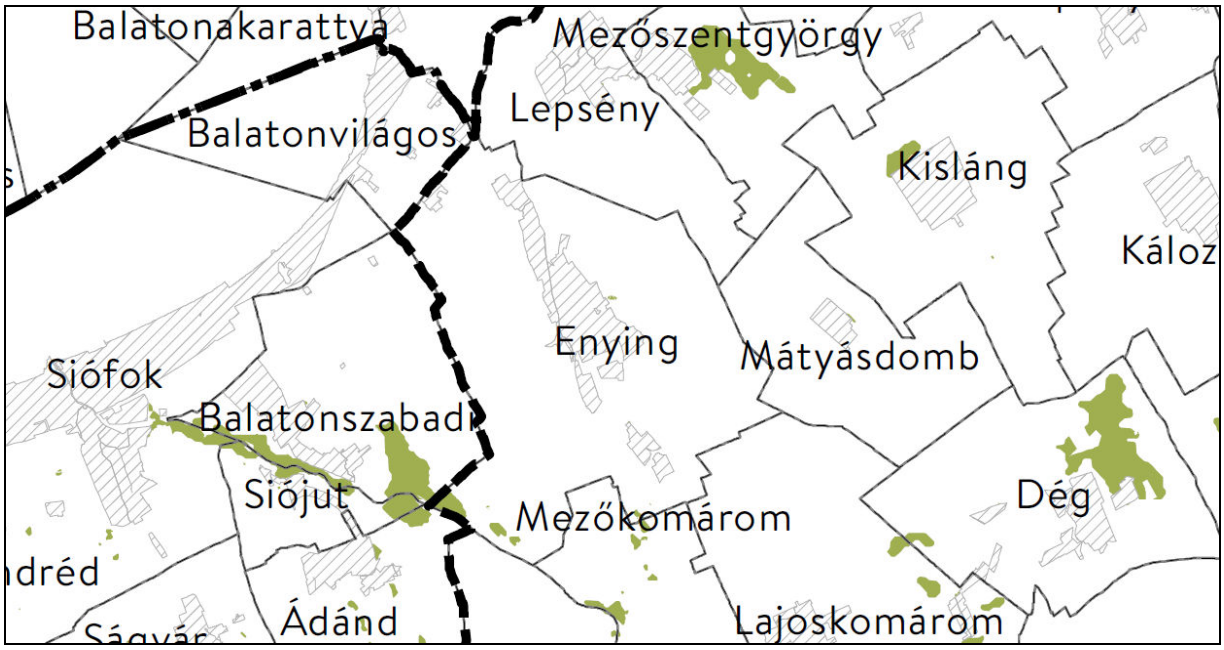

Forrás: MvM rendelet

Az MvM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint:

3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban – a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül – az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

A felülvizsgálat során az egykori vasútállomás környezetének kivételével nem történik új, az adattárban nem szereplő erdőterület kijelölése; a jogszabályi megfelelés biztosított.

6. Tájképvédelmi terület övezete

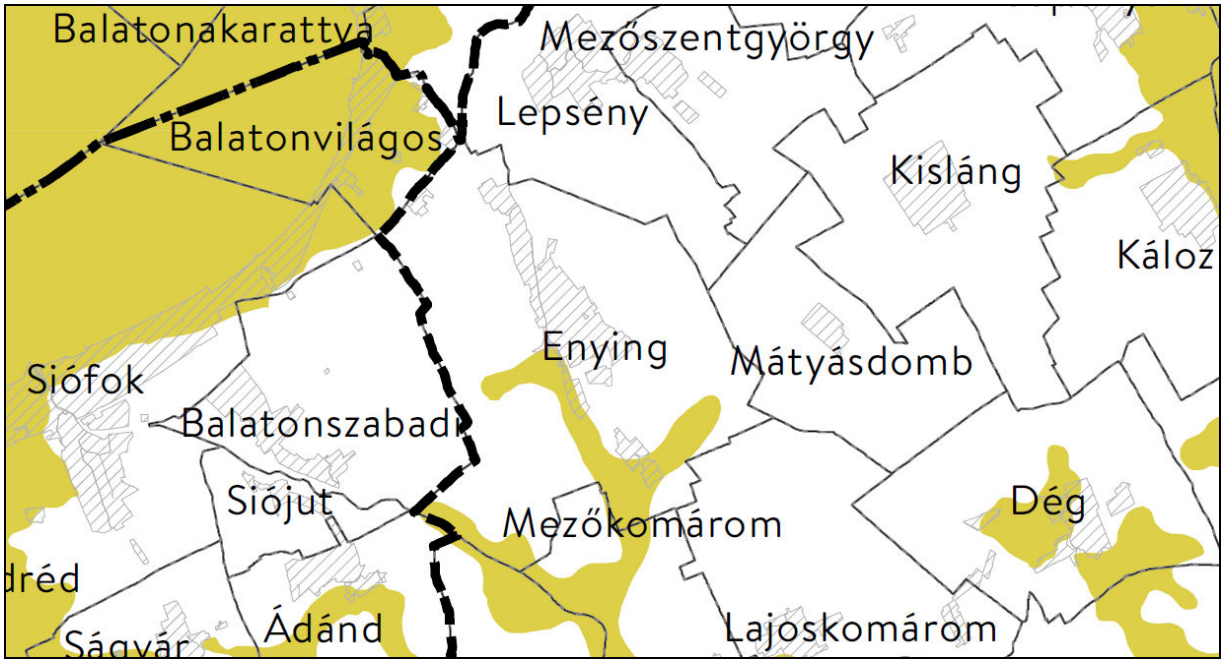

Forrás: MvM rendelet

Az MvM rendelet 4. §-a szerint:

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a ***megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében*** *meg kell határozni* ***a tájjelleg térségi jellemzőit****, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő* ***településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében*** *meg kell határozni* ***a tájjelleg megőrzendő elemeit****, elemegyütteseit, valamint a* ***tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit****.*

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében – a településkép védelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

A **jogszabályi előírásokkal összhangban** a felülvizsgálat során az övezet jelentős területe erdő, vízgazdálkodási, természetközeli, valamint mezőgazdasági területként kerül besorolásra. Ettől eltérést az övezetbe tartozó Leshegy beépített területe, valamint a tározó menti üdülési célú területek képeznek.

7. A világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések

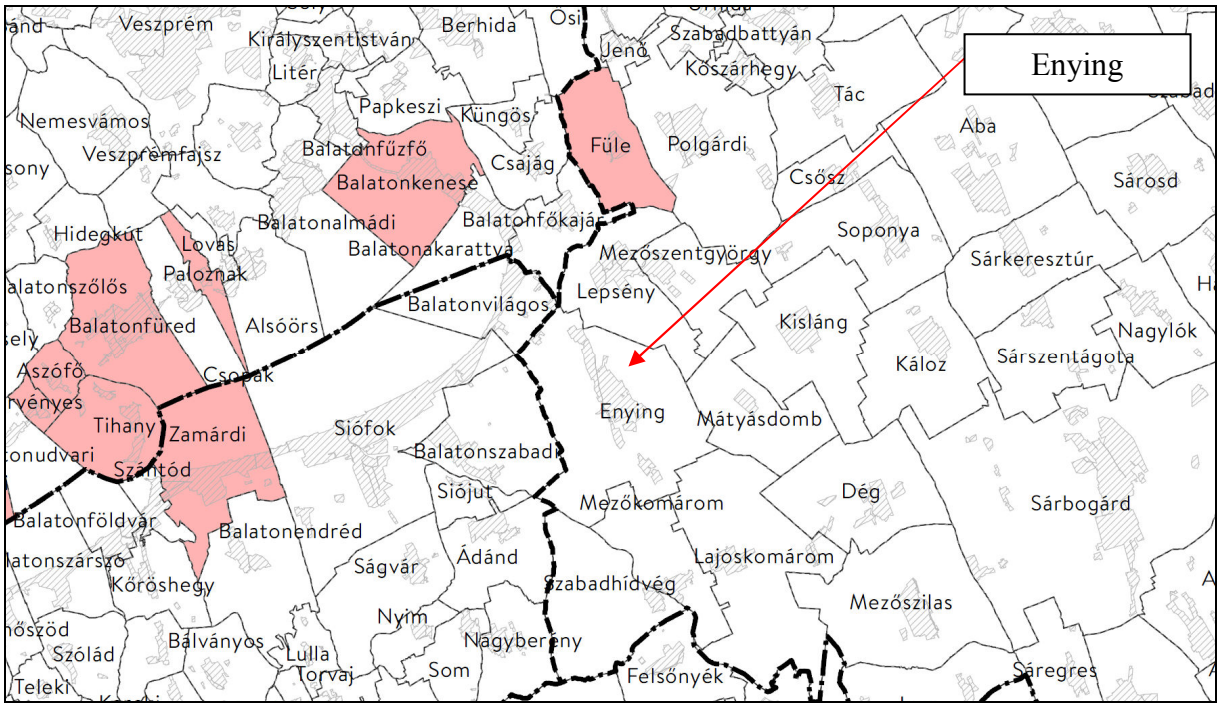

Forrás: OTrT

Az övezet nem érinti a települést.

8. Vízminőség-védelmi terület övezete

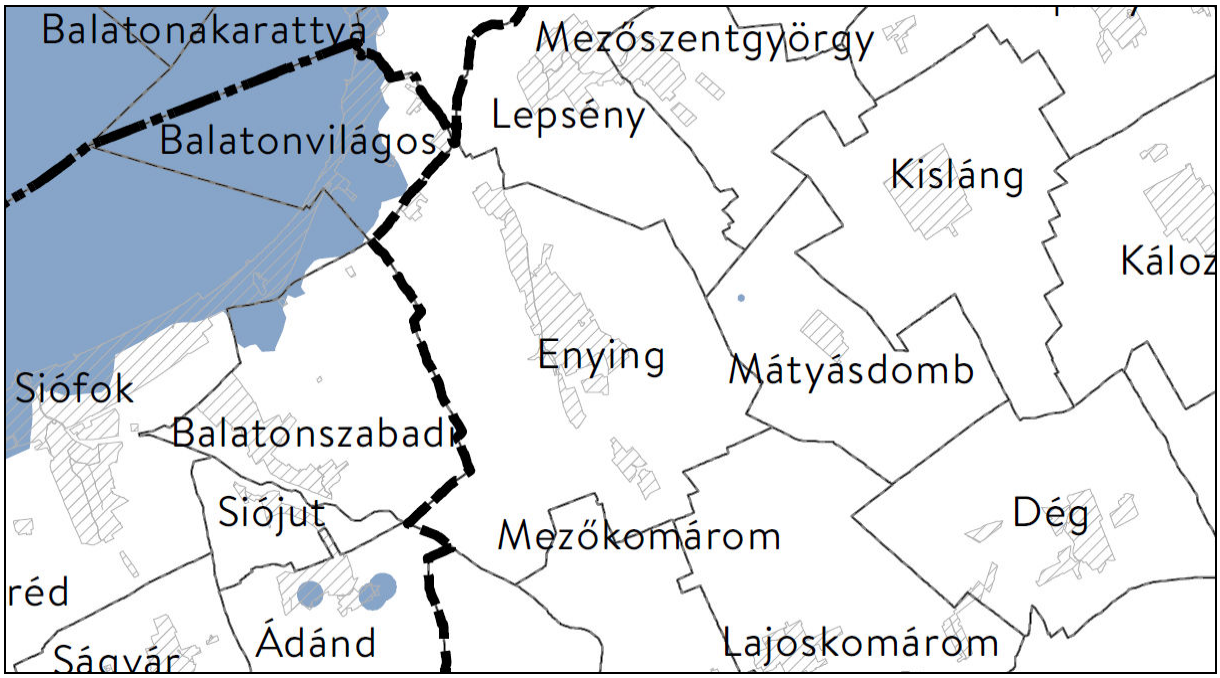

Forrás: MvM rendelet

Az övezet nem érinti a települést.

9. Nagyvízi meder övezete

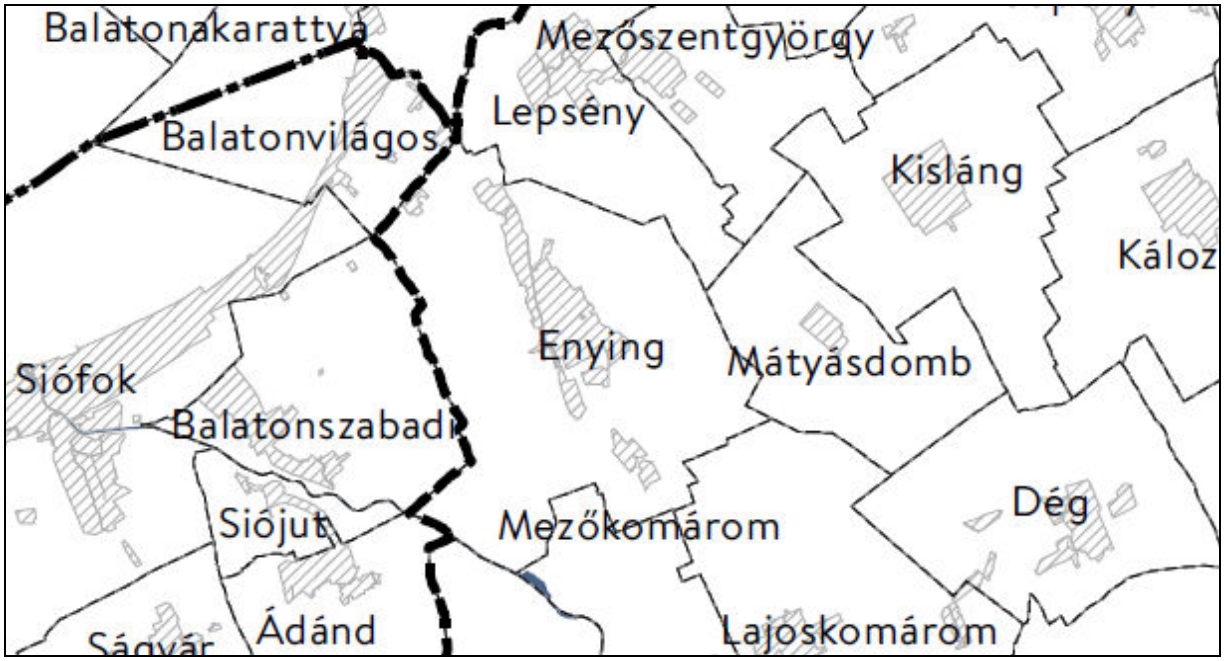

Forrás: MvM rendelet

Az övezet a Sió csatorna mentén érinti a települést.

Az MvM rendelet 6. § (1) bekezdése szerint:
6.§ (1) A nagyvízi meder övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.
(2) A nagyvízi meder övezetében a településrendezési eszközökben, a jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területen a helyi építési szabályzatnak megfelelően, a vízügyi igazgatási szerv hozzájárulásával lehet építési tevékenységet folytatni.
(3) A településrendezési eszköz módosítása esetén a vízügyi igazgatási szerv egyetértésével lehet új beépítésre szánt területet kijelölni.

A felülvizsgálat során a Sió csatorna vízgazdálkodási területként kerül meghatározásra, így a **jogszabályi megfelelés biztosított**.

10. VTT-tározók övezete

Forrás: MvM rendelet

Az övezet nem érinti a települést.

11. Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések

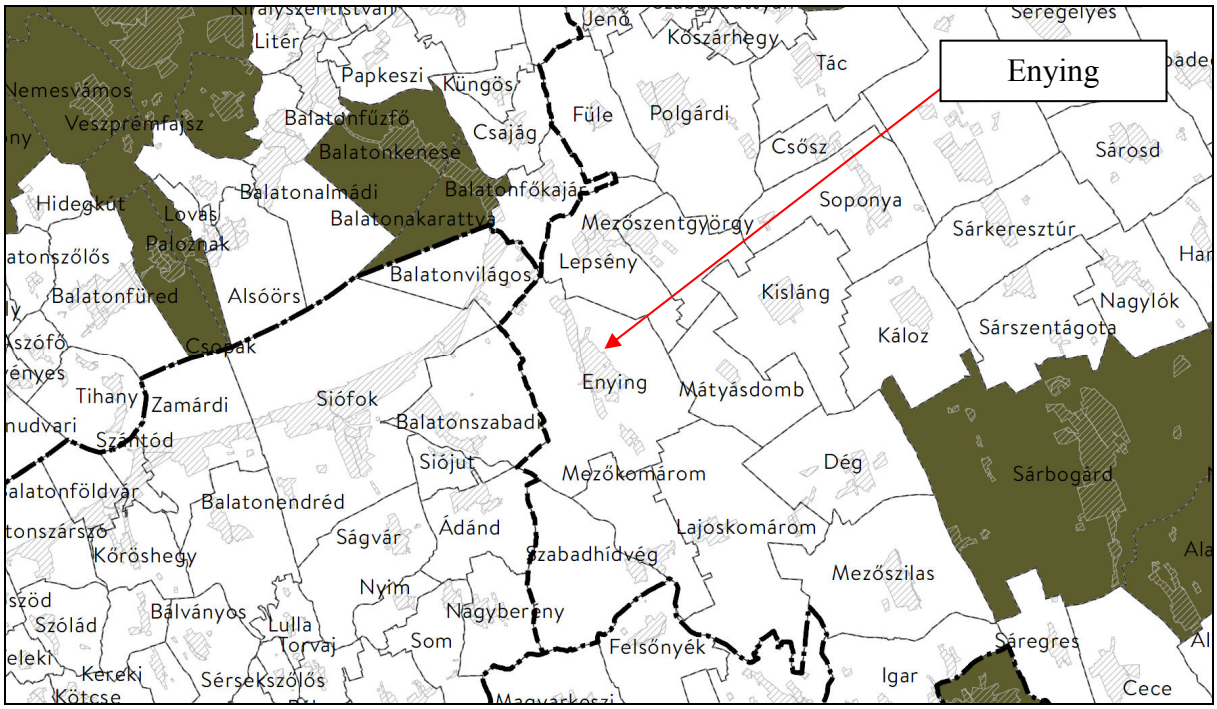

Forrás: OTrT

Az övezet nem érinti a települést.

Térségi övezetek és azok kapcsolata a tv. 5. melléklete szerint:

A	B
Országos Területrendezési Terv	Kiemelt térségi és megyei területrendezési terv
Ökológiai hálózat magterületének övezete	
Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	
Ökológiai hálózat pufferterületének övezete	
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	
Erdők övezete	
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	
Tájképvédelmi terület övezete	
Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	
Vízminőség-védelmi terület övezete	
Nagyvízi meder övezete	
VTT-tározók övezete	
Honvédelmi és katonai célú terület övezete	
	Ásványi nyersanyagvagyon övezete
	Rendszeresen belvízjárta terület övezete
	Tanyás területek övezete
	Földtani veszélyforrás területének övezete
	Egyedileg meghatározott megyei övezet(ek)

Enying városa a Balaton kiemelt üdülőkörzettel közvetlenül határos, de annak területe nem érinti.

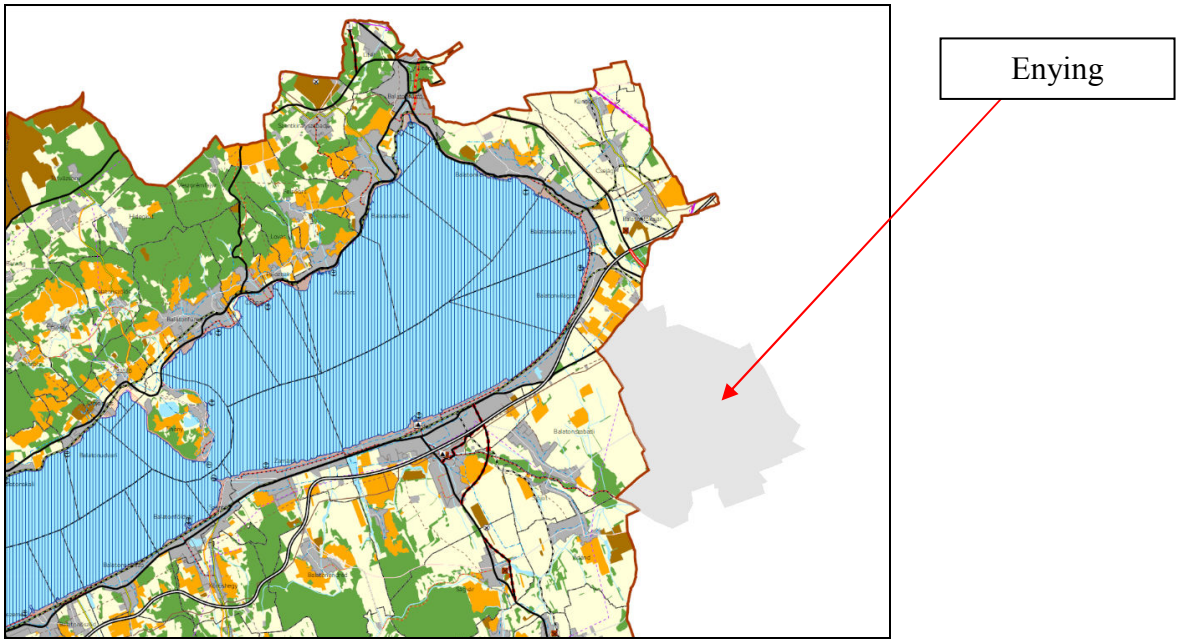

forrás: Balaton kiemelt üdülőkörzet területrendezési terve

Fejér megye területrendezési terve:

A Fejér megyei területrendezési tervet az önkormányzat közgyűlése a 7/2020. (II.28.) önkormányzati rendeletével (a fejezetben rendelet) hagyta jóvá, majd a 3.19. mellékletét érintően 9/2020. (V.29.) önkormányzati rendeletével módosította azt. A Közgyűlés a területrendezési tervhez tartozó intézkedési javaslatokról és a területrendezési ajánlásokról a 45/2020. (II.27.) határozatot hozta.

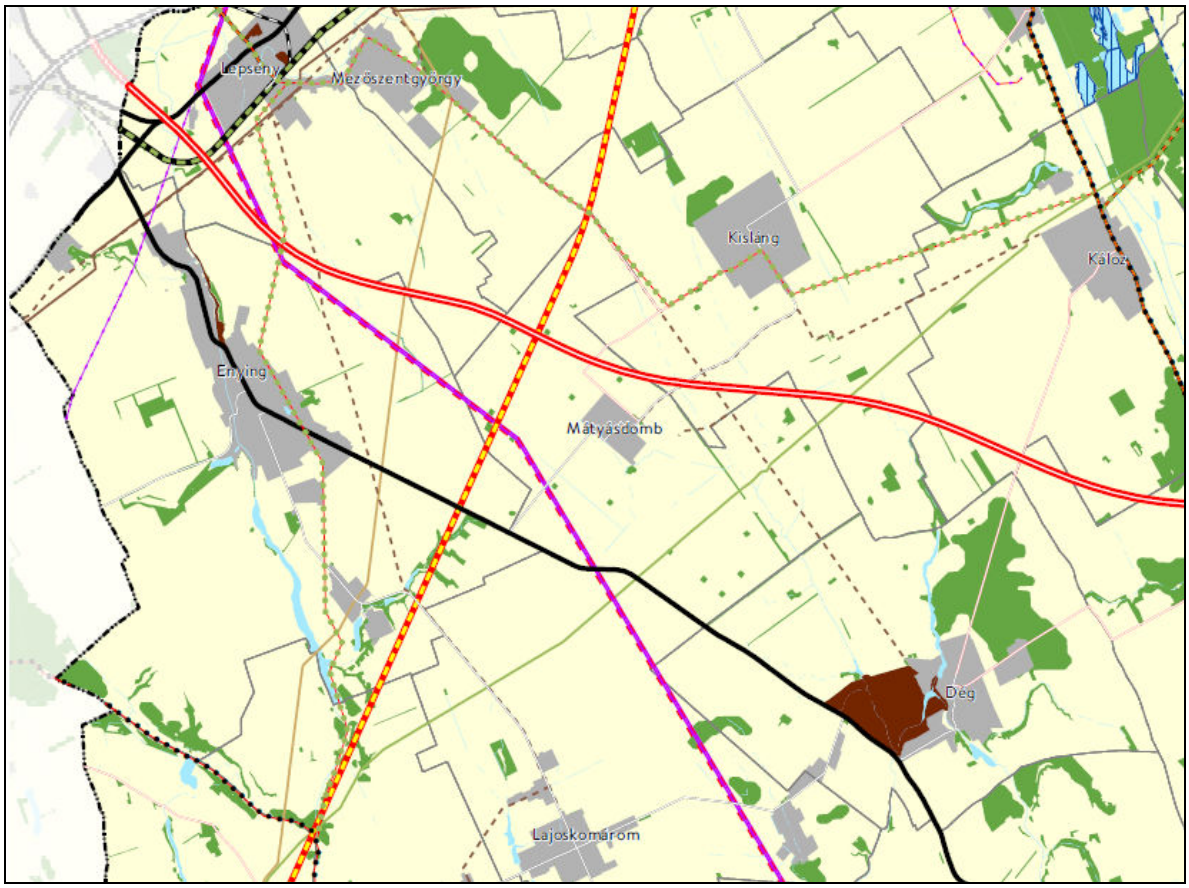

Forrás: Fejér Megye Területrendezési Terve
Kivonat „Fejér megyei szerkezeti terve” című tervlapból

A megyei terv sajátos területfelhasználású térségbe sorolta a Cinca patak menti telkek területét a település északi részén.
A 2018. évi CXXXIX. törvény 11. §-a szerint a térség területét a tervezett felhasználásának megfelelően honvédelmi, különleges, közlekedési, erdő-, gazdasági vagy intézményterület települési övezetbe kell sorolni.
A terv az érintett területet különleges területbe fogja sorolni.

A megyei tervben szereplő övezetek a város területét az alábbiak szerint érintik
országos övezetek

- Ökológiai hálózat magterületének övezete: **érinti**
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: **érinti**
- Ökológiai hálózat pufferterületének övezete: **nem érinti**
- Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete: **érinti**
- Jó termőhelyi adottságú szántók övezete: **érinti**

- Erdők övezete: **érinti**
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete: **érinti**
- Tájképvédelmi terület övezete: **érinti**
- Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete: **nem érinti**
- Vízminőség-védelmi terület övezete: **nem érinti**
- Nagyvízi meder övezete: **érinti**
- Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések: **nem érinti**

megyei övezetek
- Ásványi nyersanyagvagyon övezete: **nem érinti**
- Rendszeresen belvízjárta terület övezete: **érinti**
- Földtani veszélyforrás területének övezete: **érinti**

egyedileg meghatározott megyei övezetek
- Felzárkóztatandó belső periféria övezete: **érinti**
- Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet: **nem érinti**
- Megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezet: **nem érinti**
- Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet: **érinti**
- Kulturáli örökségi-történeti fejlesztési övezet: **érinti**
- Majorsági térség övezet: **érinti**
- Karsztvízszint emelkedésével érintett terület övezete: **nem érinti**
- Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete: **érinti**

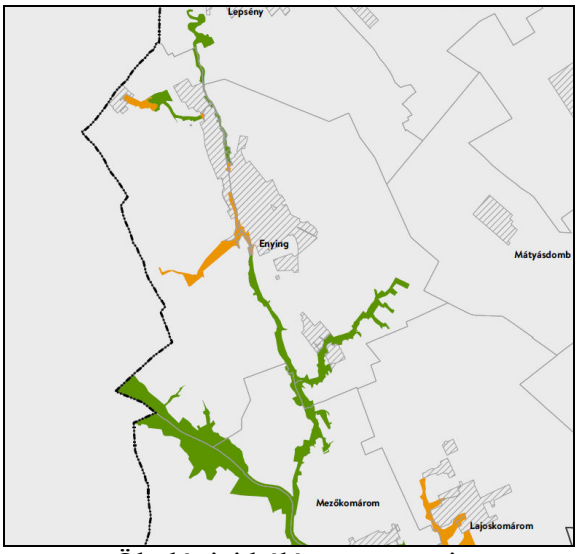

Ökológiai hálózat övezetei

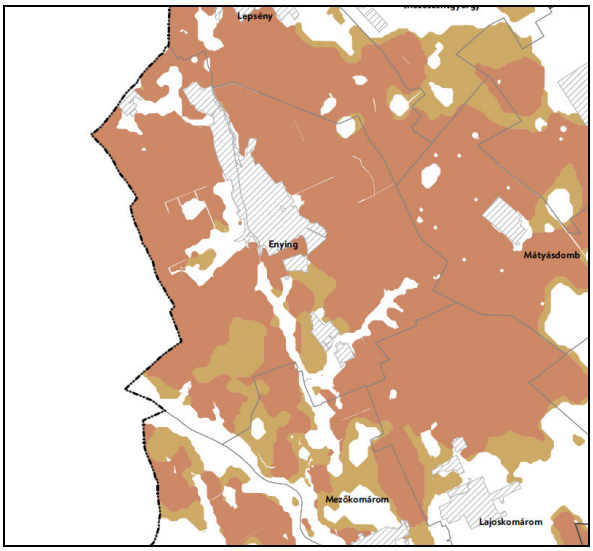

Kiváló és a jó termőhelyi adottságú szántók övezete

Forrás: Fejér Megye Területrendezési Terve

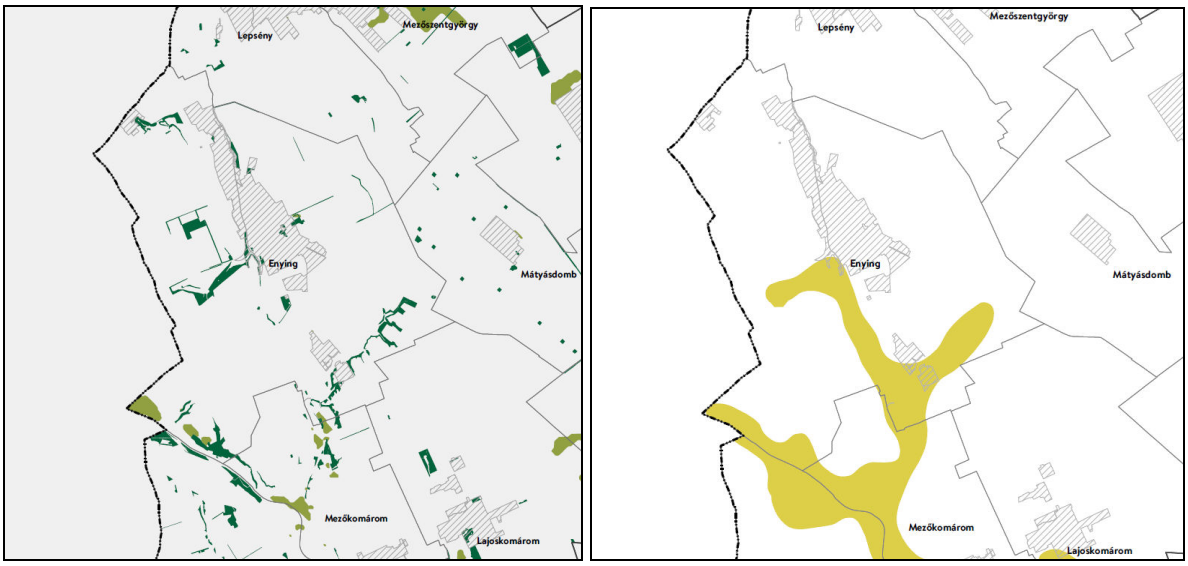

Erdők övezete és az erdőtelepítésre javasolt …valamint a tájképvédelmi terület övezete
Forrás: Fejér Megye Területrendezési Terve

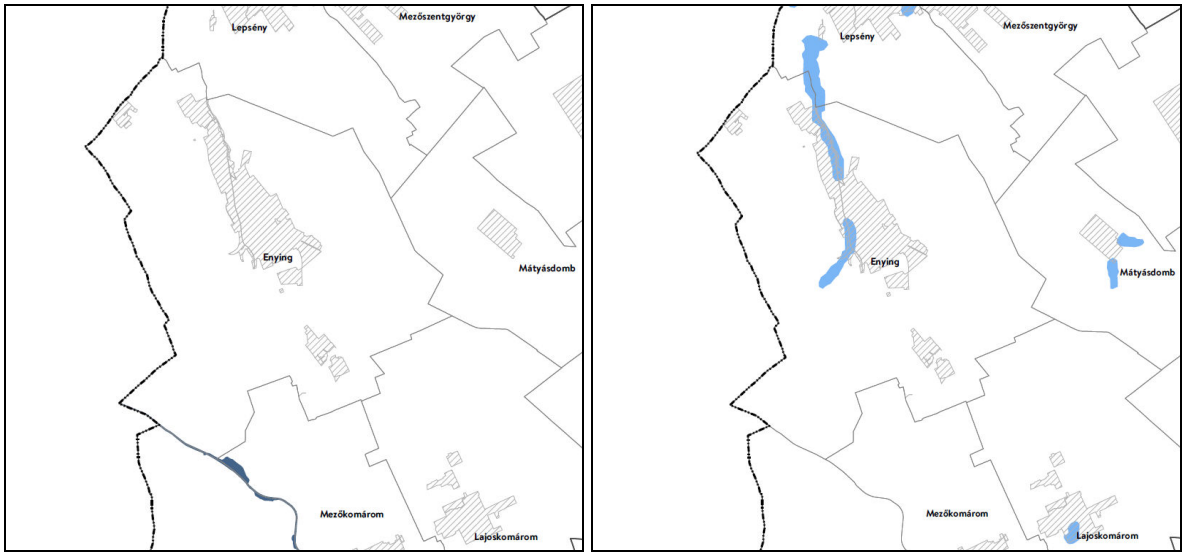

Nagyvízi meder …valamint a Rendszeresen belvízjárta terület övezete
Forrás: Fejér Megye Területrendezési Terve

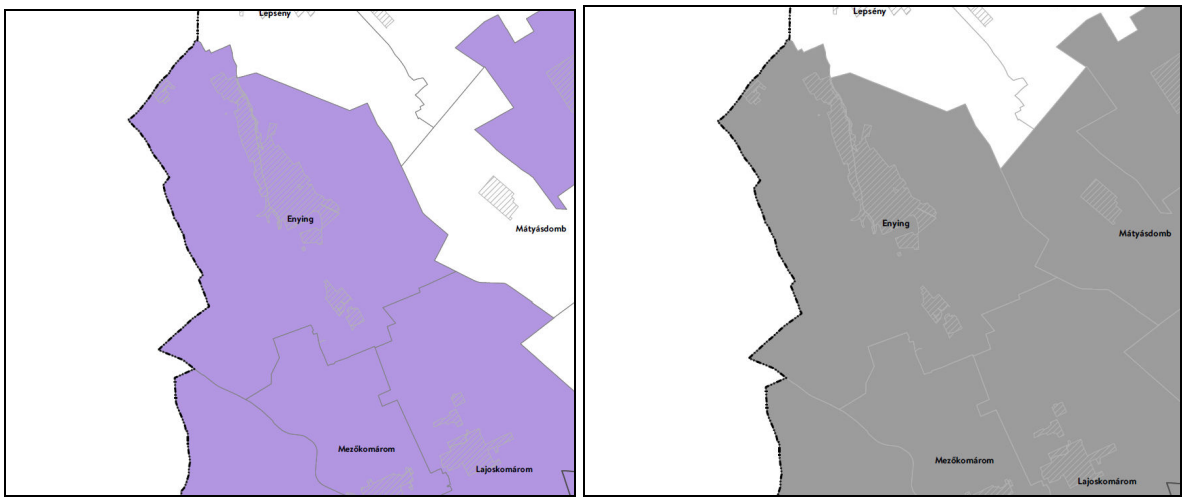

Földtani veszélyforrás területének …valamint a Felzárkóztatandó belső periféria övezete
Forrás: Fejér Megye Területrendezési Terve

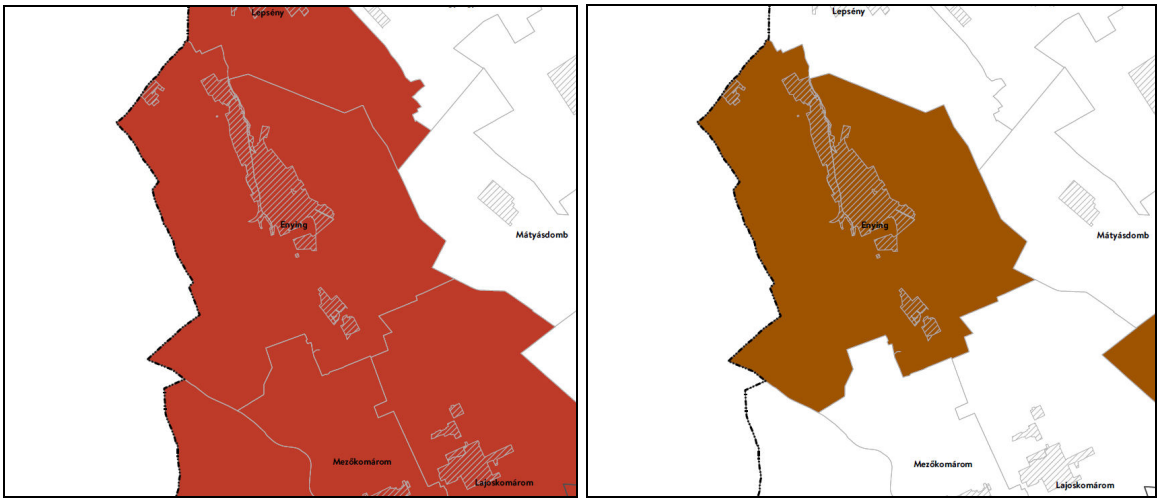

Borvidéki és kertgazdálkodási …valamint Kulturáli örökségi-történeti fejlesztési övezet
Forrás: Fejér Megye Területrendezési Terve

A rendelet szerint:
11. Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet
11. § (1) A Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezetbe tartozó települések borszőlő termőhelyi kataszteri I. és II. osztályú területeire, valamint a volt zártkerti (kertes mezőgazdasági) területeire a településrendezési eszközöket olyan tartalommal kell kidolgozni, ***amely a szőlő- és borgazdálkodást és gyümölcstermesztést segíti és ösztönzi, továbbá ezen területek beépíthetőségét csak az előbbi célok érdekében teszi lehetővé. Kerülni kell a beépítésre szánt területek és a mezőgazdasági birtokközpontok kijelölését****, kivéve, ha a birtokközpont szőlészeti-borászati, kertgazdasági funkciót, illetve ehhez kapcsolódó lakó, szállás és vendéglátó funkciót szolgál.*
(2) A volt zártkertek (kertes mezőgazdasági területek) területe a település településszerkezeti tervében beépítésre szánt területté csak akkor minősíthető, ha az nem tartozik borszőlő termőhelyi kataszteri I. és II. osztályú területhez, és az átminősítés egyéb jogszabállyal nem ellentétes, továbbá, ha a következő feltételek együttesen teljesülnek:
a) az érintett terület a település belterületével, vagy beépítésre szánt területével határos,
b) a tervezett területhasználathoz tartozó, jogszabályban szabályozott és a helyi sajátosságoknak is megfelelő telekstruktúra, telekméret és telekgeometria kialakítása biztosítható, vagy erre vonatkozóan a települési önkormányzat a településrendezési szerződéseket az érintett tulajdonosokkal megkötötte,

c) a tervezett funkció (lakó, üdülő, gazdasági, stb.) működéséhez szükséges – a megközelítést és a közművek elhelyezését egyaránt lehetővé tevő – közterületek biztosítottak, vagy erre vonatkozóan a települési önkormányzat a településrendezési szerződéseket az érintett tulajdonosokkal megkötötte,
d) a közművek kiépítettek vagy kiépítésük lehetősége és feltételei biztosítottak és erre vonatkozóan a települési önkormányzat a településrendezési szerződéseket az érintett tulajdonosokkal megkötötte vagy döntést hozott a költségek vállalásáról.
(3) A volt zártkertek, hagyományos szőlőhegyek sajátos településképi és tájképi értékeit a településképi arculati kézikönyvekben és a településképi rendeletekben figyelembe kell venni.

A felülvizsgálat során a szőlő művelési ágú területeken nem történt új beépítésre szánt terület kijelölése, így a terv **megfelel** az övezeti előírásoknak.

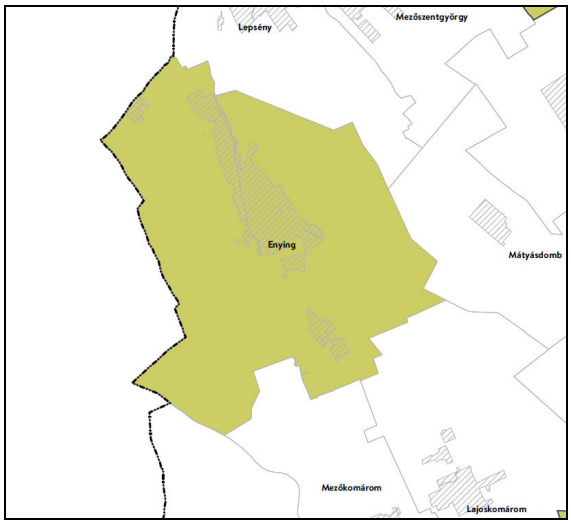

Majorsági térség övezete

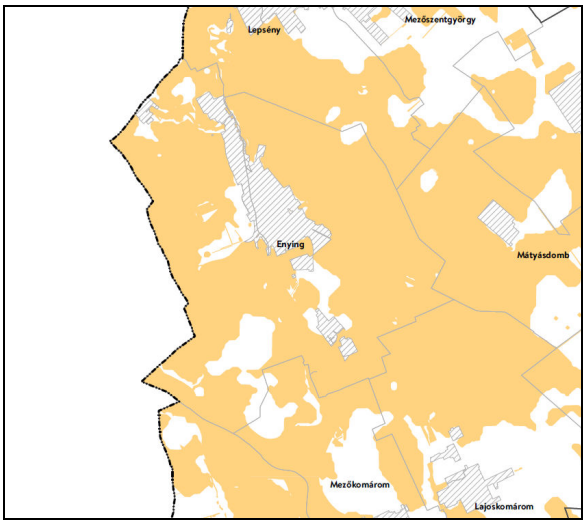

Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete

Forrás: Fejér Megye Területrendezési Terve

A rendelet szerint:
15. Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete
15. § (1) A településrendezési eszközöket úgy kell kidolgozni, elkészíteni, hogy a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet területét érintően - a háztartási méretű kiserőművek kivételével - naperőmű ne legyen létesíthető.
(2) A településképi arculati kézikönyvekben és a településképi rendeletekben figyelembe kell venni a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető területeket.

A felülvizsgált terv megfelelése a megyei területrendezési tervnek:

A 2018. évi CXXXIX. törvény szerint:
11. § A kiemelt térségi, illetve megyei területfelhasználási kategóriák területén belül a településrendezési tervben, a 90. § (2) bekezdése figyelembevételével
a) az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület övezetet a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meglévő és tervezett erdő övezetként differenciáltan lehatárolni;
b) a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetébe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki;
c) a vízgazdálkodási térség területét – e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével – vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület,, továbbá különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;
d) a települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető;
e) a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően honvédelmi, különleges, közlekedési, erdő-, gazdasági vagy intézményterület települési övezetbe kell sorolni.

A településrendezési terv felülvizsgálata során a megyei terv erdőterület övezete erdőterületként kerül meghatározásra. Az erdőtelepítésre javasolt területek a Sió menti legelő, valamint szántó művelési ágú területeket érintik. Ezeket az összesen 59 ha nagyságú területeket a terv természetközeli, valamint mezőgazdasági területbe sorolta. A megyei terv szerint összesen 378,29 ha nagyságú erdőgazdálkodási térség területének 84%-át a terv erdőterületként határozza meg. **A jogszabályi megfelelés biztosított**.

A megyei terv szerint a város 6952,17 ha nagyságú területe sorolt mezőgazdasági térségbe. Ebből a területből mindössze 12 ha nagyságú terület (gazdasági és vízgazdálkodási területek) az, mely nem mezőgazdasági területbe sorolt a rendezési tervben. Ez azt jelenti, hogy a térség 99,9%-a mezőgazdasági területként került meghatározásra, vagyis a **jogszabályi megfelelés biztosított.**

A megyei terv szerint a város területének 100,72 ha nagyságú területe vízgazdálkodási térségbe sorolt. A rendezési tervben a területek döntő hányada vízgazdálkodási területbe, a fennmaradó hányad Leshegy térségében természetközeli területbe került besorolásra, vagyis **jogszabályi megfelelés biztosított**.

A sajátos területfelhasználsú térségbe sorolt Cinca patak menti területek különleges területként kerültek meghatározásra, vagyis a **megfelelés biztosított**.

Összegzésként megállapítható, hogy a város fejlesztési szándékait a területrendezési tervekben foglaltak nem akadályozzák.

2.4. A város bemutatása

Enying Mezőföld kisváros a Veszprém megyéből érkező Cinca-Csíkgát patak elágazásánál, az Enyingi háton és a Kabóka-völgyben. A Balaton dél-keleti kanyarulatától mindössze 8 km-re, a 64-es számú főút mentén található.
A városhoz tartozik a szintén a 64-es számú főút mentén található Balatonbozsok, mellyel közvetlenül érintkezik; valamint további három, földrajzilag elkülönülő lakott hely, így a Lajoskomáromi út mentén fekvő Kabókapuszta és Leshegy, valamint a 7-es számú főút mentén fekvő Alsótekeres. Külön településrésznek tekinthető még az ún. Öreg-hegy területe.

A régészeti leletek tanúsága szerint Enying mai közigazgatási területén állandó település Nagy Károly korában (786-814) alakult ki. Első írásos említése 1138-ból, a dömösi prépostság birtokösszeírásából való.
Kedvező földrajzi helyzetének köszönhetően – akkor mocsaras területekkel, nádasokkal körülvett terület lévén védettebb volt - a tatárjárást és a török pusztítást követően hamar újratelepült. A településre költözött az elpusztított Kustyán, Hódos és Páta falvak elmenekült népessége is. A XVI. században már nagyobb településnek számított, ekkor vált a Török család sármelléki javainak az ún. „Sármelléki Tartomány”-nak a központjává. Az 1688. évben ugyanakkor, amikor Enying és környéke végleg felszabadult a török uralom alól, feljegyzések szerint csak öt jobbágycsalád tartózkodott itt.

A település több birtokosváltás után 1720-ban került vissza a Batthyány családhoz. A település jelentős fejlődésnek indult. Ebben és a követő évszázadban a település elnyerte jellegzetes arculatát. Erre az időszakra tehetők a herceg Batthyány Fülöp által megszervezett birtok jelentősebb építkezései: a Batthyány-kastély bővítése, a gazdatiszti épületek, a gazdasági épületek és a kastélyt körülölelő angol park kialakítása, valamint a katolikus templom megépítése. Ezek alapozták meg Enying városias jellegét és ma is a városképet meghatározó épületeknek számítanak.
Az 1800-as évek közepén Enying már mezőváros jellegű volt, 1867-től járásszékhely rangra emelkedett, járási hivatalokat és intézményeket telepítettek oda. A ma is döntően mezőgazdasági jellegű település a XIX. század végén megindult az iparosodás. 1880-ban megépült az Enyinget is érintő Veszprém-Dombóvár vasútvonal, melynek révén a település állomásépületet kapott. A század végén postával, takarékpénztárral rendelkezett.

A XX. század elején a fellendülés folytatódik, 1912-ben felépítették a községházát. A húszas években fejlesztették a mezőgazdasági feldolgozóipart - gőzmalom, gyapjú - és szőlőfeldolgozó üzemegységeket építettek, továbbá cementkezelőt, téglagyárat. A város életében megjelentek a szükséges intézmények, úgymint mint szegényház, iskolák, szakiskola, filmszínház, vendéglők és a polgári élethez kapcsolódó szolgáltatások, foglakozások - körorvos, hivatalnokok, patikus, szülésznő, tanítók, - és kulturális és polgári szerveződések - olvasókör, tiszti kaszinó, sportegylet, stb. 1925-ben bevezették a villanyvilágítást. Schrikker Sándor, kertészmérnök kialakította Alsótekeresen a világhírű faiskoláját, mely a mai napig működik.

A faiskola területének egy része

Az államalapítás és egyházszervezés korától kezdve Enying a veszprémi egyházmegye, majd Veszprém vármegye része volt, s az is maradt egészen 1950-ig, amikor az Enyingi járás többi községével együtt Fejér megyéhez csatolták.

A második világháború harcai és fosztogatásai sajnos nem kerülték el Enyinget, sok kár keletkezett. Az 50-es években kialakult tsz-ek és Állami Gazdaság a mezőgazdasági termelés szerkezetét jelentősen átalakította, melynek következtében az állattenyésztés fokozatosan elsorvadt. Jelentős ipari telephelyek nem alakultak ki – mely a foglalkoztatásban ma is hátrányosan jelentkezik -, a meglévő, jól működő malom a rendszerváltás utáni privatizálás áldozata lett.

1966-ban a településsel majdnem teljesen összeépült Balatonbozsok községet Enyinghez csatolták.

1970-ben a települést nagyközségi rangra emelték.
1992-től Enying városi rangú település.

Mai közigazgatási egységei és azok jellemzése a következő:
Alsótekeres: faiskola telephely és üzlet. A XX. sz. elején kiépült viszonylag egységes arculatú településközpont víztoronnyal, gazdasági épületekkel, szolgáltató épülettel, munkáslakásokkal. A későbbiekben bővült újabb lakótelkekkel és házakkal, emellett ifjúsági tábor működik itt.

Az alsótekeresi víztorony

Balatonbozsok: a XI. századtól létező település. Egytelkes nemesek lakták. A török időkben elpusztult, majd a XVII. században újjáépült és virágzó település volt. Alapvetően átutazó településnek számított, mivel a budai Posta út mentén feküdt, így számtalan szállásadó és vendéglátó épülettel rendelkezett a vasút kiépüléséig. Ma csendes kis településrész, jelentős átutazó forgalommal a település gerincét képező 64-es úton (Enyinghez hasonlóan).

Balatonbozsoki látkép a katolikus templommal

Kabókapuszta és Leshegy az enyingi uradalom külső részei voltak, amelyekben fokozatosan alakult ki egyre nagyobb lakónépesség, elsősorban a városközponthoz való viszonylagos közelség miatt.

Kabókapuszta a földreform során kiosztott új házhelyekkel további növekedésnek indult, ugyanakkor Leshegy csökkenő népességszámú, egyutcás településrész, leromló állagú épületsorral.

Lovas turizmus Kabókapuszta és Leshegy határán

Leshegy fő utcája déli irányból

2.5. Településszerkezeti fejlődés

Enying közigazgatási területe három, északnyugat-délkeleti irányú dombvonulatot érint. Maga a város nagyobb részben a középső dombvonulaton fekszik, melyet egykor nádasok, vizes, mocsaras részek szegélyeztek. A keleti szélső dombvonulaton a mai Budai Nagy Antal utca alakult ki, a nyugati dombvonulaton az Öreghegy (szőlőhegy). Nyugaton a három dombvonulat mellett még egy negyedik magaslat is húzódik, ennek teteje több kilométer szélességű síkság, mely a volt Nagykustyán és Jóremény pusztánál meredeken ereszkedik a Sió partjára.

A településszerkezet magvát a török időszakban meglévő vár elhelyezkedése határozta meg. Ennek a kornak emlékeit őrzik még ma is az egykori vár körletében található nevek: Vár utca, Bástya utca. Maga a vár omladékaiban sem él, csupán az ún. bástya egy kis részét tekintik a régi várfal omladékának (nyilakkal jelzett terület). A vár a református templom területét is magába foglalta. Szájhagyomány szerint a várból rejtek út vezetett déli irányba Leshegy felé.

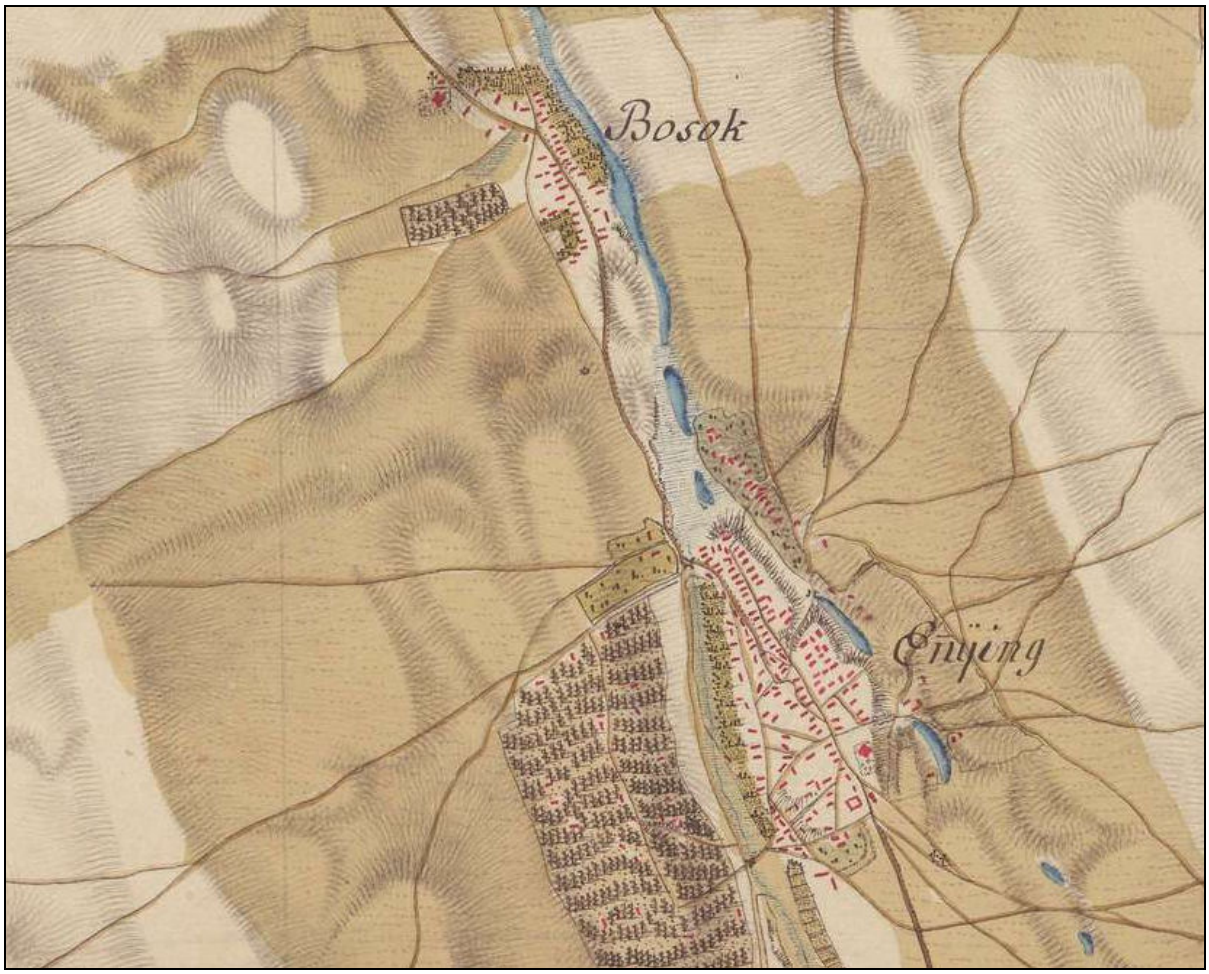

Forrás: I. katonai felmérés (1782-1785)

Az ősi település több dombvonulatra, kacskaringós utcákkal épült, szabálytalanul nőtt. Az ehhez társuló szűk utcák miatt mindennapi problémaként jelentkezett a tűz- és a járványveszély. Batthyány Lajos ezért a Fő utca nagyobb arányú rendezését hajtotta végre 1810. évtől kezdődően, továbbá a városszerkezetben ma is meghatározó, dél-délkelet felé (a birtoktestek irányába) futó három egyenes vonalú fő utat is kitűzette Támogatással, telekadománnyal, építőanyag-juttatással, pénzmegváltással elérte a rendezetlen, elképzeléseinek útjában álló épületek lebontását, új lakások építését.

Az 1823-as uradalom-leírás még csak a fent említett egyenes, rendezett utcát emelte ki, az alábbiak szerint: *„két völgy között zavart és sok utcákkal, a capitális utczát ki vévén, mely 1810-dik esztendőben vétetett egyenes líneában, fekszik maga a roppant nagy falu.”*
Az uradalom még az 1840-es években is csak kedvezményekkel tudta elérni, hogy a lakosok a mérnöki tervek alapján építkezzenek. Épületfát, fuvart, nádat akkor kaptak, ha az építés megfelelt a „szabályozási tervnek”.

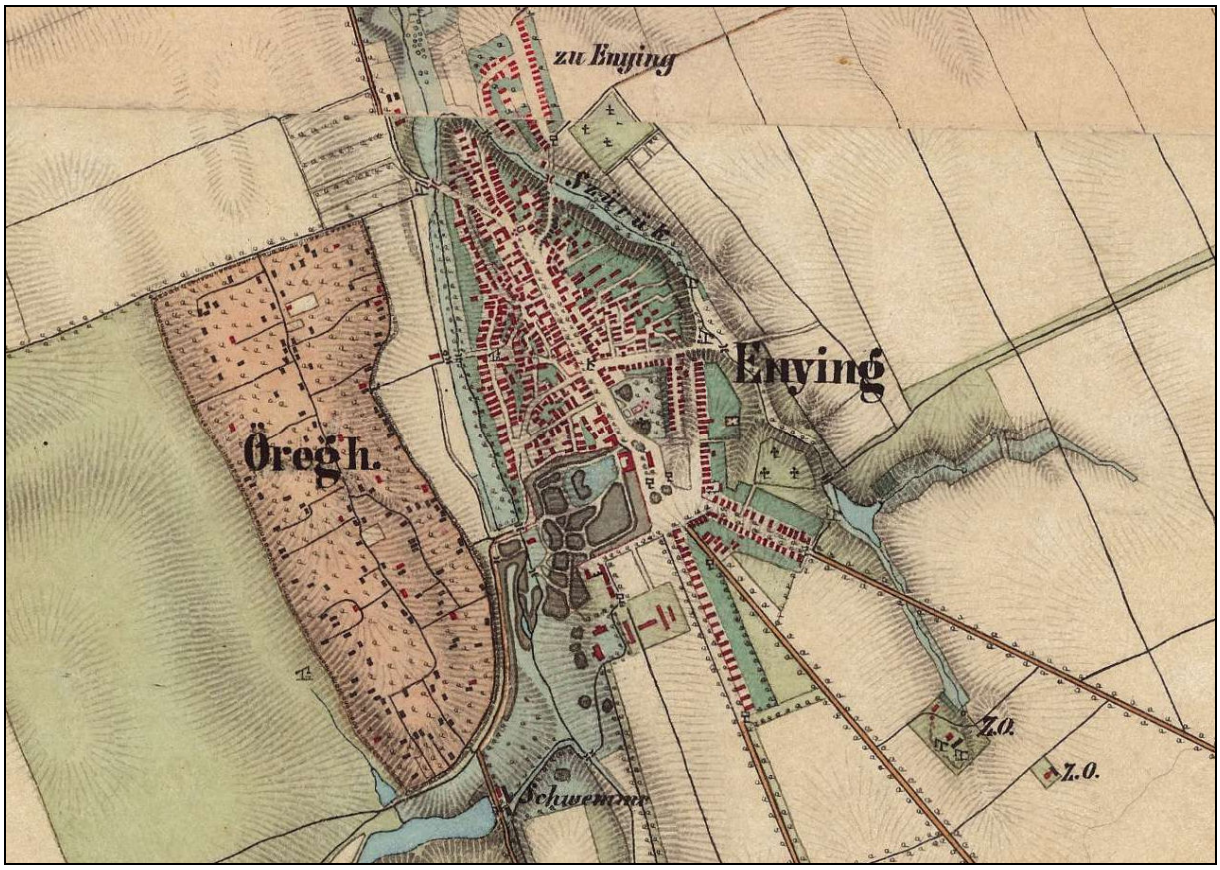

Forrás: II. katonai felmérés (1857)

Forrás: II. katonai felmérés (1857)

Forrás: II. katonai felmérés (1857)

Az első világháborút követő földosztás eredményeként kialakították a település Újfalunak nevezett (a kastélytól délre eső, 64-es és 6404-es utak által határolt) részét.
Az 1945-ös földreform után az újfalui részt bővítették a 6404-es úttól nyugatra.
Létrehozták a Szabadság téren lévő lakótelepet.
Folytatták a Csíkgát csatornától nyugatra eső területek beépítését, ezúttal a régen Kendeföldnek nevezett területen (ma Zalka M. utca).
A vasútvonalon túl, a település keleti részén a második világháború előtt „Háromház”-nak nevezett területen pedig a Budai N. A. utcát alakították ki.

Balatonbozsok településrészen a 64-es sz. úttal párhuzamosan, szintén az 1945. évi kedvezményes házhelyjuttatások következtében, majd az 1950-60-as években új utcákat nyitottak és beépítették azokat, kialakítva a ma is látható településrészt.

A két településrész között, a 64-es sz. főút nyugati oldalán jelentős lakóterület-fejlesztés eredményeként kialakításra és beépítésre került a Váci M. utca. A két településrész ezzel összeért.

Kabókapuszta lakóépületekkel történő beépítése a II. világháború után történt. Az épületek a 6404-es sz. út mentén, valamint az arra merőlegesen kialakított két utca mentén sorakoznak.

Alsótekeresen is sor került lakóterület-fejlesztésre a 7-es sz. főút irányába, valamint a gazdasági terület kiterjedése is nőtt.

Leshegy 19. században már látható beépítése nem változott.

Enying és Balatonbozsok településszerkezeti fejlődése

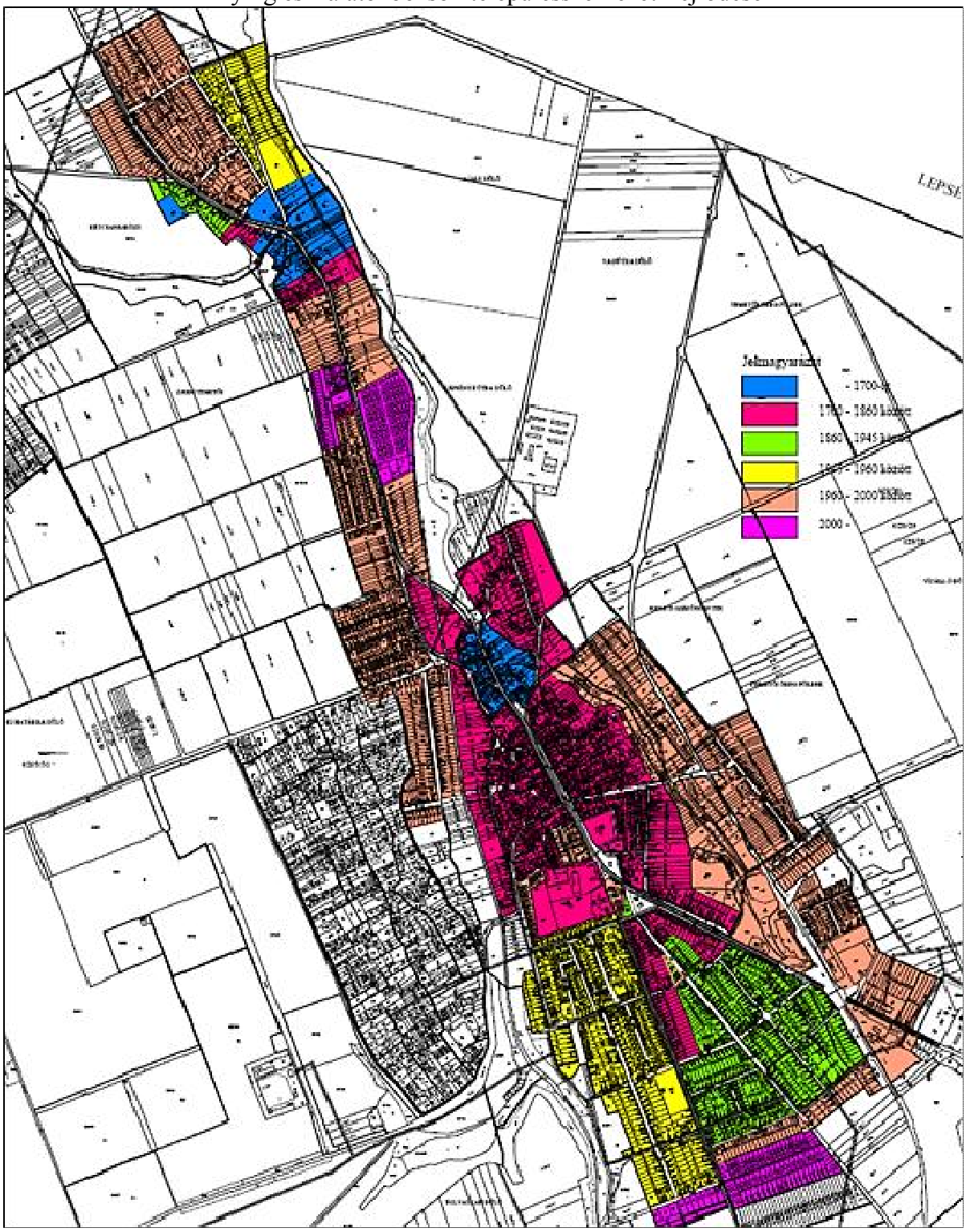

Forrás: Enying településrendezési eszközei, alátámasztó munkarész

2.6. Természetföldrajzi környezet

Tájföldrajzi, domborzati és földtani jellemzők
Enying az Alföld nagytájon belül a Mezőföld középtájon fekszik három kistáj találkozásánál.

A település nagy része az Enyingi-hát kistájon helyezkedik el, amely közepes magasságú síksági helyzetben lévő dombsági hát, magassága 160 m-ről DK felé 110-120 m-re csökken. A település közigazgatási határának keleti része a valamivel alacsonyabb Káloz-Igari löszháton fekszik, amely szintén DK felé lejtő völgyközi hátakból áll. A település déli határán húzódik a Sió-völgy kistáj, amely a Sió vízfolyás 400-600 m széles, 30-40 m mély vizenyős süllyedékeiből tevődik össze.

A két löszhátat jellemzően a felszín folyóvízi hordalék és DK felé vastagodó lösztakaró fedi. A Sió-völgyet ártéri öntésanyagok borítják.

Vízrajz
Az Enyinget átszelő vízfolyás a 26 km hosszú, 292 km^2-es vízgyűjtő területű (Cinca)-Csikgát-patak, a település déli határát alkotja a Sió-csatorna. A területen található kisebb árkok ebbe a két vízfolyásba futnak. A településen található legjelentősebb állóvíz, az enyingi tároló rendszer (93 ha); említést érdemelnek még a Csikgáti-árkon lévő Kabókai halastavak.

Éghajlat
Mindhárom kistáj mérsékelten meleg, mérsékelten száraz éghajlatú, ami a közepes hőigényű és vízigényesebb kultúráknak kedvez. A Káloz-Igari löszhát valamivel szárazabb, ezért ott a termésbiztonsághoz az öntözés javasolt. A kistájakon észak-északnyugati szélirány a jellemző 2,5-3 m/s-os szélsebességgel.

Növényzet
Növényföldrajzilag a két löszhát egykori flórájában az erdőssztyep- és pusztai fajokon kívül az erdei elemek is nagy arányban voltak jelen. Ma már a természetes növénytakarónak csak töredékei találhatók a mélyebb térszinteken, völgyaljakban, ültetvényekkel be nem telepített lösz völgyoldalakon. A Sió-völgyben az egykori mocsarakat, mocsár- és lápréteket jelentős részben kiszárították. A helyükön elsősorban szántók találhatók, egy részükből halastavat alakítottak ki.

Tájhasználat, tájszerkezet
Enyingen és a szomszédos területeken is a szántóföldi művelés alá vont területek túlsúlya jellemző. A tájszerkezet homogenitását a települési területekhez kapcsolódva megjelenő komplex művelési szerkezetű területek, szőlőterületek, gyümölcsösök törik meg. A mélyebb fekvésű területek, a vízfolyások mentén természetközeli területhasználatok, így erdőterületek, vizes élőhelyek találhatók.

Enying közigazgatási területének 80 %-a szántóterület. A második legnagyobb arányú területhasználatot a kivett területek (11%) képezik. Az erdőterületek aránya alacsony, mindössze 4%, a legelő művelési ágú területek 3%-ban vannak jelen.

A felszínborítottsági adatbázisok alapján, Enying területén az 1990-2012 közötti tájhasználatban nagymértékű változás nem történt.

Tájtörténeti vizsgálat
Az elérhető legkorábbi térképi ábrázolások (I. katonai felmérés) a jelenlegi képpel egyezően a mezőgazdasági tájhasználatot tükrözik, de azzal a különbséggel, hogy akkor a legelőterületek aránya jóval nagyobb volt, csaknem felét tette ki a szántóknak. A vízfolyásokon már akkor is több helyütt megtalálhatók voltak a részben ma is meglévő, mesterségesen felduzzasztott vízfelületek, tavak. A II. katonai felmérésen a legelők, rétek aránya már jóval kisebb, néhány kivétellel a szántóként nehezebben hasznosítható részekre szorul vissza.

A település egykori szőlőhegyei adnak helyet a kisgazdasági jellegű szőlő és gyümölcstermesztésnek. Igazán „klasszikus" megjelenésű és használatú szőlőhegynek a mintegy 120 ha-os Öreghegy nevezhető, amelyet már az 1700-as évek második feléből származó I. katonai felmérés térképe is gyakorlatilag a mai kiterjedésében tüntet fel. A régi térképek a határ déli részén található Leshegyet is szőlős területként jelzik, mára azonban innen eltűntek a szőlők és az azt kiszolgáló épületek, Leshegy kisebb része külterületi lakott helyként maradt fenn.

Az uradalmi gazdálkodás több évszázadon át egyik meghatározója volt a táj használatának, képének is. A XVIII. sz. második felében épült fel a mai kastély magja, ami aztán tovább bővült, és át is épült a következő évszázadban. Megemlíthető, hogy a kastélyhoz tartozó angolkert stílusú park az 1800-as évek első felében hangsúlyos tájelem lehetett, mivel mai területének (kb. 7 ha) mintegy hatszorosát tette ki, hozzá tartozott a Cinca-Csíkgát patak völgyének egy része és a mai Tolvajlápi tó is. A Fő utcát 1810-től kezdődően Batthyány Lajos kiegyenesíttette és szélesíttette, továbbá a város- és tájszerkezetben ma is meghatározó, dél-délkelet felé futó három egyenes vonalú fő utat is kitűzette, Hódos (ill. Szilas), Lajoskomárom, valamint Mezőkomárom irányába. Ezek az utak egyben az uradalmi birtoktestek megközelítését, feltárását is szolgálták. A kataszteri térkép azt mutatja, hogy az uradalmi területeken már az 1800-as évek második felében is mezővédő erdősávokat létesítettek és a mezőgazdasági utak mellé pedig fasorokat ültettek.

A Veszprém-dombóvári vasútvonal megépülése (1880) nem befolyásolta különösebben a táj- és településszerkezetet, csak annyiban, hogy a vasútállomás közelében, akkor még külterületen jelentek meg a feldolgozóipar (gabonatárház, malom) első létesítményei.

A mintegy 200 ha-on elhelyezkedő alsótekeresi gyümölcs- és díszfaiskola szintén jelentős tájalkotó elemnek minősíthető.

1990 után a kárpótlások révén a mezőgazdasági földterületek egy része családi gazdálkodók őstermelők birtokába került, de a táj mai állapotát alapvetően továbbra is a nagyléptékű szántóföldi gazdálkodás határozza meg.

2.7. Demográfiai jellemzők

A város népességének száma az 1900-as évektől eltérő ütemben ugyan, de folyamatosan emelkedett, 1970-re – köszönhetően Balatonbozsok és Alsótekeres települések Enyinghez csatolásának is - átlépte a 7000 főt. A felmérés óta eltelt fél évszázadot vizsgálva megállapítható, hogy a lakónépességszám 1990-re már csökkent és ez a csökkenés azóta is fennáll: a 2021. január 1-i adat szerint az állandó lakosság 6748 fő.

A ma már Enyinghez tartozó településrészek népességszám alakulásának változásában a csökkenés szintén megfigyelhető.

A változás demográfiai okait elemezve megállapítható, hogy a várost mintegy évi 42 fős természetes fogyás jellemzi, és mintegy 12 fős az éves vándorlási veszteség a 2010-es évtizedben.

A város korstruktúrája még a 2000-es évek elején is kedvező volt, 100 fő 14 év alatti gyermekre 93 fő 65 év feletti lakos jutott. Ez az érték a negatív demográfiai tényezők hatására 2017-re 113-ra emelkedett, mely már nem tekinthető kedvezőnek.

10 éves távlatban, **2030-ra a népességszám természetes fogyása prognosztizálható** az alábbiak figyelembe vételével:

- az idősebbé váló korstruktúra miatt nem várható a halálozási szám jelentős csökkenése,
- nem várható továbbá az élveszületések számának nagymértékű emelkedése
- **éves szinten 30-50 fős természetes fogyás** következhet be.

A népességszám-változás attól függ, hogy a város képes lesz-e vándorlási többletet felmutatni és az ellensúlyozni tudja-e majd a természetes fogyást. A vándorlási mérleget pedig a város munkahelykínálata mellett az befolyásolja, hogy a tervezett lakóterületi fejlesztéseket milyen mértékben tudják megvalósítani; az önkormányzat, vagy a magántulajdonos milyen áron kínálja beépítésre a telkeket, a feltáró úthálózatot milyen módon, minőségben tudják kialakítani.
A letelepedést segítő országos intézkedéseket, valamint a településrendezési eszközökben kijelölt fejlesztési lehetőségeket figyelembe véve reális előrejelzés lehet, hogy a vándorlási mérleg ne legyen negatív a 2019-2030 közötti időszakban – de az várhatóan nem fogja tudni ellensúlyozni a természetes fogyást. Összességében tehát a népességszám 6500 fő közeli értékre csökkenése jelezhető előre.

Enyingen öt lehatárolt szegregátum található – ebből három az enyingi, egy pedig a balatonbozsoki településrészen. Az ötödik szegregátum a Leshegy külterület egésze. Területi szétszórtságuk azt is jelenti, hogy egyik szegregátum népessége sem nagyobb 110 főnél. Összességében az öt szegregátumban 439 ember él – a városi lakosság 6,4 százaléka. A város 0-14 év közötti lakosságának 7,3 százaléka él az enyingi szegregátumokban.

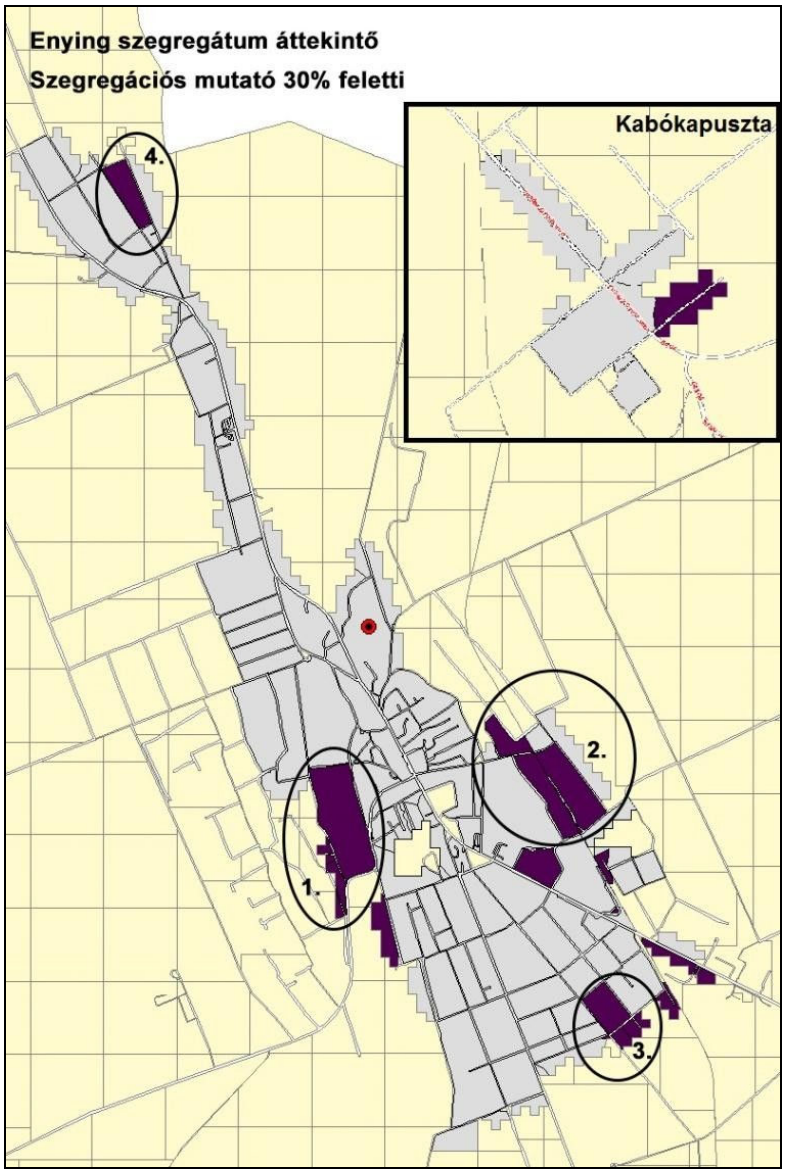

Forrás: Enying város integrált településfejlesztési stratégiája, 2015

2.8. Intézményi ellátottság

Igazgatás
Polgármesteri Hivatal a Kossuth L. utca 26 sz. alatt található. Okmányiroda a Szabadság tér 16/A sz. alatt, a kastély felújított részében, posta a Szabadság u. 3., rendőrörs a Kossuth L. utca 24. sz. alatt, polgárőrség a kastélyban működik.
A pénzintézetek közül az OTP Bank Rt. fiókja a Kossuth L. utca 43., Takarékszövetkezet a Deák F. utca 1. sz. alatt található.
Városgondnokság a Vas Gereben utca 3. sz. alatt működik.

Oktatás
A több mint száz éve magalapított enyingi óvoda 4 feladatellátási helyen működik; a Vas Gereben utca 1., a Kossuth Lajos utca 25., Balatonbozsokon a Fő utca 61. házszám alatt, valamint a közelmúltban e célra átadott Rákóczi F. utca 33. sz. alatt.

Az óvoda összkihasználtsági foka magas, a 2000-es évektől vizsgáltan a gyermeklétszám jellemzően meghaladta a férőhelyek számát. 2016. évtől az új, 50 férőhelyes telephely átadásával 253 gyermek elhelyezése vált lehetségessé. Az óvodába a 2018/2019-évre beíratott gyermeklétszám 236 fő, mely érték kis mértékben haladja meg az ezredfordulós 232 fős értéket.

A városban két iskola működik, a Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola (Petőfi S. utca 12., valamint Kossuth L. utca 55. hsz. alatt); valamint a Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (Kossuth L. utca 65-67. hsz. alatt.

A Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola két szakmailag önálló intézményből álló többcélú közoktatási intézmény. Az általános iskolai nevelés mellett 1963-tól, az 1976-1990 közötti időszakot kivéve működik a gimnázium. Az általános iskolába felvehető maximális tanulólétszám 2019-ben 450 fő, a gimnáziumba nappali oktatásba 240, felnőtt esti oktatásba 175 fő.
Az általános iskolai tanulók száma a 2000-es évek elején mért 700 főről folyamatosan csökkent. A létszámcsökkenés fő oka, hogy a növekvő számú hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyerekek számára a korábbiakkal ellentétben a településen kívül keresnek iskolát.
Az enyingi Tinódi Lantos Sebestyén Református Zeneiskola 1996-ban, a millecentenárium évében kezdte meg működését Közép-Európa első egyházi fenntartású művészeti iskolájaként. Tanulólétszáma a 2018/2019. nevelési évben megközelítette a 200 főt.

Egészségügy
2015. évben a városban járóbeteg szakellátó központot építettek a Nepomuki Szent János templomtól délre, Szabadság utca 16. számon. A központ a Fejér Megyei Szent György Egyetemi Kórház intézménye. Itt működik a központi orvosi ügyelet is. A központ megnyitásával ez a funkció kikerült a kastélyból, melynek hasznosítása mielőbb megoldást igényel.

A szakellátó központ

Rendelőintézet a Szabadság tér 7. alatt működik.
Balatonbozsok városrész déli határán az Országos Mentőszolgálat Mentőállomása található.
Háziorvosi szolgálat a Szabadság tér 7., a Szabadság tér 16., a két gyermekorvosi szolgálat a Szabadság tér 7. szám alatt működik.
Védőnői szolgálat a Szabadság tér 16. sz. alatt működik.
Gyógyszertár a Szabadság tér 9. hsz-ú épületben található.
Fogorvosi ellátás a Szabadság tér 16., valamint a Rákóczi utca 52. sz-ú épületben vehető igénybe.

Szociális ellátás
A bölcsődei ellátást a városban egy intézmény biztosítja, mely a Vas Gereben utca 8. sz. alatt található. A 2011. évben felújított intézmény 30 férőhellyel rendelkezik.
A Szabadság tér 2. és a Hősök tere 5. sz. alatt működő Enyingi Egyesített Szociális Intézmény látja el a szociális alapellátási és szakosított ellátási formákat. Az időskorúak ellátása tekintetében működési ellátási területe országos, egyéb tekintetben az Enyingi Mikrokörzeti Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Társulási Megállapodásban részt vevő települések igazgatási területe.
Az Enyingi Család-és Gyermekjóléti Központ a Kossuth L. utca 22. sz. alatt található. A Családsegítő Szolgálat szolgáltatása kiterjed minden, a város területén tartózkodó és önként jelentkező személyre, míg a Gyermekjóléti Központ ellátási köre az Enyingi Járás településeinek területe.

Közösségi művelődés, kultúra
A város legfőbb kulturális intézménye a Vas Gereben Művelődési Ház és Könyvtár, a Bocskai utca 1. sz. alatt. Telephelyei a városi könyvtár a Kossuth L. utca 45. sz. alatt, a Kabókai Fiókkönyvtár és a Kabókai Klubház a Juhász Gy. utcában, a Balatonbozsoki Alsó Iskola a Mikszáth K. utca 1 sz. alatt, a Tornyos Iskola Balatonbozsokon a Fő utcában, valamint a Szabadtéri Színpad a Petőfi Parkban.
Az intézmény a lakosság számára kulturális és közösségi programokat szervez, illetve a civilek számára befogadó helyként is szolgál.

Sport
A lakosság részéről már a 2000-es évek elején végzett felülvizsgálat során megfogalmazódott az igény tanuszoda és sportcsarnok létesítésére, általánosságban a sportolási lehetőségek bővítésére. A tanuszoda építése 2016. év végén kezdődött meg a Batthyány-kastély egykori kertjében. Az épület átadása jelen munkarész lezárásig (2019. október hó) nem történt meg.

Az uszoda megnyitásáig a Vas Gereben utcai futballpálya áll továbbra is a sportélet szolgálatában. Az alsótekeresi, valamint a kabókapusztai sportpálya funkcióját vesztett terület.

A tanuszoda épülete

2.9. Gazdasági jellemzők vizsgálata

A város gazdaságát - ahogy az mindig is jellemezte - a mezőgazdasági szektor túlsúlya jellemzi. A termőföld döntően szántóként hasznosított, melyen intenzív gazdálkodás folyik. A kastélyhoz tartozó egykori major épületei elbontásra kerültek. Az új üzemek a központi belterület határán, a 64-es számú út két oldalán, valamint a 6404-es hrsz.-ú út keleti oldalán jelentős nagyságú területen épültek ki és kerültek bővítésre még a 2000-es évek végén is.

Gazdasági egységek a 64-es számú út mentén

Kisebb kiterjedésű területen a Török Bálint utca meghosszabbításában működik mezőgazdasági üzem.

A Török Bálint utca folytatásában lévő üzem

Jelentős területen, mintegy 3 kilométer hosszúságban terül el a két évszádos alapítású alsótekeresi faiskola.

Az ipari termelés egységei ugyanakkor nem épültek ki, nincsenek tradíciói, amiben fontos szerepet játszik, hogy az ipartelepítés potenciálja gyenge, mert hiányoznak mind az energiahordozók, mind a szakképzett munkaerő. Az ipari vállalkozások mintegy 1/3-a is a feldolgozóiparhoz kötődik.

A kiskereskedelmi szolgáltatásoknak a városban mindig is tradicionális szerepe volt, különböző terményeknek, helyi termékeknek biztosított cserepiacot. E tekintetben a város környezetét is képes kiszolgálni, ugyanakkor a városias jellegű speciális, vagy szakbolt hálózat még hiányzó. Pozitívum, hogy jelen évtizedben több nagy területű kiskereskedelmi egységet létesítettek a város könnyen megközelíthető pontján.

Enyingen nincs számottevő múltja a turizmusnak. A helyi vonzerő kevés, a közelben fekvő Balaton lehetőségét a település eddig nem tudta hasznosítani.

A statisztika szerint a nyilvántartott álláskeresők száma az évtized elején mért 17%-os értékről 2017-re 6%-ra csökkent, ezzel egyidejűleg a fél éven túl nyilvántartott álláskeresők száma is 9%-ról 2%-ra változott. E jelentős nagyságú, rendkívül pozitív változás pontos oka nem ismert, feltételezhetően azonban elsősorban az a közmunka intézményéhez kapcsolódik.

2.10. Építmények jellemzése

A város napjainkig megmaradt magjának és intézményei egy részének kiépítése 1850-ig lezajlott. A város lakó- és gazdasági épületei a mai Lehel utcától a szántó Kovács János utcáig nyúltak észak-déli irányban. Egy 18. századi kúria átépítésével 1810-ben kialakították a

Batthyány-kastélyt és kastélyparkot, szabályozták a Fő utcát és kijelöltek további három fő utca irányát, a kastély közelében 1838 és 1841 között felépítették a katolikus templomot. A reformátusok 1819-ben új parókiát, 1828-ban iskolát építettek, melyet 1851-ben megújítottak. 1846-ban bővítették az 1789-92-es építésű templomot. A 19. század elején kiépítették a majort.

Forrás: Kataszteri felmérés (1858)

A 19. század végén, majd a század elején az immár járásszékhelyű település fejlődése újabb lendületet vett. Nemcsak területi kiterjedése növekedett, hanem a ranghoz kapcsolódó intézmény- és infrastruktúra hálózat is kiépítésre került. Ilyen volt az állomásépület, posta, takarékpénztár, községháza, gőzmalom, evangélikus templom létrehozása, a villanyvilágítás kiépítése.

A legutóbbi, 2011. évi népszámlálás adatai szerint a város akkori lakás és lakott üdülőinek – 2597 db - legnagyobb része, közel ¼-e 1946 előtti építésű volt, de hasonlóan magas arányban, 22%-ban voltak 1946-1960 közöttiek. A 10 évnél fiatalabb építmények alig 5, a 20 évnél fiatalabb építmények 10%-ot képviseltek.

A legfrisebb, 2017. évi adatszolgáltatás szerint a lakásállomány abban az évben 2619 db volt, az épített lakások éves átlagos száma jelen évtizedben a statisztika szerint mindössze 3 db, szemben pl. az 1990-es évekbeli 14-gyel. A lakásállomány 34%-a kétszobás, 38%-a háromszobás. Az egyszobás lakások 5%-ban vannak jelen (148 db).

Enying 2004. évi, teljes igazgatási területre kiterjedő rendezési terve a város beépített területeit azok főbb jellemzői alapján a következő, napjainkban is érvényes karakterekre bontotta.

Karakterjellemzők							
Karakter	Beépítési mód	Telek méret (m2)	Szintszám	Beépítési százalék (%)	Zöldfelületi arány (%)	Előkert	Elhelyezkedés
Városközponti, kisvárosias karakter	zártsorú, oldalhatáron álló	450-2500	F, F+1, (F+2)	30-70	10-60	nincs	városközpont, a 64-es főút mellett
Lakótelepi karakter	telepszerű	10000	F+2	25	65	-	kastély melletti „lakótelep”
Kertvárosias, családiházas karakter	oldalhatáron álló	650-2000	F, F+1	20-35	50-80	van	városközpont köré felfűződő területek, kastélytól délre eső területek
Falusias, családiházas karakter	oldalhatáron álló	1000-4000	F, F+T	10-30	60-85	van	balatonbozsoki településrész, a vasút és a Cinca patak mögött lévő területek
Vegyes karakter	telepszerű	5000-80000	-	15-50	30-50	van	iparterületek
Egyedi karakter	szabadonálló, oldalhatáron álló	1200-30000	egyedi	15-40	60-85	-	kastély, templomok

Forrás: Enying város településrendezési terve, 2004.

Lakó és gazdasági rendeltetésű épületek a településen

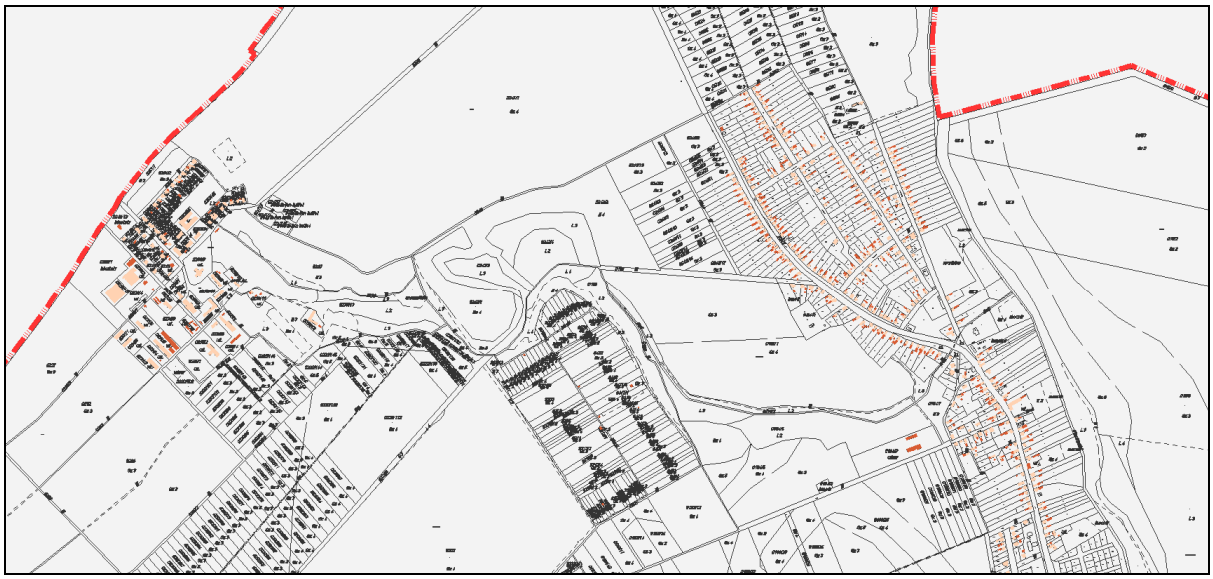

Alsótekeres és Balatonbozsok városrész

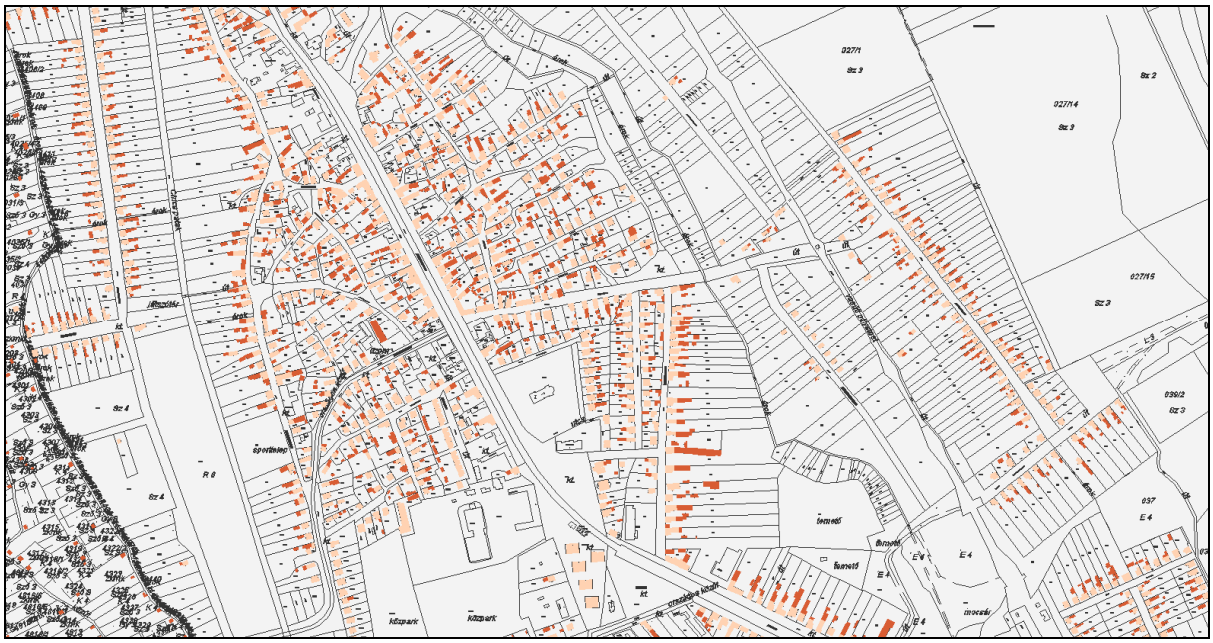

Városközpont

JELMAGYARÁZAT

Közigazgatási határ

Lakó rendeltetésű épület

Gazdasági rendeltetésű épület

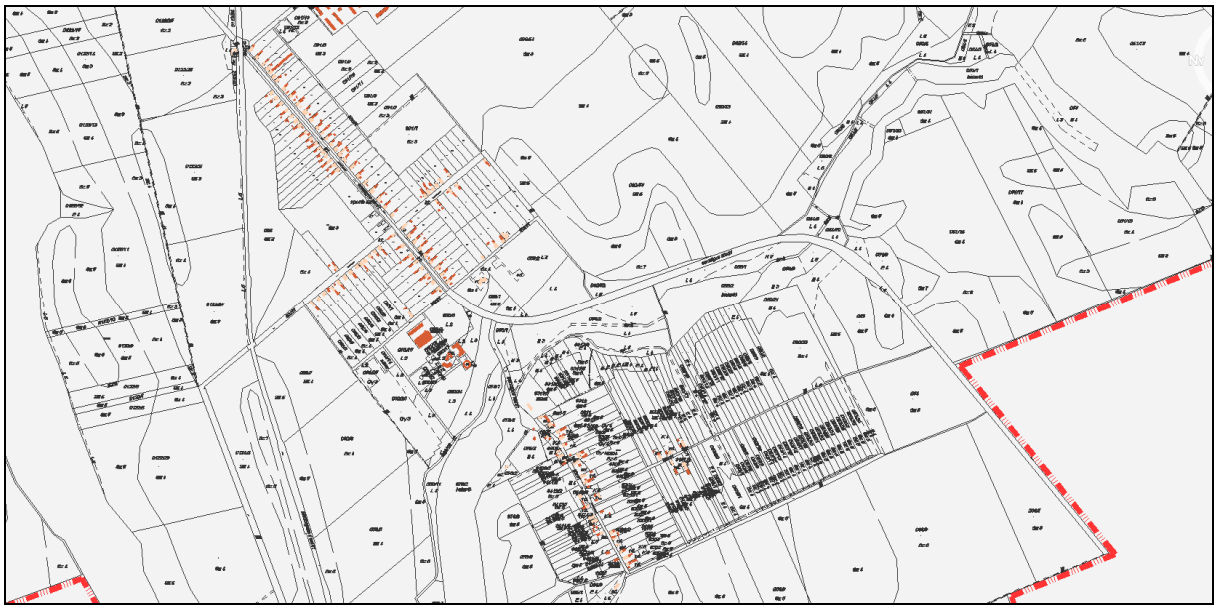

Kabókapuszta és Leshegy területe

2.11. Kulturális örökségvédelmi hatástanulmány

Művi és helyi értékek

A város épített és természeti értékeit a 11/2018. (V.30.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott településkép védelméről szóló rendelet tartalmazza.

A jóváhagyott terv szerint a védelem alatt álló értékek a következők:

Műemlék épület:
Batthyány kastély (1474/41 hrsz)

Öregek Otthona (1470 hrsz)

Katolikus templom és templomkertje (2295/1 hrsz)

Helyi védelem alatt álló terület
Kastélykert 1474/58 hrsz.

Helyi védelem alatt álló építmény
Akócs malom, 2262 hrsz.
Árpád szobor, 2293 hrsz.
Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola, 1304 hrsz.
Enyingi Szirombontogató Óvoda (korábban Schikker kúria), 39 hrsz.
Evangélikus templom, 2010 hrsz.
Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Enyingi Tagintézménye (korábban Landy-ház), 538 hrsz.
Feszület, 269 hrsz.
Nepomuki Szent János Római Katolikus templom, 2295/1 hrsz. – műemlék is, helyi védelem alá vonni nem lehet.
Református templom, 782 hrsz.
Balatonbozsok, ravatalozó, 236 hrsz.
Római katolikus temetőben lévő temető kápolna, 2260 hrsz.
Szent Györgyi Albert mellszobra, 1474/45 hrsz.
Szent Orbán szobor (Öreghegy), 0160 hrsz.

Tornyos Iskola, 269 hrsz.
Turul emlékmű, 2293 hrsz.

Régészeti szakterületi rész (készítette Takács Károly régész, történész 2022)

A tanulmány tárgya:

Enying Város Önkormányzata településrendezési tervének módosítását határozta el, amelyhez a 2001. évi LXIV. törvényben előírtak szerint örökségvédelmi hatástanulmányt is mellékelni kell. Jelen tanulmány az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakterületi részét képezi.

Jelen tanulmányt a "szerzői jogról" szóló 1999. évi LXXVI. törvény alapján szerzői jogi védelem illeti meg. A közölt adatok szerződéstől eltérő célra való felhasználása, régészeti lelőhelyre vonatkozó adatok nyilvánosságra hozása vagy továbbadása csak a szerző engedélyével, a 17/2002 (VI. 21.) NKÖM rendelet 7. §, valamint a 47/2001 (III. 27.) Kormányrendelet szabályai szerint történhet.

Törvényi környezet:

A régészeti lelőhelyekre, a régészeti kutatásra és a régészeti leletekre vonatkozó főbb jogszabályok:

149/2000. (VIII. 31.) Kormányrendelet – a régészeti örökség védelméről szóló Európai Egyezmény kihirdetéséről
2001. évi LXIV. törvény – a kulturális örökség védelméről
191/2001. (X. 18.) Kormányrendelet – az örökségvédelmi bírságról
14/2010. (XI. 25.) NEFMI rendelet – a kulturális javak kiviteli engedélyezéséről
303/2011. (XII. 23.) Kormányrendelet - a történelmi emlékhelyekről
45/2012. (XI. 30.) EMMI rendelet - a kulturális javakkal kapcsolatos hatósági eljárásra vonatkozó szabályokról
439/2013. (XI.20.) Kormányrendelet - a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről
2014. évi CVI. törvény - a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és az azzal összefüggő törvények módosításáról
13/2015. (III. 11.) MvM rendelet - a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásának és védetté nyilvánításának, valamint a régészeti lelőhely és a lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól
496/2016. (XII. 28.) Kormányrendelet – a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról
68/2018. (IV. 9.) Kormányrendelet - a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról

A 2001. évi LXIV. törvény és végrehajtási rendeletei alapján a régészeti területeket három kategóriába lehet besorolni:

1. fokozottan vagy kiemelten védett régészeti lelőhelyek
2. nyilvántartott régészeti lelőhelyek
3. régészeti érdekű területek.

1. Védett régészeti lelőhelyek esetében:

A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeket kiemelten vagy fokozottan védett régészeti lelőhely kategóriába kell sorolni. Kiemelten védett az a lelőhely, mely kivételes tudományos jelentőséggel, és nemzetközi vagy országos szempontból kiemelkedő fontossággal bír. Fokozottan védett az a régészeti lelőhely, melynek tudományos jelentősége megállapítható, és egy nagyobb tájegységre nézve kiemelkedő fontossággal bír. A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeken nem lehet olyan tevékenységet folytatni, amely a lelőhelynek akár részleges állapotromlását eredményezheti. (*2001. évi LXIV. tv. 13. §)*

2. Nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében:

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek általános védelem alatt állnak *(2001. évi LXIV. tv. 11. §).*
A régészeti lelőhelyeket - a fenntartható használat elvének figyelembevételével - csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy azok állománya számottevően ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak *(2001. évi LXIV. tv. 9. §).*
A régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban és eredeti összefüggéseikben kell megőrizni. A földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal a régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni. A régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el. A régészeti feltárások költségeit - a mentő feltárás kivételével - annak kell fedeznie, akinek érdekében a feltárás szükségessé vált. *(2001. évi LXIV. tv. 10. és 19. §)*
A nyilvántartott régészeti lelőhelynek a beruházással kapcsolatos földmunkával érintett részén megelőző régészeti feltárást (régészeti megfigyelést, próbafeltárást vagy teljes felületű feltárást) kell végezni. *(2001. évi LXIV. tv. 22. § (1) bekezdés)*
Régészeti megfigyelést kell előírni, ha a tervezett tevékenység nem vagy csak csekély mértékben érinti a nyilvántartott régészeti lelőhelyet és a régészeti örökség elemeit, továbbá ha a régészeti örökségi elemek előfordulása szórványos, vagy ha a beruházással kapcsolatos földmunka mélysége nem éri el a régészeti örökségi elemek jelentkezési szintjét, vagy a régészeti lelőhely korábbi bolygatása esetén. Próbafeltárást kell előírni, ha előzetes régészeti dokumentáció nem áll rendelkezésre, vagy annak készítéséhez nem végeztek próbafeltárást, valamint, ha földkiemeléssel nem járó alapozási technikával tervezett beruházás valósul meg, illetve ha a nyilvántartott régészeti lelőhely jellege, intenzitása, térbeli kiterjedése vagy rétegsora nem ismert.
Teljes felületű feltárást kell előírni, ha a beruházással érintett lelőhely vagy lelőhelyrész hazánk múltjának nagyjelentőségű, egyedi vagy pótolhatatlan forrása, vagy ha a beruházás történeti városmag területén valósul meg. *(2001. évi LXIV. tv. 22. § (3) bekezdés)*

Régészeti feltárás feltárási engedély alapján végezhető. Az engedélyt a fővárosi és a megyei kormányhivatalok (a továbbiakban: *hatóság*) adják ki. A régészeti feltárásra vonatkozó szerződést a beruházónak a feltárásra jogosult intézménnyel kell megkötnie. (*2001. évi LXIV. tv.* 20. § (1) és (2) *bek.; 2001. évi LXIV. tv.* 22. § *(5-10) bek.*).
Az engedélyezési eljárás miatt célszerű már a tervezés előtt a hatóság előzetes nyilatkozatát kérni, hogy az adott beruházáshoz, hasznosításhoz (pl. építkezés, művelési ág változtatása, halastó kialakítása, stb.) hozzá fognak-e járulni, s ha igen, akkor milyen feltételekkel. Így a később megvalósíthatatlannak minősülő fölösleges tervezés, illetve a feltárás miatt történő nem várt időbeli csúszás és költségnövekedés kiküszöbölhető vagy előre kalkulálható lesz. (*2001. évi LXIV. tv. 65. § (1) bekezdés)*

A régészeti lelőhelyben vagy a leletekben okozott kár, illetve ezek megsemmisítése büntetendő cselekmény (BTK hatálya alá esik), továbbá örökségvédelmi bírság kirovását eredményezi (*2001. évi LXIV. tv. 82-85. §).*

3. Régészeti érdekű területek, továbbá valamely tevékenység során bárhol újonnan észlelt régészeti lelőhely előkerülése esetében.

Régészeti érdekű területnek számít minden olyan területrész, ahol régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető. E területekre ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a beruházás során nem várt módon előkerülő régészeti leletekkel és objektumokkal fedett területekre. *(2001. évi LXIV. tv. 7. § 29. pont)*
Amennyiben régészeti feltáráson kívül régészeti emlék vagy lelet kerül elő, a felfedező (a munka felelős vezetője), az ingatlan tulajdonosa, az építtető vagy a kivitelező köteles az általa folytatott tevékenységet azonnal abbahagyni és a jegyző útján a Hivatalnak azt haladéktalanul bejelenteni. Köteles továbbá a tevékenységet szüneteltetni, továbbá a helyszín és a lelet őrzéséről - a felelős őrzés szabályai szerint - a feltárásra jogosult intézmény intézkedéséig gondoskodni *(2001. évi LXIV. tv. 24. §).*
A korábban ismeretlen, régészeti nyilvántartásban nem szereplő régészeti lelőhely, illetve lelet feltáráson kívüli felfedezője vagy bejelentője anyagi elismerésben részesíthető. *(2001. évi LXIV. tv. 26. §)*

Az örökségvédelmi hatástanulmányról

Kötelező az örökségvédelmi hatástanulmány elkészítése a település fejlesztési koncepciójának kidolgozása során. Amennyiben a fejlesztési koncepció készítésekor nem készült vagy a rendezés alá vont területre nincs örökségvédelmi hatástanulmány, vagy van, de az tíz évnél régebbi, akkor azt a rendezés alá vont területre el kell készíteni. (*2001. évi LXIV. tv. 85/A. § (1-2) bek.).*

A készítendő hatástanulmányok tartalmi követelményeit részletesen tartalmazza a *68/2018. (IV. 9.) Kormányrendelet 14. és 15. melléklete*. Ugyanezen rendelet 83. *§-a* értelmében a hatástanulmány elkészítésére jogosult:
a) az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakterületi munkarésze vonatkozásában a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről szóló kormányrendelet szerint régészeti területen szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő,
b) a helyi építési szabályzat kidolgozása során a 3. § (3) bekezdésében kijelölt örökségvédelmi szerv, amely az újonnan beépítésre szánt területnek kijelölt terület terepbejárását térítésmentesen, 60 feltárásra alkalmas nap alatt végzi el,
c) az örökségvédelmi hatástanulmány műemléki szakterületi munkarésze vonatkozásában - kivéve a (3) bekezdésben foglaltakat - a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről szóló kormányrendelet szerint műemléki terület műemléki érték dokumentálása szakterületen szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő vagy az, aki a hatástanulmány alapjául szolgáló tervfajta elkészítésére egyébként jogosultsággal bír.

1) Vizsgálat (értékfelmérés):

a) Történeti leírás, régészeti örökség:

1. 1. Földrajzi-topográfiai leírás

Enying a Mezőföld délnyugati peremén, a Sió völgye és a Sárrét övezte löszhátságon, a Káloz-Igari löszháton fekszik. A Káloz-Igari löszhát a Sió és a Sárvíz árterétől meredek lejtőkkel határolódik el, egyenetlen, délkelet felé lejtő völgyközi hátak sorozatából áll. A város határa felszíni és talajvízben szegény löszös síkságon fekszik, időszakos vizei a hátakat határoló aszóvölgyekben futnak, a felesleges csapadékvizeket az észak-déli irányú Cinca-Csíkgát-patak és mellékvizei vezetik a Sióba. A patakon a 19-20. század folyamán duzzasztással több halas- és szabadidős tavat hoztak létre.

1. 2. Történeti összefoglaló

Enying első említése a tatárjárás előtti évekből való Albeus-féle összeírásban maradt fenn: *predium Enyg*. Eszerint a falu egy része az Árpád-korban a pannonhalmi apátság birtokai közé tartozott. Az idézett oklevélben két mansio lovasjobbágyot és nyolc mansio szántó szolgát (arator) írtak össze Enyingen. A pannonhalmi apátság birtoka ekkor 4 ekealját tett ki és tartozott hozzá kaszáló és a falu alatti völgyben halastó is. Az oklevélből kiderül, hogy Enyingnek csak egy része tartozott az apátsághoz, a falu többi része ekkor még királyi birtok lehetett. A pannonhalmi apátság később már nem említődik, helyette 1384-ben a veszprémi püspökség bukkan fel földesúrként. 1410-ben Enyingi nemesekről hallunk, eszerint a birtok egy része világi földesurak kezén van.
A földesurak között az 1460-as években feltűnik az enyingi Török család is. Az 1489. évi adólajstrom szerint Enying már egyedül azé a Török Ambrusé, aki 1462-ben a király udvarnoka volt, és testvérével, Péterrel együtt 1466-ban minden birtokára nézve kegyelmet kap a királytól. 1488-ban Török (*Therek*) Ambrus itteni jobbágyai 18 forintot adóztak. 1495-ben 24 forint adót szedtek be a Török család enyingi birtokán. Török Ambrus fia Imre volt az első, aki *enyingi* előnéven szerepel a forrásokban. A tőle a nándorfehérvári báni címet is öröklő fia Bálint a Mohács körüli években az ország egyik legnagyobb hatalmú főura volt. A 15. század végén vagy a 16. század elején a Török család enyingi kúriáját megerősítve kisebb várrá (*castellum*) építette ki. Az erősséget a török korban is használták (lásd a *4. lelőhelynél* leírtakat!).
Török Bálint Bakics Pállal, majd testvérével, Péterrel vívott háborúskodásának Enying is kárát szenvedte. 1538 márciusában Bakics Péter csapatai az enyingi vár kapuit felégették, a várnagyot megölték, és minden bizonnyal magát a falut sem kímélték (…*tandem redieramus ad Enÿng castellum, cuius portas igne exussimus*…). 1541-ben (fogságba esése után) a király Török Bálint birtokait elvette, így a település királyi tulajdonba került. Az 1540-es évek végén a terület török hódoltság része lett, és a lakossága is megfogyatkozott.
1526-ban már voltak protestánsok Enyingen, 1540-től írásos bizonyítéka van ennek. 1680-ban már volt az eklézsiának temploma, parókiája, rektorlakása. A feljegyzések szerint az első templom fatemplom volt, helyette 1720-ban kőből és vályogból új templom épült. A mai barokk stílusú református templom (a régi enyingi vár vagy erődített kúria helyén) a főutca keleti oldalán az utcára merőlegesen épült 1789-92-ben.
A törököket 1686 körül űzték ki a környékről, Enying újratelepülése azonban lassan zajlott. A terület birtokosai a 18. század második felében a Batthyányak lettek, ekkor látványos

fejlődésnek indult a település. 1789-1792 között a református templom, 1810-ben az uradalmi kastély épült fel (egy korábbi kúria helyén), a környéken pedig majorságok jöttek létre. A neoklasszicista stílusú **Nepomuki Szent János templomot** herceg Batthyány Fülöp építtette 1838-1840 között.
A középkori Enying minden valószínűség szerint a mai város helyén állt, maradványai elsősorban a református templom és a Batthyány-kastély közötti térségben keresendők.

A szomszédos, Enyinggel már majdnem teljesen összeépült **Balatonbozsok** község ugyancsak Árpád-kori eredetű település. *Predium Bosuc* néven már 1082-ben szerepel az írott forrásokban. A faluban ekkor a veszprémi káptalannak is volt birtokrésze (egy ekealja). Az Albeus-féle összeírásban a tatárjárás előtt Enying határosaként említik (*villa Bosuc*).
1402-ben Kővágóörsi Pál és Miske fiai a veszprémvölgyi apácáknak adományozták egyebek mellett a Bozsokon bírt birtokrészüket. 1435-ben, mint a fehérvári társaskáptalan birtokát (*predium*) említik, és Fejér megyéhez számítják. 1488-ban egytelkes nemesek lakták, akik 1 1/2 forintot adóztak. Bozsok már a középkorban egyházas hely, melynek a plébániáját korabeli források említik. A falu a török időkben elpusztult, de a 17. század elején már ismét virágzó egyháza volt. Birtokosai a Jankovics család és más kisebb nemesek voltak.
Minden bizonnyal az Árpád-kori Bozsok falu temploma és temetője került elő az *5. lelőhelyen* (lásd alább). Eszerint a középkori falu a mai Balatonbozsok északi részén terülhetett el.
A mai balatonbozsoki templom 1755-ben épült.

A város közigazgatási területén az írott források az Árpád-kortól kezdődően több ma is azonosítható falut említenek. Enying és Bozsok mellett **Kustány**, **Hódos** és **Páta** (**Pata**) kerül még említésre. Enying határának déli, délnyugati részén, az újkori Kis-, és Nagy-Kustyán puszta környékén feküdt a törökkorban elpusztult Kustány (Kustyán) falu. Első említése a már többször idézett Albeus-féle összeírásból való, ahol Enyinggel szomszédos településként írnak róla (*villa Costan*). 1438-ban Somogy vármegyéhez számítják. 1428-ban és 1435-ben, mint pusztát, Rozgonyi István felesége, Szentgyörgyi Cecília kapta királyi adományul. 1444-ben mint az Ugaliak birtokán a rokon fajszi Ányosok és Battyányiak osztoznak. 1488-ban a fajszi Ányos családé, de kicsiny hely lehetett ekkortájt is, mert az itteni jobbágyok csak 3 forinttal adóztak.
Hódos falu első ízben egy Enying környéki határleírásban a 14. század végén kerül elénk: *possessio Hudus* (1382). A 15. században többször említik, de még ebben az évszázadban elnéptelenedik, területe jórészt Enying és Mezőkomárom (később Lajoskomárom) határába olvadt. Helyén az újkorban két pusztát, Ó-, és Új-Hódos pusztákat találjuk. Hódost némely forrás Hódosegyház néven említi, amely arra utal, hogy a középkori faluban templom is állt. A középkori falu maradványai minden valószínűség szerint Ó-Hódos-puszta környékén, tehát Enying területén keresendők.
A középkori Páta falu 1331-ben Tamás erdélyi vajda birtokába kerül (*possessio Pata*). 1433-ban még faluként (*possessio*) említik, 1469-ben viszont már csak, mint Enying határához tartozó puszta kerül említésre: „*possessio Enyng unacum predio Patha in territorio eiusdem possessionis habito*.” A helység tehát már a 15. század második felében elnéptelenedik, s mint Enying határához tartozó puszta még a 19. század végén is létezik (Enyingtől délre). A középkori falu és templomának régészeti maradványai ismertek (lásd alább: *9. lelőhely*).

1. 3. Források és szakirodalom:

Bessenyei József: Enyingi Török Bálint okmánytára. Bp., 1994.; Radvánszky Béla-Závodszky Levente: A Héderváry család oklevéltára I-II. Budapest, 1909-1922.; Hazai Ománytár (Codex diplomaticus patrius) I-VIII. Győr-Budapest 1865-1891.; Georgius Fejér: Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis I-XI. Budae 1829-1844.; Wenzel Gusztáv: Árpád-kori új okmánytár I-XII. Pest-Budapest 1860-1874.; Anjou-kori oklevéltár. Szerk.: Kristó Gyula- I-II., VII-VIII. Budapest-Szeged, 1990-1993.; Anjou-kori okmánytár I-VII. Szerk.: Nagy Imre-Nagy Gyula, Budapest 1878-1920.; Zsigmond-kori oklevéltár I-II. Összeállította: Mályusz Elemér. Budapest. 1951-1958. III-IV. Mályusz Elemér kéziratát kieg. és szerk.: Borsa Iván (A Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok). Budapest 1993-1994.; Érszegi Géza: Fejér megyére vonatkozó oklevelek a Székesfehérvári Keresztes Konvent magánlevéltárában. 1193-1542.; Bél Mátyás: Veszprém vármegye leírása. Veszprém, 1989. 110.
Magyarország kistájainak katasztere I-II. Szerk.: Marosi Sándor és Somogyi Sándor. Budapest, 1990.; Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában III. Bp., 1894. 560-569.; Ila Bálint-Kovacsics József: Veszprém megye helytörténeti lexikona I. Bp., 1964. 181-183.; Kovacsics József: Veszprém megye településhálózata és a falvak etnikai képe. Veszprém, 1977.; Pákay Zsolt: Veszprém vármegye története a török hódoltság korában a rovásadó összeírás alapján (1531-1696) Veszprém, 1942.; Fejér megye kézikönyve (Magyarország megyei kézikönyvei 6.). Székesfehérvár, 1997. 564-565, 591-592.; Ny. Nagy István: Pesty Frigyes kéziratos helynévtára. Történelmi Veszprém vármegye. Pápa, 2000. 112-123.; Pálffy Géza: A császárváros védelmében. A győri kapitányság története 1526-1598. Győr, 1999.; Csizmazia Istvánné: Enying. A település rövid története. Enying, 1984.; Szeghalmi Gyula: Dunántúli vármegyék Bp., 1937-1939.; Kiss Lajos: Földrajzi nevek etimológiai szótára. Harmadik kiadás. Budapest, 1983. 203.

2. Régészeti örökség

1. lelőhely. Balatonbozsok (Vályogvető, Téglagyár, Homokbánya) (21825).

Régészeti jelenségek: Település: római kor. Épület: római kor (?). Temető: bronzkor.
Leírás: A lelőhely Balatonbozsok és Enying között, a Cinca-patak és a 64. sz. út közötti észak-déli irányban elnyújtott dombon található. A területen korábban agyagbánya működött. A bányászat következtében az 1960-as évektől kerültek elő régészeti leletek, csontvázas sírok, korsók, tálak, római pénzek, kőmozsár, és egy kőépület maradványai. A lelőhelyen az agyagkitermelés megszűnt, a területet rekultiválták és mezőgazdasági művelésbe vonták. A lelőhelyen 1989-ben Hatházi Gábor végzett helyszíni szemlét. 2012-ben és 2014-ben a szennyvízhálózat kiépítése kapcsán Hable Tibor és Prander Péter végzett régészeti feltárást.
Forrás: Hatházi Gábor: Jelentés az Enying, Balatonbozsok helyszíni szemléről 1989. Szent István Király Múzeum Régészeti Adattára, Ltsz. 5595/89.; Savanyú Bálint: Jelentés és dokumentáció régészeti feltárásokról, Enying, szennyvízhálózat, 2014. (600/1275/2015).
EOV koordináták: X: 178219; Y: 587907.
Helyrajzi számok: 2818, 2827, 2798, 2799, 2811, 2767, 2817, 2819, 2821, 2820, 2806, 2800, 2805, 2825, 2826, 2832, 2790, 2797, 2771, 2769, 2770, 2778, 2780, 2776, 2768, 2777, 2788, 2810, 2807, 2808, 2772, 2802, 2796, 2795, 2801, 2804, 2803, 2794, 2784, 2783, 2830, 2836, 2837, 2838, 2842, 2843, 2765, 2, 2844, 2822, 2823, 2831, 2824, 2829, 2828, 6, 2787, 2789, 2791, 2775, 2781, 2779, 2833, 2834, 2835, 2839, 2766, 2840, 2841, 2773, 2774, 2793, 2786, 2792, 2785, 2782, 189, 3.

2. lelőhely. Sport köz 3. (21827).
Régészeti jelenségek: Sír: kora római kor. Temető: római kor.
Leírás: A lelőhely a város belterületének déli részén a Vas Gereben, a Székely Bertalan és a Benczúr Gyula utcák által határolt területen helyezkedik el. A Sport köz 3. sz. alatti ház alapozásakor 1986-ban római sír került elő. A lelőhelyen 1986-ban Bánki Zsuzsanna, 2012-ben Hable Tibor és 2014-ben Prander Péter végzett régészeti feltárást. Az utóbbi ásatásokra a szennyvízhálózat kiépítése kapcsán került sor.
Forrás: Bánki Zsuzsanna: Ásatási dokumentáció az Enying, Sportköz 3. ásatásról 1986. Szent István Király Múzeum Régészeti Adattára, Ltsz. 4084/87.; Bánki Zsuzsanna: Leletmentési dokumentáció, Enying- Sportköz 1986. Magyar Nemzeti Múzeum Rég. Ad.: 1.3/1987. Ltsz. 14772.; Savanyú Bálint: Jelentés és dokumentáció régészeti feltárásokról, Enying, szennyvízhálózat, 2014. (600/1275/2015).
EOV koordináták: X: 175321; Y: 589003.
Helyrajzi számok: 0148/3, 1581, 1580, 1579/2, 1559, 1574/1, 1566, 1567/1, 1567/2, 1570, 1571/2, 1507/42, 1507/34, 1506, 1574/2, 1575, 1647, 1646, 1651, 1650, 1652/2, 1648, 1649, 1653/2, 1497/6, 1497/7, 1497/2, 1498, 1497/8, 1673, 1577, 1576, 1564/2, 1565/1, 1564/1, 1507/90, 1560/1, 1560/2, 1572, 1569/1, 1563, 1565/2, 1568/1, 1568/2, 1573/1, 1573/2, 1569/2, 1561/1, 1562, 1561/3, 1561/2, 1507/60, 1507/87, 1507/89, 1507/88, 1507/78, 1507/113, 1507/112, 1507/107, 1507/79, 1507/108, 1507/85, 1507/77, 1507/43, 1507/44, 1507/104, 1507/105, 1507/59, 1507/86, 1507/55, 1507/74, 1507/52, 1507/53, 1510, 1507/57, 1507/56, 1509, 1507/58, 1507/54, 1507/33, 1507/32, 1652/1, 1653/1, 1507/31, 1507/41, 1507/40, 1507/30, 1637, 1640/2, 1641/8, 1638/2, 1654/2, 1656, 1591, 1592, 1612, 1628, 1627, 1593, 1590, 1587, 1630, 1629, 1631, 1588, 1589, 1632, 1633, 1586, 1585, 1634, 1635, 1584, 1582, 1636/2, 1636/1, 1583, 1571/1, 1578/1, 1579/1, 1578/2, 1708/2, 1640/1, 1641/30, 1641/25, 1643, 1644, 1645, 1642, 1639/2, 1639/1, 1638/1, 1641/1, 1641/3, 1641/28, 1672/1, 1641/29, 1641/15, 1641/7, 1641/6, 1672/2, 1671, 1670, 1669, 1667, 1668, 1665, 1666, 1641/4, 1641/34, 1641/5, 1641/26, 1641/33, 1641/24, 1664, 1663, 1641/23, 1641/9, 1641/13, 1641/12, 1641/11, 1661, 1662, 1641/21, 1641/22, 1660, 1659, 1641/10, 1641/19, 1641/20, 1641/18, 1641/17, 1657, 1658, 1641/14, 1497/5, 1497/4, 1641/16, 1654/1, 1497/3, 1496/2, 1496/1, 1655, 1495/2, 1494/1, 1494/2, 1495/1.

3. lelőhely. Leshegy (21828).
Régészeti jelenségek: Épület (villa): római kor.
Leírás: A lelőhely Kabókapusztától délkeletre, a Leshegy lábánál húzódó halastó szélén található. A területen korábban végzett mezőgazdasági művelés mintegy 150 nm területen római kori épülettörmeléket hozott a felszínre. Jungbert Béla 1981-ben végzett leletmentése alapján a területen 2-3. századi villa rustica állt, melynek a maradványait a 60 cm mélységű szántás teljesen elpusztította. A lelőhely jelenleg művelésen kívüli gyepterület.
Forrás: Jungbert Béla: Ásatási dokumentáció az Enying, Leshegy ásatásról 1981. Szent István Király Múzeum Régészeti Adattára, Ltsz. 1825/81.
EOV koordináták: X: 171566; Y: 591237.
Helyrajzi számok: 078/3.

4. lelőhely. Petőfi u. 61. (Várdomb) (21829).
Régészeti jelenségek: Település: késő római kor. Vár: középkor, kora újkor.
Leírás: A lelőhely a belterület északi részén, a református templom környékén, az ún. Várdomb területén található. Az egykor három oldalról vizekkel és mocsarakkal körülvett kiemelkedés területére lokalizálhatjuk a késő középkori enyingi vár (castellum) helyét. A

kastélyt a Török család építette, feltehetően az itt már korábban is álló kúriájukat erősítették meg, és vették körül falakkal. Az erődítmény írott forrásokban 1538-ban tűnik fel, amikor Bakics Péter csapatai az enyingi vár kapuit felégették és a várnagyot megölték. A *Várdomb* elnevezés mellett az egykori várra utalnak az itteni utcanevek is: *Vár utca, Bástya utca*. A II. világháború előtt a Vár utca 10. sz. telken építkezés során 17-18. századi fegyvereket - köztük egy török eredetű ágyút - találtak. A domb területe már korábban is lakott volt. A Petőfi u. 61. sz. alatti telken 1979-ben kútásás alkalmával római kori leletekre (érmekre, kerámiatöredékekre) bukkantak. A szennyvízhálózat kiépítése során késő római kori telepobjektumok kerültek elő a református templom körüli utcák vonalán. A lelőhelyen 1979-ben Fülöp Gyula végzett helyszíni szemlét. 2012-ben és 2014-ben a szennyvízhálózat kiépítése kapcsán Hable Tibor és Prander Péter végzett régészeti feltárást.
Forrás: Bessenyei József: Enyingi Török Bálint okmánytára. Bp., 1994.; Fülöp Gyula: Jelentés az Enying, Petőfi u. helyszíni szemléről 1979. Fülöp Gyula: Jelentés az Enying, Petőfi u. helyszíni szemléről 1979. Szent István Király Múzeum Régészeti Adattára, Ltsz. 4435/87.; Savanyú Bálint: Jelentés és dokumentáció régészeti feltárásokról, Enying, szennyvízhálózat, 2014. (600/1275/2015).
EOV koordináták: X: 176971; Y: 588407.
Helyrajzi számok: 1286/1, 1412, 1287, 800/1, 799/1, 801/1, 1270, 1275, 1274, 1280, 1279, 1278, 1277, 1276, 1272, 1271/2, 1273, 1292, 1293/1, 1293/2, 1294, 1291, 1289, 1290, 1293/3, 1295, 1298, 1303/4, 1304, 1303/3, 1296, 1271/1, 1306, 1303/1, 1307, 1302, 789/2, 763, 762/2, 761, 762/1, 1286/2, 789/3, 796, 802/1, 803/1, 802/2, 804, 790, 797/2, 1288, 797/1, 794, 795, 792, 793, 791, 764, 800/2, 759, 760, 799/2, 788, 787, 785/2, 1230, 815, 816, 1284/2, 814, 1283/2, 1283/1, 1284/1, 798/2, 798/1, 1282/2, 801/2, 1281, 1282/1, 1305, 1312/1, 530, 531, 775, 770, 774, 766, 767, 773/3, 778, 784/1, 786, 783, 758, 529, 537, 538, 771, 772, 769, 768, 784/2, 660/1, 661/1, 781, 780/1, 779, 780/2, 773/4, 773/1, 765, 1311, 782, 785/1, 789/1, 520, 660/2, 668, 777, 2293.

5. lelőhely. Balatonbozsok, Gárdonyi Géza u. É-i vége (78841).
Régészeti jelenségek: Templom és templom körüli temető: Árpád-kor. Település: Árpád-kor.
Leírás: A lelőhely Balatonbozsok belterületének északi szélén, a Cinca-Csíkgát-patak nyugati oldalán található. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll. A lelőhelyet Simonyi Erika 2011-ben végzett helyszíni szemléje alapján ismerjük.
Forrás: Simonyi Erika: Jelentés helyszíni szemléről, Enying-Balatonbozsok 2012. KÖH 600/0500/2012.; Simonyi Erika: Enying-Balatonbozsok, Gárdonyi Géza u. É-i vége. In: Régészeti Kutatások Magyarországon 2011. Szerk.: Kisfaludi Júlia-Kvassay Judit-Kreiter Attila. Bp., 2018. 50-51.
EOV koordináták: X: 179839; Y: 587256.
Helyrajzi számok: 07/2, 68/5, 68/4, 68/3, 68/2, 68/1.

6. lelőhely. Kabókapuszta (21826).
Régészeti jelenségek: Hamvasztásos temető: kora római kor. Telep: bronzkor.
Leírás: A lelőhely Kabókapusztától délre, a vasút és a Hosszú-tó közötti markáns dombon helyezkedik el. 1979-ben a Vörös Hajnal TSz egy a terepszintbe mélyített utat épített a dombon keresztül, ekkor kerültek elő a temetkezések. A gépi földmunkák során a nyomvonalba eső sírok nagy részét elpusztították, néhány temetkezés legalsó része maradt meg csupán. A terület jelenleg szántóföldi művelés alatt áll, egy része beépített. A lelőhelyen Antoni Judit 1979-ben leletmentő feltárást végzett. A szennyvízhálózat kiépítése is érintette a

lelőhelyet, ennek kapcsán Hable Tibor és Prander Péter végzett régészeti feltárást (2012, 2014).
Forrás: Antoni Judit: Ásatási dokumentáció az Enying, Kabókapuszta ásatásról, 1979. Szent István Király Múzeum Régészeti Adattára, Ltsz. 4434/87.; Savanyú Bálint: Jelentés és dokumentáció régészeti feltárásokról, Enying, szennyvízhálózat, 2014. (600/1275/2015).
EOV koordináták: X: 171725; Y: 590765.
Helyrajzi számok: 080/6, 7625, 7624, 7627, 7626, 7622, 7623, 082/8, 082/7, 083, 082/6, 080/15, 082/4, 082/5, 082/3, 080/14, 080/7, 085, 7927/1, 7714, 7613, 7612, 7621, 7620, 7619/2, 7619/1, 084, 7610, 081, 080/13, 080/12, 080/9, 7609, 7611, 082/2, 082/1.

7. lelőhely. Lehel utcától északra (92677)
Régészeti jelenségek: Felszíni telepnyom: bronzkor.
Leírás: A lelőhely Enying belterületének északi szélén, a Lehel utca telkeitől északra a Cinca-Csíkgát-patak árterületéből kiemelkedő kisebb dombháton található. Kerámiatöredékek mellett egy őrlőkő-töredék, valamint néhány állatcsont is jelentkezett a felszínen. Valószínűsíthető, hogy a telepnyom déli irányban a Lehel utca, kelet felé pedig a Török Bálint utca telkeinek a területére is kiterjed. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll. A lelőhelyet Takács Károly 2016-ban és Kovács Ágnes 2018-ban végzett helyszíni szemléje alapján ismerjük.
Forrás: Takács Károly: Jelentés helyszíni szemléről- Enying, Lehel utcától északra, 2016. (600/3852/2016).; Kovács Ágnes: Jelentés helyszíni szemléről – Enying. KSZ-82/236 (2018).
EOV koordináták: X: 177720; Y: 588270.
Helyrajzi számok: 012, 013/5, 013/9, 013/10, 013/11, 013/12, 013/13, 013/14, 733/1, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743.

8. lelőhely. Dózsa György út (96079)
Régészeti jelenségek: Telep: ismeretlen kor.
Leírás: A lelőhely Enying belterületének északi részén, a Cinca-Csíkgát patak nyugati oldalán emelkedő domboldalban található, részben beépített területen. A lelőhely bolygatott. A lelőhelyet Lencsés Zsuzsanna 2019-ben végzett terepbejárása alapján ismerjük.
Forrás: Lencsés Zsuzsanna: Enying, lelőhely-bejelentő adatlap megküldése. RFO/849 (2020).
EOV koordináták: X: 177212; Y: 588066.
Helyrajzi számok: 818, 820, 966, 989, 990, 991, 1286/2.

9. lelőhely. Páta (96393)
Régészeti jelenségek: Templom: középkor. Temető: késő középkor. Telep: késő középkor.
Leírás: A lelőhely a településtől délre, a Cinca-Csíkgát-patak duzzasztásával létesített halastavak nyugati oldalán emelkedő domboldalon helyezkedik el. A lelőhely területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A művelés következtében fennáll a talajerózió veszélye. A lelőhelyet Lencsés Zsuzsanna 2020-ban végzett helyszíni szemléje alapján ismerjük.
Forrás: Lencsés Zsuzsanna: Helyszíni szemle, Enying – Páta lh. RFO/1335 (2020).
EOV koordináták: X: 172420; Y: 589275.
Helyrajzi számok: 0128/7, 0128/16, 0128/17, 0128/18, 0128/19, 0128/20.

10. lelőhely. Tisztavízi-puszta (98061)
Régészeti jelenségek: Telep: késő bronzkor (halomsíros kultúra).
Leírás: A lelőhely a Kabóka-pusztai halastavaktól délre, a Cinca-Csíkgát-patak keleti oldalán, a két patakvölgy találkozásánál emelkedő markáns dombon helyezkedik el. A lelőhely

területének túlnyomó része mezőgazdasági művelés alatt áll. A lelőhelyet Lencsés Zsuzsanna 2019-ben végzett helyszíni szemléje alapján ismerjük.
Forrás: Lencsés Zsuzsanna: Új régészeti lelőhely bejelentése, Enying, Tisztavízi-puszta. TKF-73/3181 (2021).
EOV koordináták: X: 170156; Y: 590866.
Helyrajzi számok: 068/1, 068/3, 068/4, 068/5, 068/6, 069/3, 069/6, 069/8, 069/9, 069/10, 074.

11. lelőhely. Szennyvíztisztító
Régészeti jelenségek: Felszíni telepnyom: római kor.
Leírás: A lelőhely a településtől délre, a Cinca-Csíkgát-patak nyugati oldalán, a szennyvíztisztító melletti meredek domboldalon található. A felszíni leletanyag a domb lábánál sűrűsödött, ami feltehetően a talajerózió következménye, Az eróziónak egyébként jól látható nyomai vannak a felszínen. A lelőhely kiterjed az itt húzódó dűlőút északi oldalára is, ahol azonban a sűrű napraforgó miatt nem lehetett a telepnyom kiterjedését meghatározni. A lelőhelyen átvezető dűlőút több méter mélyen belevág a terepszintbe. Az út mélyülése (vagy mélyítése?) során régészeti rétegek pusztulhattak el. A lelőhelyet Takács Károly 2022-ben végzett helyszíni szemléje alapján ismerjük.
Forrás: A szerző felszíni gyűjtése.
EOV koordináták: X: 172861; Y: 589287.
Helyrajzi számok: 0127, 0128/7, 0128/8, 0141, 0145/9.

<u>Régészeti érdekű területek:</u>

A mai település helyén kereshetjük a középkori Enying és Bozsok falu régészeti maradványait. Az ismert régészeti lelőhelyek alapján a belterületen római kori településjelenségek előkerülése is várható. Mindezek következtében a város teljes belterülete régészeti érdekű területnek minősül.
Mivel a régészeti lelőhelyek kiterjedése általában nem állapítható meg pontosan, ezért régészeti érdekű területnek számít a már ismert lelőhelyek közvetlen környéke is.
A település határában az ismert régészeti lelőhelyek kivétel nélkül a vízfolyások, patakvölgyek mentén, elsősorban a Cinca-Csíkgát-patak völgyének két oldalán találhatóak. Ezeken a területeken a jövőben további régészeti lelőhelyek előkerülése várható, ennek következtében a Cinca-Csíkgát-patak, és a beletorkolló kisebb patakok és időszakos vízfolyások medrét két oldalról kísérő területek régészeti érdekű területnek tekintendők.

f) Védettségek

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek *ex lege* általános védettséget élveznek. A település területén külön rendeletben fokozottan vagy kiemelten védett régészeti lelőhely nem található.

g) Az örökségi értékek elemzése

Az Enying területén található régészeti lelőhelyeken a népvándorláskor kivételével minden nagyobb régészeti korszak hagyatéka megtalálható. A régészeti jelenségek között egyaránt találunk telepeket, településeket, különálló épületeket (templomokat), valamint sírokat, temetőket. A *4. lelőhelyen* késő középkori vár maradványait rejti a föld.

Az őskor jelenleg három lelőhellyel képviselteti magát a város környékén. A *7. lelőhelyen* és a *10. lelőhelyen* bronzkori-késő bronzkori települések felszíni nyomai, míg az *1. lelőhelyen* edénymelléklettel ellátott bronzkori csontvázas temetkezések kerültek elő.
Az ismert lelőhelyek alapján arra következtethetünk, hogy a település környéke a római korban sűrűn benépesült. Az *1.*, a *4.* és a *11. lelőhelyen* római kori falusias település maradványai, míg a *3. lelőhelyen* egy Kr. u. 2-3. századra keltezhető villa rustica (birtokközpont) romjai kerültek elő. Megjegyzendő, hogy az *1. lelőhelyen* olyan falmaradványokat figyeltek meg, amelyek római kori kőépületre engednek következtetni. A *2.* és a *6. lelőhelyen* római kori lakosság hamvasztásos és csontvázas temetői kerültek elő.
A város történetének kiemelkedő emlékeit rejti a *4. lelőhely*. Az ún. Várdomb területére lokalizálhatjuk a késő középkori és törökkori enyingi vár (*castellum*) helyét. A kastélyt az enyingi Török család építette, feltehetően az itt már korábban is álló kúriájukat erősítették meg, és vették körül falakkal. Az erődítmény írott forrásokban 1538-ban tűnik fel, amikor Bakics Péter csapatai az enyingi vár kapuit felégették és a várnagyot megölték. A *Várdomb* elnevezés mellett az egykori várra utalnak az itteni utcanevek is: *Vár utca, Bástya utca*. A II. világháború előtt a Vár utca 10. sz. telken építkezés során 17-18. századi fegyvereket - köztük egy török eredetű ágyút - találtak.
A középkori Páta falu és templomának (temetőjének) régészeti maradványait rejti a *9. lelőhely*. A lelőhely a településtől délre, a Cinca-Csíkgát-patak duzzasztásával létesített halastavak nyugati oldalán emelkedő domboldalon található. A falut 1331-ben említik először, amikor Tamás erdélyi vajda birtokába kerül. A helység már a 15. század második felében elnéptelenedik, s mint Enying határához tartozó puszta még a 19. század végén is létezik.
Minden bizonnyal az Árpád-kori Bozsok falu temploma és temetője került elő az *5. lelőhelyen*. Ugyanitt Árpád-kori településmaradványokat is megfigyeltek. Eszerint a középkori falu a mai Balatonbozsok északi részén terülhetett el.

h) Területhasználat és területi állapot a kulturális örökség összefüggés-rendszerében

Az 1, *5, 6, 7, 9, 10.* és a *11. lelőhely* területe jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll. A szokásosnál mélyebb szántás vagy egyéb talajforgatás során régészeti értékek károsodhatnak. Fontos megjegyezni, hogy a *9.* és a *11. lelőhelyen* jelentős mértékű talajerózió, talajlepusztulás figyelhető meg, amely az intenzív mezőgazdasági művelés következménye, és nagymértékben veszélyezteti az ott lévő régészeti értékeket. Amennyiben a lelőhelyek területén fennmarad az intenzív talajforgatásos művelés, akkor jelentős károk keletkezhetnek a kulturális örökség elemeiben.
Fontos megjegyezni, hogy az 1970-es, 80-as években a *3. lelőhely* területét is felszántották. A lelőhelyen található római kori villa maradványait a 60 cm mélységű szántás teljesen elpusztította. A területen a növénytermesztéssel később felhagytak, jelenleg művelésen kívüli gyepterület.
Az *1. lelőhelyen* korábban agyagkitermelést folytattak. A bányászat következtében az itt lévő bronzkori temető és római kori település jelentős része megsemmisült. A lelőhelyen az agyagkitermelés megszűnt, a területet rekultiválták és mezőgazdasági művelésbe vonták.
A *11. lelőhelyen* átvezető dűlőút több méter mélyen belevág a terepszintbe. Az út mélyülése (vagy mélyítése?) során régészeti rétegek pusztulhattak el.

A *2, 4, 8. lelőhely*, valamint a *6. lelőhely* területének egy része a település belterületén helyezkedik el. Ezeken a lelőhelyeken a különféle építkezések és infrastrukturális

beruházások miatt a régészeti jelenségek bolygatottsága nagymértékű, és a jövőben további veszélynek vannak kitéve.
A *2. lelőhelyen* a Sport köz 3. sz. alatti ház alapozásakor 1986-ban római sír került elő.
A *4. lelőhelyen* a II. világháború előtt a Vár utca 10. sz. ház építése során 17-18. századi fegyvereket - köztük egy török eredetű ágyút - találtak. A Petőfi u. 61. sz. alatti telken 1979-ben kútásás alkalmával kerültek elő régészeti leletek.
A *6. lelőhelyen* keresztülvezető út építése során 1979-ben római kori sírokat dózeroltak le.

Fontos megjegyezni, hogy Enying és Balatonbozsok teljes beépített területén várható régészeti leletek, elsősorban középkori (kora újkori) és római kori településmaradványok előkerülése. Amennyiben feltételezésünk helytálló, akkor ezek a régészeti értékek úgyszintén jelentős mértékben károsodtak az elmúlt évszázadok alatt, és veszélyeztetettségük a jövőben is fennáll.

2. Változtatási szándékok

a) Településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás

2) gazdasági terület, kisebb kereskedelmi, szolgáltató egységekkel (0245/6 hrsz északi része)
5) gazdasági, ipari terület (felhagyott állattartó telep, annak romjaival. 0194/3 hrsz)
24) lakóterület (660/1 hrsz északi része)
26) iskola (meglévő, maradó) (2259 hrsz)
27) gazdasági terület, kisebb kereskedelmi, szolgáltató egységekkel (2255/4 hrsz)
32) gazdasági terület, pálinkafőzde (meglévő, maradó) (0174/2 hrsz)
36) különleges terület, szennyvíztisztító (meglévő, maradó) (0127 hrsz)

b) Infrastrukturális változás

Erre vonatkozóan nincs adatunk.

3. Hatáselemzés a különböző hatásterületek kijelölésével (hatásvizsgálat és javaslatok)

a) Régészeti emlékek feltárhatóságának, megmaradásának, bemutathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei

Enying közigazgatási területén a régészeti lelőhelyek száma jelenleg: tizenegy. A tárgyalt régészeti lelőhelyek régészeti feltárását - eltekintve a beruházásokat megelőző feltárástól - jelenleg semmi nem indokolja.
A település területén helyben megőrzendő, reprezentatív és bemutatásra érdemes régészeti emléket a *4, 5.* és a *9. lelőhelyen* találunk. Amennyiben az *5.* és a *9. lelőhelyen* található középkori templomok falmaradványai még nem károsodtak jelentős mértékben, akkor javasolható azok régészeti feltárást követő konzerválása, részleges helyreállítása és megfelelő körülmények között történő bemutatása. A helyreállító munkák révén jelentős régészeti emlékekkel gazdagodna a település és környéke, amelyek turisztikai szempontból is hasznosíthatók lennének.
A késő középkori vár maradványai (*4. lelőhely*) a terület sűrű beépítettsége miatt a kutatás számára nem hozzáférhetőek, így a bemutatóhely kialakításának reális esélye egyelőre nincs.

Az *1, 5, 6, 7, 9, 10.* és a *11. lelőhely*en folyó intenzív talajművelésnek negatív hatásai lehetnek. Fontos megjegyezni, hogy a *9.* és a *11. lelőhelyen* jelentős mértékű talajerózió, talajlepusztulás figyelhető meg, amely az intenzív mezőgazdasági művelés következménye, és nagymértékben veszélyezteti a régészeti értékeket. Az említett régészeti lelőhelyek megmaradása nagyban függ attól, hogy a jelenlegi veszélyeztetés (szántás, mélyebb talajlazítás) folytatódik-e, vagy pedig az érintett területeken más, bolygatással nem járó hasznosításra (például rét-legelőgazdálkodásra) térnek át. Hozzá kell tenni, hogy nincs szükség feltétlenül a művelési forma megváltoztatására, hiszen az egyes talajművelési módok és módszerek között is jelentős különbségek vannak a tekintetben, hogy milyen mélységben és mennyire drasztikusan mozgatják meg a talajt. A lelőhelyek területén előnyben kellene részesíteni a kis mélységű és minimális talajforgatással járó művelési módokat.
A *2, 4, 6, 8. lelőhely*en a különféle építkezések és infrastrukturális beruházások miatt a régészeti jelenségek bolygatottsága nagymértékű, és a jövőben további veszélynek vannak kitéve. Fontos megjegyezni, hogy Enying és Balatonbozsok teljes beépített területén várható régészeti leletek, elsősorban középkori és római kori településmaradványok előkerülése. Amennyiben feltételezésünk helytálló, akkor ezek a régészeti értékek úgyszintén jelentős mértékben károsodtak az elmúlt évszázadok alatt, és veszélyeztetettségük a jövőben is fennáll.

A településrendezési tervben szereplő változtatások közül a **szennyvíztisztító** (**36.** terület) érint régészeti lelőhelyet: *11. lelőhely*. A jövőben az esetleges építkezések, illetve fejlesztések engedélyeztetése során a hatóság döntést hoz majd arról, hogy milyen feltételekkel járul hozzá az engedély megadásához (pl.: a beruházó költségére történő próbafeltárás, teljes felületű feltárás vagy régészeti szakfelügyelet elrendelésével).

Régészeti érdekű területek a településen:
- A már ismert régészeti lelőhelyek közvetlen környezete.
- A város belterületének egésze.
- Külterületen a Cinca-Csíkgát-patak, és a beletorkolló kisebb patakok és időszakos vízfolyások medrét két oldalról kísérő területek.

A régészeti lelőhelyeken kívül tervezett beruházások esetében felhívom a földtulajdonosok, a beruházók és a kivitelezők figyelmét, hogy ha földmunkák közben régészeti emlék vagy lelet kerül elő, a munka felelős vezetője köteles a tevékenységet azonnal abbahagyni, és a jegyző útján a Hivatalnak azt haladéktalanul bejelenteni. A feltárásra jogosult intézmény intézkedéséig köteles a tevékenységet szüneteltetni, továbbá a helyszín és a lelet őrzéséről - a felelős őrzés szabályai szerint - gondoskodni.

b) Folyamatok iránya, visszafordíthatósága

Jelenleg károsan ható folyamat az intenzív talajművelés, elsősorban a mélyszántás következtében állandósult eltérő mértékű bolygatás, amely a*z 1, 5, 6, 7, 9, 10.* és a *11. lelőhely* területét érinti. Amennyiben az említett területeken fennmarad az eddig folytatott művelési gyakorlat, akkor mindez a régészeti jelenségek lassú pusztulásához vezet. A művelési mód megváltoztatásával a káros folyamatok megállíthatók lennének.

c) Kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei

A jogszabályok nem írnak elő kárenyhítési vagy ellentételezési kötelezettséget arra az esetre, ha egy terület tulajdonosát vagy bérlőjét az előírások vagy a jogszabályból eredő kötelezettségei miatt hátrányok érik. Ugyanakkor semmi nem zárja ki a kárpótlás lehetőségét, ez minden esetben az érintett felek megegyezésétől függ.
Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az esetleges megelőző vagy próbafeltárások folyamán a beruházók számára költségcsökkentő tényező lehet a gépi, illetve gyalog munkaerő biztosítása.

4. Összefoglaló

Enying közigazgatási területén a régészeti lelőhelyek száma jelenleg: tizenegy. Közülük egyik sem áll fokozott vagy kiemelt védelem alatt. A régészeti lelőhelyeken a népvándorláskor kivételével minden nagyobb régészeti korszak emlékanyaga megtalálható. A régészeti jelenségek között egyaránt találunk telepeket, településeket, különálló épületeket, valamint sírokat, temetőket.
A város történetének kiemelkedő emlékei a középkori templommaradványok, valamint a késő középkori és törökkori enyingi vár (*4. lelőhely*). Amennyiben az *5.* és a *9. lelőhelyen* található középkori templomok falmaradványai még nem károsodtak jelentős mértékben, akkor javasolható azok régészeti feltárást követő konzerválása, részleges helyreállítása és megfelelő körülmények között történő bemutatása.
Az *1, 5, 6, 7, 9, 10.* és a *11. lelőhely* területén folyó intenzív talajművelésnek negatív hatásai lehetnek. A *9.* és a *11. lelőhelyen* jelentős mértékű talajerózió figyelhető meg. A művelési módok megváltoztatásával a káros folyamatok megállíthatók lennének.

> A beépített területen található *2, 4, 6, 8. lelőhely*en a különféle építkezések és infrastrukturális beruházások miatt a régészeti jelenségek bolygatottsága nagymértékű, és a jövőben további veszélynek vannak kitéve.

A településrendezési tervben szereplő változtatások közül a szennyvíztisztító (36. terület) érint régészeti lelőhelyet: *11. lelőhely*. A jövőben az esetleges építkezések, illetve fejlesztések engedélyeztetése során a hatóság döntést hoz majd arról, hogy milyen feltételekkel járul hozzá az engedély megadásához (pl.: a beruházó költségére történő próbafeltárás, teljes felületű feltárás vagy régészeti szakfelügyelet elrendelésével).

5. Nyilatkozat

Alulírott, **Takács Károly**, régész, nyilatkozom, hogy a 68/2018. (IV. 9.) Kormányrendelet 84. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti előírásnak megfelelően szerepelek az adott örökségvédelmi szakterületre vonatkozó szakértői névjegyzékben.

Régész diploma száma: 1510/2000 (ELTE-BTK).
Szakértői engedély regisztrációs száma: R4XH98
Nyilvántartásba vétel sorszáma: 17/2011

Az általam ellenjegyzett örökségvédelmi hatástanulmány az örökségvédelmi jogszabályokkal és a hatósági előírásokkal összhangban készült, a tanulmányban szereplő tervezett megoldásokra vonatkozó javaslatok azoknak mindenben megfelelnek.

Győr, 2022. június 20.

/Takács Károly/

2.12. Zöldfelületi rendszer

A zöldfelületi rendszert a növénnyel fedett területek összessége alkotja. Elemei közterületi és nem közterületi, korlátlan és korlátozott közhasználatú kategóriákba sorolhatók.

Közparkok

- Batthyány-kastély körüli közpark (Cifra-kert)
  A park maradványa a régi kastélykertnek.
  Településszerkezetileg jó helyen, a városközpontban található, de a tömbben elfoglalt helyzete miatt funkcióját nem tudja kellőképpen betölteni.
  Sajnálatos módon a park a telekalakítások következtében a telkek végébe került, a közterületekhez keskeny nyiladékok kapcsolják, helyzete degradált. Ezen javítani a közeljövőben felújításra tervezett kastély környezetének, kertjének formálásával lehet.
- A Hősök-tere és a Szabadság tér parkjainak használati értéke csekély, díszértékük magas.

A városközpont térségének jelentős zöldfelületi eleme a katolikus templom körüli, jelentős kiterjedésű templomkert.

A város belterületi zöldfelületeinek fejlesztési alapját a Cinca -Csíkgát-patak, az Enyingi-ér és a József-kúti árok vízfolyások és hol beszűkülő, hol kiszélesedő völgyük jelenti.

- A **Cinca–Csíkgát-patak** Balatonbozsok melletti szakasza mentén egy parti sétány kialakítását tartalmazza a terv.
  A Marosi út környezetében kiszélesedő, beépítetlen patakvölgy egy része gyep, a Marosi úttól délre eső része fás-bokros ligetes.
  A zöldfelületi rendszer részeként jelentős zöldfelületű intézmények kaphatnak itt helyet. A jelentős zöldfelületű intézmények olyan korlátozott közhasználatú (feltételekhez között) létesítmények, amelyek telepítésének, működtetésének alapfeltétele a jelentős arányú növényborítottság.
  E terület hasznosítása sportlétesítmények és a városlakók szabadidős ellátását biztosító szabadidőpark kialakításával javasolt. A szabadidőparki területen biztosítani kell a meglévő fás növényzet megőrzését és fejlesztését. Az építményeket úgy kell elhelyezni, hogy az értékes fák megmaradhassanak.

  A Cinca melletti, a belterülettől délre eső területek, a halastavak mente területeinek meg kell őrizni beépítetlenségét, zavartalanságát, ezért intenzív, nagy terheléssel járó hasznosítás ezeken nem javasolt.

- Az **Enyingi-ér** menti területek egy részét a terv zöldterületként tartalmazza.

- A **József-kúti-árok** kiszélesedő völgyét – a természeti területként érintetlenül hagyandó, a vízfolyást közvetlenül határoló gyepek és fásodott területeken kívül – szintén a közjólétet szolgáló jelentős zöldfelületű területként javasolja felhasználni a terv.

A települést határoló, illetve átszelő három vízfolyás környezetének zöldfelületi alakításával biztosítható a város észak-déli irányú átszellőzése, a táj- és a belterületi zöldfelületek összekapcsolása.

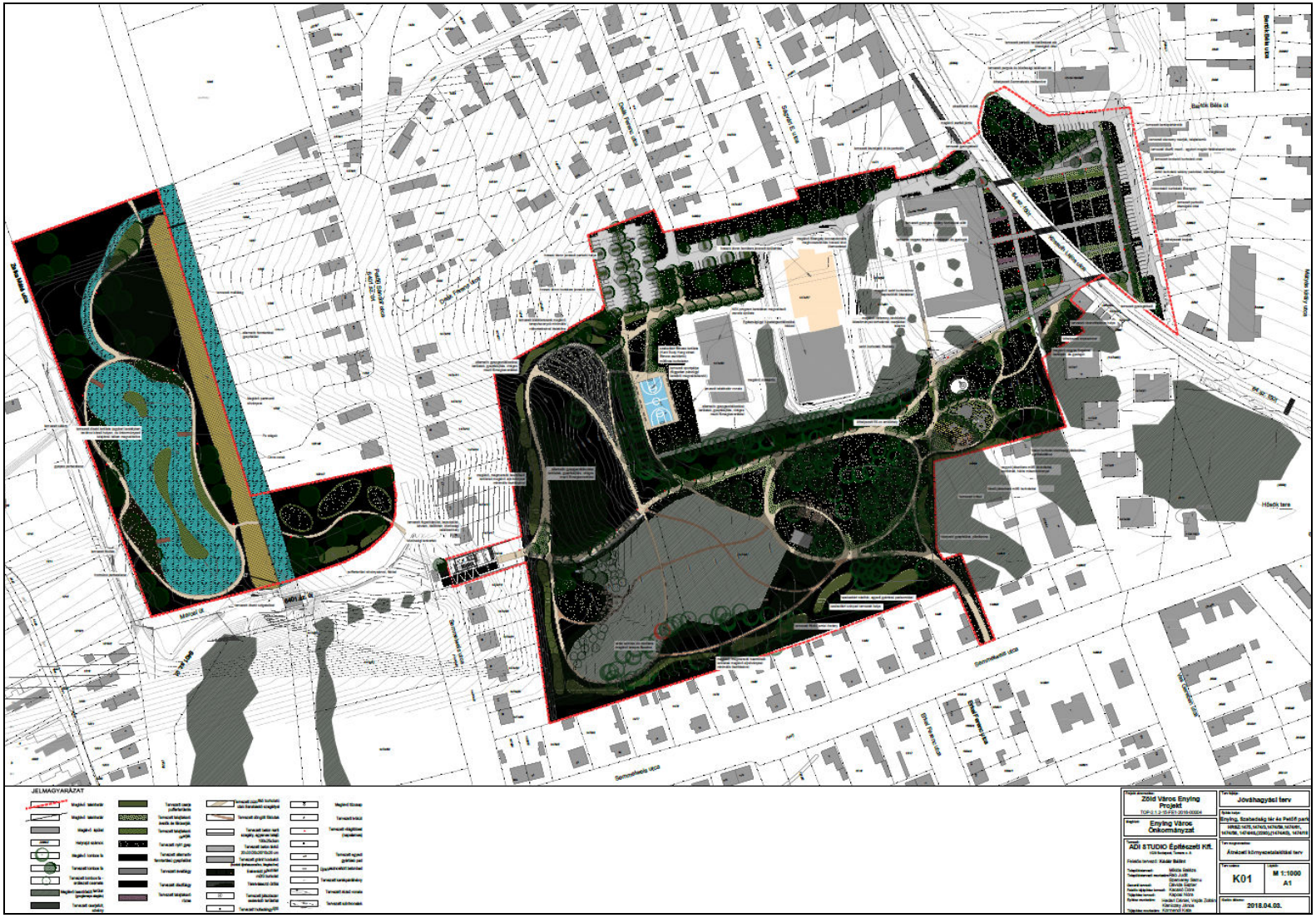

Forrás: „Zöld város projekt”

A városközpont déli, zöldfelületeknek helyt adó területei

Kabókapuszta és Leshegy határán

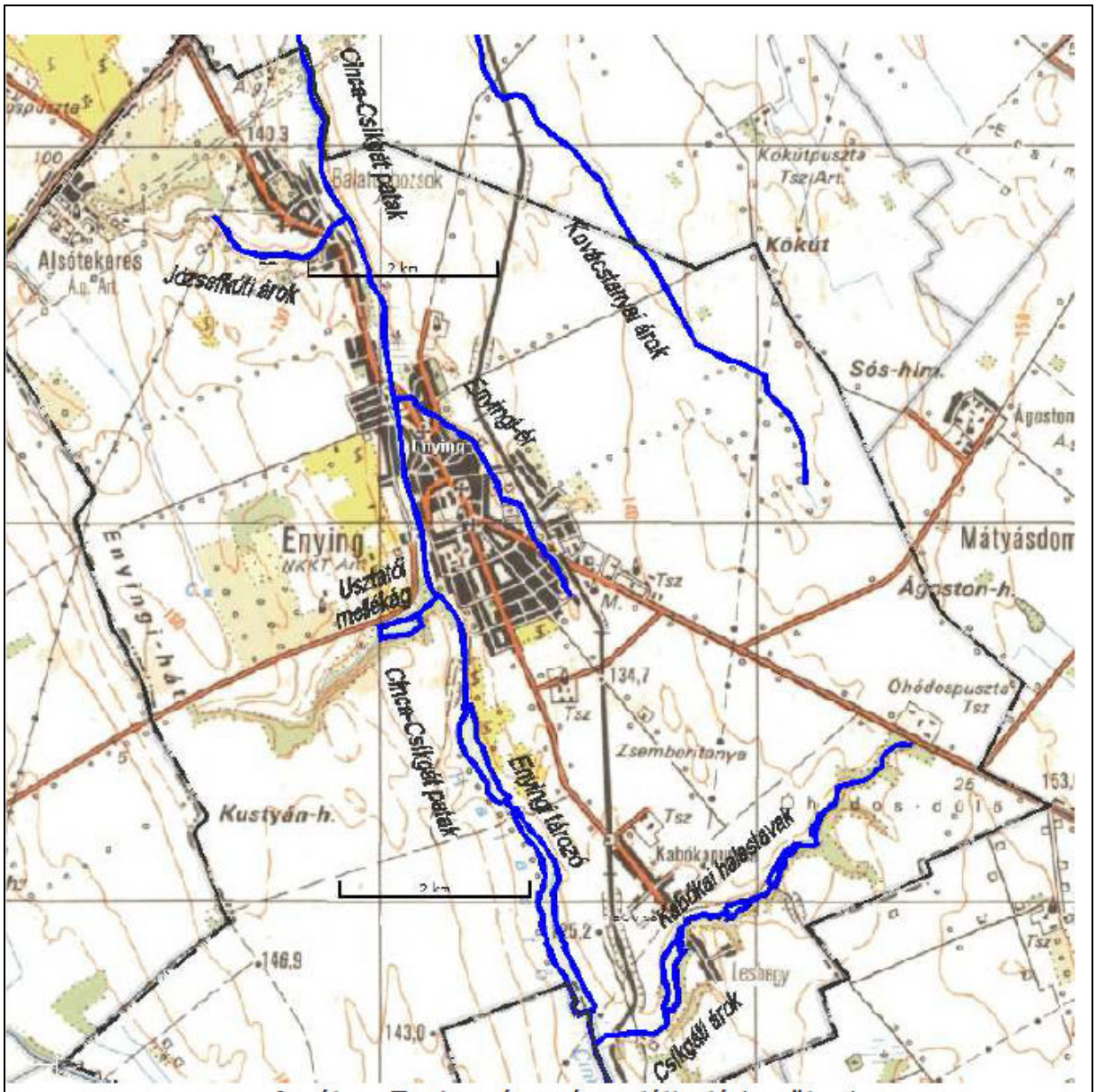

8. ábra: Enying város vízgazdálkodási területei

Forrás: Enying város vízkár-elhárítási terve

Balatonbozsokon a településrész közparkjaként a Fő utca – Gárdonyi utca által határolt területen, ma is játszótérként, sportterületként használt terület került kijelölésre. A terület fás szárú növényanyagát gazdagítani szükséges.

Jelentős zöldfelületű létesítmények a sportterületek és a temetők, ezeken a területeken a zöldfelület dominál.

A balatonbozsoki és a református temető területének nagysága megfelelő. A katolikus temető bővítési területének biztosított.
Új temető számára a Budai Nagy Antal út Rákóczi útra kivezető szakasza mellett került terület kijelölésre.

A zöldfelületi rendszer vizuálisan fontos elemei a közlekedési területek teresedéseiben kialakítható fásított terek. Ahol a közlekedés biztonsága lehetővé teszi, törekedni kell az egyébként hasznosíthatatlan területek fásítására.
A foltszerű zöldfelületi elemeket a vonalszerű elemek kapcsolják rendszerré. Ilyen vonalszerű elemek az utcai fasorok, amelyek esztétikai és kondicionáló szerepe nagy.

Fő utcai részlet a városközpontban

Az új lakóterületi utcákat úgy kell megépíteni, hogy a sorfák is elültetésre kerüljenek az útépítési elemekkel egyidőben.
A gyűjtőutak és az országos utak fásítását egységes fasorként, városi beruházásban javasoljuk megvalósítani. A kisebb forgalmú lakóutcák fásításában a lakók egyedi kezdeményezéseit is fogadni lehet, itt gyümölcsfák is ültethetők.

A külterületi zöldfelületi elemek a vízfelületek, a gyepterületek és az erdőterületek.
A Cinca – Csíkgát patakon kívül a Sió egy szakasza és a Leshegy melletti vízfolyás található a külterületen. Mindkét vízfolyás kísérő növényzete a védett területek közé tartozik.

A város külterülete – a jó mezőgazdasági adottságok miatt – erdőkben szegény.
A termőterületek csekély mértékű csökkentésével legalább a főbb mezőgazdasági utak mellett erdősítés javasolt. Az erdősávok a táj vizuális – esztétikai gazdagítását, a termőföld védelmét, a mikroklíma javítását eredményezik, élőhelyül szolgálnak a kisemlősöknek, madaraknak, a táj ökológiai gazdagodásában részt vesznek.

2.13. Tájrendezés, környezetalakítás

A 82,78 km^2 közigazgatási területtel rendelkező település 5,98 km^2-nyi belterülettel, 74,39 km^2-nyi külterülettel, emellett 2,40 km^2-nyi zártkerttel rendelkezik.
A földrészletek döntő hányada, 80%-a szántó, mely 66 km^2-nyi területet jelent. A kivett területek közel 9,6 km^2-es területet foglalnak el, ez 12%-os arányt jelent.
A mezőgazdasági jellegű településen alacsony az erdő és fásított területek (4%), valamint rét és legelő területek aránya (3%).

A település területének tagozódása:

fekvés	összes terület (km^2)	%
belterület	5,98	7,2
külterület	74,4	89,9
zártkert	2,4	2,9
összesen	82,78	100

művelési ág	**összes alrészlet terület (km^2)**	**%**
erdő	3,4	4,1
fasított terület	0,017	0,02
gyep (legelő)	2,11	2,55
gyep (rét)	0,19	0,24
gyümölcsös	0,30	0,36
halastó	0,17	0,21
nádas	0,33	0,41
kert	0,20	0,25
szántó	66,11	79,87
szőlő	0,28	0,34
kivett	9,64	11,64
összesen	**82,78**	**100**

A település nem tartozik a borvidéki települések közé.

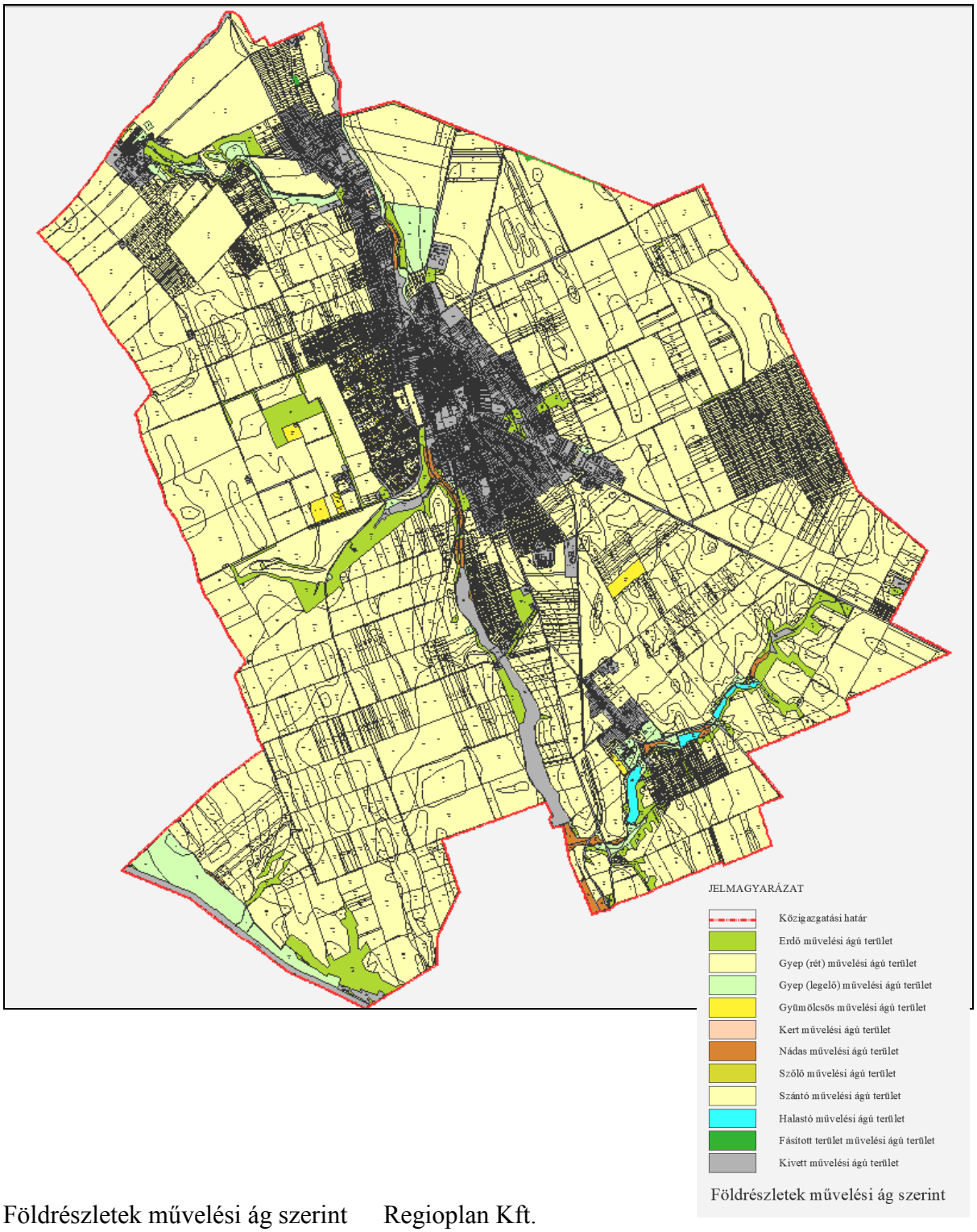

Földrészletek művelési ág szerint Regioplan Kft.

A város belterületét összefüggő, helyenként az 50 ha nagyságot is meghaladó művelt parcellák határolják. Megközelítésüket a belterületi utak folytatásában kialakított mezőgazdasági utak hálózata biztosítja. Az utak változó minőségűek, alacsony arányban burkoltak, így csapadékosabb idő esetén, különösen a város északkeleti részén nehezen, vagy egyáltalán nem járhatók. A táblákat a feltáró utak mellett a vízfolyások és tavak rendszere tagolja. A tagoltság az igazgatási határ déli oldalán az erősebb.

A földrészletek felaprózódása Alsótekeres, Balatonbozsok és Leshegy környezetében, valamint az igazgatási határ keleti oldalán figyelhető meg.
A szántó művelési ágú területek minősége a központi belterülettől keletre és délnyugatra az átlagosnál jobb, az igazgatási határ déli oldalán az átlagosnál gyengébb.
Az illetékes államigazgatási szerv adatszolgáltatás szerint a településen átlagosnál jobb minőségű a 2-3 minőségi osztályú szántó, a 3. minőségi osztályú szőlő, a 2-4. minőségi osztályú legelő és a 4-5. minőségi osztályú rét művelési ágú termőföld.

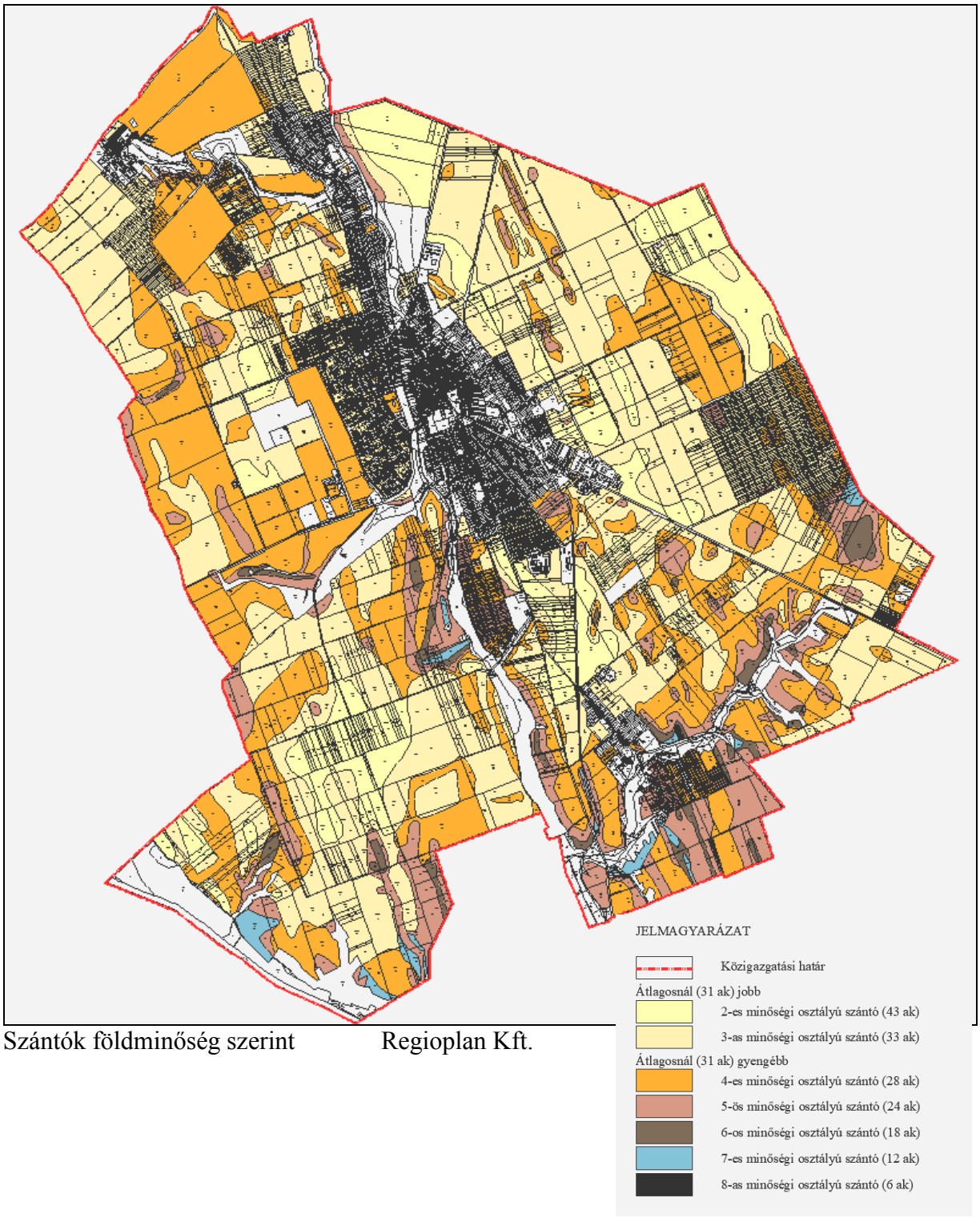

Szántók földminőség szerint Regioplan Kft.

Az erdők aránya az országos átlagnál jóval kisebb. Nagyobbnak tekinthető, összefüggő erdőterületek a vízfolyások, tavak mentén alakultak ki és maradtak fenn.

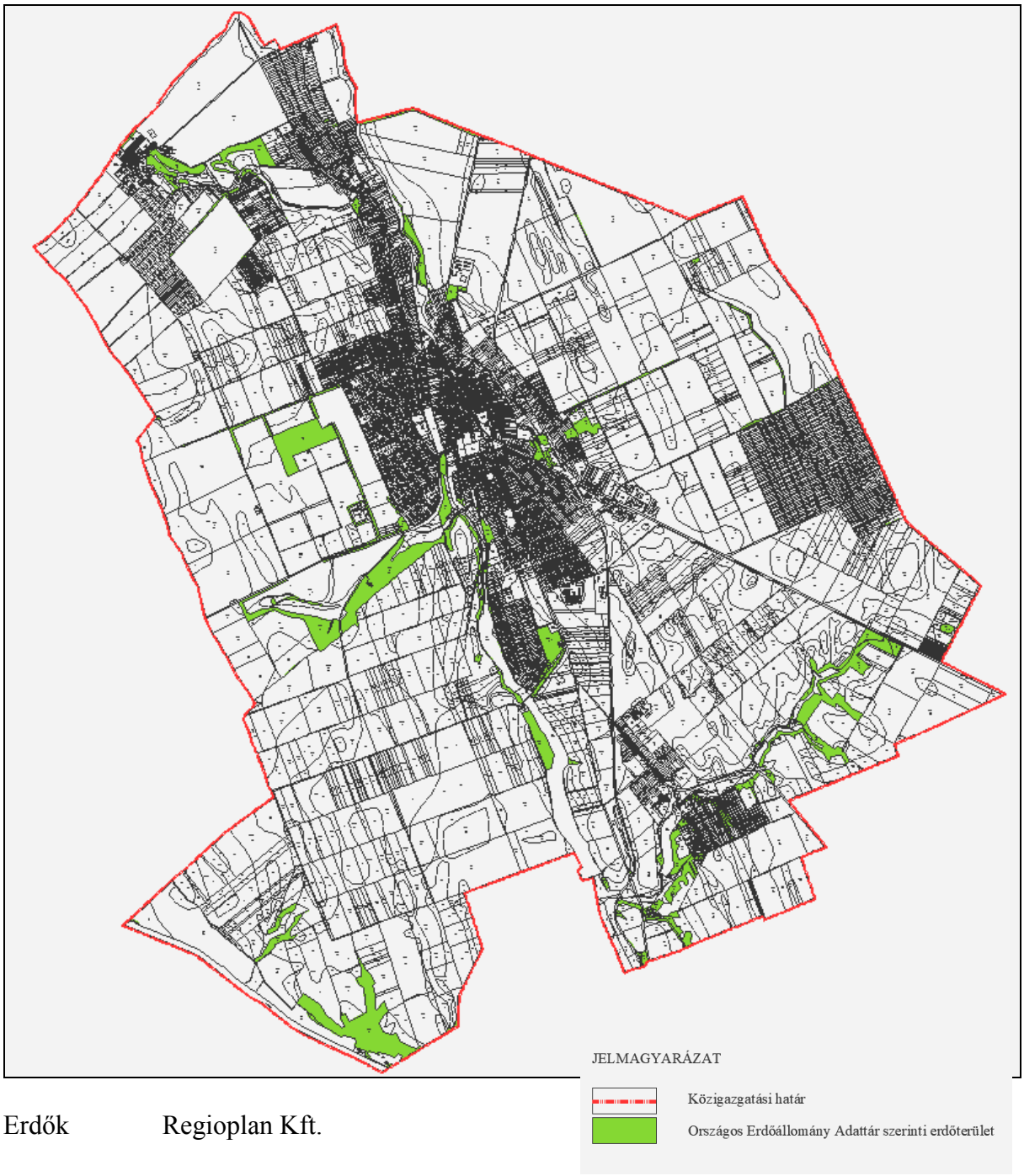

Erdők Regioplan Kft.

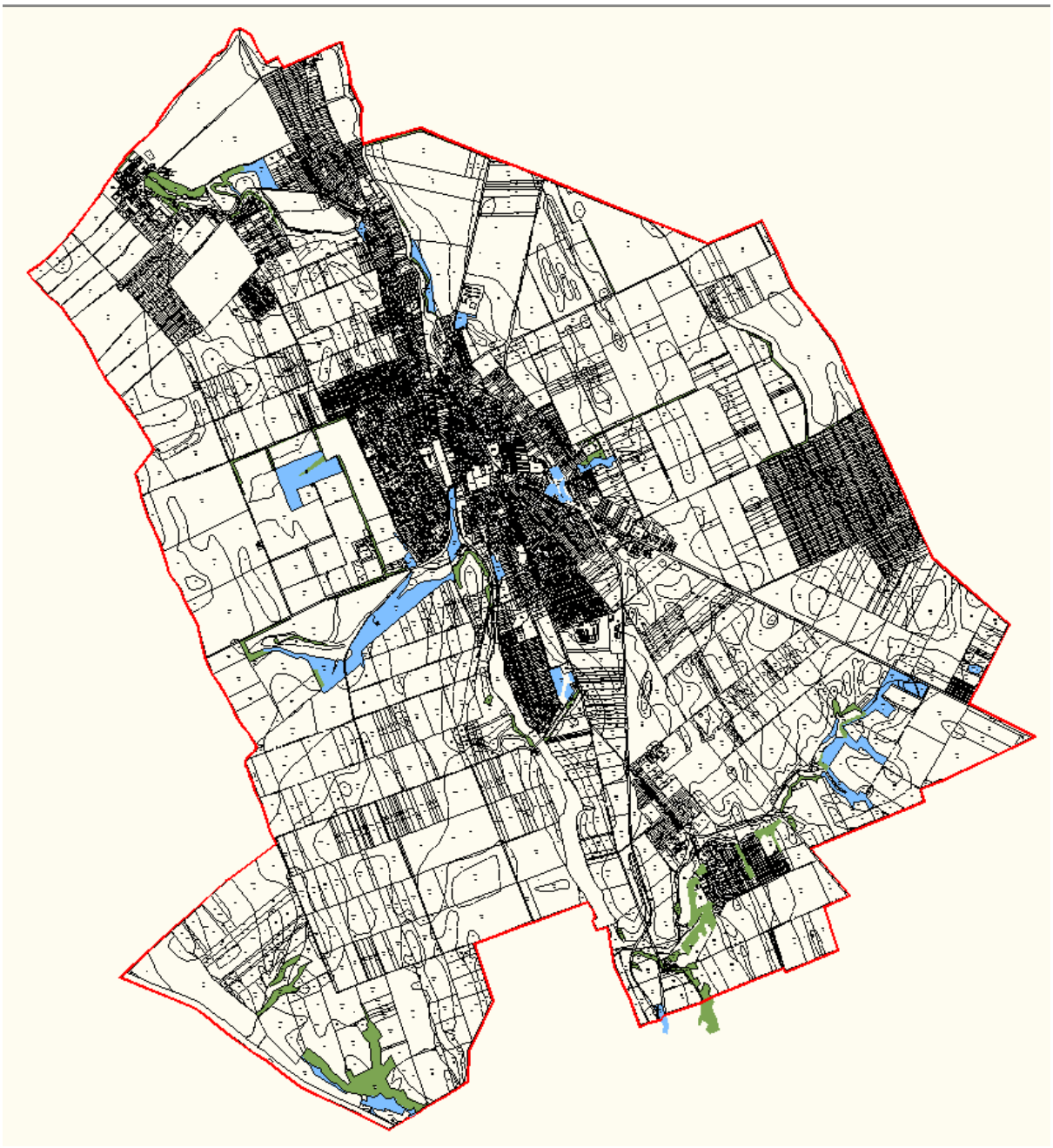

Erdők elsődleges rendeltetés szerint Regioplan Kft.

(zöld színnel védelmi erdő, kék színnel gazdasági erdő)

2.14. Táj- és természetvédelem

Védett területnek a Cinca-Csíkgát-patak és azt övező területek minősülnek, mint ökológiai folyosó, magterület, valamint tájképvédelmi terület övezete.
A tájkép védelmének alapelemei:

- a hagyományos tájhasználat megtartása,
- a gyepterületek (legelők, rétek) ne legyenek beépíthetők,

- új beépítésre szánt terület kijelölése csak a meglévő belterületekhez kapcsolódva, illetve a történelmi településszerkezethez igazodva az utcahálózat szerves folytatásaként történjen,
- új beépítésre szánt terület csak oly módon és nagyságban jelölendő ki, hogy ne változtassa meg a települések kialakult történeti karakterét,
- a tájban megjelenő, a település sziluettjét megváltoztató bel- vagy külterületi magas építmények elhelyezését kerülni kell,
- törekedni kell a hagyományos táj- és településszerkezet, az értékes táji elemek megőrzésére,
- a település eredeti térstruktúrájának megőrzése szükséges,
- a tájra, településre az értékes, hangsúlyos elemekre való szabad rálátás biztosítása.

A természeti területek mellett a maitól eltérő hasznosítás esetén pufferzónát kell kijelölni, ahol az új területfelhasználás hatásai olyan mértékűre csökkennek, hogy nem károsítják a védendő területeket.

A tájhasználatból adódóan a településen alacsony a védett és védendő területek aránya.

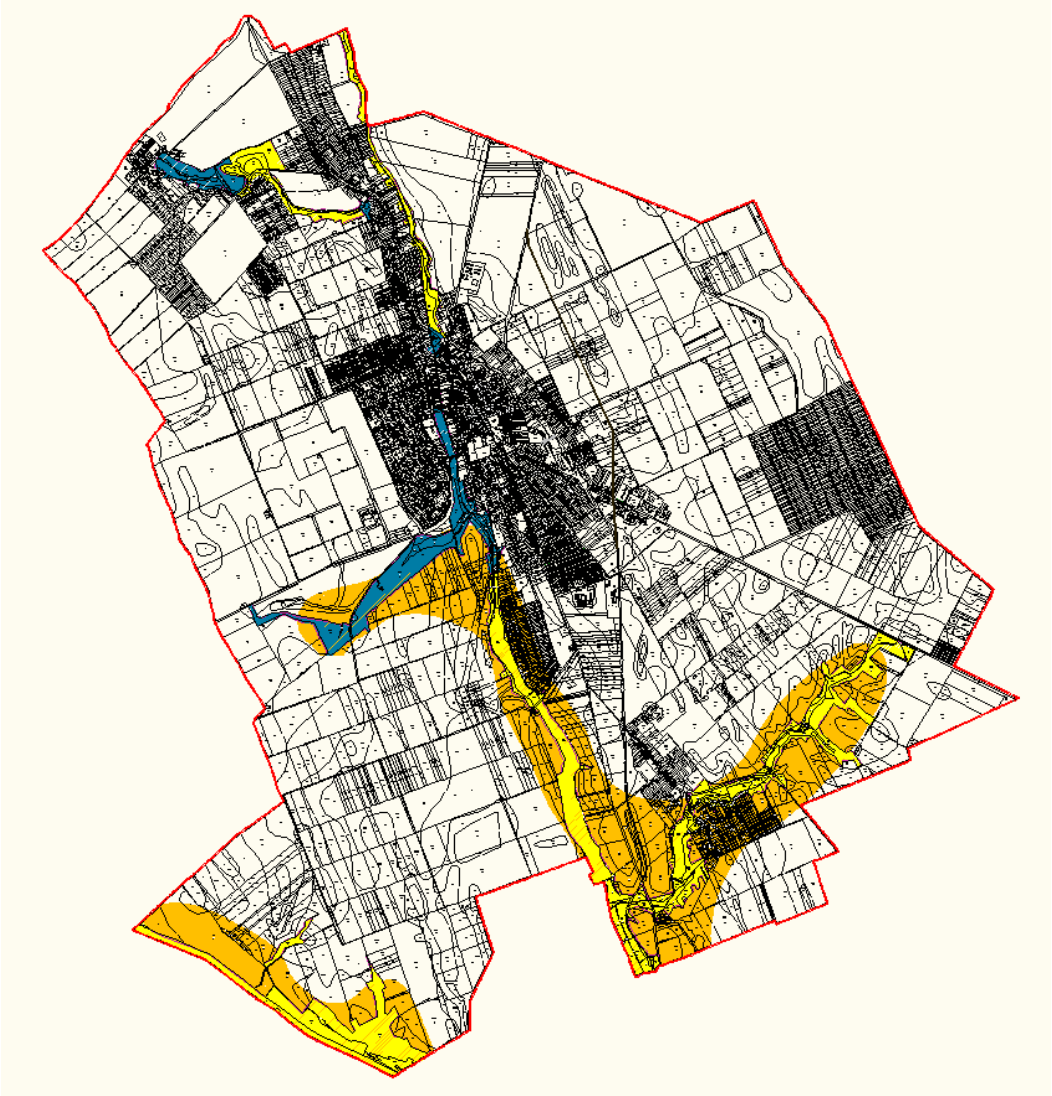

Védett területek Regioplan Kft.

2.15. Környezetvédelem

Levegőtisztaság-védelem

Az ország területét a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelete a légszennyezettség mértéke alapján a környezetvédelmi és a közegészségügyi hatóság javaslatának figyelembe vételével zónákba, valamint zónacsoportokba sorolja. Enying város nem tartozik a rendeletben kijelölt városok közé.

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint											
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM_{10}	Benzol	Talajközeli ózon	PM_{10} Arzén (As)	PM_{10} Kadmium (Cd)	PM_{10} Nikkel (Ni)	PM_{10} Ólom (Pb)	PM10 benz(a)-pirén (BaP)
Légszennyezettségi agglomeráció											
1. Budapest és környéke	E	B	D	B	E	O-I	F	F	F	F	B
Légszennyezettségi zóna											
2. Győr-Mosonmagyaróvár	F	C	F	B	E	O-I	E	F	F	F	D
3. Komárom–Tatabánya–Esztergom	E	C	F	D	E	O-I	D	E	F	F	B
4. Székesfehérvár–Veszprém	F	C	F	D	F	O-I	F	F	F	F	D
5. Dunaújváros környéke	F	C	D	D	F	O-I	B	B	D	B	D
6. Pécs környéke	F	C	F	D	F	O-I	F	F	F	F	B
7.											
8. Sajó Völgye	F	C	D	B	E	O-I	E	F	F	F	B
9. Debrecen környéke	F	C	F	D	E	O-I	F	F	F	F	D
10. Az ország többi területe, kivéve az alább kijelölt városokat	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

A városra vonatkozó zónacsoport a szennyező anyagok szerint

A települési levegőminőség javítására az önkormányzat saját hatáskörében rendelkezhet a szabadtéren történő égetésről, az utak, burkolt felületek pormentesítéséről, az allergén hatású anyagokat termelő növényzet írásának kötelezéséről, ültetésének tilalmáról.

A település déli részén lévő ipari területen működő műtrágyagyártó üzem, az EuroChem Agro Hungary Kft. (Kossuth major, 041/6 hrsz.) esetében a veszélyességi övezet határának megállapítása volt szükséges. Az önkormányzat által megadott adatszolgáltatás szerint a határok megállapítása a következők szerint történt.

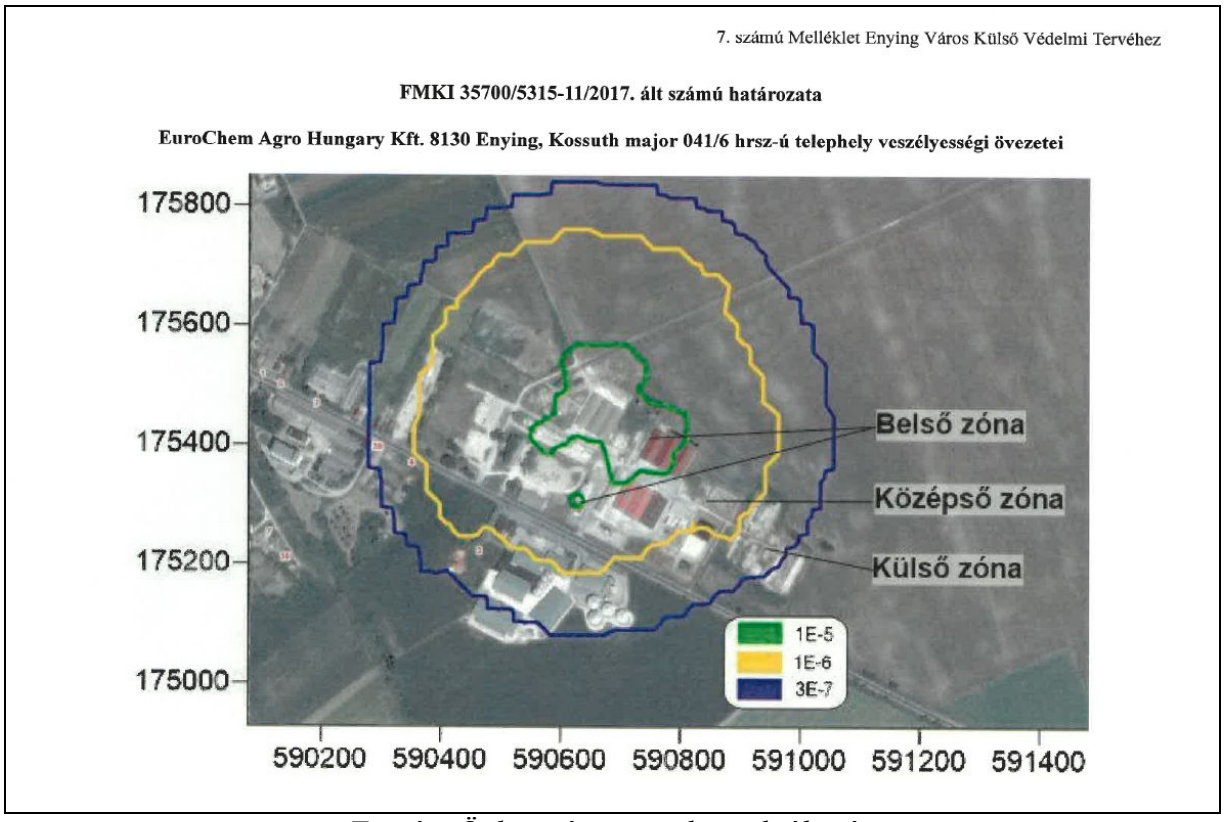

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Vízvédelem

A város közigazgatási területét hidrogeológiai vízbázis nem érinti. A felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabály alapján érzékeny területnek minősül.
A város területén állandó vízfolyás a Cinca-Csíkgát-patak.

A felszíni vizek, vízfolyások védelmét biztosítani kell. A vízfolyások menti fenntartó sávot akadálymentesen kell hagyni.
A szennyezőanyagok közvetlen vízfolyásba jutását meg kell akadályozni.
A vízfolyások, vízfelületek természeti területnek kijelölt környezete biztosítja a szántóföldről lefolyó vizek hordalékának megfogását. Ezt a védelmi sávot a hiányzó helyeken gyepesítéssel pótolni kell.
A felszíni vizek terhelését a vízgyűjtőn lévő mezőgazdasági területek környezetvédelmi szempontú művelésével is lehet csökkenteni.
Az erózió elleni agrotechnikai beavatkozások a vízvédelmet és a talajvédelmet együttesen szolgálják.
A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló jogszabály szerint Enying nitrátérzékeny területen lévő település.

Földvédelem, talajvédelem

A területen nyilvántartott ásványvagyon, lejegyzett bányatelek nincs. 2017. évben agyag, kőzetliszt, homok, márga nyersanyagokra kutatási engedélykérelem került benyújtásra. A Bányafelügyelet megadta a több település területét érintő kutatási terület sarokponti koordinátáit.

Nyersanyagkutatással érintett terület

Fejér megye 1980-as felszínmozgás-veszélyességi kataszteri térképe a város belterületétől délre eső egyes területrészeit felszínmozgások által potenciálisan veszélyeztetett területek közé sorolta (a térképen narancssárga színnel jelölve). A Balatonbozsok melletti területrész aktív felszínmozgás-veszélyes területek közé került besorolásra (a térképen piros színnel jelölve). A Bányafelügyelet megállapította, hogy a korábbi aktív területek stabilizálódtak és a továbbiakban felszínmozgások által csak potenciálisan veszélyeztetett területként kell azokat figyelembe venni.

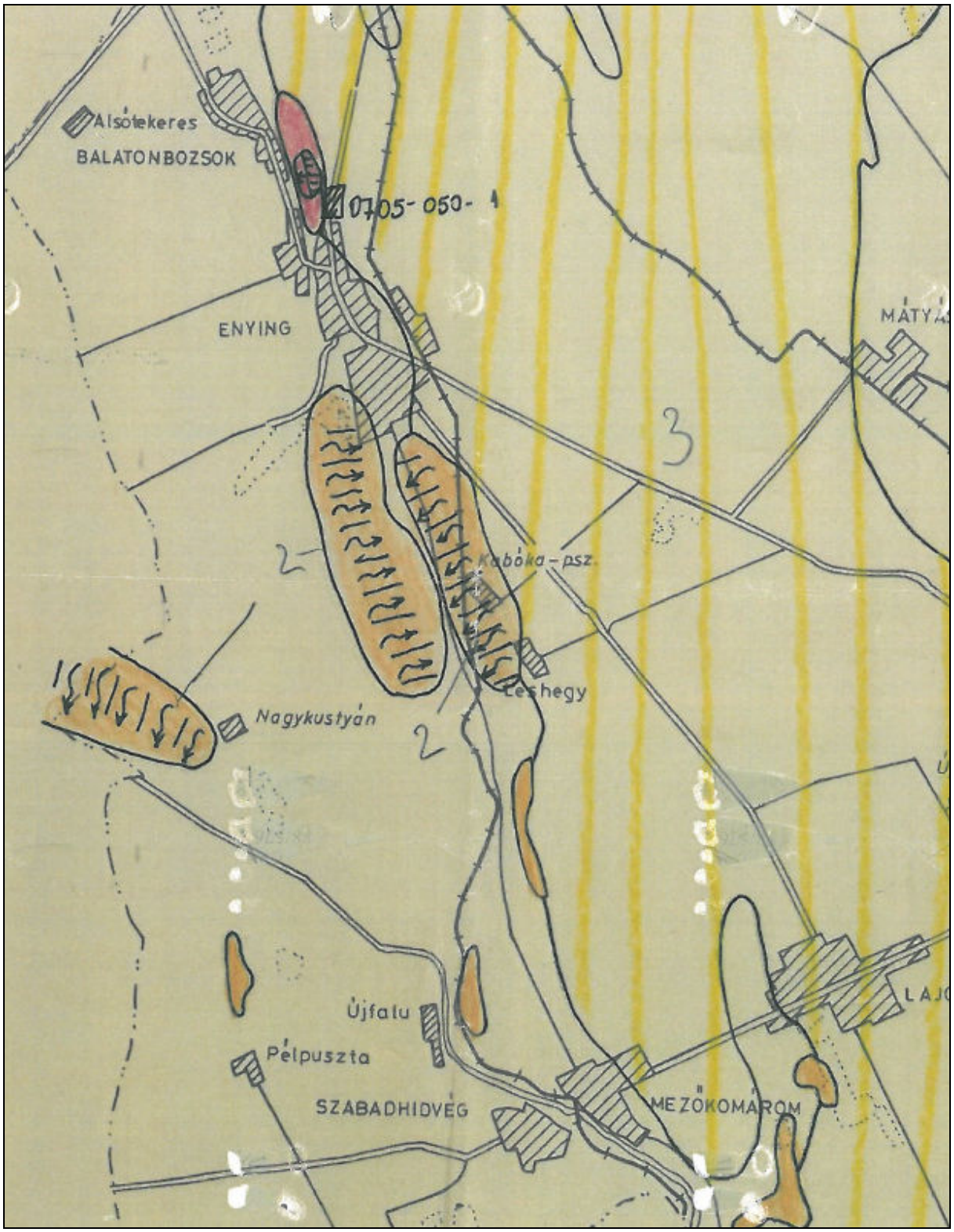

Bányakapitányság adatszolgáltatása

Felszínmozgás-veszélyes területek a hatályos terv szerint

A jó minőségű termőtalajok mennyiségi és minőségi védelme nemzetgazdasági érdek.
A termőföld mennyiségi védelme érdekében biztosítani kell, hogy a művelésből kivont területek mindenkor az igazolható igényeknek megfelelően a lehető legkisebbek legyenek úgy, hogy a mezőgazdasági művelésben maradó területek művelhetősége akadálytalan legyen.
A talajok szél és víz általi elhordása ellen az agrotechnikai beavatkozásokon túl mezővédő erdősávok telepítését javasoljuk, amelyek a települési környezet javításában is szerepet kaphatnak.

A települési környezet védelme

Zajvédelem
A település fejlesztésénél, rendezésénél a zajterheléseket figyelembe kell venni. A települést átszelő 7-es számú és 64-es számú főút érint zajtól védendő területeket, illetve ezek mellett jelöl zaj ellen védendő fejlesztési területeket a településszerkezeti terv.
A zajszámítást a közlekedési fejezet tartalmazza.

Hulladékgazdálkodás
A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLVIII. tv. meghatározza az önkormányzatok hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladatait.
A legfontosabb feladat: az ingatlantulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatás szervezése és fenntartása.
Ezen túlmenően az önkormányzat rendeletben előírhatja a települési szilárd hulladék egyes összetevőinek szelektív gyűjtését, közszolgáltatás keretében történő begyűjtését, továbbá a közszolgáltatás kiterjedhet begyűjtőhelyek (hulladékgyűjtő udvarok, gyűjtőpontok), előkezelő és hasznosító telep létesítésére és működtetésére is.
A hulladékgyűjtő udvar a termelőktől begyűjtéssel átvehető veszélyes hulladékok elhelyezésére szolgáló gyűjtőhely, amelyen elhelyezhetők a háztartásokból begyűjtött veszélyes hulladékok is.
A rekultiválás alatt álló régi hulladéklerakó területén a korszerű hulladékgyűjtés létesítményei elhelyezhetők.

A veszélyes hulladékok kezelésére vonatkozóan a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos egyes tevékenységek végzésének részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásait kell figyelembe venni.

Zöldfelületek, közparkok
A zöldfelületek, mint a települési környezet jelentős elemei részletes jellemzését és fejlesztését a zöldfelületek fejlesztése című munkarész tartalmazza.
Összefoglalva megállapítható, hogy a gondozott zöldfelületek a települési környezet védelmének hatékony eszközei.

Tájfejlesztés

A jó termőképességű mezőgazdasági területek megmaradása alapvető fejlesztési cél. Ennek érdekében a város területi terjeszkedése csekély mértékben, s akkor is csak ütemezetten érintheti a mezőgazdasági területeket.
A topográfiai adottságok következtében a bevágódott völgyek felé meredeken lefutó hátak az eróziónak kitettek, ez a termőtalaj lemosódását eredményezi. Ezt mutatja a Cinca és halastavai feliszapolódása is.
A szántóterületek a szél ellen is teljesen védtelenek, hatalmas egybefüggő művelésű táblák találhatók a város határában.

A termesztő felületek védelmét össze kell kapcsolni a beépített terület, a mezőgazdasági utak védelmét szolgáló erdő, erdősáv telepítéssel.
Az országos közutak mentén a hóvédelem, a közlekedés káros hatásai elleni védelem miatt, az uralkodó szélirányra merőleges utak mentén a hóvédelem, talajvédelem érdekében javasolt erdősávokat telepíteni.
Településvédő erdősáv kialakítása javasolt Balatonbozsok és Kabókapuszta észak-nyugati szélén.

Külterületek beépíthetősége

Öreghegy volt zártkertjei a szőlőskerti kultúra nyomait mutatják. A területet ekként javasolt fenntartani.

El kellene kerülni a hétvégi házas üdülőterületté való spontán átalakulást, a kertészet, szőlészet helyett a dísz és pihenőkerti telekhasználatot.
A több helyen még fellelhető pincés présházakat mintául véve (méretek, arányok, anyaghasználat, telepítési hely) szükséges az építési szabályokat megtartani. Az utcahálózat, a telekszerkezet megőrzése mellett gondoskodni kell a telkek gépjárműves megközelítésének biztosításáról, ezért az utak szélességét növelni szükséges.

A **balatonbozsoki** volt zártkertek nagymértékű beépülését el kell kerülni, ezért a telkek elaprózását meg kell akadályozni.

A **fehérhegyi** kertek területén néhány épület található. A területet meg kell tartani szántó, kert művelési jelleggel, beépülését, beépítése nem javasolt, a terület művelésének jellege épület építését nem indokolja.

Biológiai aktivitásérték

2021. július hónaptól a biológiai aktivitásértéket a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet előírásai szerint kell meghatározni.
Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény (1997. évi LXXVIII. tv.) előírja, hogy az újonnan beépítésre szánt területek kijelölésével egyidejűleg a település közigazgatási területének aktivitás értéke nem csökkenhet.

Jelen tervben új beépítésre szánt területek kijelölése történik a következők szerint:

1. Balatonbozsok városrész 0245/6 hrsz. területén 1,0 ha kiterjedésben gazdasági, kereskedelmi célból (2. pont)
2. Enying városrész, Enyingi ér mentén 0,2 ha terület kiterjedésben, kertvárosias lakó célból (24. pont)
3. Enying városrész, egykori vasútállomás környezetében a 2259 hrsz.-ú telek területén 0,4 ha terület kiterjedésben, vegyes, településközpont terület célból (26. pont)
4. Enying városrész, egykori vasútállomás környezetében 3,0 ha terület kiterjedésben, gazdasági, kereskedelmi célból (27. pont)
5. Öreghegy déli részén, a 0174/2 hrsz.-ú telek területén 0,5 ha kiterjedésben, gazdasági, egyéb ipari célból (32. pont)
6. Kabókapuszta városrész, Cinca patak mentén, a 0127 hrsz.-ú telek területén 0,8 ha terület kiterjedésben, különleges, szivattyúház célból (36. terület)

Összesen 5,9 ha nagyságban jelöl ki új beépítésre szánt területet a terv, döntően vagy a kialakult telekhatárokat, vagy a már meglévő hasznosítást figyelembe véve.

A biológiai aktivitásérték számítást a következő táblázat tartalmazza.

Sorsz.	Terület megnevezése	Terület kiterjedése	Területfelhasználás változása		Biológiai aktivitásérték változása
			Módosított terv szerinti besorolás	Hatályos terv szerinti besorolás	
1.	Alsótekeres, víztároló környezete	3,2 ha	lakó, falusias	gazdasági, kereskedelmi	7,7-1,3=6,4 növekszik
2.	Balatonbozsok, főút menti 0245/6 hrsz.	1,0 ha	gazdasági, kereskedelmi	mezőgazdasági, általános	0,4-3,7= -3,3 csökken
3.	települési elkerülőút törlése	-	-	-	-
4.	Alsótekeres, Józsefkúti árok környezete	12,2 ha	mezőgazdasági, általános	különleges/ mezőgazdasági, általános	0* *a szabályozás szerinti övezethez viszonyítva
		17,8 ha	különleges, rekreációs	különleges/ mezőgazdasági, általános	106,8-65,9=40,9 növekszik
5.	Balatonbozsok, 0194/3 hrsz.	2,5 ha	gazdasági, kereskedelmi	különleges terület	1,0-0,3=0,7 növekszik
6.	Balatonbozsok-Enying határán, a főút mentén	9,3 ha	gazdasági, kereskedelmi	lakó, kertvárosias	3,7-23,0=-19,3 csökken
7.	Balatonbozsok-Enying határán, a főút mentén, 2-3 hrsz.	0,3 ha	vegyes, településköz-pont	lakó, falusias	0,2-0,7=-0,5 csökken
8.	Balatonbozsok-Enying határán, a főút mentén, 6 hrsz.	1,6 ha	lakó, falusias	lakó, kertvárosias	3,8-4,3=-0,5 csökken
9.	Balatonbozsok, főúti telekvégek	2,0 ha	természetközeli	lakó, faluias	16-4,8=11,2 növekszik
10.	Balatonbozsok, ált. iskola környezete	1,6 ha	vegyes, intézményi	lakó, falusias	0,8-3,8=-3,0 csökken
11.	Balatonbozsok kemping	0,7 ha	üdülőházas	lakó, falusias	1,9-1,7=0,2 növekszik
12.	Balatonbozsok, 0188/..hrsz.	2,3 ha	gazdasági, kereskedelmi	lakó, kertvárosias	0,9-6,2=-5,3 csökken
13.	Balatonbozsok, Cinca mente	6,0 ha	erdő, gazdasági	mezőgazdasági, általános	54-22,2=31,8 növekszik

14.	Balatonbozsok, állattartó telep és környezete	0,4 ha	erdő, gazdasági	gazdasági (mezőgazd. ipari)	3,6-0,3=3,3 növekszik
		8,0 ha	különleges, mezőgazdasági üzemi	gazdasági, mezőgazdasági ipari	5,6-1,6=4,0 növekszik
15.	Enying észak, vízmű, 810/2, 818 hrsz.	0,8 ha	különleges, vízmű	közműterület	-
16.	Enying észak, vízmű környezete	0,4 ha	vízgazdálkodási	természetközeli vízgazdálkodási	0* *a szabályozás szerinti övezethez viszonyítva
17.	Enying, Budai Nagy Antal utcától keletre	2,4 ha	mezőgazdasági, általános	mezőgazdasági, kertes	8,9-12,0=-3,1 csökken
18/A.	Enying, ált. iskola környezete	0,1 ha	vegyes, településköz-ponti	lakó, kertvárosias	0,05-0,27=-0,2 csökken
18.	Városközpont	49,0 ha	vegyes, településköz-ponti	vegyes, központi	-
19.	Enying, temető	0,5 ha	különleges, temető	erdő	3-4,5=-1,5 csökken
20.	Enying, Kenderföld utca	2,3 ha	zöldterület, közpark	különleges terület, beép. szánt	13,8-6,9=6,9 növekszik
		1,2 ha	erdő, gazdasági		10,8-3,6=7,2 növekszik
21.	Enying, kastély környezete	1,0 ha	zöldterület	vegyes, központi	6-0,5=5,5 növekszik
22.	Enying, Semmelweis utca	1,0 ha	vegyes, településköz-ponti	lakó, kertvárosias	0,5-2,7=-2,2 csökken
23.	Enying, Mátyás király utca	0,7 ha	vegyes, településközpont	lakó, kisvárosias	0,4-0,8=-0,4 csökken
24.	Enying, Enyingi ér	2,7 ha	mezőgazdasági, kertes	zöldterület	13,5-16,2=-2,7 csökken
		0,2 ha	lakó, kertvárosias		0,5-1,2=-0,7 csökken
25.	Enying, temető környezete	1,0 ha	erdő, védelmi	zöldterület	9-6=3,0 növekszik
		0,2 ha	különleges		0,2-1,2=-1,0 csökken
26.	Enying, egyk. vasútállomás környezete	0,7 ha	erdő, gazdasági	zöldterület	6,3-4,2=2,1 növekszik
		0,4 ha	vegyes, településköz-pont		0,2-2,4=-2,2 csökken

27.	Enying, egyk. vasútállomás	3,0 ha	gazdasági, kereskedelmi	közlekedési	1,2-1,8= -0,6 csökken
28	Enying, Rákóczi utca	3,1 ha	gazdasági, egyéb ipari	gazdasági, kereskedelmi	0,6-1,2=-0,6 csökken
29.	Enying, Árpád út déli rész	0,7 ha	lakó, kertvárosias	lakó, kisvárosias	1,9-0,8=1,1 növekszik
30.	Enying, Vas G. utca	0,3 ha	lakó, kertvárosias	különleges	0,8-0,9=-0,1 csökken
31.	Balatonbozsok, Cinca mente	16,5 ha	különleges	természetközeli	0
32.	Öreghegy déli része, 0174/2 hrsz.	0,5 ha	gazdasági, egyéb ipari	erdő	0,2-4,5= -4,3 csökken
33.	Enying, Cinca patak, Székely B. utca	5,1 ha	erdő, védelmi	zöldterület	45,9-40,8=5,1 növekszik
		8,0 ha	erdő, gazdasági		72-64=8 növekszik
		15,0 ha	természetközeli		0
34.	Fehérhegy környezete	4,2 ha	természetközeli	erdő	33,6-37,8=-4,2 csökken
		3,0 ha	mezőgazdasági, általános	erdő	11,1-27=-15,9 csökken
35.	Fehérhegy északi része	1,8 ha	mezőgazdasági, kertes	mezőgazdasági, általános	9-6,7=2,3 növekszik
36.	Kabókapuszta, Cinca patak	9,2 ha	természetközeli	erdő	73,6-82,8=-9,2 csökken
		0,8 ha	különleges		0,1-7,2=-7,1 csökken
37.	Kabókapuszta, állattartó telep	4,0 ha	különleges, mezőgazdasági üzemi	gazdasági, mezőgazdasági ipari	2,8-0,8=2,0 növekszik
38.	Kabókapuszta északi rész	10,0 ha	mezőgazdasági, általános	erdő	37-90=-53,0 csökken
39.	Kabókapuszta, 7723 hrsz.	0,3 ha	különleges	közműterület	-
40.	Kabókapuszta, 080/6-7 hrsz.	15,8 ha	mezőgazdasági, farm	mezőgazdasági általános	-
41.	Leshegy	27,0 ha	lakó, falusias	üdülő/hétvégi házas	64,8-77,0=-12,2 csökken
		1,5 ha	mezőgazdasági, általános		5,6-4,3=1,3 növekszik
42.	Leshegy	5,7 ha	erdő, védelmi	mezőgazdasági, általános	51,3-21,1=30,2 növekszik
43.	Enying nyugati rész	1,9 ha	vízgazdálkodási	mezőgazdasági, általános	13,3-7,0=6,3 növekszik
45.	Enying, egyk. vasútvonal		közlekedési	közlekedési	0
46	Enying, keleti rész, tervezett vasút területe		-	közlekedési	-

47.	Kabókapuszta, 7610 hrsz.	0,3 ha	lakó, falusias	vegyes	0,7-0,2=0,5 növekszik
48.	Enying, nagys. vasútvonal				a területigénybe-vétel nem ismert
Össz:					+27,0 növekszik

A változásokkal Enying város igazgatási területének biológiai aktivitásértéke 27,0 egységgel növekszik.
Hosszú távon, egy követő módosítás során van arra lehetőség, hogy a Sió menti erdőtelepítésre javasolt területeket erdőként jelölje a terv, így további aktivitásértéket keletkeztessen.

2.16. Közlekedés

Előzmények

A jelen településrendezési terv közlekedési munkarészének alapját a helyszín és a kialakult közlekedési szokások vizsgálata, az elmúlt évek jelentős közlekedési változásai, a település által megfogalmazott fejlesztési elképzelések, mint vizsgálati szempontok képezik, és ezek képezik a jelen településrendezési tervi felülvizsgálat fejlesztési alapját.
Vizsgáltuk a településre vonatkozó hatályos terület-, és településrendezési tervek közlekedési munkarészeit.
Figyelembe vettük a fejlesztési elképzelésekben meghatározott, az infrastrukturális elemekre vonatkozó hosszú távú fejlesztési elképzelések közül a már megkezdett, a már elfogadott fejlesztéseket, a magasabb rendű területrendezési tervek Enying városát, illetve térségét érintő fejlesztési elhatározásokat:

- az Országos Területrendezési Tervet,
- a Fejér Megyei Területrendezési Tervet,
- Enying város településfejlesztési koncepciójának és integrált településfejlesztési stratégiájának megalapozó vizsgálatát,
- az egyes szomszédos településekre vezető, már elfogadott településközi utak javaslatait,
- a település már korábban elfogadott, illetve a már megkezdett közlekedéshálózat fejlesztési elhatározásait,
- a településen tervezett új beépítések közlekedési kiszolgálását biztosító, többnyire a mai közlekedés hálózat kiterjesztésével létrehozandó utcahálózat bővítés terveit.

Jelen településrendezési terv közlekedési munkarészét megalapozó fejlesztési program több részletében megegyezik a ma hatályos rendezési tervet megalapozó fejlesztési programban megfogalmazottakkal.

A 2004-ben készült településrendezési terv készítése során jelentős, a térség közlekedés hálózatát érintő fejlesztési elképzelések és beruházások voltak:

- Felújították az M7 jelű Budapest-Zamárdi autópályát és ezzel egyidejűleg pénzdíjassá (matricás jellegű) tették azt, melynek következtében jelentősen megnőtt a „dezertőr” forgalom, vagyis a forgalom egy része átterhelődött a 7. sz. Budapest-Siófok-Letenye főútra. A település szempontjából kedvező, hogy ez ma már nem befolyásolja a7. számú főút forgalmát.

- A 7. számú I. rendű főút és 64. sz. II. rendű főutak csomópontját körforgalmú csomóponttá alakították át. Közlekedésbiztonsági szempontból is jelentősnek és hasznosnak bizonyult a csomópont átalakítása.
- A körforgalmú csomóponttal egyidőben kiépítésre került a 7116. jelű Enying-Balatonaliga összekötőút.
- Megszűnt a forgalom a 49. számú Lepsény-Enying-Tamási-Dombóvár vasútvonalon.

A rendezési terv jóváhagyása óta:

- Bevezetésre került megyei matricás rendszer, mely megnövelte a pályahasználók számát és jelentősen lecsökkent a dezertőr forgalmat.
- A 49. számú Lepsény-Enying-Tamási-Dombóvár vasútvonalon előbb vonatpóló autóbuszok jártak, majd 2017-ben ez is megszűnt. Az „194/2016. (VII. 13.) Korm. rendelet az országos vasúti mellékvonalak felsorolásáról" az 1. mellékletében a 49. számú vasúti mellékvonalat már Lepsény – Mezőhídvég elnevezéssel tüntették fel.

A 2004-ben a településrendezési terv készítése során a térséget érintő közlekedéshálózat fejlesztési elhatározások az alábbiak voltak:

- A megyei területrendezési terv Enyingtől D-re – Les-hegy és Lajoskomárom között jelölte a D-i irányú gyorsvasút vonalát.
- A megyei területrendezési terv a 49. számú Lepsény-Dombóvári vasútvonal Enying-Dombovár közötti szakaszát megszüntetésre javasolta.
- Az országos gyorsforgalmi úthálózat fejlesztési javaslat Enying közigazgatási területét is érintően jelölte ki a M8 jelű Rábafüzes-Veszprém-Dunaújváros-Szolnok-Füzesabony és a M65 jelű Székesfehérvár-Tamási-Dombóvár-Pécs gyorsforgalmi utakat, melyek Enying térségében Lepsény közigazgatási területén keresztezték volna egymás.
- Az M8 jelű gyorsforgalmú út Lepsény közigazgatási területén keresztezte volna az M7 jelű autópályát, míg az M65 jelű út Enying közigazgatási területén keresztezi majd a 64. számú főutat.
- A térség úthálózatát, illetve úthálózatának forgalmát befolyásolja az is, hogy tervezik az M7 jelű autópálya Nagykanizsa-Letenye (Horvátország) folytatását.
- A megyei területrendezési terv javasolja teljes hosszban kiépíteni a 6401. jelű Enying-Balatonszabadi összekötőutat, mely ma a megyehatártól Siómarosig földút. /ez a javaslat sajnos még mindig csak javaslati szinten van/
- A megyei területrendezési terv a Balaton körüli kerékpárút és a Sió menti kerékpárút összekapcsolásának egyik vonalaként az Enying-Leshegy-49. számú vasút vonalát jelölte meg.
- A ma hatályos településrendezési terv a 64. számú II. rendű főút átkelési szakaszának tehermentesítésére két „kísérő" gyűjtőúti vonalat jelölt.
- A 6401. jelű összekötőút vonalát a 6404. jelű összekötőúttal együtt ágaztatta ki a 64. számú főút települési átkelési szakaszából.

A rendezési terv jóváhagyása óta az alábbiak valósultak meg, illetve az alábbiak módosultak:

- A 2019. március 15-től hatályos OTRT, a 2018. 139. tv. változatlanul tartalmazza a hatályos településrendezési tervben is jelölt nagysebességű vasút vonalát.
- A hatályos Fejér Megyei TrT már nem tartalmazza a 49. számú Lepsény-Dombóvár vonalat, ám a 194/2016. (VII. 13.) Korm. rendelet még Lepsény – Mezőhídvég

elnevezéssel tünteti fel. Fizikailag a vasútvonal az enyingi gabonaforgalmi telep és Kabókapuszta közötti szakasztól kezdődően megszűnik, Kabókapusztánál a 6404. jelű Enying-Lajoskomárom összekötő úton, a 3 km 792 m szelvényben, a szintbeni vasúti átjáró már megszűnt, helyét mára már útburkolattal látták el.

- A hatályos OTrT az M8 jelű gyorsforgalmú út Enyingre eső szakaszát változatlanul tartalmazza.
  A térség úthálózatának forgalmát befolyásoló M7 jelű autópálya Nagykanizsa-Letenye (Horvátország) folytatását azóta megvalósították. 2007-ben átadták a Nagykanizsa-Sormás szakaszt, ami Nagykanizsa elkerülő szakasza is. 2008-ban a Balatonkeresztúr-Zalakomár közötti szakaszt, majd a Zalakomár-Nagykanizsa szakaszt és ezt követően a Letenye-országhatár közötti 800 méteres szakaszt, Zrínyi Miklós hidat amely a Murán ível át, és így teljessé vált az M7 jelű autópálya Budapesttől Letenyéig.
- A hatályos OTrT már nem tartalmazza az M65 jelű gyorsforgalmú utat.
- A 6401. jelű Enying-Balatonszabadi összekötőút, melyet a megyei területrendezési terv is teljes hosszában kiépíteni javasolt, még ma is a megyehatártól Siómarosig földút.
- A korábbi megyei TrT a Balaton körüli kerékpárút és a Sió menti kerékpárút összekapcsolásának egyik vonalaként az Enying-Leshegy-49. számú vasút vonalat jelölte, melyet a ma hatályos megyei TrT, az általa felhagyásra javasolt 49. számú vasút vonalára, teljes hosszában – tehát Lepsénytől a Sióig – térségi jelentőségű kerékpárútként jelölte.
- A 2015-ben jóváhagyott ITS is megerősítette, és továbbra is fontosnak tartja a hatályos településrendezési tervnek azon elhatározását, miszerint a 64. számú főút átkelési szakaszát, annak zavaró és káros hatásai miatt tehermentesíteni kell.
- A hatályos megyei TrT a 6401. jelű és 6404. jelű összekötőutak a 64. számú főút települési átkelési szakaszából történő közös kicsatlakoztatását elvetette.

A hatályos településrendezési tervben szereplő, Enying külső közlekedési kapcsolatait biztosító vonalak vonatkozásában továbbra is csak hosszútávon, illetve tervtávon túli időszakban várható változás. A közigazgatási területét is érintő közlekedésfejlesztések közül a külső közlekedési kapcsolatot adó országos közlekedési vonalak vonatkozásában jelentős változtatások a közeljövőben nem várhatók, a meglévő főbb közlekedési vonalak a helyükön maradnak, a tervezett vonalak pontosításra kerültek, kerülnek. Ez is megerősíti a már korábban felvetett 64. számú főút települési átkelési szakaszának tehermentesítésének szükségességét egy települési elkerülő úttal.
A település külső közlekedési kapcsolatait biztosító közutak települési átkelési szakaszai képezik a belső közlekedési hálózat gerincét, így várhatóan jelentős változások ebben a közeljövőben nem várhatók.

Közlekedésföldrajzi és közlekedéstörténeti áttekintés

Közlekedésföldrajzi elhelyezkedés
Enying Magyarország egyik legjelentősebb közlekedési tengelye közelében fekszik. A Budapest – Balaton irányt összekötő M7 jelű gyorsforgalmi út és az azzal párhuzamos 7. számú I. rendű főút, valamint a fővárosból a Balaton északi és déli partjára tartó vasútvonalak egyaránt a település északi területeihez közel futnak. Ezek a tengelyek az északkelet-délnyugat irányú nagytérségi kapcsolatokat biztosítják Enying számára. A 7. számú I. rendű főúthoz körforgalmú csomóponttal kapcsolódó, északnyugat- délkeleti irányú, 64. számú Enying-Simontornya országos II. rendű főút egyben a város közúti közlekedési gerince is. A

64. számú főút a Dunaföldváron lévő Beszédes József-hídon át biztosít közúti kapcsolatot Közép- és Dél-Alföld és a Balaton környéke, illetve Észak– és Közép-Dunántúl között.
A fővárossal és a megyeszékhellyel ezek a fő és gyorsforgalmi utak biztosítják a közúti összeköttetést. A Budapest, Székesfehérvár és a Balaton déli partjának vasúti elérése egyaránt a települést nem érintő, de ahhoz közel futó Budapest–Székesfehérvár–Nagykanizsa–Murakeresztúr–(Horvátország) kétvágányú villamosított vasútvonalon lehetséges. A vasútvonal Budapest és Székesfehérvár közötti szakaszán a pályát és a felsővezeték-rendszert a közelmúltban teljesen felújították, a szakasz 160 km/h sebességre alkalmassá vált. A vasútvonal Enying északkelet-délnyugati kapcsolatait biztosítja, párhuzamosan a nagytérségi közúti kapcsolatokkal.
Bár a Balaton csak 7 km-re fekszik Enyingtől, sem a tóval, sem a déli balatoni háttértelepülésekkel nem jól megoldott a település közlekedési kapcsolata, amit valószínűleg különböző megyében való elhelyezkedés okoz.
Enying városa közigazgatási elhelyezkedését tekintve „szélső” helyzetű, itt húzódik a megye, kistérség, járás határa. Ezt a szélső helyzetet a Polgárdi járásból átcsatolt települések csatlakozása fokozta.
A szomszédos települések közül közúton Dég a 64. számú főúton, Lajoskomárom a 6404. jelű mellékúton közvetlenül érhető el, míg Lepsény a 7. számú és 64. számú főutakon, Mezőkomárom és Szabadhidvég a 6404. jelű és 6402. jelű mellékutakon, Kisláng és Mátyásdomb a 64. számú főúton és a 6301. jelű mellékúton keresztül csak közvetve érhető el Enyingről. Legkörülményesebb Mezőszentgyörgyből a járásszékhelyre jutás, ami a 63105. jelű mellékúton, a 7. számú és 64. számú főutakon Lepsényen keresztül lehetséges. Enyingbe, mint járásközpontba vasúton nem lehetséges az eljutás. Autóbusszal a járás minden településéből közvetlenül, átszállás nélkül lehet a járásközpontba jutni.
Közlekedéstörténeti áttekintés
A ma hatályos településrendezési terv jóváhagyása óta eltelt időben nem látott napvilágot olyan kutatási eredmény, vagy régészeti lelet, mely a ma meglévő, vagy akár a hatályos településrendezési tervben szereplő közlekedési hálózatok módosítását jelentenék, vagy eredményezhetnék.

A közlekedésfejlesztést megalapozó megállapítások

A településrendezési terv felülvizsgálata során már a 2018-ban jóváhagyott, és 2019 március 15-e óta hatályos OTrT, illetve a 2020-ban jóváhagyott Fejér Megyei TrT-ben rögzítettek a mérvadók.

A hatályos településrendezési terv
A ma hatályos településrendezési terv kitért a település külső, országos, nagytérségi és szomszédsági közlekedési kapcsolataira, mind közúti, mind közösségi, mind kerékpáros közlekedés vonatkozásában. Megoldást tartalmaz a belső közúthálózat szerkezetének fejlesztésére, tárgyalta a keresztmetszeti elrendezéseket, vizsgálta a járműtárolás módjait, tárgyalta a kerékpáros és gyalogos közlekedéshálózat fejlesztési lehetőségeket.
A most készülő településrendezési tervi felülvizsgálat során mindezeket tiszteletben tartjuk, ám mivel szükséges, javaslatot teszünk módosításukra. A ma meglévő, külső közlekedési kapcsolati rendszert alkotó vonalakon nem változtatunk, tudomásul vesszük és a fejlesztési javaslatba beépítettük a területrendezési tervek által rögzített változtatásokat, mint például az M65 jelű gyorsforgalmú út elhagyását, a 49. számú Lepsény-Mezőhídvégre módosult

vasútvonal teljes elhagyását, vagy az, hogy jelöljük a megszüntetendő vasút helyére jelölt térségi jelentőségű kerékpárutat.
A jelen módosítás során a módosuló beépítésre szánt területek közlekedési feltáró rendszerét szükség szerint felülvizsgáljuk, ha szükséges módosítjuk a meglévőségek lehető legnagyobb mérvű megtartásával, a kialakult közlekedési szokások tiszteletben tartásával, a módosítás céljaként megfogalmazottaknak megfelelően.

A jelen településrendezési tervi felülvizsgálat várható közlekedési hatásai:

A jelen településrendezési tervi felülvizsgálat során az egyes területi egységek övezeti besorolása jelentősen nem változik és nem szükséges az azokat feltáró közúthálózati elemek besorolásán sem változtatni. A tervezett településrendezési változtatásoknak a település külső megközelítésekben, illetve a belső úthálózatának szerkezetére tekintve sem lesz mérhetően módosító hatása a mai állapothoz, illetve az elindított fejlesztésekhez képest.
Mivel a felülvizsgálat során a területhasználat alapvetően a mai használathoz képest nem fog változni, ezért várhatóan nem lesz jelentős, mérhető forgalomnövekedés, vagy forgalom csökkenés, ugyanakkor a jelenleg folyó beruházások eredményeképpen jelentős minőségi javulás várható.
A tervezett közúthálózati fejlesztések következtében nem változik az egyes utakra jutó forgalom nagysága és összetétel.
A felülvizsgálat során vizsgáltuk, hogy lesz-e jelentős funkcióváltás az egyes területegységeken és mivel ilyen nem várható, a járműtárolás rendszerében és módjában sem várható jelentős változás. A meglévő, kialakított járműtároló egységek felhasználásával, a hatályos rendezési tervben jelölt járműtároló egységek kialakításával a parkolás az egyes területegységeken megoldott, megoldható. A jelenleg folyamatban lévő közlekedésépítési beavatkozások, illetve a tervezett módosítások következtében a hatályos rendezési tervben szereplő gyalogos, és kerékpáros hálózat kiteljesedik.

Külső közlekedési kapcsolatok

Ma a település külső közlekedési kapcsolatait az alábbi országos közlekedési vonalak biztosítják:

Légi közlekedés
Enying város területe légi közlekedéssel közvetlenül nem érintett. A légi közlekedési elemek a tervezés során felmerülő közlekedési fejlesztéseket nem befolyásolják. A térség légi közlekedéssel történő feltárásában a terv távlatában változás nem várható.

Vízi közlekedés
Enying városa szűkebb térségében lévő vízfelületek vízi közlekedésre nem alkalmas, így vízi közlekedéssel a település közvetlenül nem érintett. A térségben a legközelebbi belvízi hajózással érintett vízfelület a 7 km-re lévő Balaton, ám a balatoni hajózásnak nincs közvetlen hatása Enying városára.

Vasúti közlekedés

Vasúti közlekedés

- **A 49. számú Lepsény–Mezőhídvég vasúti mellékvonal**, mely belemetsz a város beépített és beépítésre szánt területébe. A vonatpótló autóbuszok közlekedését 2017-ben megszüntették. Ezt a vasúti mellékvonalat a megyei TrT megszüntetésre javasolta, a megyei szerkezeti terven a vonal már vasúti vonalként nem szerepel. A jelen településrendezési tervi felülvizsgálat során – kapcsolódva a Fejér Megyei TrT ezen vasútvonallal kapcsolatos elhatározásához – megszüntetendő, megszűnt vasútvonalként vettük figyelembe. A vasútvonal Enying városrész beépített és beépítésre szánt területére eső még meglévő szakaszát már nem kötöttpályás közlekedési területként vettük figyelembe. Ezzel már a hatályos településrendezési terv sem számolt. Ma a vonal kizárólag gazdasági használatú. A vonal kiváltásának anyagi bázisa nem áll rendelkezésre, így kiváltásának nincs realitása. A mennyiben a város mégis fontosnak tartja a település K-i oldali gazdasági területeinek iparvasúttal történő kiszolgálását, úgy a jelen felülvizsgálat során a település beépített és beépítésre szánt szakaszának elkerülését biztosító szakaszt továbbra is szerepeltetjük.

Közúti közlekedés

Főutak

- **A 7. számú, Budapest-Székesfehérvár-Letenye I. rendű főút** külterületi kiépítettségű szakaszához közvetlenül kapcsolódik Alsótekeres városrész a Cseresznye utcával. Az útcsatlakozás nem rendelkezik kanyarodó sávokkal, nincsenek sebesség csökkentő intézkedések, a konfliktuspontnak nincs közvilágítása és az itt elhelyezett buszmegállók között nincs kijelölt, megvilágított gyalogátkelőhely.
- **A 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút**. Továbbra is ennek a főútnak a települési átkelési szakaszai a bozsoki és az enyingi városrészek közlekedési gerince. Ennek települési átkelési szakaszait Bozsok városrészen Fő utcának, Enyingen Vár utcának, Kossuth Lajos utcának és Rákóczi Ferenc utcának nevezik.

Mellékutak

- **A 6401. jelű Enying-Siófok országos mellékút,** összekötő út települési átkelési szakasza a Bocskai utca, Semmelweis Ignác utca, Marosi utca nevet viseli.
- **A 6404. jelű Enying-Lajoskomárom országos mellékút**, összekötőút, melynek települési átkelési szakaszait Enyingen Hősök terének és Vas Gereben utcának, Kabókapuszta városrészben Juhász Gyula utcának hívják.
- **A 64106. jelű Leshegy országos mellékút**, bekötőút kapcsolja a Leshegy városrészt a 6404. jelű úthoz. A bekötőút elnevezése itt Leshegy-Ófalu utca.

Települési mellékút

- Az országos közúthálózatot a hatályos településrendezési terv szerint a településrészek közötti közvetlen közlekedési kapcsolatot biztosító **Alsótekeres-Bozsok** közötti települési mellékút, településközi út egészítheti ki, mely a Józsefkúti-árok vonalán átvezető út kiépítésével jöhet létre. jelen felülvizsgálat során ennek a kapcsolatnak a kiépítését továbbra is fontosnak tartjuk.

Kerékpáros közlekedés

- Enying centrumában a 64. számú főút települési átkelési szakaszán a Kossuth Lajos utcában a főúti burkolaton kétoldali kerékpársávot jelöltek. Ez a helyi jelentőségű kerékpárút ma még nem csatlakozik más kerékpáros hálózathoz.

Az országos közlekedéshálózati elemekben a közeljövőben várható fejlesztések, módosítások nem változtatják meg azok vonalazását. Mivel ezeknek a közutaknak a települési átkelési szakaszai képezik a belső közlekedési hálózat fő gerincét, így a település közúthálózatában az enyingi tehermentesítő út kiépítéséig nem várható jelentős változás.

Belső közlekedési hálózat

Ahogy a település kialakulására jellemző, hogy több önálló más-más karakterű település összevonásával alakult ki és a településszerkezete mind a mai napig őrzi az ebből fakadó több pólusságot, úgy a még ma is különálló településrészek belső úthálózata is erősen eltér egymástól. A város utcahálózata is több jól elkülöníthető részre osztható:

- az enyingi természetesen nőtt településekre jellemző, főleg az ősi településmag és környezetének kissé zaklatott, szűk keresztmetszeti szélességű rostos utcahálózati rendszerére. Enying ősi településmagjához közvetlenül kapcsolódó utcahálózat, és a bozsoki városrész utcahálózata közel azonos, az enyingi településmag utcaszerkezetétől teljesen eltérő karakterű, de ez az utcahálózati rendszerére is rostos szerkezetű,
- a két településrész között kialakult, illetve Alsótekeresen kialakult egy igen gazdaságos bordás utcahálózati rendszerér,
- Leshegyre az egyutcás utcahálózati rendszer a jellemző, de az Ófalu utcával már az ennél fejlettebb ágas utcahálózati rendszer kialakulása vette kezdetét.
- Kabókapuszta korábbi ágas utcahálózati rendszerére, mára a spontán fejlődése révén rostos utcahálózattá alakult át.

Látható, hogy az egyes településrészek belső úthálózatának szerkezetén látványosan nyomon követhető a települések fejlődése, illetve fejlődésének ütemei, sőt annak egyes időszakaszai is.

A város életének tengelyét többnyire a településen átvezető országos fő és mellékutak települési átkelési szakaszai adják. Ezeket az átkelési szakaszokat a település beépített és beépítésre szánt területén gyűjtőúti rangnak megfelelő szerepkörrel vettünk figyelembe.

Továbbra is úgy tartjuk, hogy e területrendezési tervekben jelölt, a térségbe tervezett fejlesztések, illetve a térségi közlekedéshálózatra vonatkozó javasolt korrekciók megteremtik annak lehetőségét, hogy a város belső úthálózata korrekciókkal, kiegészítésekkel és átépítésekkel megfelelhessen az elvárásoknak.

Főutak:

- A hatályos településrendezési tervi megállapítások szerint a 64. számú Enying-Simontornya II. rendű főút megtartja főúti szerepét. A forgalom nagysága, forgalmi összetétele várhatóan csupán az M8 jelű gyorsforgalmi út megléte után változik, addig azonban a települési átkelési szakaszon a zavaró hatású teherforgalom növekedni fog, melynek kiküszöbölése a cél, illetve a közeljövő legfontosabb feladata. Ez a tervi megállapítás mára már igazolást nyert. Ez még inkább sietteti a 64. számú főút települési

átkelési szakaszának tehermentesítését, a hatályos településrendezési tervben szereplő elkerülő szakaszok mielőbbi megvalósítását.
Az országos úthálózatból a hatályos településrendezési tervben már ma is szereplő tehermentesítő szakasz megvalósulását követően az országos úthálózatból kizáródó útvonalegyüttest, illetve a folytatásában lévő Rákóczi utca, illetve a Fő utca érintett szakaszait továbbra is főútként vesszük majd figyelembe. A hatályos településrendezési tervben megfogalmazottak szerint az országos úthálózatból kizáródó szakaszokon olyan útépítésre, olyan keresztmetszeti módosításokra van szükség, amelyek forgalomcsillapító hatásúak, kialakításuk szolgálja a település mindennapi életét, hisz a település fő közlekedési gerince továbbra is ez az útvonalegyüttes marad. Ez a megállapítás ma is helytálló és a felülvizsgálat során ezt kívánjuk tovább vinni.
- A 7. számú I. rendű főút esetében az Alsótekeresről kicsatlakozó Cseresznye utcánál a meglévő külső közlekedési kapcsolatoknál leírt közlekedési konfliktusok megszüntetése többnyire forgalomtechnikai beavatkozásokat kíván. Amennyiben a beavatkozás többlet közlekedési területet igényel, úgy azt a majdan készülő szabályozási tervben a konkrét kisajátítási terv szerint lehet és kell szerepeltetni. A csomópont átalakításának rendezési tervi vonzatainál mindenképpen szükséges a szomszédos Balatonvilágos településsel a szoros együttműködést kialakítani, hiszen a főút területe még az ő közigazgatási területükre és ezzel együtt a Siófoki járás területére, és így Somogy megye közigazgatási területére esik.

Országos mellékutak városi átkelési szakaszai:
- A 6404. jelű Enying-Lajoskomárom összekötőút átkelési szakaszát továbbra is országos mellékútként vettük figyelembe. A jelen felülvizsgálat során a településrendezési terv jóváhagyását követően készített, a Hősök terére készített tervet vesszük figyelembe.
- A 6401. jelű Enying-Balatonszabadi összekötőút átkelési szakaszát a hatályos településrendezési tervben meghatározott paraméterekkel vesszük figyelembe.
- A 64106. jelű Leshegy országos mellékút, bekötőút esetében is a hatályos terv a mérvadó.

Gyűjtőutak:
Az előzőekben meghatározott országos fő- és mellékutak átkelési szakaszából álló közúti gerinchálózatot az alábbi gyűjtőút-hálózat egészíti ki:
- A hatályos településrendezési terv szükségesnek tartotta és jelölt is a Cinca pataktól Ny-ra eső területen egy gyűjtőúti vonalat. Mivel ez az út képes a mai főút átkelési szakaszának némi tehermentesítésére, így a felülvizsgálat során továbbra is gyűjtőúti ranggal vesszük figyelembe.
- A Dózsa György u. – Zalka Máté u. – Marosi u. útvonalegyüttes vonalán kialakuló gyűjtőúttal továbbra is számolunk jelen tervben készítése során. Ez az út a bozsoki terület és az öreghegyi területek közötti olyan közvetlen közúti kapcsolat biztosítását jelenti, mely a főút igénybevétele nélkül megvalósulhat. Ez az út gyűjti össze az öreghegyi, a Ló-mezei-dűlői, a Bozsoki-határra-dűlői lakóterületek forgalmát is. Ezenkívül a Cifra-kert és Hunyadi János utcák között létrejövő központi vegyes területfelhasználású területegység Ny-i oldali közlekedési feltárását is ez az út tudja

hosszú távon biztosítani az esetben, ha megfelelő számú és minőségű híd készül a Cincán.

- Továbbra is úgy tervezzük, hogy gyűjtőúti szintre szükséges kiépíteni a Török Bálint utcát, mely közvetlen közúti kapcsolatot adhat a 64. sz. főút település elkerülő szakaszához. Ez az út határolja majd É-ról a Kossuth L. úttól K-re eső sűrű beépítésű vegyeshasználatú utakkal szabályozott régi városmagot.
- A hatályos rendezési tervben is gyűjtőútként jelöli a Kinizsi Pál utca – Bocskai István utca – Liszt Ferenc utca útvonalegyüttest, melynek kialakítására kisebb beavatkozások már megtörténtek. Ez az út kapcsolja össze a Kossuth L. út két oldalán kialakítandó központi vegyes területeket, ad ezeken a területen keresztül kapcsolatot az öreghegyi rész és a főút tervezett elkerülő szakasza között.
- A hatályos településrendezési terv az Enying településrész D-i oldalán az iparterület feltárására a ma meglévő út vonalát jelölte gyűjtőútként a 64. sz. főúttól /a Kossuth major térségétől/ a vasút szintbeni keresztezésével a 6404. sz. összekötőútig. Később ezen út folytatásában alakítható ki a majdani fehérhegyi üdülőterületet feltáró út is. A felülvizsgálat során ezt a vonalat szándékozunk továbbra is gyűjtőútként szerepeltetni.

Meglévő és továbbfejlesztendő útvonalak:

A hatályos településrendezési terv ezen fejezetrészben olyan meglévő lakóutcákat jelölt, melyek helyzetüknél fogva területszervező feladatot is ellátnak, ugyanakkor nem töltenek be gyűjtőúti funkciót. Ezeknél a lakóutcáknál a keresztmetszeti elrendezéseknél az útépítési elemeket az átlagos lakóutcai forgalomnál némiképp nagyobb forgalom figyelembevételével kell elhelyezni, az útburkolatokat, az utcák keresztmetszeti elrendezését e szerint kell kialakítani. Ezen elhatározást a jelen felülvizsgálat során a hatályos rendezési terv szerinti besorolással továbbvisszük.

Vegyeshasználatú utcák rendszere:

A hatályos településrendezési terv a város Enying városrészének középső „Óvárosi” szakaszára alkalmazta ezt a speciális utcahálózati rendszert, mert ez a rész egy olyan természetesen nőt halmazos beépítésként alakult ki, mely szerkezet megőrzésére tett javaslatot hatályos és most a jelen településrendezési terv is. A jól körülhatárolható halmazos beépítésű területek közül a Kossuth L. utcától K-re eső területet K-re maga a domborzati viszonyok határolják, ugyanis az Enyingi ér irányába erősen leszakadó részek felé már csak zsákutcák vezetnek.

A terület rehabilitációját a vegyeshasználatú feltárás tudja leginkább szolgálni, melynek kialakítása az átépítés ütemében történhet és a területre való belépés a kevés számú közlekedési küszöb kiépítésével egységesen megjelölhető.

Hasonló beépítésű terület található a Kossuth Lajos utca Ny-i oldalán is, melyet a „mély” oldalon a Petőfi utca határol. Ezen oldali halmazos beépítésű városrészt is a K-i oldalhoz hasonlatosan vegyeshasználatú utcák által feltárt övezetként javasolta a hatályos településrendezési terv és a jelen terv is kialakítani.

Az érintett területek forgalomtechnikai szabályozását úgy kell kialakítani, hogy az megfeleljen a lakó-pihenő övezetekre vonatkozó előírásoknak. Ezt a gondolatot és a városrész életben tartását fejlesztését szolgálja az, ha a jelen felülvizsgálat során ezt továbbra is így szerepeltetjük.

Az újonnan kialakult és kialakítandó lakóterületek a mai úthálózati elemek egyszerű kiterjesztésével, illetve a mai közlekedési hálózat egyszerű besűrítésével alakíthatók, melyhez

a peremfeltételeket biztosító, meglévő utcahálózati rendszerek vonali kapacitásában kiterjedésében nem nagy mivolta miatt nem okozott még konfliktusokat, kapacitási problémákat.
Enying közigazgatási területén az állami közutak hossza 113,2 km, az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza összesen 33 km, a kiépítetleneké 111,6 km. Így a belterületi utak 72%-a burkolt, a külterületi utak 95 %-a burkolatlan. A kiszolgáló utak többségénél megfelelő az út minősége. Enying város területén egyes már burkolattal rendelkező utcák esetében a burkolatszélességek kívánni valót hagynak maguk után. Több helyen hiányoznak, vagy nem megfelelőek az utakat kísérő árkok is, vagy kiépítettségük hiányos. A csapadékvíz elvezető rendszer egységes, az egyes elemeket, szakaszokat összekapcsolták és egységes rendszerbe szervezték. Hasonló a helyzet az útburkolatokat kísérő járdarendszer esetében is.

Forgalmi vizsgálat

A vizsgált időtáv

Enying városa a településrendezési eszközök közé tartozó, közlekedési munkarész tartalmi követelményeinek meghatározásánál a „B”, azaz „városi rangot elnyert olyan település, melyet érint jelenlegi, vagy tervezett országos jelentőségű közlekedési hálózat” kategóriába sorolandó. Az A-B kategóriába sorolt településeknél az országos forgalomszámlálási adatok megfelelőek, amennyiben azok 2-5 évnél nem régebbiek.
A vizsgált fő utak és országos mellékutak érintett szakaszainak forgalmi adatait „Az Országos közutak 2018. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma” adatbázisban foglaltak szerint adtuk meg.
A fejlesztéseket megalapozó számítások alapját az Útügyi Műszaki Előírások e-UT 02.01.31. „Közutak távlati forgalmának meghatározása előrevetítő módszerrel” fogja képezni.
A forgalmi fejlődés vizsgálati időtartama: 15 év, ezért a forgalmi tervezés során a tervezési forgalmakat majd 2033 évre vetítetjük előre.

A 7. számú, Budapest-Székesfehérvár-Letenye I. rendű főút Alsótekerest érintő szakasza

A 7. számú, Budapest-Székesfehérvár-Letenye I. rendű főút a 98+010 kmsz – 101+176 kmsz érvényességi szakaszon. A mérőállomás a 101+178 kmsz-nél, Enying közigazgatási területén, külterületen, közel az alsótekeresi útcsatlakozáshoz, ami 100+120 kmsz-ben van.

A mérőállomás paraméterei:

A forgalomszámláló hely:	Fejér megyében található (07)
Jellegét tekintve:	Külterületi (külső 1)
Az út kategóriája:	főút (KUTKA 3)
Típusa:	M1
Az adat forrása:	felszorzott
Az utolsó számlálás éve:	2015
Pontossága	+/- 15%

Megnevezés	Járműosztály											
	SZGK	KTGJ	BUSZE	BUSZCS	KNTGK	NTGK	POTK TGK	NYSZER	SPEC	MKP	KPF	LASSU
Alap évi átlagos napi forgalom ÉÁNF 2018 j/nap	4523	825	111	0	129	55	20	175	2	105	10	4
Egységjármű szorzó, E;	1,0		2,5							0,8	0,3	2,5

Az összes jármű (OJ) 2018. évi átlagos napi forgalma: ÉÁNF $_{OJ2018}$ = 5959 j/nap, ami 6673 E/nap
Az összes nehézjármű (ONGJ) 2018. évi átlagos napi forgalma a BUSZE, BUSZCS, NTGK, POTKTGK, NYSZER és SPEC járműosztályok forgalmainak összegzésével:
ÉÁNF $_{ONGJ2018}$ = 382 j/nap, ami 995 E/nap, ez az összforgalomnak az 5,5 %-a. Ennek a szakasznak a kapacitás kihasználtság 47%.

A 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút bozsoki települési átkelési szakasza

A 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút a 31+837 kmsz – 37+524 kmsz érvényességi szakaszon. A mérőállomás a 35+449 kmsz-nél, Enying közigazgatási területén, belterületen van.

A mérőállomás paraméterei:

A forgalomszámláló hely:	Fejér megyében található (07)
Jellegét tekintve:	Belterületi (belső 2)
Az út kategóriája:	főút (KUTKA 4)
Típusa:	FCS+JA
Az adat forrása:	mért
Az utolsó számlálás éve:	2018
Pontossága	+/- 1,9%

Megnevezés	Járműosztály											
	SZGK	KTGJ	BUSZE	BUSZCS	KNTGK	NTGK	POTK TGK	NYSZER	SPEC	MKP	KPF	LASSU
Alap évi átlagos napi forgalom ÉÁNF 2018 j/nap	5665	871	123	0	43	136	67	459	0	79	9	18
Egységjármű szorzó, E;	1,0		2,5							0,8	0,3	2,5

Az összes jármű (OJ) 2018. évi átlagos napi forgalma: ÉÁNF $_{OJ2018}$ = 7470 j/nap, ami 8477 E/nap
Az összes nehézjármű (ONGJ) 2018. évi átlagos napi forgalma a BUSZE, BUSZCS, NTGK, POTKTGK, NYSZER és SPEC járműosztályok forgalmainak összegzésével:
ÉÁNF $_{ONGJ2018}$ = 818 j/nap, ami 2045 E/nap, ez az összforgalomnak az 11,5 %-a. Ennek a szakasznak a kapacitás kihasználtság 52%.

A 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút enyingi települési átkelési szakasza a Hősök teréig

A 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút a 31+190 kmsz – 37+837 kmsz érvényességi szakaszon. A mérőállomás a 31+800 kmsz-nél, Enying közigazgatási területén, belterületen van.

A mérőállomás paraméterei:

A forgalomszámláló hely:	Fejér megyében található (07)
Jellegét tekintve:	Belterületi (belső 2)
Az út kategóriája:	főút (KUTKA 4)
Típusa:	M2
Az adat forrása:	felszorzott
Az utolsó számlálás éve:	2015
Pontossága	+/- 15%

Megnevezés	Járműosztály											
	SZGK	KTGJ	BUSZE	BUSZCS	KNTGK	NTGK	POTK TGK	NYSZER	SPEC	MKP	KPF	LASSU
Alap évi átlagos napi forgalom ÉÁNF 2018 j/nap	5587	1243	212	0	106	100	81	462	0	157	200	50
Egységjármű szorzó, E;	1,0		2,5							0,8	0,3	2,5

Az összes jármű (OJ) 2018. évi átlagos napi forgalma: ÉÁNF $_{OJ2018}$ = 8195 j/nap, ami 9191 E/nap

Az összes nehézjármű (ONGJ) 2018. évi átlagos napi forgalma a BUSZE, BUSZCS, NTGK, POTKTGK, NYSZER és SPEC járműosztályok forgalmainak összegzésével:

ÉÁNF $_{ONGJ2018}$ = 1037 j/nap, ami 2593 E/nap, ez az összforgalomnak az 11,9 %-a. Ennek a szakasznak a kapacitás kihasználtság 51%.

A 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút enyingi települési átkelési szakasza a Hősök terétől

A 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút a 25+060 kmsz – 31+190 kmsz érvényességi szakaszon. A mérőállomás a 31+000 kmsz-nél, Enying közigazgatási területén, belterületen van a Hősök tere és a volt vasútállomás közötti szakaszon.

A mérőállomás paraméterei:

A forgalomszámláló hely:	Fejér megyében található (07)
Jellegét tekintve:	belterületi (belső 2)
Az út kategóriája:	főút (KUTKA 4)
Típusa:	M1
Az adat forrása:	felszorzott
Az utolsó számlálás éve:	2016
Pontossága	+/- 10%

Megnevezés	Járműosztály											
	SZGK	KTGJ	BUSZE	BUSZCS	KNTGK	NTGK	POTK TGK	NYSZER	SPEC	MKP	KPF	LASSU
Alap évi átlagos napi forgalom ÉÁNF 2018 j/nap	3228	610	88	3	68	59	58	437	0	66	73	36
Egységjármű szorzó, E;	1,0		2,5							0,8	0,3	2,5

Az összes jármű (OJ) 2018. évi átlagos napi forgalma: ÉÁNF $_{OJ2018}$ = 4726 j/nap, ami 5599 E/nap
Az összes nehézjármű (ONGJ) 2018. évi átlagos napi forgalma a BUSZE, BUSZCS, NTGK, POTKTGK, NYSZER és SPEC járműosztályok forgalmainak összegzésével:
ÉÁNF $_{ONGJ2018}$ = 749 j/nap, ami 1873 E/nap, ez az összforgalomnak az 15 %-a. Ennek a szakasznak a kapacitás kihasználtság 31%.
Megjegyzendő, hogy a forgalom figyelemmel kísérése, mely nem felszorzott adatokat használ az érintett szakaszon 2018-ban 6436 jármű/nap forgalmat regisztrált, amiből 965j/nap volt a nehézmotoros jármű.

A 6401. jelű Enying-Siófok országos mellékút települési átkelési szakasza

A 6401. jelű Enying-Siófok országos mellékút a 0+000 kmsz – 1+010 kmsz érvényességi szakaszon. A mérőállomás a 0+500 kmsz-nél, Enying közigazgatási területén, belterületen van.

A mérőállomás paraméterei:

A forgalomszámláló hely:	Fejér megyében található (07)
Jellegét tekintve:	belterületi (belső 2)
Az út kategóriája:	mellékút (KUTKA 5,6,7)
Típusa:	M1
Az adat forrása:	felszorzott
Az utolsó számlálás éve:	2015
Pontossága	+/- 20%

Megnevezés	Járműosztály											
	SZGK	KTGJ	BUSZE	BUSZCS	KNTGK	NTGK	POTK TGK	NYSZER	SPEC	MKP	KPF	LASSU
Alap évi átlagos napi forgalom ÉÁNF 2018 j/nap	205	72	1	0	2	8	1	2	0	15	61	10
Egységjármű szorzó, E;	1,0		2,5							0,8	0,3	2,5

Az összes jármű (OJ) 2018. évi átlagos napi forgalma: ÉÁNF $_{OJ2018}$ = 337 j/nap, ami 357 E/nap
Az összes nehézjármű (ONGJ) 2018. évi átlagos napi forgalma a BUSZE, BUSZCS, NTGK, POTKTGK, NYSZER és SPEC járműosztályok forgalmainak összegzésével:
ÉÁNF $_{ONGJ2018}$ = 24 j/nap, ami 60 E/nap, ez az összforgalomnak az 7,1 %-a. Ennek a szakasznak a kapacitás kihasználtság 3%.
Megjegyzendő, hogy az út külterületi szakaszán az átlagos napi forgalom csupán 32 j/nap volt, ami 36 E/nap volt és a kapacitás kihasználtság 0 %.

A 6404. jelű Enying-Lajoskomárom országos mellékút települési átkelési szakaszai

A 6404. jelű Enying-Lajoskomárom országos mellékút a 0+000 kmsz – 12+559 kmsz érvényességi szakaszon. A mérőállomás a 12+000 kmsz-nél van, ami már Lajoskomárom közigazgatási területére, belterületre esik.

A mérőállomás paraméterei:

A forgalomszámláló hely:	Fejér megyében található (07)
Jellegét tekintve:	belterületi (belső 2)
Az út kategóriája:	mellékút (KUTKA 5,6,7)
Típusa:	M1
Az adat forrása:	felszorzott
Az utolsó számlálás éve:	2014
Pontossága	+/- 20%

Megnevezés	Járműosztály											
	SZGK	KTGJ	BUSZE	BUSZCS	KNTGK	NTGK	POTK TGK	NYSZER	SPEC	MKP	KPF	LASSU
Alap évi átlagos napi forgalom ÉÁNF 2018 j/nap	659	279	42	0	24	16	17	18	0	28	64	17
Egységjármű szorzó, E;	1,0		2,5							0,8	0,3	2,5

Az összes jármű (OJ) 2018. évi átlagos napi forgalma: ÉÁNF $_{OJ2018}$ = 1263 j/nap, ami 1494 E/nap
Az összes nehézjármű (ONGJ) 2018. évi átlagos napi forgalma a BUSZE, BUSZCS, NTGK, POTKTGK, NYSZER és SPEC járműosztályok forgalmainak összegzésével:
ÉÁNF $_{ONGJ2018}$ = 82 j/nap, ami 205 E/nap, ez az összforgalomnak az 6,5 %-a. Ennek a szakasznak a kapacitás kihasználtság 11%.

A 64106. jelű Leshegy országos mellékút települési átkelési szakasza

A 64106. jelű Leshegy országos mellékút a 0+000 kmsz – 0+350 kmsz érvényességi szakaszon. A mérőállomás a 0+175 kmsz-nél, Enying közigazgatási területén, Leshegy belterületén, van.

A mérőállomás paraméterei:

A forgalomszámláló hely:	Fejér megyében található (07)
Jellegét tekintve:	belterületi (belső 2)
Az út kategóriája:	mellékút (KUTKA 5,6,7)
Típusa:	FIKT
Az adat forrása:	felszorzott
Az utolsó számlálás éve:	2015
Pontossága	+/- 30%

Megnevezés	Járműosztály											
	SZGK	KTGJ	BUSZE	BUSZCS	KNTGK	NTGK	POTK TGK	NYSZER	SPEC	MKP	KPF	LASSU
Alap évi átlagos napi forgalom ÉÁNF 2018 j/nap	92	28	7	0	15	8	8	2	2	15	17	7
Egységjármű szorzó, E;	1,0		2,5							0,8	0,3	2,5

Az összes jármű (OJ) 2018. évi átlagos napi forgalma:ÉÁNF $_{OJ2018}$ = 201 j/nap, ami 230 E/nap
Az összes nehézjármű (ONGJ) 2018. évi átlagos napi forgalma a BUSZE, BUSZCS, NTGK, POTKTGK, NYSZER és SPEC járműosztályok forgalmainak összegzésével:
ÉÁNF $_{ONGJ2018}$ = 47 j/nap, ami 118 E/nap, ez az összforgalomnak az 23,4 %-a. Ennek a szakasznak a kapacitás kihasználtság 2%.

A forgalmi vizsgálat összefoglalása

A meglévő forgalom nagyságokból és a forgalom összetételéből a következő következtetéseket vontuk le:

- A 7. számú főút Alsótekeres melletti szakaszának – bár az út ezen szakasza már a Somogy megyei Balatonvilágos településének a közigazgatási területére esik, mégis Alsótekeres külső közlekedési kapcsolati szempontjából meghatározó – mai forgalma 5959 j/nap. Ma a településen megközelítőleg 75 háztartás van. Az ott lévő termelési egységek és a lakosság által gerjesztett, a főútra csatlakozó forgalom nagysága nem haladja meg a 300 j/napot. A Cseresznye utcai útcsatlakozás a KTSZ előírásai szerint megfelelő, mivel csak akkor kell beavatkozni, ha az alá és fölé rendelt forgalom nagyságának szorzata meghaladja a 4 500 000-et. Akkor a fölérendelt úton kanyarodó sávot kell létesíteni. Ez a számszerű tény ma még itt nem áll fenn, de balesetbiztonsági okokból erre már most is szükség lenne.
- A 64. számú főút települési átkelési szakaszán a korábbi rendezési tervi forgalmi előrebecslések helyesnek bizonyultak, vagyis megerősítést nyert az a korábbi fejlesztési elképzelés, miszerint a tervezett elkerülő útszakaszra mind Bozsoknál, mind Enyingnél szükség van és az is, hogy az elkerülő szakasz a mai vasúti szintbeni keresztezésnél visszatérhet a Rákóczi utca vonalára.
- A 6401. jelű illetve a 6404. jelű mellékutak forgalma még nem zavaró hatású.

Keresztmetszeti elrendezések, szabályozási szélességek

Az egyes utcák keresztmetszeti elrendezése, és szabályozási szélessége egymással szorosan összefüggő dolog, így értelemszerűen azokat egy fejezetben tárgyaltuk.
A település közlekedéshálózatának gerincét képező utak, illetve a külső közúti kapcsolatokat biztosító utak a meglévő vonalukon maradnak, többnyire a már kialakult szabályozási szélességükkel.
A településközi út, önkormányzati mellékút esetében célszerű igazodni az országos mellékutakra vonatkozó tervezési osztályokhoz és az ez által meghatározott paraméterekhez.

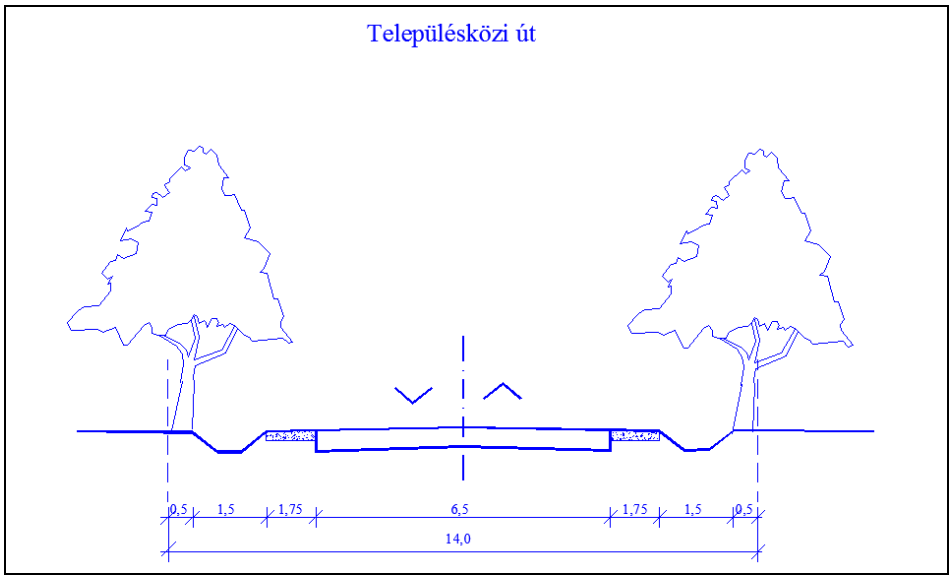

A településrendezési terv felülvizsgálata során a meglévő utak szabályozási szélességét lehetőség szerint a korábbi rendezési tervben jelöltnek megfelelően szabjuk meg.

Kiszolgáló utak esetében kétoldali beépítésnél,

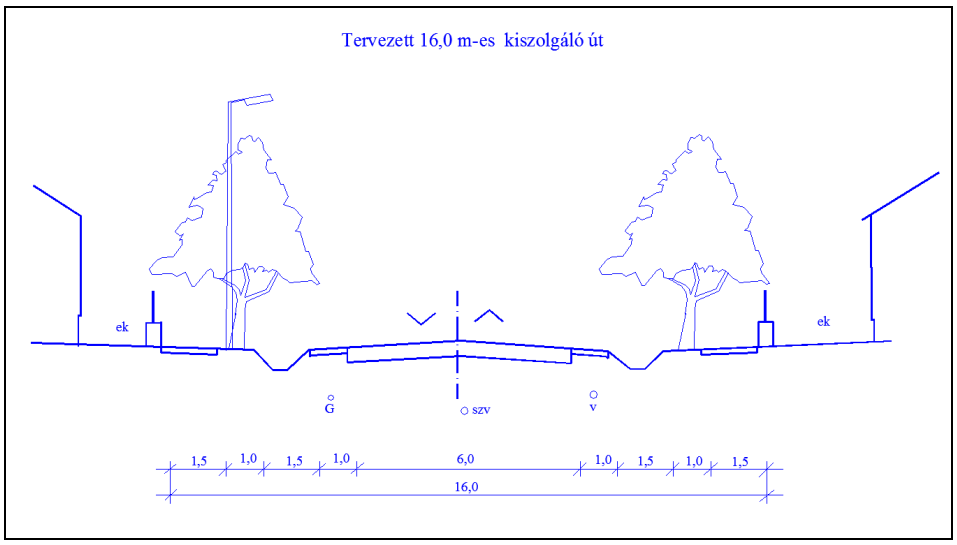

egyoldali beépítésnél

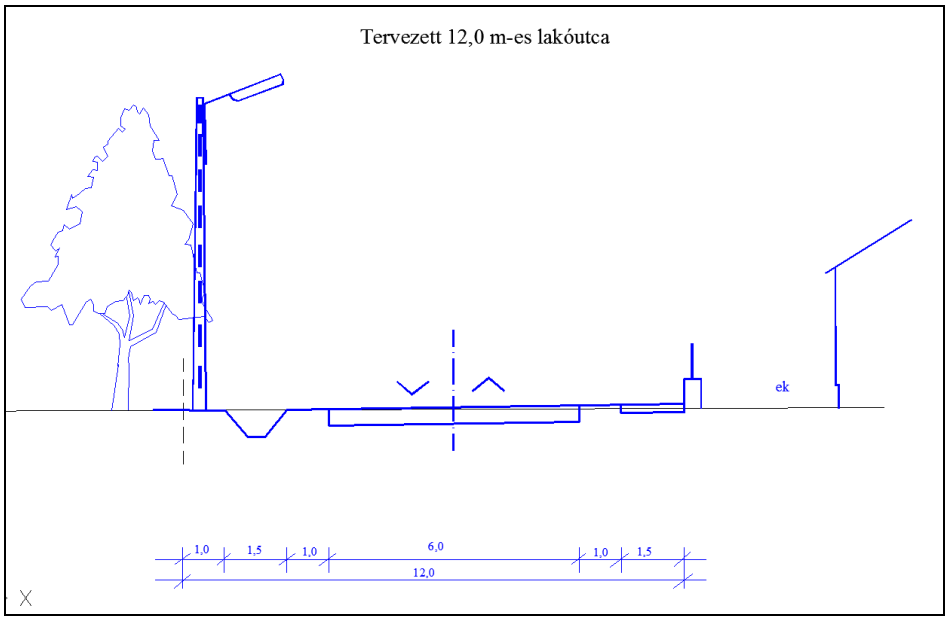

A település belső közúthálózata kialakultnak tekinthető. A belső közúthálózat gerincét képező utak általában megfelelő közterületi szélességűek. A kiszolgáló utak burkolatának minősége a burkolt utak aránya a megyei átlagot tekintve megfelelő.
A hatályos településrendezési terv jelen felülvizsgálata során, a belső úthálózat esetében a korábbi rendezési tervekben, illetve a már meglévő beépítéseknél használatos szabályozási szélességeket vesszünk figyelembe, és azokat, ha lehetséges meglévőnek, megmaradónak tekintjük, illetve a keresztmetszeti elrendezéseknél is a meglévőségeket tekintetjük majd a tervezés alapjának.
A települési úthálózat felszíni vízelvezetése jól megoldott, egyes településrészeken egységes hálózatot képeznek, több helyen – főleg a település centrumában – a vízelvezető rendszer helyenként zárt, máshol a vízelvezető árkok burkolása is megtörtént, illetve a felújításoknál burkolt folyókákat alkalmaztak.
Egyes területeken, főleg az új beépítésű helyeken még hiányoznak a járdák, így azok ott még nem alkotnak összefüggő gyalogos úthálózati rendszert, illetve többnyire ezeken a helyen még hiányzik az árnyékadó növényzet is. A járdák pótlása folyamatos, ezek többnyire a hatályos rendezési terv által meghatározott helyen, módon és paraméterekkel történnek. Jellemzően az utóbb kialakított járdák burkolata aszfalt rendszerű, és több esetben alkalmaztak már előregyártott, kiselemes beton burkolatot járdák, terek, díszburkolatok kialakításánál. Ez főleg az idegenforgalom szempontjából fontos, illetve jelentős gyalogos forgalmat vonzó területekre jellemző.

Közforgalmú közlekedés

A felülvizsgálat során megvizsgáltuk, hogy lesz-e a hatályos településrendezési tervben az egyes területegységeken jelöltekhez képest jelentős funkcióváltás, vagy lakóterület fejlesztés és mivel ilyen nem várható feltételezzük, hogy a hatályos településrendezési terv által megfogalmazott közforgalmú közlekedés fejlesztések folyamatban vannak, azokban jelentős változtatásra nincs szükség.

Mivel Enying városa ma már nem rendelkezik vasúti személyszállításra alkalmas vasútvonallal, a közforgalmú közlekedési ellátása alatt a menetrend szerint közlekedő autóbuszos feltárást értjük.
A település sajátos földrajzi, közlekedés-földrajzi elhelyezkedése és az ebből adódó közlekedési adottságai nagyobb mobilitást követelnek a helyi, de nem helyben munkát vállaló munkaerőtől. Az aktív dolgozók közül jelentős az ingázó száma, akik egy része a közforgalmú közlekedést, a közúti személyszállítást részesítik előnybe. Enying városában helyi autóbusz közlekedés nincs, a településen belüli közforgalmi közlekedésre a településen átvezető járatviszonylatok vehetők igénybe.
A város közigazgatási területét átmetszi, illetve érinti két az országos jelentőségű közlekedési vonal is, melyeken nemzetközi, országos, regionális kapcsolatokat adnak:

- A 7. számú, Budapest-Székesfehérvár-Letenye I. rendű főút
- A 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút

A város tömegközlekedésében még fontos szerepe van a 6404. jelű összekötőúton haladó helyközi autóbusz járatok által biztosított tömegközlekedési kapcsolatnak.

Vasúti közforgalmú közlekedés
A település közigazgatási területét nem metszi át vasúti személyszállításra alkalmas vasútvonal, így a vasúti közforgalmú közlekedés csak más települések közigazgatási területén vehetők igénybe. Enying térségében a vasútvonalak kezelője a MÁV Zrt. Megállapítható, hogy vasúti közlekedési szempontból ma már Enying városának periferikus a helyzete, így dominánsabb az autóbuszos közösségi közlekedés.
A vasúti közlekedés csak más települések közigazgatási területén vehető igénybe. A 30. számú Székesfehérvár-Gyékényes vasútvonal legközelebb Lepsény, illetve Balatonvilágos települések vasútállomásán vehető igénybe. Lepsény Bozsoktól a 64. számú főúton és a 7. számú főúton 10,2 km-re, míg Balatonvilágos Alsótekerestől a 7. számú főúton és a 7118. jelű összekötőúton 3,3 km-re van. A vasútvonalon személyvonatból napi 5 járatpár közlekedik és nyaranta még egy járatpár. Nyaranta 2 óránként indítanak sebesvonatot, míg telente ezek gyorsvonatként közlekednek. Ez utóbbiak, vagyis a gyorsvonatok nem állnak meg Balatonvilágos vasútállomáson.
Annak ellenére, hogy a jelzett vasútvonal elérhető távolságban van, ma a város tömegközlekedésében a vasúti közlekedés csak igen kis mértékben vesz részt.

Közúti közforgalmú közlekedés
Enying városában és annak térségében a közösségi közlekedésében meghatározó az autóbuszos közlekedés. Az autóbuszos közlekedés zömében az KNYKK Zrt. biztosítja.
Enying közvetlen autóbuszos nagytérségi kapcsolatokkal Budapest, Hévíz, Tatabánya, Szolnok, Szekszárd, Baja, Kaposvár, Kecskemét, Hévíz, Paks irányába rendelkezik. Ezeken a viszonylatokon a napi 1-2 járatot közlekedik.
A térségi helyközi járatokat nagyrészt Székesfehérvár, Veszprém, Siófok, Tamási, Simontornya, Lepsény, Felsőnyék, Szabadhidvég, Kisláng felé közlekedik. A megyeszékhelyre több mint 20 járattal, a többi viszonylaton napi 2-10 alkalommal lehet eljutni.
Enying és térségét érintő helyközi és távolsági autóbuszos járatok

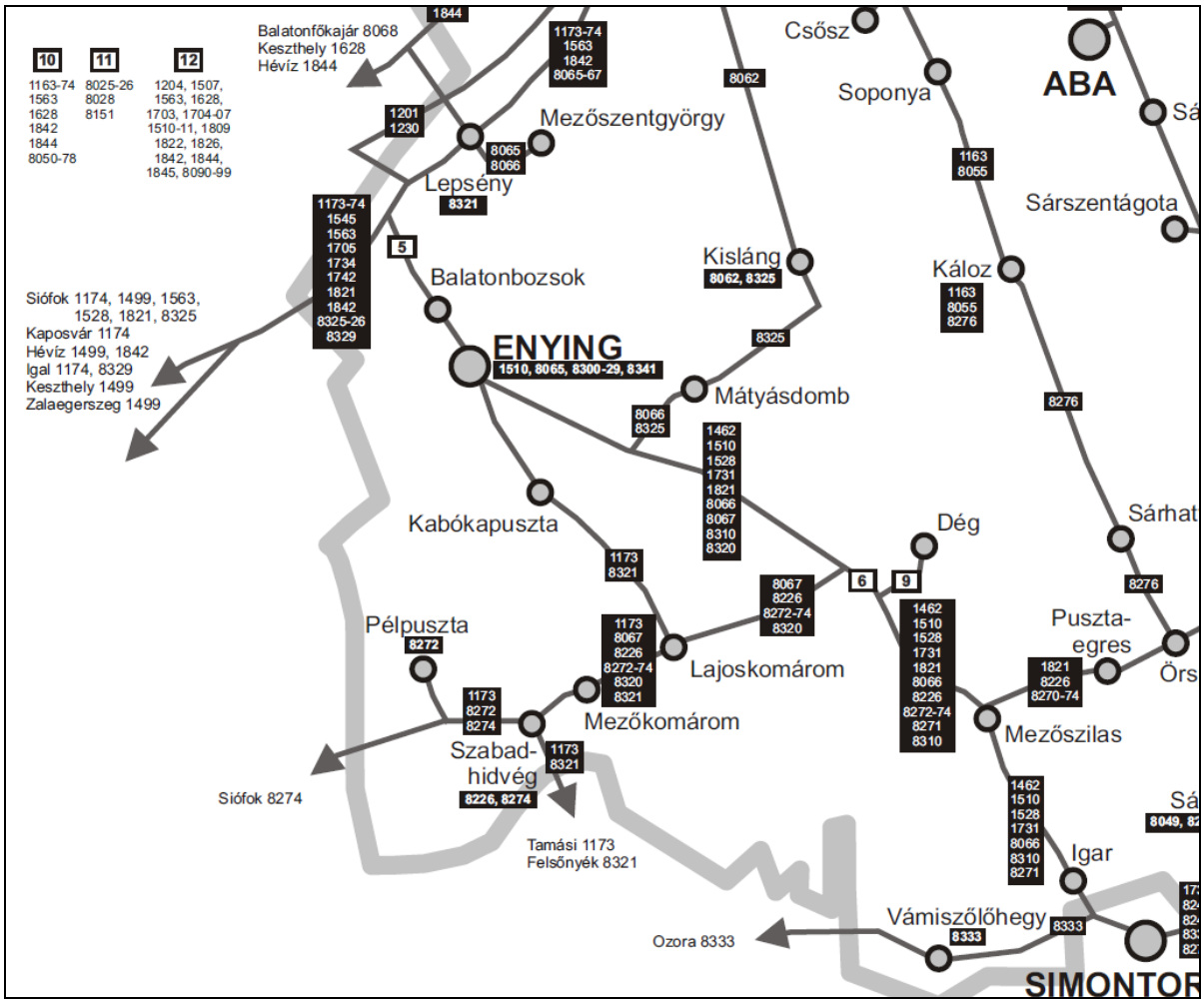

Kivonat „Fejér megye autóbuszhálózata 2018-2019”-ből /forrás: VOLÁNBUSZ hálózati térképek/

A település területén a Közúti közforgalmú közlekedés feltételei adottak. A települést érintő járatviszonylatok az országos közúthálózat elemeit veszik igénybe:

- Alsótekeresnél a 7. számú, Budapest-Székesfehérvár-Letenye I. rendű főutat, mely Somogy megye Balatonvilágos településének közigazgatási területére esik, itt 1 Alsótekeres elnevezésű megállópár van.
- A 7. számú főút-64. számú főút-7116. jelű összekötőút csomópontjában /a körgeometriás csomópontnál/ 4 db Enyigi elágazás elnevezésű autóbuszmegálló van.
- A körforgalmú csomópont és Balatonbozsok között a 64. számú főút külterületi szakaszán, a Kispusztai bejáróná 1 megállópár.
- Bozsokon a 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főutat, itt 3 megállópár működik: a Balatonbozsok Fő utca 100, a Balatonbozsok Kertalja utca és a Balatonbozsok Szövetkezeti bolt elnevezésűek.
- A 64. számú főúton Bozsok és Enying között az Enying Dózsa György utca 57. nevű megállópár.
- Enying városrészben a 64. számú főúton 4 db megállópár: az Enying Kossuth u. 61, az Enying Kossuth u. 6, az Enying Vasútállomás bejárati út, és az Enying gépüzem.
- Szintén a 64. számú főúton, de már külterületen az Enying ágostonpusztai elágazás elnevezésű megállópár

- A 6404. jelű Enying-Lajoskomárom országos mellékúton, Enying városrészen 3 megállópár található: az Enying óvoda, az Enying sportpálya és az Enying Vas Gereben u. megállópárok.
- A 6404. jelű úton Kabókapuszta területén két megállópár van: a Kabókapuszta Juhász Gy. u. és a Kabókapuszta Babits Mihály utca elnevezésű
- Leshegy településrészre a 64106. jelű Leshegy országos mellékút igénybevételével jut el az autóbusz és ott buszfordulót alakítottak ki.

A felsorolt autóbuszmegállók közötti forgalom megoszlás a következő 2019 év folyamán a volt:

- Alsótekeres elnevezésű megállópár-Enyigi elágazás elnevezésű autóbuszmegállók között naponta átlagosan 32 járatpár.
- Enyigi elágazás elnevezésű autóbuszmegállók- Enying Kossuth u. 6. között naponta átlagosan 32 járatpár.

Az Enying centrumába beérkező járatok két irányba folytatják útjukat: a 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főúton haladnak tovább Simontornya felé, illetve a 6404. jelű Enying-Lajoskomárom országos mellékúton Kabókapuszta, Leshegy, Lajoskomárom felé.
A Kabókapusztáról érkező járatok egy része betér az Enying Vasútállomás bejárati út autóbusz fordulóhoz is.

- Enying gépüzem, Enying ágostonpusztai elágazás felé naponta átlagosan 12 járatpár közlekedik.
- Kabókapusztán naponta átlagosan 7 járatpár halad át, ebből
- Leshegy településrészre a buszfordulóhoz 4 járatpár kanyarodik be.

A település közigazgatási területén a főút menti autóbusz megállók a rendelkeznek buszöböllel, járdaszigettel. A belterületi autóbusz megállók, valamint az alsótekeresi megálló rendelkeznek legalább egyoldali, fedett, építészeti megjelenésükben egységes várókkal. Jól megoldott a megállóhelyek gyalogos megközelíthetősége.
Enying város közösségi közlekedésében meghatározó autóbusz közlekedés jónak minősíthető. Mindezeken túl további hivatásforgalmat lebonyolító járatok is részt vesznek a közforgalmi közlekedésben. A vizsgálat eredményeképpen megállapítható, hogy ma a település beépített rész legalább 75-80%-a „rágyaloglási távolságon” belül esik.

Járműtárolás, járműellátás

A város üzemanyagtöltő állomással, járműjavító bázissal rendelkezik, így a település járműellátás szempontjából jól ellátottnak tekinthető.
Megállapítható, hogy a településen a járműtárolás megoldott, illetve megoldható, ezért a járműtárolásban a hatályos rendezési tervhez képest alapvető változást nem terveztünk.
A városban – a nyilvántartások szerint – 2334 db személygépkocsi van. Ez 2018-ban már 350 szgk/1000 fő ellátottsági szintet jelent, ami megfelel az országos átlagnak, ami 355 szgk/1000 fő, de alacsonyabb a megyei átlagnál is, ami 371 szgk/1000 fő. A nyilvántartott személygépkocsik száma, ami 2334 db volt közelíti a lakások számát, ami 2619 db, vagyis lassan minden háztartás rendelkezni fog személygépkocsival. Ennek oka a településen kívüli munkavállalás, ami az átlagosnál nagyobb mobilitást feltételez, illetve kíván, és nagyobb gépjármű ellátottságot eredményez.
Ez a munkaerő, illetve a lakosság mobilitásának magas szintjére utal, vagyis igen jelentős az ingázók, illetve az egyéb okokból egyéni járművel utazók száma.

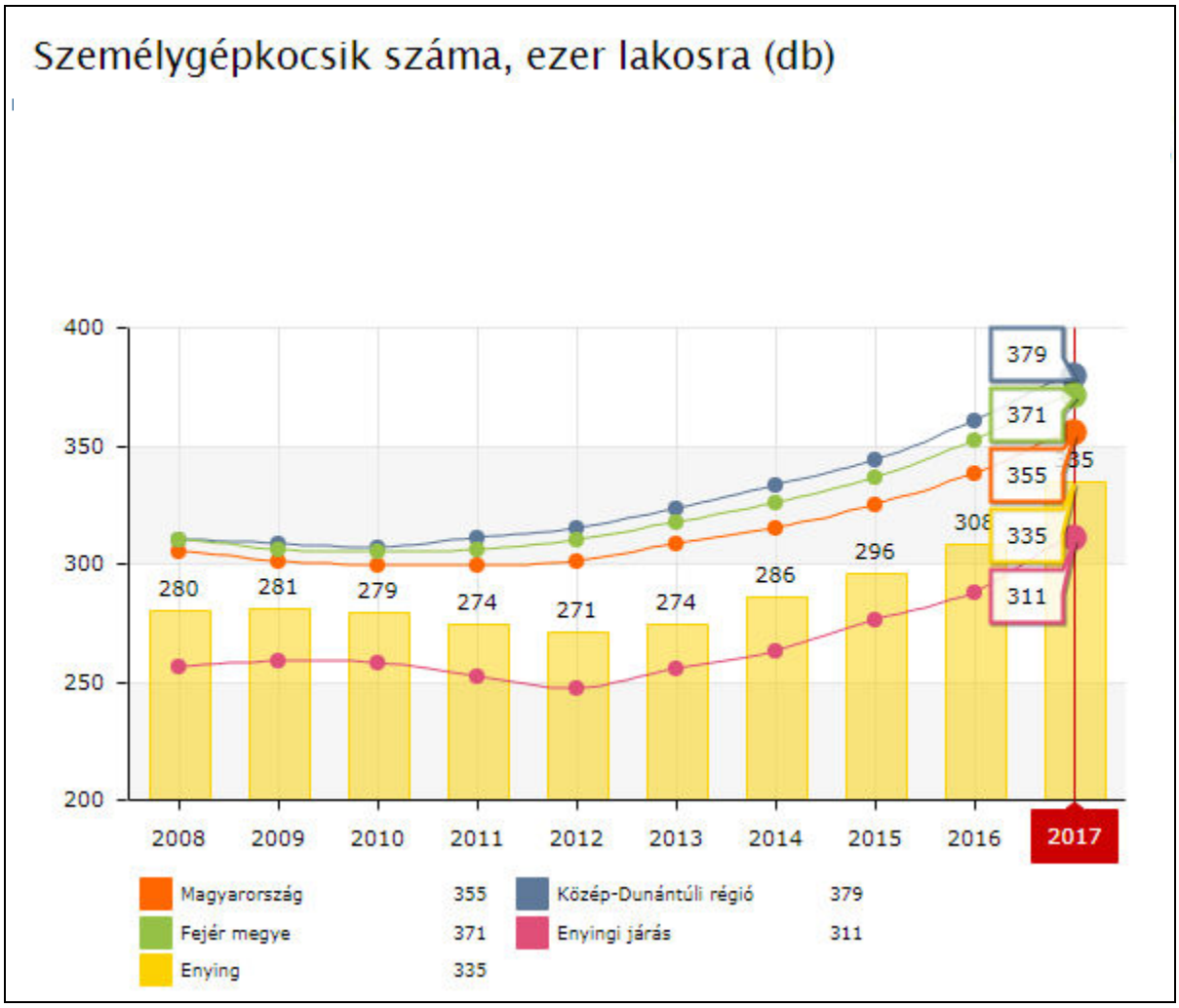

Enying városának személygépkocsi ellátottság /Forrás: KSH TEIR adatbázis/

A járműtárolás lakóterületeken - mint általában a családiházas karakterű beépítésű lakóterületeken – elsődlegesen telken belül megoldható és megoldott.

A meglévő intézmények, termelő egységek esetében a járműtárolás a létesítményekhez kialakított parkolókkal többnyire telken belül megoldott, illetve egyes közintézmények esetében, akár burkolattal párhuzamos leállással, de egyre több helyen saját kijelölt, vagy épített parkolóval is megoldható. A város területén az elmúlt években jelentős parkoló fejlesztések történtek az igazgatási, kereskedelmi, idegenforgalmi egységeknél, a településen működő vállalkozásoknál, a települési intézményeknél.

Enying város centrumában a széles keresztmetszettel rendelkező Kossuth Lajos mentén megállni tilos, de ahol lehetőség volt rá 4-8 hellyel rendelkező parkolók kialakítása történt a főút sávjain kívül eső területeken. A Nepomuki Szent János Katolikus Templomnál a parkolás a közeli Szabadság téren kialakított 14 parkolóhelyen és az odavezető Batthyány utca mentén található parkolási lehetőséggel történik. A Református templom mellett nem található kialakított parkolóhely, így a gépkocsi elhelyezése rendezetlen körülmények között, zöldfelületen lehetséges. A bozsoki és a két enyingi temetőnél nincs kiépített parkoló, az út szélén találhatók parkolásra alkalmas helyek. A rendelőintézet mellett mindkét oldalon kiépített parkoló található.

Az új bevásárló helyek megvalósítása már megfelelő számú parkolóhely kialakításával történt.

A járműtárolásban nem várható alapvető változás. A lakóingatlanok esetében a járműtárolást az előírásoknak, és a szokásoknak megfelelően, továbbra is telken belül kell megoldani.

A kerékpáros közlekedés

A település és környezete a sík és a hullámos felszínű, kerékpározásra topográfiailag alkalmas és a kerékpározásnak – mint a Balaton menti térségben általában – komoly hagyományai vannak. Háztartásonként legalább egy kerékpár van, de nem ritka a lakosonkénti 2db kerékpár sem. Maga a település főutcája is igen hosszú, kívánja a kerékpározást, közel 6,75 km, Az egyes településrészek felé, is jelentős a távolság:

- Enying centruma és Bozsok centruma között 3,6 km,
- de a két település közötti beépítés és Enying centruma között is 1,5 km,
- Enying és Kabókapuszta között 4.65 km,
- és onnan még Leshegy további 1 km,
- Alsótekeres és Bozsok között még a Temető utca, Józsefkúti árok vonalán is 2,8 km

Ezek a településrészek a fenti adatok alapján valóban „kerékpáros távolságra vannak.
Enying városa és a főúton elérhető szomszédos települések között kerékpáros közlekedés szempontjából ugyan megfelelő a távolság, az utak burkolata is alkalmas lenne a kerékpározásra, ám a forgalom összetétele, a nehéz tehergépjárművek aránya mégis veszélyessé teszi a települések közötti kerékpározást.
Enying városa és a szomszédos településeket feltáró 6404. jelű összekötőút kiépítettsége és forgalom nagysága lehetővé teszi a biztonságos kerékpáros közlekedést. Ugyanez nem teljesül a 6401. jelű út esetében, mivel az a megyehatártól már nem rendelkezik pormentesített burkolattal. A településen belül a meglévő, zömében pormentesített burkolatú úthálózat alkalmas a kerékpározásra. A hatályos településrendezési tervben jelölt, a kerékpáros úthálózat fejlesztésére vonatkozó javaslatokban szereplő utak, útszakaszok elkészítése esetén egy megfelelő egységes kerékpáros úthálózat tud kialakulni. Az új kiszolgáló utak kiépítése esetén is legalább a maiaknak megfelelő minőségű útkialakításokra van szükség, valamint az ésszerű útvonalválasztás lehetőségét biztosító utca összekötések- és átkötések kialakítására, melyek sokban javíthatnák a kerékpáros közlekedés lehetőségeit.
Mindezeken túl további jelentős kerékpáros hálózati fejlesztést eredményezne a Fejér Megyei TrT-ben szereplő, a Balaton körüli kerékpárút és a Sió menti kerékpárút összekapcsolásának egyik vonalaként létesítendő, a felhagyandó 49. számú vasút vonalára jelölt Lepsény – Sió térségi jelentőségű kerékpárút. Ez bekapcsolhatná a települést a Balaton menti egyre erősödő kerékpáros „turisztikai áramba” és jelentős helyi kerékpáros úti hálózatfejlesztést is eredményezne. Közvetlen, a közúthálózattól független pályás kapcsolat jöhetne létre Enying és a keleti oldali gazdasági területek között, illetve Enying és Kabókapuszta és tovább Leshegy között.

Gyalogos közlekedés

A gyalogos közlekedés szempontjából lényeges területek a település központ részei – a vegyes használatú utcák által feltárt területek – a vízpartok, a szabadidős funkciójú területek. Az önkormányzat által kiépített járdák hossza ma 47,1 km, a járdának lejegyzett, de még kiépítetleneké csupán 0,4 km.
A gyalogos közlekedési hálózat főbb elemei az utcákat kísérő járdák rendszere, a kiterjedt sétányok rendszere, a gyalogos közök és gyalogos átkötések. Ez utóbbiak jelentős útvonal rövidítést eredményezhetnek. Kialakulásuk sok esetben a közlekedési szokásokon alapul,

megtartásuk fontos és újabb hasonlók kialakulása esetén kiépítésüket legalább a ma meglévők szintjére kell hozni. Az új beépítések esetében is van már ilyenekre példa és az ilyenek kialakítása a jövőben is célszerű.
A gyalogos úthálózati elemek a településen ma még nem képeznek teljesen egységes rendszert, mivel egyes szakaszokon, főleg az új beépítésű területeken még hiányoznak a biztonságot nyújtó járdák, illetve az új beépítésű területen megépített járdák még nem kapcsolhatók a települési gyalogos hálózati rendszerhez. Sok esetben ezeknek a területeknek a teljes beépítésekor ezek a gyalogos hálózatok automatikusan kapcsolódhatnak is, de ezeket a kapcsolódásokat célszerű lenne mielőbb megvalósítani.
Enyingen a gyalogos közlekedés létesítmények minősége változó, összességében a város
42 km kiépített járdával rendelkezik
A gyalogosok átkeléséről a fogalmas 64. sz. főúton, Enyingen főként jelentős intézményeknél négy gyalogátkelőhely van, ebből kettő helyen közbenső sziget is van. Balatonbozsokon, Alsótekeresnél nincs gyalogátkelőhely pedig a gyalogosok védelme érdekében szükséges lenne (különösképpen az óvodánál).
A gyalogos közlekedés fejlesztésénél a ma még hiányzó járdák megépítése lenne az első lépés és egyben a legfontosabb is. Az újonnan építendő járdák esetében a településen már kialakult járdatípust és méretet lehet, illetve célszerű alkalmazni. Ez legalább 1,2 – 1,5 méter széles többnyire két, esetenként egyoldali, az ingatlan határokhoz igazodó zömében beton burkolatú /a felújított, illetve újonnan épített járdák esetében aszfalt rendszerű, illetve az utóbbi időkben kiselemes beton burkolat/ járdákat jelent. A járdák mellette legalább utcánként egységes, árnyékadó növényzet telepítése célszerű.
Továbbra is feladat marad a tervezett lakóutcák esetében az összefüggő járdarendszer – első lépésben a legalább egyoldali gyalogjárda – kialakítása.

2.17. Közműellátás

Jelen településrendezési terv készítése során vizsgáltuk a már korábban elfogadott településfejlesztési elhatározásokat, azok eddig történt ütemezett megvalósítást.
A terv készítése során nem kerülnek kijelölésre olyan újabb beépítésre szánt területek, melyeket a korábbi tervek ne tartalmaztak volna. Mindezekből következik, hogy a közmű-üzemeltetők felé a korábban jóváhagyott fejlesztési tervekben jelölteken túli többlet igény nem keletkezik, viszont az egyes fejlesztési ütemek végrehajtásakor, – egyes esetekben azt megelőzően – a már korábban jelzett, még végre nem hajtott közműfejlesztéseket meg kell valósítani, illetve a forrás oldalról, vagy a fogadó oldaláról meg kell vizsgálni, hogy a kapacitások – már, vagy még – rendelkezésre állnak-e.
A település az infrastrukturális elemek elérhetősége szempontjából az országos átlagnak megfelelő adottságú. A településen az alábbi közművezetékekre lehet rácsatlakozni: ivóvíz, szennyvíz, földgáz, elektromos energia, hírközlés, műsorszórás.
A város közigazgatási területét átszeli a Cinca patak, mely a felszíni vizeknek a természetes befogadója.
Enying lakósságának száma az elmúlt években /az elmúlt 10 évben/ az infrastrukturális elemek szempontjából jelentősen csökkent, illetve egyes időszakokban stagnált és a terv távlatában sem számolunk jelentős növekedéssel.

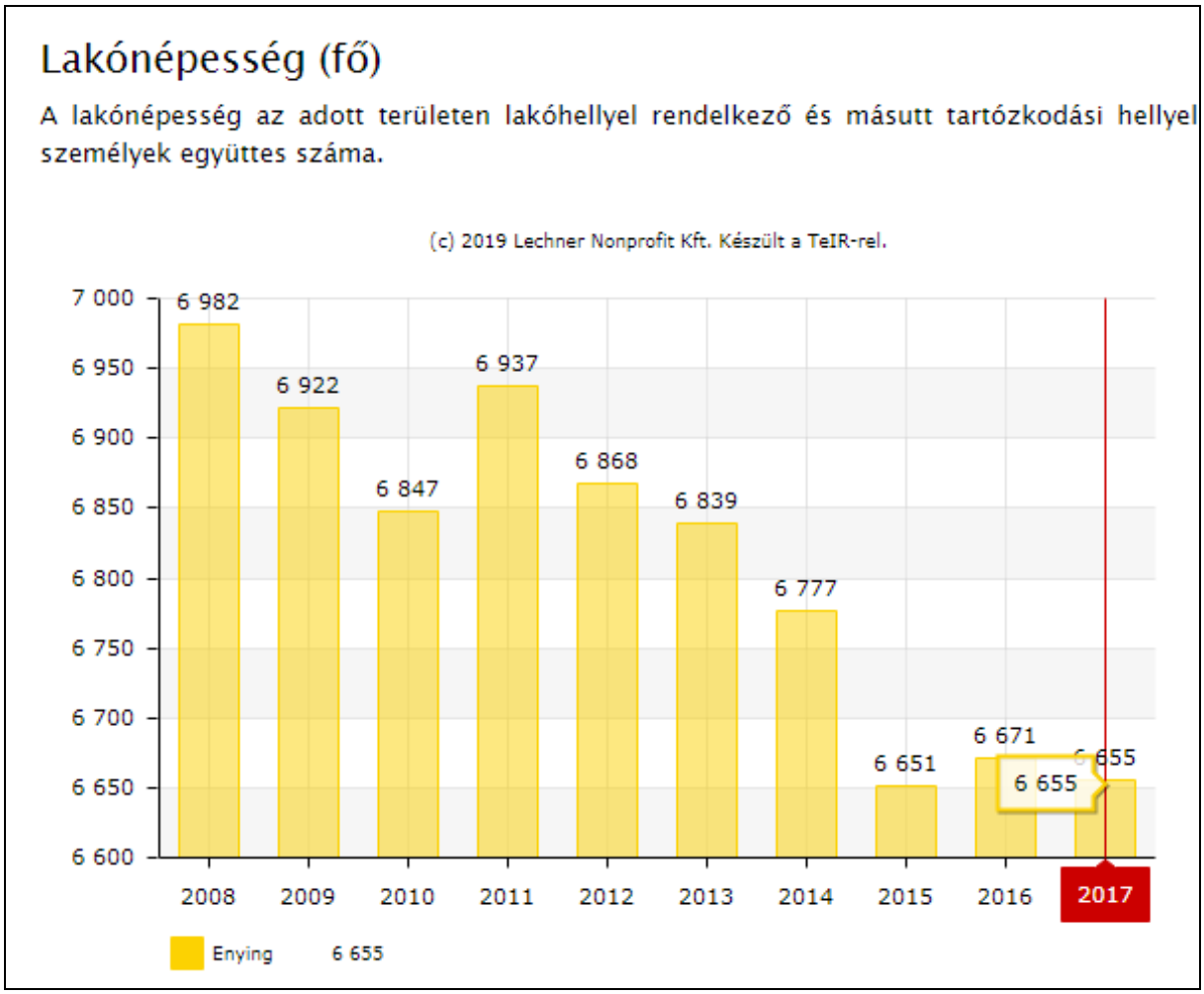

Enying lakónépességének alakulása az elmúlt 10 évben /Forrás: KSH TEIR adatbázis/

Ebből következik, hogy a lakósági fogyasztás oldaláról jelentős többlet igények nem keletkeztek, keletkeznek ebből a szektorból, illetve innen jelentős többlet igény a forrás oldal felé nem irányul. Az infrastrukturális hálózatok esetében cél azok teljes mértékű kiterjesztése, illetve azok minőségének javítása.

Egyes elemek esetében ez a folyamat már megkezdődött:

- forrásoldalról az ivóvíz minősége kiváló, bár a kutak a kapacitásuk határértékén üzemelnek,
- az ivóvíz hálózaton a magasabban fekvő településrészeken időszakos nyomáshiány előfordul,
- a szennyvíztisztító korszerűsítése, bővítése megtörtént,
- a szennyvízhálózat kiépítése megtörtént, kiterjesztése folyamatban van,
- elektromos energia ellátás terén forrás oldalról a keletkező igények kielégíthetők
- vezetékes gáz energia ellátásánál a kapacitások rendelkezésre állnak

Más elemeknél a romlás elkerülése érdekében folyamatos karbantartás szükség:

- a települési csapadékvíz elvezető rendszer folyamatos kezelése, egységes hálózatba szervezése,
- a szennyvíz elvezető hálózat további kiterjesztésére,
- a települési kiszolgáló utak burkolatának helyreállítására, karbantartására, az új utcák burkolatának elkészítésére.

Enying közműellátása az energiaközműveket tekintve az országos rendszerekről való vételezéssel, a vízi közművek területén pedig a helyi bázisok használatával történik.
Enying városának, azon belül is egyes városrészek teljes közművi ellátása még nem megoldott. Alsótekeres és Leshegy szennyvízelvezetése még nem megoldott, illetve ezeket a városrészeket még nem kapcsolták be vezetékes gáz hálózatba.
A vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a település alapvető kommunális infrastruktúra rendszerrel rendelkezik, ám egyes elemeinek fejlesztése, kiterjesztése szükséges.
Enying város közműfejlesztéssel kapcsolatos elsődleges feladata a településen meglévő beépített területeken (lakó, intézményi és ipari hasznosítású területen egyaránt) a közműellátottság növelése, ennek érdekében a közmű ellátottsági hiányokat kell pótolni.
Kiemelten fontos a város számára, hogy újabb közműhiányos területek ne alakulhassanak ki.
A közműfejlesztési feladatok között egyre hangsúlyosabbá válik az esztétikai igények kielégítése, amely a település vonzóképességének növelését szolgálja. A település fejlődéséhez hozzátartozik a városképi megjelenés fejlődése is, amelyhez hozzá kell járulni a közművek megjelenésének javításával is. Ennek érdekében a város frekventált területein az elektromos és hírközlési hálózat elemeit fokozatosan a talajszínt alá kell helyezni.

Vizi közművek

A település saját ivóvíz bázissal rendelkezik, Az ivóvíz ellátást három vízmű biztosítja:

- Enying-Balatonbozsoki Vízmű (sérülékeny vízbázis). Vízbázisa 4 db mélyfúrású kút,
- Kabóka-Leshegy Vízmű vízbázisa a Kabókapusztai sportpálya szomszédságában üzemelő 1 db mélyfúrású kút,
- Alsótekeresi a Dunántúli Regionális Vízmű Gamásza pusztáról jövő vezetékről kapja az ellátást.

2010-ben a város KEOP szennyvízelvezetési és tisztítási pályázatot nyert, a város szennyvízkezelési problémáinak megoldására. A projekt megvalósítására 2015-ben megalapították az Enyingi Szennyvízcsatorna – építő Víziközmű Társulatot. A projekt keretében a gyűjtőhálózat kiépítésre került, Alsótekeres kivételével a város valamennyi településrészén.

A Fejérvíz Zrt. szolgáltatási területéhez tartozó települések

Az Enying - Alsótekeres, Leshegy településrész szennyvízelvezetését a város egy későbbi projektciklusra tervezte. Az Enyingi Szennyvízcsatorna-építő Víziközmű Társulat 2019. február 26.-i Közgyűlésén határozatot hozott a társulati tevékenységének befejezéséről.
Enying városában a vízi-közmű szolgáltatást a Fejér Megyei Önkormányzatok Víz- és Csatornamű Zrt, a Fejérvíz Zártkörűen Működő Részvénytársaság, /székhelye: 8000 Székesfehérvár, Király sor 3-15./ biztosítja. A város a Fejérvíz Zrt. Kőszárhegyi Üzemmérnökség Szabadbattyáni Ügyfélszolgálati irodájához tartozik /8151 Szabadbattyán, Vasvári Pál u. 18./ Az üzemmérnökség szolgáltatási területéhez tartozó települések: Csősz, Enying Balatonbozsok és Kabókapuszta, Füle, Jenő, Kisláng, Kőszárhegy, Mátyásdomb, Nádasdladány, Polgárdi, Sárkeszi, Sárpentele, Sárszentmihály, Szabadbattyán, Tác, Úrhida.

Vízellátás

A város teljes területén, az összes különálló városrészben az ivóvíz ellátást biztosító közműhálózat kiépítésre került, az ivóvíz ellátás közvezetékről biztosítható.
A település saját ivóvíz bázissal rendelkezik, Az ivóvíz ellátást három vízmű biztosítja:

- Enying-Balatonbozsoki Vízmű (sérülékeny vízbázis). Vízbázisa 4 db mélyfúrású kút,
- Kabóka-Leshegy Vízmű vízbázisa a Kabókapusztai sportpálya szomszédságában üzemelő 1 db mélyfúrású kút,
- Alsótekeresi a Dunántúli Regionális Vízmű Gamásza pusztáról jövő vezetékről kapja az ellátást.

Alsótekeresen 50 m^3-es magas tározó, Enyingen 2x200 m^3-es térszíni medence és 200 m^3-es víztorony, Kabókapusztán 100 m^3-es víztorony üzemel.
A vízművek minden területen önkormányzati tulajdonban vannak, és koncessziós szerződés keretében a Fejérvíz Zrt. üzemelteti. Ivóvíz minőségi problémák a településen nincsenek.
A térségben kitermelt ivóvíz mennyisége 2018 év folyamán a Fejérvíz Zrt. adatbázisa szerint:

Víztermelés

A település megnevezése	A településen termelt: felszíni víz összesen (parti szűrésű víz nélkül)	felszín alatti víz: összesen	felszín alatti víz: ebből: parti szűrésű víz	A településre: belföldről (átvett víz)	A településre: külföldről (átvett víz)	A településen termelt vízből a településről: belföldre (átadott víz)	A településen termelt vízből a településről: külföldre (átadott víz)	Hálózati, és szolgáltatási veszteség (a településen)	Belső felhasználás (a településen)	A településen szolgáltatott víz összesen (c+d+f+g)-(h+i+j+k)
	1000 m^3 (két tizedesjeggyel)									
Enying		258,67		0,00				36,19	0,11	222,37

Forrás: Fejérvíz Zrt. adatbázis

A településen a nyilvántartott 2619 lakáshoz képest a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma 2018. XII. 31-én 2546 db, azaz ellátás mértéke 97,2%, és ebből az új bekötések száma 12 db volt.

Ivóvízvezeték-hálózat, és az ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások, üdülőegységek száma

A település megnevezése	Az ivóvízvezeték-hálózat (szállító-, főnyomó- és elosztóvezeték, bekötővezetékek nélkül): hossza 2018. XII. 31-én	ebből: új fektetés	ebből: felújított	meg-szüntetés	Hálózati csőtörések száma az év folyamán (főnyomó- és elosztó-vezetéki)	Üzemelő közkifolyók száma 2018. XII. 31-én	Az ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások: száma 2018. XII. 31-én	állományváltozása év közben: új bekapcsolás	megszüntetés	üdülőegységek száma összesen 2018. XII. 31-én
	km (egy tizedesjeggyel)				db					
Enying	50,9	0,8	0,0	0,0	16	8	2 546	12	0	0

Forrás: Fejérvíz Zrt. adatbázis

Enyingen a közüzemi ivóvízvezeték-hálózaton ivóvíz minőségi problémák nincsenek. A kutak a kapacitásuk határértékén üzemelnek, ezért új kút fúrása tervezett. A magasabban fekvő településrészeken időszakos nyomáshiány előfordul. Leshegy magas részeit kivéve mindenhol biztosított a szükséges tűzi-víz nyomás.
Minden utcában kiépítésre kerültek az ivóvízvezetékek és ezekre tűzcsapokat is telepítettek, vagyis a városban az oltóvizet az ivóvíz vezetékre telepített földfeletti tűzcsapok biztosítják.
A településen a közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza 55,6 km, a szolgáltatott ivóvíz mennyisége 160 020 m^3 volt, amiből a lakossági felhasználás 233 120 m^3 volt, a közkifolyók száma: 8 db.

Szolgáltatott vízmennyiség										
A település	A településen szolgáltatott vízmennyiség (a településen közüzemi távhőszolgáltatás keretében szolgáltatott használati meleg víz (HMV) előállításához szükséges hideg ivóvíz mennyiségével együtt)									
megnevezése	lakosságnak		mezőgazdaságnak, erdészetnek, halászatnak TEÁOR (01–03)	iparnak					egyéb tevékenységekhez (TEÁOR 45–96)	összesen (c+d+e+f+k)
	bekapcsolt lakásba, üdülőbe	közkifolyóra		összesen TEÁOR (05–43)	ebből: feldolgozóipar (TEÁOR 10–33)		ebből: villamosenergia előállítására, szétosztására (TEÁOR 35.11–35.13)			
					összesen	ebből: hűtésre	összesen	ebből: hűtésre		
	1000 m^3 (két tizedesjeggyel)									
Enying	205,03	0,30	0,27	0,89					15,87	222,37

Forrás: Fejérvíz Zrt. adatbázis

A hálózatra a körvezetékes rendszer a jellemző, de vannak rövid zsákvezeték szakaszok is. Az üzemeltetőtől kapott tájékoztatás és a helyszíni tapasztalatok szerint a vízellátás megfelelő a városban, nyári időszakban is megfelelő a hálózatban a víz nyomása.
A tervezett lakóterületek ivóvíz ellátásánál legalább NÁ 100-as átmérőjű, lehetőleg körvezetékes kialakítású vezetéssel kell számolni.
A meglévő és tervezett lakóterületek ivóvíz ellátása
A település ivóvíz hálózatának kiterjesztése során a tűzvédelmi előírásoknak megfelelő átmérőjű, kapacitású vízvezetékeket kell lefektetni, melyekre az épületek és létesítmények környezetében 100 méteren belül föld feletti, kitörés biztos tűzcsapokat kell telepíteni. A fejlesztési területeken a vízvezetékekre maximum 200 méterenként, és a végpontokon tűzcsapokat kell felszerelni.
A településen öntözéshez többnyire a felszín alatti vízkészleteket, illetve az összegyűjtött csapadékvizet használják.

Szennyvízelvezetés

Enyingen, a 2014. évben kezdték meg szennyvízcsatorna beruházást. A már régebben csatornázott utcák átkötése az új szennyvíztisztító telepre 2015. május 8-ig megtörtént, az új tisztító telep próbaüzemi időszaka 2015. szeptember 30-ig lezárult. A megvalósult szennyvízkezelési projekt elemei a következők voltak:

Megvalósítandó létesítmény, eszköz	Mennyiség
Gravitációs szennyvízcsatorna gerinc	43 823m
Gravitációs bekötés	21 883m
Nyomóvezeték	12 835m
Átemelő	11 db
Házi átemelő	50 db
Szennyvíztisztító telep	800m³/d, 7500LE
Meglévő csatorna rekonstrukciója	1019m

A csatornarendszer a szennyvizeket korábban a Cinca patak bal partján a Szeszgyár u. meghosszabbításában lévő 80 m3/d kapacitású szennyvíztisztító (2db SZK 40), biológiai szennyvíztisztító telepre vezették. A tisztító berendezés rendkívül elavult technológiával működött, felújítása, korszerűsítése elhelyezkedése, illetve avult technológiája miatt nem volt célszerű. A szennyvízelbánást Enying város önmaga megoldotta a szennyvízelvezető hálózat kiterjesztésével és önálló szennyvíztisztító-művel. A tisztítómű helyét a volt szeméttelep 0115/3 hrsz-ú telkén helyezték el. A tisztított szennyvizek befogadója a Cinca-Csikgáti patak duzzasztásával létesített halastó.
A szennyvízcsatorna beruházás lezárulását követően az új gyűjtőhálózattal is rendelkező szennyvíztisztító beruházás, Alsótekeres és Leshegy kivételével megoldja a város szennyvízkezelését.
Ma a települési szennyvízhálózatot és a szennyvíztisztítót a Fejérvíz Zrt. Kőszárhegyi Üzemmérnökség Szabadbattyáni Ügyfélszolgálati irodájához tartozik /8151 Szabadbattyán, Vasvári Pál u. 18./ működteti.
A városban a szennyvízelvezető csatornahálózatot kiépítették, a háztartások nagy része csatlakozott a rendszerhez. Enying város szennyvízhálózatának hossza 53,9 km. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba /közcsatorna hálózatba/ bekapcsolt lakások száma 2018. XII. 31-ig bezárólag a Fejérvíz Zrt. adatbázisa szerint:

Szennyvízgyűjtő-hálózat, és a szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások, üdülőegységek száma													
A település	A szennyvízgyűjtő-hálózat (bekötővezetékek nélkül)				A 2018. XII. 31-ei szennyvízgyűjtő-hálózatból			A szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt				A szennyvízgyűjtő-hálózattal ellátott területen lévő, de nem bekapcsolt	
megnevezése	hossza 2018. XII. 31-én	ebből:		meg-szüntetés	egyesített rendszerű	elválasztó rendszerű,		lakások			üdülő-egységek	lakások	üdülő-egységek
		új fektetés	az év folyamán felújított			gravitációs	kényszer-áramol-tatású	száma 2018. XII. 31-én	állományváltozása év közben				
					szennyvízgyűjtő-hálózat hossza (c=g+h+i)				új bekap-csolás	meg-szüntetés	száma 2018. XII. 31-én		
	km (egy tizedesjeggyel)							db					
Enying	53,9	0,0	0,0	0,0	0,0	45,3	8,6	2 273	72	0	0	300	0

Forrás: Fejérvíz Zrt. adatbázis

2273 db volt, amiből az új bekötések száma meglehetősen magas: 72 db volt. Vagyis a településen a nyilvántartott 2619 lakáshoz képest a közüzemi a rákötések aránya 88,8 % volt.
Enying városában a háztartásokból a közüzemi szennyvízhálózatban, a közcsatornában elvezetett szennyvíz mennyisége160 630 m3 volt.

Felszíni vízelvezetés

<u>Vízrajz</u>

A települést és tágabb térségét érintő folyók, vízgyűjtők, vízfolyások, belvízcsatornák közül két jelentősebb vízfolyás:
- A Cinca- Csíkgát patak, mely áthalad a településen,
- A Sió- csatorna, mely a déli közigazgatási területi határt alkotja.

Enying városában felszíni vizek és a csapadékvizek befogadói a közigazgatási területen lévő vízfolyások, települési vízgazdálkodási területek:
- Cinca – Csikgáti patak, kezelője a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság. A vízfolyás jelenleg rendezetlen a belterületi szakaszok elnádasodtak, hulladékkal telítettek.
- Enyingi ér,
- Józsefkúti-árok,

- Kovácstanyai árok.
- Csíkgáti árok
- A település közigazgatási területén található jelentősebb állóvizek:
    - az enyingi völgyzárógátas tározó rendszer a Cinca- Csíkgát patakon,
    - az Úsztatói mellékág,
    - a Csíkgáti árkon/Tisztavíz patak/ lévő Kabókai halastavak.
    - Enyingi tározó,
    - Úsztatói mellékág,
    - Kabókai halastavak.

Alsótekeres területén keletkező csapadékvizek természetes befogadója a délkeleti irányban található völgy. Ebben a völgyben összegyűlő csapadékvizek elvezetését a Józsefkúti árok tudja biztosítani.
Balatonbozsok területi egységének befogadója Cinca-Csikgáti árok, valamint a Józsefkúti árok.
Enying területéről elvezetendő csapadékvizek befogadója a Cinca-Csikgáti patak.
Kabókapuszta és Leshegy területéről elvezetendő csapadékvizek befogadója a két településrész közötti halastavakat összekötő vízfolyás.

A vízgyűjtő általános jellemzése
Enying város belterülete a Közép- dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő Cinca-Csíkgát patak vízgyűjtő területéhez tartozik. A város és környezetének felszíne dombvidéki típusú. A települést átszelő Cinca- Csíkgát patak a völgyfeneken húzódik É-D irányban. A patak nyomvonalán az átlagterep 108,50 mBf, ez a település Ny-i peremén helyezkedik el.
A Cinca- Csíkgát patak balponti vízgyűjtőjének K-i peremén 135mBf. szint húzódik. A patak jobb parti vízgyűjtőjének Ny-i peremén 140mBf. a szint. Viszonylagosan nagyobb lejtési viszonyok a zártkerti területek felől alakulnak ki, ahol a kisebb lefolyási tényező lassítja a csapadékvizek befogadóba történő bevezetését.

Árvíz

A városban elméletileg egy fajta vízkárt kiváltó ok lehetséges, a településre és a vízgyűjtőjére hulló csapadékból származó helyi vízkár. Mivel a vízgyűjtőn völgyzárógátas rendszerű halastavak is üzemelnek ezért az árvízi kockázat minimális.

Belvíz

Enying Város belvízvédelmi öblözethez nem kapcsolódik. Belvizes területek kialakulása a településre nem jellemző. Az elmúlt évek során, csupán az Enyingi ér 64sz. közút feletti szakaszán, a Malom és Vasút utcák közötti területen alakult ki belvizes terület. Itt a földterületnek talajvízből származó elöntése nem történt, a terület elöntését a csapadékvízből összegyülekező víz okozta. A vízfolyás felső szakaszán, a Malom utca feletti területen a meder szétterülése a jellemző, a víz lefolyása nem biztosított, ezért alakult ki az összefüggő vízfelületet, ami épületet nem veszélyeztetett.
A település adottságai miatt csak a helyi vízkárok okozhatnak veszélyhelyzetet.

Csapadékvíz elvezetés

A felszíni adottságok, terepviszonyok és vízrajzi elhelyezkedéséből adódóan a csapadékvíz elvezetés a város közigazgatási változatos. A felszínre jutó csapadékvizek fontosabb befogadója területen lévő fent felsorolt természetes és mesterséges vízfolyások és tavak.
A csapadékvíz elvezető rendszer mindenütt a meglévő közterületen halad, illetve haladhat.
A belváros és a frekventált részek felszíni csapadékvíz elvezetése zárt rendszeren keresztül működik. Ez kb. 15-20%-a a teljes hálózatnak, a többi 80-85% pedig nyílt árkos rendszerű, szikkasztásos üzemben működik. Szükséges lenne a szikkasztásos jelleg teljes megszüntetése, helyette a gravitációs úton történő vízelvezetés lenne a megoldás.
A városban a csapadékvíz elvezetést a főutak mellett, valamint a kis szélességű, de vízelvezetési szempontból fontos utcákban zárt csapadék csatornával, kiegészítve szükség szerint út-, illetve járda melletti beton és rácsos folyókával vagy közúti „K" szegéllyel, valamint egyéb esetekben nyílt árkokkal, füves átjárható vápákkal lehet megoldani.
A városban, napjainkban elsősorban Enying területén problémás a csapadékvíz-elvezetés. A kapubejáróknál egyes esetekben hiányzik az áteresz, vagy megrongálódott, esetleg eltömődött, így a csapadékvíz elvezető árkok nem tudnak rendszerként működni.
Jelenleg a csapadékcsatorna rendszereket a kívánt biztonság korlátainak figyelembevételével a lehulló csapadék összegyűjtésére és elvezetésére méretezik, illetve alakítják ki. A klímaváltozáshoz alkalmazkodó csapadékcsatornázásnak nem csak a mostani, hanem az egyre szélsőségesebbé váló lefolyásokat kell fogadnia, emellett alkalmasnak kell lennie az esetlegesen előforduló csapadékhiány mérséklésére is. A város csapadékelvezetési rendszerének átépítése, bővítése estén célszerű lenne a fenti elveket figyelembe venni.
A tervezett gazdasági területek, intézményi területek beépítése esetén, de a lakóingatlanoknál is megfontolásra javasoljuk az úgynevezett szürkevíz hasznosítást. Az épületek tetőzetéről levezetett vizet össze kell gyűjteni szintszabályozásos gépészeti berendezéssel felszerelt tartályba, és ez a víz egyszerű mechanikus szűrést követően felhasználható: takarításra, mosásra, WC öblítésre, öntözésre stb. Ezzel a módszerrel komoly megtakarítás érhető el a vízfogyasztás terén, lassulhat a csapadékvíz összegyülekezési ideje, és így némiképpen tehermentesülhet az elvezető hálózat is.

Energia ellátás

Enying városa az energia és hírközlési közművek szempontjából jól közművesített település. Villamos energia hálózata szinte teljes egészében oszlopon van, földkábel elvétve fordul elő. Távközlési alépítmények, illetve légvezetékek az egész települést behálózzák. Gázvezeték hálózattal a város rendelkezik. A város közigazgatási területén az energia és hírközlési infrastruktúra üzemeltetők a következők:

- Gázszolgáltató E.ON Hungária Zrt.
- Távközlés Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
- Áramszolgáltató E.ON Hungária Zrt.

Elektromos energia ellátás

A település az elektromos energia ellátását Áramszolgáltató E.ON Hungária Zrt. azon belül is az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. (7626 Pécs, Búza tér 8/a) biztosítja. Az enyingi ügyfélszolgálati irodájának címe: E.ON Dél-dunántúli áramszolgáltató 8130 Enying, Bocskai út 4.

A város külterületét két országos főelosztó hálózati vezeték keresztezi:

- A Litér-Paks 400 kV-os szabadvezeték, melynek biztonsági övezete a szélső száltól számítva 28,0-28,0 m a vezeték tartóoszlopának típusát figyelembe véve a tengelytől 2x38,0 m a külterület ÉK-i térségét érinti, nem gátol terület fejlesztési elhatározásokat.
- A Litér-Kaposvár 120 kV-os vezeték biztonsági övezete a szélső száltól 13,0-13,0 m a tengelytől számítva 2x23 m. Ennek a vezetéknek a védőtávolsága érinti a Balatonbozsok É-i végén még üresen álló telkek egy részét.

A város és vonzáskörzetének villamos energia ellátását középfeszültségű szabadvezetéki hálózat biztosítja, mely a 7. számú főúttal párhuzamosan haladó 20 kV-os gerincvezetékről légvezetékről ágazik le.

A település területén lévő kommunális fogyasztók villamos-energia ellátására több 20/0,4 kV-os közcélú transzformátorállomás szolgál, melyek nagy része OTR 20/400 vagy OTR 20/250 típusú oszloptranszformátor.

A település beépített területének elektromos energia ellátását biztosító meglévő hálózat 20 kV-os, és 0,4 kV-os vezetékekből áll. Ez a hálózat többnyire légvezetékes rendszerű, vegyes oszloprenddel és vezeték típussal, így található csupasz szabadvezetékes, szigetelt szabadvezetékes és földkábeles is. A többszintes beépítésnél a földkábeles kisfeszültségű hálózat a jellemző, a családi házas részeken a 0,4 kV-os hálózat szabadvezetékes, itt a kisfeszültségű hálózat fogadja a közvilágítási hálózatot, a hírközlési és kábeltelevíziós hálózatot. Ma Enying városának közigazgatási területén a kisfeszültségű villamosenergia – elosztóhálózat hossza 63,7 km.

Az EON Zrt. nem mért szabvány ellenes feszültségesést a kisfeszültségű hálózat végpontján.

Enying településen a háztartási villamosenergia-fogyasztók száma 2865 db, ez 100%-os lefedettséget jelent és a háztartások számára szolgáltatott villamos energia mennyisége 7 258 MWh volt. A háztartási villamosenergia fogyasztás alakulása az elmúlt 10 évben a következők szerint alakult:

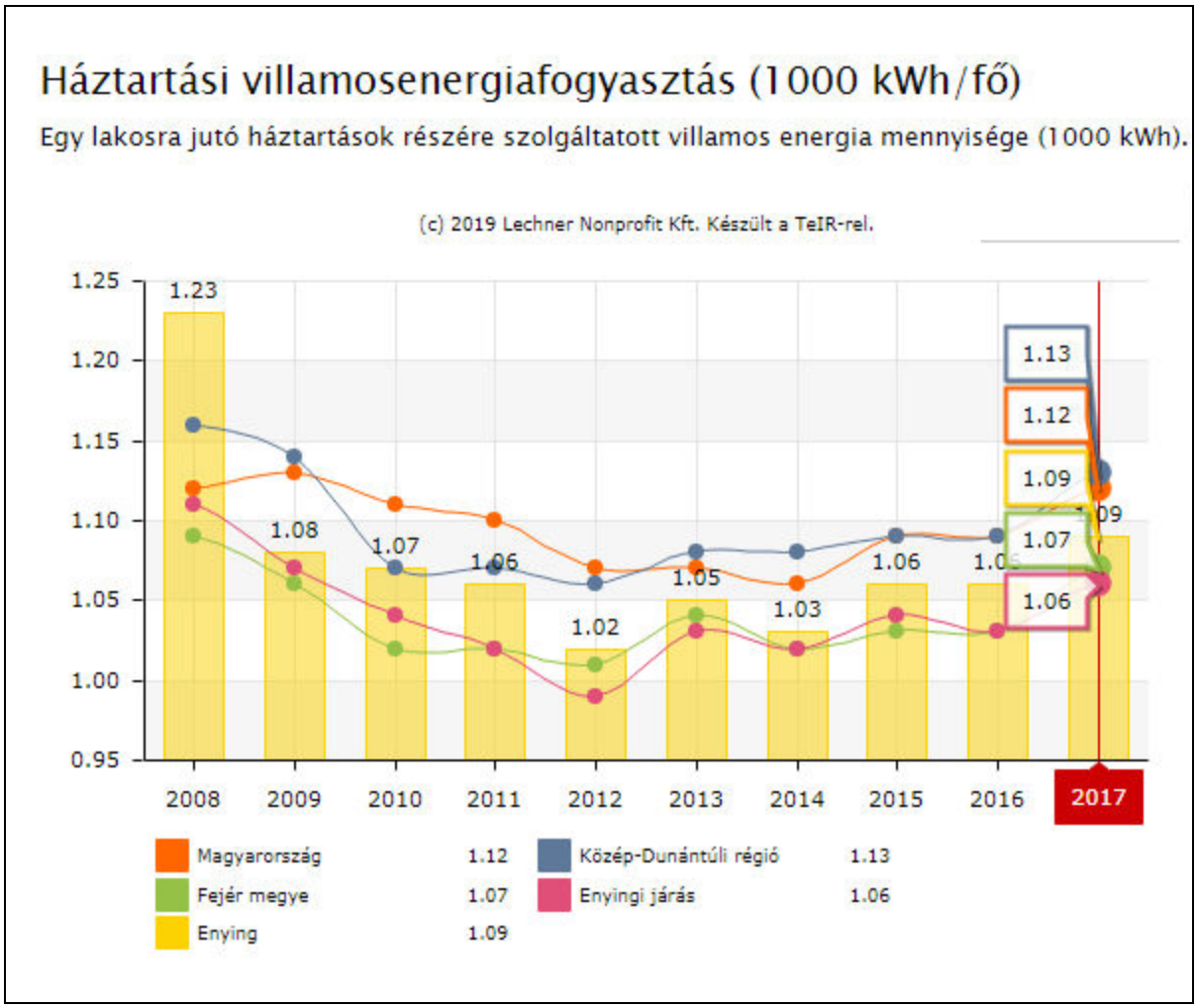

Enying villamosenergia fogyasztása /Forrás: KSH TEIR adatbázis/

Az elmúlt 10 év villamosenergia fogyasztásából kitűnik, hogy Enying lakosságának fogyasztása alacsonyabb az országos és a Közép-Dunántúli átlagnál, de közel azonos, illetve némileg magasabb a Fejér megyei és a járási átlagnál, ami talán annak tudható be, hogy még nem terjedt el szélesebb körben az alternatív energiahasználat.

A trendek alapján várható villamos teljesítmény növekmény, mely a mai fogyasztóknál jelentkezik a meglévő állomásokról, illetve szükség esetén ezek kapacitásának bővítésével biztosítható.

A közületi igények függvényben a rendszer továbbfejlesztésének lehetőségei adottak. A fejlesztések miatt további transzformátorállomások létesítése, vagy egyes transzformátorállomások gépcseréje lehetőséget biztosíthatnak a terhelések átcsoportosítására.

20 kV szabadvezeték biztonsági övezete a hatályos előírások szerint kettős felfüggesztésnél belterületen a legszélső vezetéktől számítva 2,5 m. Ez sík elrendezésű 20 kV-os kialakítás esetén a tartóoszlop tengelyétől számítva kb. 3,25 m-t. Külterületen a védőövezet a szélső száltól számított 5,0 méter.

Azokon a részeken, ahol a 20 és a 0,4 kV-os szabadvezeték egy nyomvonalon halad, ott azokat többnyire közös oszlopsoron vezetik. Egyes esetekben a 0,4 kV-os hálózatra a telefonvezeték és kábeltévé is felkerült.

Ma a közvilágítási hálózat többnyire légvezetékes rendszerű, és a kisfeszültségű tartóoszlopokra szerelték fel a közvilágítási lámpatesteket. A tervezett, illetve az új beépítésű

lakóterületek közvilágításának kiépítése során a denevérfaunára gyakorolt negatív hatások, illetve a fényszennyezés alacsonyabb szintjének érdekében, alacsony magasságú, és koncentráltan szétterülő fényt adó lámpatesteket kell alkalmazni.
A megkérdezett lakosok 98%-a és a gazdasági szereplők/intézményvezetők 95%-a megfelelőnek tartja a város közvilágítását.
Itt hívnánk fel a figyelmet arra, hogy a 2007. évi LXXXVI. villamos energiáról szóló törvény értelmében a 132 kV-nál kisebb feszültségű elosztó hálózat és közvilágítási elosztó hálózat belterületen kizárólag földkábellel létesíthető. A földkábellel létesített elosztó hálózat és közvilágítási elosztó hálózat létesítésének költségét az elosztó viseli.

Gáz energia ellátás

Enying városa rendelkezik vezetékes gázellátással. A vezetékes gáz gerincvezetéke teljes egészében lefedi Enying, Balatonbozsok és Kabókapuszta területét. Alsótekeres és Leshegy városrészen nincs kiépítve a vezetékes gáz, itt PB gázt használnak főzési célra. A város közigazgatási területén a kiépített gázhálózat teljes hossza 61,6 km.
A település közigazgatási területén két országos jelentőségű szállítóvezeték halad át, melyek közvetlenül nem vesznek részt a város energiaellátásában, de a biztonsági övezetükben érvényesítendő tilalmak és korlátozások a területfelhasználás lehetőségét behatárolják a nyomvonal mentén.
A település közigazgatási területének É-i részén Alsótekerestől D-re halad az 509-es számú Mezőszentgyörgy-Lengyeltóti közötti DN 400-as nagynyomású gázvezeték. A vezetéket az Országos Területrendezési Terv, mint országos jelentőségű földgázszállító- vezeték ábrázolja.
A vezeték biztonsági övezete a vezeték tengelyétől számítva 2x28,0 m.

- A közigazgatási területet ÉK-DNy irányában keresztezi a Székesfehérvár-Dombóvár közötti 300 mm átmérőjű nagynyomású terméktávvezeték, melynek biztonsági övezete 2x13,0 m. Ezt a Kabókapuszta Leshegy közötti részre tervezett fejlesztéseknél figyelembe kell majd venni.

A település gázzal történő ellátását a NKM Földgázszolgáltató hálózata biztosítja. A földgázellátásban fontos nagyközépnyomású vezetékeket a Székesfehérvár-E.ON Dél-dunántúli gázszolgáltató (8000 Székesfehérvár, Király sor 1/a.)üzemelteti. Az enyingi ügyfélszolgálati irodájának címe: E.ON Dél-dunántúli gázszolgáltató 8130 Enying, Bocskai út 4.
A térséget tápláló nagyközépnyomású (un. Zalai 8”-os) vezeték, mely lényegében a nagynyomású földgázvezetékkel azonos nyomvonalon halad. Erről a vezetékről ágazik le a Lajoskomáromot ellátó 200 mm átmérőjű KPE vezeték, mely É-D irányba keresztezi a település külterületét, biztonsági övezete 2x9,0 m. Ettől a leágazástól Ny-ra csatlakozik le az Enyinget ellátó ϕ 160-as KPE vezeték, mely a 64-es sz. főút K-i oldalán halad a Balatonbozsok belterületi határán lévő gázfogadó állomásig. A vezeték biztonsági övezete 2x9,0 m.
A fogadó állomástól kiépült a középnyomású gázelosztó hálózat Balatonbozsok, Enying és Kabókapuszta településrészeken. Ezeken a településrészeken az új fejlesztések gáz igényét a gázelosztó hálózat kapacitása fedezni tudja. Ezeken a településrészeken a tervezett fejlesztések a meglévő hálózat egyszerű lineáris kiterjesztésével elláthatók. A még ellátatlan településrészeket: Alsótekerest és Leshegyet a közeljövőben be kell kapcsolni el vezetékes gázellátásba. Leshegy részére Kabókapusztától kell kiépíteni a vezetéket. Alsótekeres részére két megoldás kínálkozik a bozsoki fogadótól középnyomású vezeték építése, vagy a

nagyközépnyomású vezetékre fogadóállomás telepítése Alsótekeres térségében a településrész számára.
A földgáz vezeték hálózat kiépítése óta eltelt évek során 1912 db gázfogyasztó, ebből 1789 db háztartási gázfogyasztó kötött rá az ellátó hálózatra, ami a háztartások 68,3 %-át jelenti, mely meghaladja az országos átlagot és ennek további bővülése várható. Az összes vezetékes gáz fogyasztott mennyisége 3 117 ezer m^3 volt, ebből a háztartások számára szolgáltatott gáz mennyisége 2 551,1 ezer m^3 volt.
A háztartási gázenergia fogyasztás alakulása az elmúlt 10 évben a következők szerint alakult:

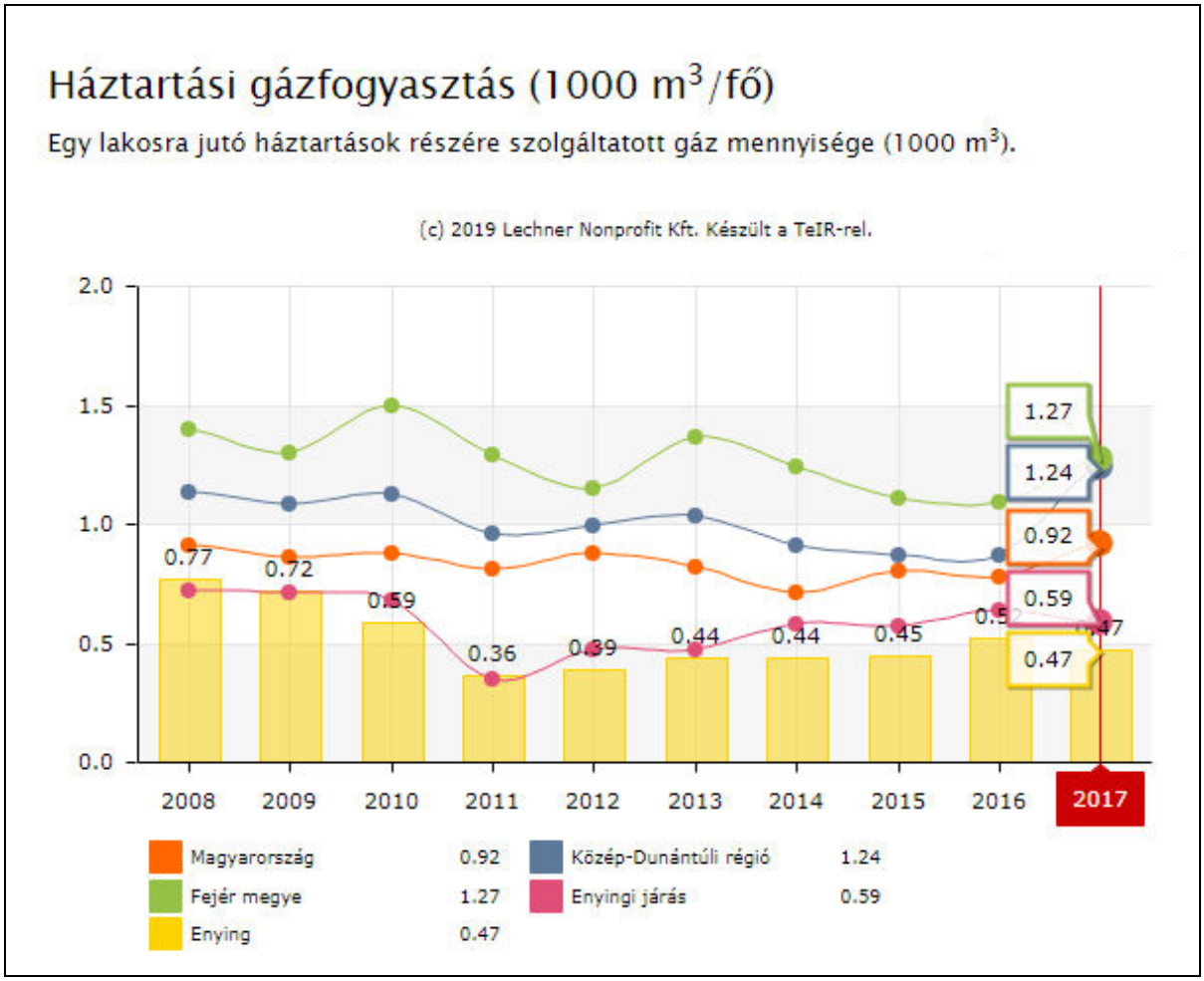

Enying háztartási gázfogyasztása /Forrás: KSH TEIR adatbázis/

Látható, hogy mind a gáz energia fogyasztás az elmúlt 10 évben elmarad az országos és megyei átlagtól. A háztartási vezetékesgáz-fogyasztók száma fokozatos, lassú növekedést mutat, az utóbbi másfél évtizedben majdnem duplázódott számuk, ám a villamosenergia-fogyasztók számától még mindig közel 1000 háztartással elmarad.
A gáz gerincvezetéke ellátott területeken mára minden utcában lehetséges a vezetékes gázellátás. A tervezett lakó, kereskedelmi és ipari gazdasági területek gázellátását a meglévő nagyközép- és középnyomású hálózatról a meglévő szabad kihasználásával a szolgáltató biztosítani tudja, csak az új feltáró utak nyomvonalában kell kiépíteni a földgáz vezetéket.
A meglévő gázvezetékek jó állapotúak, meghibásodás nem jellemző.
A tervezett fejlesztések téli csúcs órai földgázigényéhez a terv távlatában, a meglévő gázfogadó kapacitása megfelel.

A település külterületén vezetett középnyomású gázvezeték védőtávolsága 5-5 méter.
A tervezett új lakóterületi egységek gázellátását, valamint a gazdasági területek gáz energia szükségletének kielégítését a már meglévő, üzemelő középnyomású gázvezeték hálózat egyszerű lineáris kiterjesztésével lehet biztosítani.
A tervezett vezetékek nyomvonalánál, továbbá a tervezett utcák szélességénél figyelembe kell venni, hogy a középnyomású gázvezeték biztonsági övezete 4-4 m.

Megújuló energiák

A megújuló energiagazdálkodás adottságai is kedvezőnek mondhatók. Például a napenergia hasznosítására az éves 1951-2000 óra közé eső átlagos napfénytartam miatt kedvezőek az adottságok.

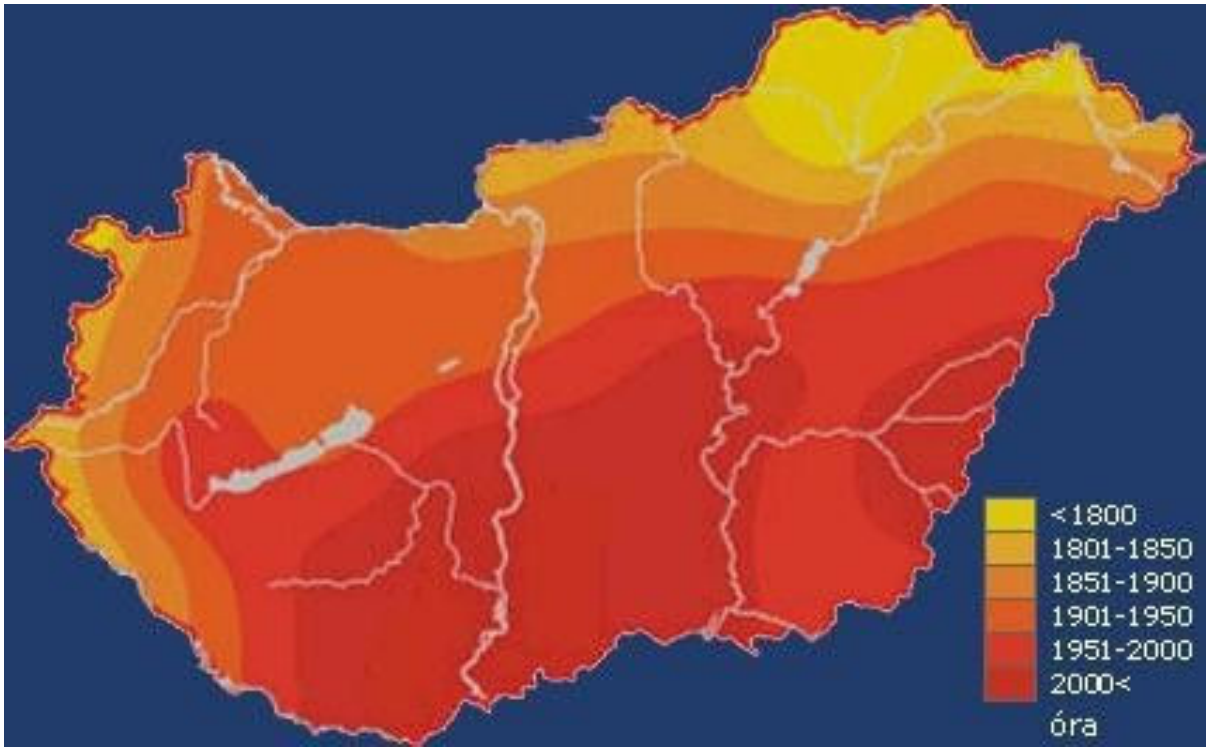

Átlagos évi napfénytartam Magyarországon

Forrás Országos Meteorológiai Szolgálat

A településen ma még nem meghatározó a megújuló energiaforrások (biomassza, napenergia, geotermikus energia, hőszivattyú) felhasználása.
Legnagyobb előrelépés a napenergia hasznosításban tapasztalható, ugyanis ennek lehetősége Enyingen kedvező. Az aktív napenergia hasznosításnak alapvetően kétféle módozata van: a fotovoltalikus elemek a napenergiát villamos energiává alakítják, és a napkollektorokat vízmelegítésre használják. Itt is a nap energiáját egyedileg, épületekre telepített napkollektorok és napelemek révén használják. Az épületek kedvező tájolásával elérhető passzív energiahasznosításon túl, napkollektorok telepítésével, napenergiával biztosítható a lakások fűtése, illetve használati melegvíz előállítása, de ebben az esetben a hagyományos hő-bázist is meg kell építeni. Kedvező a hőszivattyúval történő földenergia hasznosítás igénybevétele is, mivel így az energia egyenletesebben kinyerhető és állandóan elérhető.

Leginkább új beépítéseknél tapasztalható és a jövőben várható a háztartásokban közvetlenül felhasználható megújuló energiák igénybevétele. Itt elsősorban a használati melegvíz készítéshez napkollektoros rendszereket használnak, melyek működtetéséhez a napelemes energia nyerés alkalmazása már ismert, és már alkalmazott, illetve egyre nagyobb mennyiségben látják el a házakat villamos energia nyerés érdekében napelemekkel. A térség adottságai miatt a fűtés megoldható akár geotermikus hőszivattyús berendezéssel is, melynek előnye, hogy nyáron a kiépített talajszondák hűtő üzemmódban is alkalmazhatók. Megújuló energiaként szóba jöhet a biomassza kazánnal biztosított hő ellátás is.

Elektronikus hírközlés, műsorszórás

Távbeszélő ellátás

Enying városában a távbeszélő hálózatot mára már teljesen kiépítették. Valamennyi mobiltelefon és hírközlési szolgáltató 100 százalékos lefedettséggel rendelkezik, így jó minőségű szolgáltatást képesek nyújtani. A különböző mobil technológiákon és vezetékes hálózati rendszereken alapuló hírközlési szolgáltatások jelentős részét a Magyar Telekom Nyrt. végzi. A település a 22-es körzetszám révén csatlakozik az országos és nemzetközi távhívó hálózatba. Az internet elérés biztosított, az elérési sebesség megfelelő.
Enying városába A 64-es út K-i oldalán érkezik a település ellátását biztosító távbeszélő kábel. A településen belül a hálózat vegyes képet mutat, a fő elosztó elemek földkábelesek, a többi hálózati elem légkábeles, légvezetékes. Az elektromos vezetékeknél leírtakhoz hasonlóan az ott jelzett területeken javasolt áttérni a földalatti hálózat építésére.
Ma Enyingen a bekapcsolt fővonalak száma 1402 db, ebből egyéni „lakás fővonal” 1242 db, az üzleti fővonalak száma 157 db. Enying város közigazgatási területén 3 db nyilvános fővonal van.
A városban az internet-előfizetések száma 1515 db. Az internet-előfizetések bekapcsolt vonalon, (modem, dial-up) ISDN-en: xDSL hálózaton 466 db, kábeltelevíziós-hálózaton 1012 db. Internet előfizetések egyéb kapcsolaton keresztül /LAN, bérelt vonalas, modemes, vezeték nélküli (mobilnet nélkül), stb/ 37 db.
A hálózat vegyes képet mutat földkábeles és légkábeles szakaszok egyaránt megtalálhatók a városban. A távbeszélő hálózat vezetékeit, kábeleit a meglévő 20 kV-os és 0,4kV-os elektromos ellátó hálózat légvezetékes, vegyes oszloprenddel és vezeték típussal bíró hálózatán helyezték el. A bővítés során ez a hálózat ma még hasonló feltételekkel bővíthető.
A településen lévő távközlési eszközök felhasználásával a fejlesztési területek elláthatók vezetékes rendszerű távközléssel.
Újabb mobil távbeszélő rendszereket erősítő állomás, adótorony telepítését nem tervezik a városba. A vételi lehetőségek jók, Enying és térségének területe teljes lefedettséggel rendelkezik.
Az új beépítéseknél is indokolt kiépíteni a távbeszélő hálózatot és az igényesebb családiházas beépítésű részeknél meg kellene fontolni a földkábeles hálózat létesítését. Táj és település-esztétikai szempontból indokolt a vezetékes távközlési, és a kábel tv hálózatok közös nyomvonalú földalatti vezetéssel történő építése.
A településen a mobiltelefonok és vezetékes telefonhálózat szolgáltatási minősége megfelelő.

Műsorszórás

Enying városában már korábban kiépítették és azóta is működtetik a kábel TV hálózatot. A kiépített infrastruktúra alkalmas a szélessávú informatikai adatszolgáltatásra. A településen minden mobilszolgáltató elérhető és a hálózatok biztosítják a HSPA alapú mobil adattovábbítást, mely lehetővé teszi a mobil internet szolgáltatást.
A kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások száma 1266 db az összes lakás 48,3 %-a. A meglévő kábel TV rendszert célszerű kiterjeszteni, tovább építeni az új lakóterületek ellátására.
Enying város területén a következő műholdas szolgáltatások vehetők igénybe a szolgáltatás típusa szerint csoportosítva:
Internet szolgáltatás:

- Kábelnet
- Optikai internet
- Műholdas internet
- Mikrohullámú internet:

Ma Enying közigazgatási területén az alábbi televízió adás vétele lehetséges a szolgáltatás típusa szerint csoportosítva:

- Kábel TV szolgáltatás
- Műholdas TV szolgáltatás
- Földi sugárzású TV szolgáltatás
- IPTV szolgáltatás

Az előfizetők több csomagból is választhatnak. A lakossági kérdőívek kiértékelése szerint a válaszadók 85%-a tartja megfelelőnek a kábeltévé szolgáltatást.
A kábeltévé rendszer vezetékeit az áramszolgáltató légvezetékes tartó oszlopain helyezték el. A meglévő kábel TV rendszert az új előfizetők ellátására igények szerint tovább lehet építeni, fejleszteni. A hálózat bővítése során ma még lehetséges a meglévővel azonos légvezetékes hálózat kiterjesztése, ám üzembiztonsági, és főleg település-esztétikai okokból ütemesen a térszint alatti elhelyezésre kell áttérni. Az üzemeltetés és szolgáltatásnyújtás optimális rendszerének kialakítása érdekében alternatív megoldások folyamatos keresése, mérlegelése is szükséges.

Kommunális hulladék

Enyingen a szilárd háztartási hulladékot rendszeresen gyűjtik, és a kommunális hulladék elszállítása a településen megoldott. 2012 május 16-án átadták lakósági használatra a hulladékudvart. A hulladékudvar a Kabókapusztára vezető út mentén található, címe:8130 Enying, 0115/2. A kommunális és a szelektív hulladék gyűjtése, kezelése megoldott. Enying városában és térségében gyűjtését és elszállítása előre kiadott terv és ütemezés szerint történik.
Az összes elszállított települési szilárd hulladék mennyiségének alakulása az elmúlt 10 évben a következők szerint alakult:

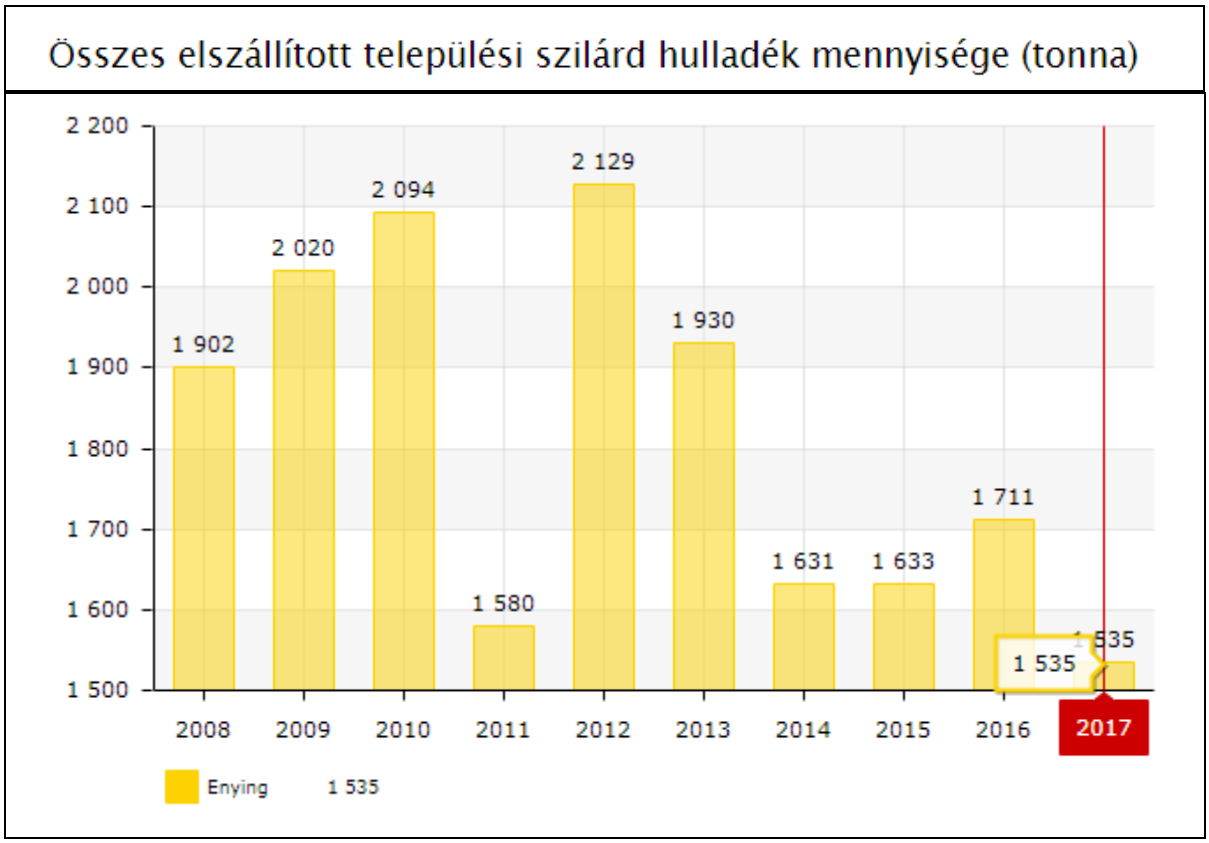

Enying összes települési szilárd hulladék mennyisége (tonna/év) /Forrás: KSH TEIR adatbázis/

A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya az országos, illetve megyei adatokkal összehasonlítva átlagosnak tekinthető.
A hulladékgazdálkodási szervezettel történt megállapodás a hulladékkezelés hosszabb távú rendezettségét biztosítja. A város közigazgatási területéről 2019 év folyamán az összes elszállított települési szilárd hulladék 1535,1 tonna/év volt, amiből a lakossági elszállított települési hulladék 1442,3 tonna/év volt, ami évi 216,7 kg/fő mennyiséget jelent.
A hulladék szállítása 2019-ben is a megszokott rend szerint történik: a kommunális hulladékot hetente szerdánként, a szelektívet havonta egy alkalommal, a hónap végére eső keddi napon és a „zöld hulladékot" éves szinten előre meghatározottan, a téli hónapok kivételével havonta egy alkalommal szállítják el.
2012-ben megkezdte működését a zöldudvar /lakossági hulladéklerakó hely/és Megnyitása óta heti két alkalommal: szerdán és szombaton lehet a szolgáltatást igénybe venni.

3. Helyzetelemzés- és értékelés

3.1. Összefoglaló értékelés, adottságok és lehetőségek

(előnyök +, hátrányok – jellel leölve)

Elhelyezkedés, közlekedés
+ területén áthalad a 7-es és a 64-es számú főút, az M7-es autópálya és annak csomópontja könnyen elérhető
- keleti, nyugati irányban elhelyezkedő szomszédjaival a közúti összeköttetés nem biztosított
- a fő, Balaton menti, északkelet-délnyugati irányú közlekedési tengely elkerüli
- megszűnt a vasúti közlekedés
+ kerékpárútfejlesztési tervek érintik

Domborzat, vízrajz, talaj
+ térségéhez viszonyítva a vízfolyások, valamint dombhátak változatos domborzati viszonyt kínálnak
+ vízfolyások és tározó tavak, valamint azok környezete természeti, természetközeli lakókörnyezetet nyújt, további rekreációs, turisztikai fejlesztési lehetőségeket biztosít
+ jelentős kiterjedésű szántóterületeinek nagy része az átlagosnál jobb, valamint jelentősen jobb minőségi osztályú

Zöldfelületek
+ a főbb intézmények körül jelentősebb kiterjedésű zöldfelületek találhatók
+ a vízfolyások mentének zöldfelületi fejlesztése tervezett
- a jelentős számú és kiterjedésű fejlesztések nem valósultak meg
- alacsony az erdő és rét, legelő művelési ágú területek aránya

Településszerkezet
+ a városfejlesztési irányok meghatározottak, a meglévő szerkezet organikus továbbfejlesztését teszik lehetővé
+ a kijelölt fejlesztések elősegítik a bozsoki és központi településrész összekapcsolását
+ az egykor önálló települések, ma külterületi lakott helyek kivételével a külterület beépített területekkel nem szabdalt
- már a központi belterület is hosszan elnyúlik, ez a bozsoki településrésszel kétszeresére nőtt
- további külterületi, a központtól nagy távolságra eső, erősen funkcióhiányos településrészekkel rendelkezik (Alsótekeres, Kabókapuszta, Leshegy)

Beépítettség
+ a belterület és a természetes, valamint mesterséges határoló elemek közötti területen is van még lehetőség lakóterületfejlesztésre
+ nem került sor a külterületen szórvány lakóépületek elhelyezésére
+ számos építészeti értékkel rendelkezik
- rendkívül alacsony az épített épületek száma
- nagyobb számú leromlott műszaki állagú épület található a településen

Gazdaság
+ a nagyüzemi gazdasági telephelyek elhelyezkedése kedvező
+ a mezőgazdasági szektor fejlesztése folyamatos
- egyoldalú mezőgazdasági gazdasági szerkezettel rendelkezik, az ipari, szolgáltatási szektor fejletlen, a képzett munkaerő vonzására nem alkalmas
- alacsony a turisztikai ágazat jelenléte

Üdülés, rekreáció
+ a kedvező természetföldrajzi és a belvárosi lakókörnyezet megfelelő alapot nyújt
- a kedvező adottságok jelenleg kihasználatlanok, a széttagolódás miatt a központi belterület fejlesztése mellett a „leszakadó részek" önkormányzati fejlesztésére kevés az esély
+ a lovastanyához hasonló fejlesztések támogatása, megvalósítása gazdagítja és vonzóbbá teheti a települést

3.2. Önkormányzati és lakossági kérelmek

Átfogó településrendezési feladatok:
- a településfejlesztési koncepció felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása
- a településszerkezeti terv felülvizsgálata
- a helyi építési szabályzat és szabályozási terv felülvizsgálata

Részletes településrendezési feladatok:
- a helyi értékvédelem, a védendő építmények szabályozásának felülvizsgálata
- Leshegy lakóterületként történő rendezése
- Kabókapusztán gazdasági terület kijelölése
- Enying Sportpálya és Alsótekeres között kerékpárút létesítése
- Hősök tere csomópont felülvizsgálata
- a Marosi utca menti tervezett telekalakítás átvezetése és a Zöld város beruházás (Városközpont) figyelembe vétele
- a Szabadi utca folytatásában lévő földrészletek beépítésre szánt területté minősítésének vizsgálata
- a Fő utca mentén kijelölt parkolási területek felülvizsgálata
- a falusias lakóterületen garázs elhelyezhetőségének vizsgálata a közterület felé eső telekrészen
- (farm)gazdasági központok kijelölése a külterületen, így a 080/5,6,7,14 hrsz.-ú területeken
- az ún. Öreg-hegy szabályozásának felülvizsgálata a megjelent lakófunkció figyelembe vételével
- a fejlesztési dokumentációk figyelembe vétele, rendezési tervbe illesztése, úgymint:
  - tervezett kerékpárút
  - tervezett uszoda
  - vízkárelhárítás terv (Cinca mellett szervizút biztosítása)
  - integrált településfejlesztési stratégia
  - 0194/3 hrsz.-ú ingatlan fejlesztési céljának meghatározása
  - Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola területbővítése
- a 2809, 2810, 2811, 2812, 2813 és 2814 hrsz.-ú ingatlanok ipari park kialakítására vonatkozó felülvizsgálata

- a 2765-2843 hrsz.-ú ingatlanok jelenlegi kertvárosias lakóterület övezeti besorolásának felülvizsgálata
- a Fő utca mentén lévő egyes ingatlanok felülvizsgálata többlakásos társasház létesítésére vonatkozóan
- Orbán szobor oltalom alá helyezése
- az ún. Józsefkúti árok megközelítésének biztosítása
- tervezett elkerülő út megtartása
- a Fő utca utcaképének egységesítésére vonatkozó előírások kidolgozása
- a magasabb rendű jogszabályokkal harmonizáló helyi építési szabályzat kidolgozása
- gazdasági terület kijelölése a 0188/30-33 hrsz.-ú területeken
- az óvoda tervezett telekalakításának figyelembe vétele
- a bölcsőde tervezett bővítésének figyelembe vétele
- Alsótekeres be nem épített lakóterületén az alakítható teleknagyság 2500-ról 800 m^2-re csökkentése

3.3. A területfelhasználást és szabályozást segítő és korlátozó tényezők, javaslatok

Átfogó településrendezési feladatok:

1. a településfejlesztési koncepció felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása

+ a hatályos településfejlesztési koncepció és integrált városfejlesztési koncepció részletes vizsgálaton alapuló, közelmúltban (2015-ben) jóváhagyott dokumentáció. A jelen fejlesztési kérelmek ismeretében ezen dokumentációk módosítása nem szükséges.

/+ a város településképi arculati kézikönyvében, valamint településkép védelmi rendeletében rögzítettek jól szolgálják a hatályos tervben rögzített elvek továbbvitelét, a fejlesztések megvalósítását/

2. a településszerkezeti terv felülvizsgálata

+ a fő fejlesztési irányok kijelöltek, a fejlesztések számára szükséges hely biztosított. Nem tervezett további, új beépítésre szánt terület kijelölése
+- nagy területen kerültek kijelölésre zöldfelületekhez, vízfolyásokhoz kapcsolódó, rekreációs célú területek, melyek felhasználása nem kezdődött meg (Alsótekeres és Balatonbozsok között, a Cinca-patak mentén). Alsótekeres esetén felülvizsgálandó ezen területek egészének fenntartása
- Leshegy területének üdülőterületi besorolása felülvizsgálatra javasolt, reálisabb a falusias lakóterületi besorolás megállapítása
- Fehérhegy üdülőterületi részének besorolása felülvizsgálatra javasolt, reálisabb a mezőgazdasági kertes besorolás.

3. a helyi építési szabályzat és szabályozási terv felülvizsgálata

+ a fejlesztéseknek megfelelő szabályozás rendelkezésre áll, az időközbeni változások miatti jogszabályharmonizáció szükséges, a továbbiakban részletezett kérelmek átvezetése mellett

Részletes településrendezési feladatok:

4. a helyi értékvédelem, a védendő építmények szabályozásának felülvizsgálata

+ a településkép védelmi rendeletben védelem alá vont ingatlanok mellett további védelem alá helyezés nem indokolt. A rendeletben meghatározottakat – azzal, hogy a műemlék helyi védelem alá nem helyezhető - kell a településrendezési eszközökben szerepeltetni.

5. Leshegy lakóterületként történő rendezése

+ az egyutcás (és egy keresztutcás) településrész lakóépületekkel beépített, falusias jellegű. Ennek a felhasználásnak a rögzítése lehetséges, mivel a korábban tervezett üdülőrésszé fejlesztés megvalósítása nem következett be, nem reális. Falusias lakóterületként történő megerősödése esetén is alkalmas lehet szálláshely-szolgáltatás nyújtására. A reális, vagy szomorú kép, hogy a településrész folyamatosan hal el. A lakosszám csökken, az épületállomány leromló
+ a szabályozás során a meglévő közterületek figyelembevétele javasolt aszerint és annak érdekében, hogy a fő utcai épületeket ne érintse korlátozás kis mértékű közterületszélesítés érdekében.

Meggondolásra javasolt a fő utcával párhuzamosan jelölt keleti és nyugati irányú tengely rendezési tervben történő további szerepeltetése. Mindkét út északi irányú kikötése jelentős fás területen történne meg, ez nemkívánatos. Összességében a fő utca és a meglévő keresztirányú tengely kiépítése és beépítése mellett további közlekedési és beépítettségi fejlesztés nem indokolt.

6. Kabókapusztán gazdasági terület kijelölése*

A meglévő lakóterület és a vasútvonal közé ékelődő terület ezirányú, a kijelölt lakóterületfejlesztés terhére történő fejlesztésétől az önkormányzat 2019. március hónapban elállt. A gazdasági fejlesztésre **a balatonbozsoki és a központi településrész között beépítetlen területsávban kíván lehetőséget adni**.

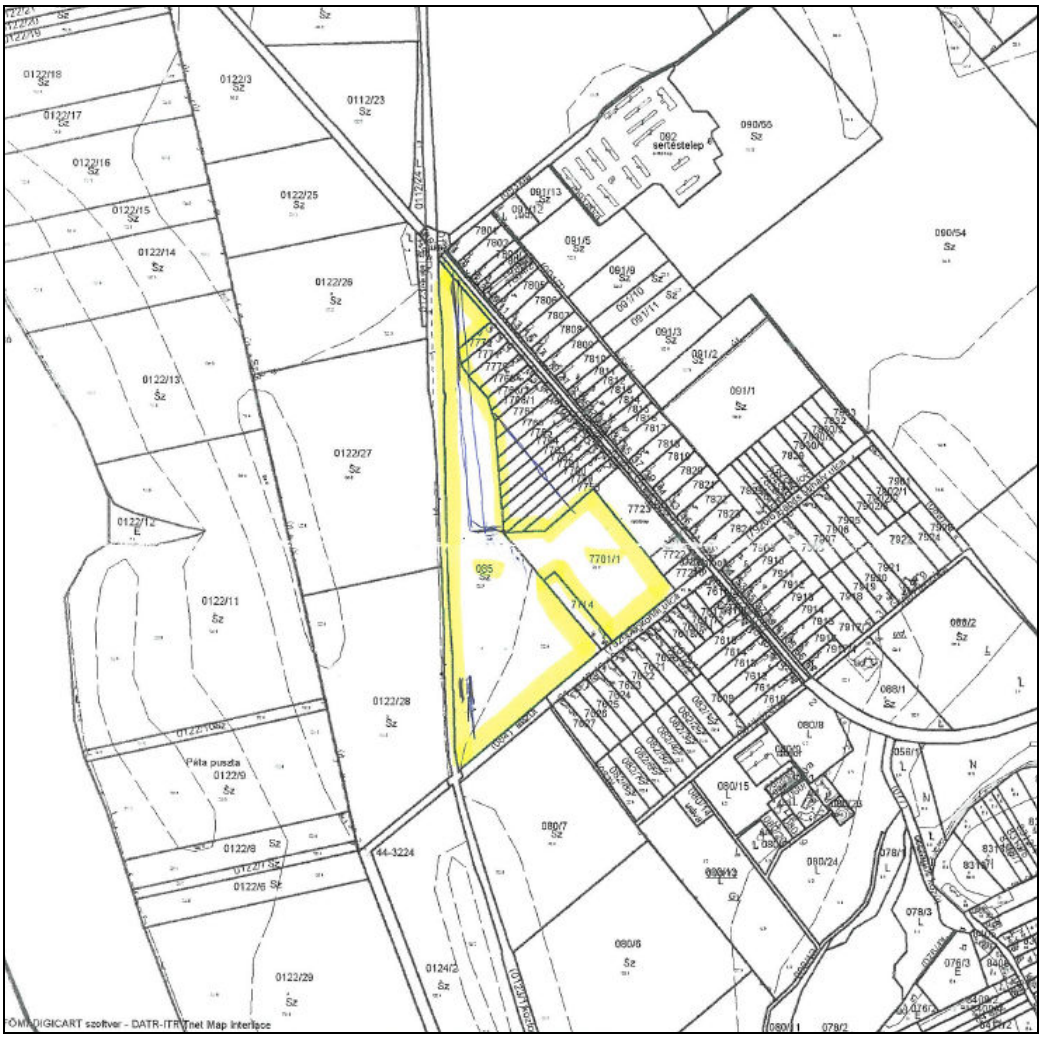

A város által korábban tervezett gazdasági terület helye

7. A balatonbozsoki és a központi településrész között beépítetlen területsáv rendezése

+ A 2809-2814 hrsz.-ú telkek területe alkalmas gazdaságfejlesztésre, azon belül is az olyan, kisebb telephelyigényű létesítmények elhelyezésére, mint például a szomszédos telken lévő létesítmény
- A terület kitettsége és a Fő útnál magasabban való fekvése miatt nagyobb tömegű és nagyobb magasságú építmények elhelyezésére nem javasolt
+ A 2765-2843 hrsz.-ú ingatlanok kertvárosias besorolása felülvizsgálható, arra is tekintettel, hogy az épített lakóépületek száma alacsony a városban. Szerkezetileg és városképileg a területen a gazdaságfejlesztés is támogatható.

8. Enying Sportpálya és Alsótekeres között kerékpárút létesítése

+ A hatályos tervek tartalmaznak nyomvonalváltozatot a Józsefkúti árok mentén, majd a Főút vonalát követve.
+ A települési mellékút területén a kerékpáros útvonal kialakítható.

9. Hősök tere csomópont felülvizsgálata

A csomópont rendezésére vonatkozó terv 2010. évben készült. A terv a zöldterület irányába jelölt közterület bővítést, a beépített területek felé nem. Részlettervek a változtatásra nem ismertek. A Penny Markettől történő meglévő, főútra történő kikötés számára nem kell többlethelyet biztosítani.

A csomópont tervezett kialakítását az önkormányzat már nem kívánja megvalósítani, így az akkor jelölt, zöldterületet igénybe vevő fejlesztést már nem tartalmazza a terv.

10. a Marosi utca menti tervezett telekalakítás átvezetése és a Zöld város beruházás (Városközpont) figyelembe vétele

A tervek figyelembe vételre kerülnek.

11. A Szabadi utca folytatásában lévő földrészletek beépítésre szánt területté minősítésének vizsgálata

Forrás: ekozmu.e-epites.hu

-A 11-es ponthoz hasonlóan a terület beépítésre szánt területté nyilvánítása nemkívánatos. Közművekkel csak részlegesen ellátott, az Öreg-hegy részét képezi. A Szabadi utca folytatásában lakóterület kijelölése, egy sáv biztosítása nem segítené a már meglévő épületek helyzetét, mivel azok ettől a sávtól beljebb helyezkednek el. Nagyobb mértékű beépítésre szánt terület kijelölése a magasabb rendű jogszabályokkal is ellentétes lenne, mivel erre, lakóterületi célra van a település területén igénybe nem vett terület.

12. A Fő utca mentén kijelölt parkolási területek felülvizsgálata

+A kijelölt, közterület bővítéssel járó parkolási területek közül a meglévő épületek metszése miatt a Török Bálint utca, valamint a László király utca környezetében jelölt terület felülvizsgálata javasolható.

13. A falusias lakóterületen garázs elhelyezhetőségének vizsgálata a közterület felé eső telekrészen

A kérdést elsősorban a településkép védelmi rendeletnek és az arculati kézikönyvnek kell tárgyalnia, vizsgálnia. Ennek az értékelésnek a hiányában megállapítható, hogy a kérdés elsősorban az Enying város központi belterületére bevezető szakasza mentén vizsgálandó, ahol az előkertek mérete a 30 métert is eléri.
-A jelzett szakasz a város településkapujának tekinthető, így kiemelt jelentőséggel bír az ottani előkertek rendezettsége, a főépületek kialakítása. A néhány esetben megvalósult épületek látványa is azt erősíti meg, hogy településképi szempontból nem ajánlott az előkertek építményekkel történő szabdalása.

14. (Farm)gazdasági központok kijelölése a külterületen, így a 080/5,6,7,14 hrsz.-ú területeken

A jelölt területen farmgazdasági terület kijelölésének szerkezeti akadálya nincs, de a terület egy része tájképvédelmi területbe tartozik, amelyen elhelyezendő épületeknek illeszkednie kell a védendő tájba.
Figyelemmel arra, hogy a kérdéses területek egybefüggő szántóterületek, a kijelölést javasolt a már beépített kabókapusztai területekhez csatlakozóan kijelölni, a védett vízfolyástól minél távolabb, ajánlottan a 080/7, 6 hrsz.-ú földrészleten.

15. Az ún. Öreg-hegy szabályozásának felülvizsgálata a megjelent lakófunkció figyelembe vételével

A területen a lakófunkció elvétve jelent meg. A meglévő épületek és a telekhasználat a hatályos mezőgazdasági, kertes besorolásnak megfelelnek.
-Mind a hatályos terv, mind az arculati kézikönyv megállapításait figyelembe véve ezért továbbra sem javasolt, sőt, különösen kerülendő a város ezen területének lakóterületbe sorolása. Így a városrész beépítési intenzitásának növelése, valamint a szőlőművelés megszűntetése.

16. A 0194/3 hrsz.-ú ingatlan fejlesztési céljának meghatározása

A földrészlet gazdasági területként került meghatározásra.

17. Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola területbővítése

A végrehajtott telekalakításoknak megfelelően a vegyes terület kiterjesztésre került.

18. A 2809, 2810, 2811, 2812, 2813 és 2814 hrsz.-ú ingatlanok ipari park kialakítására vonatkozó felülvizsgálata

A 7. pontban ismertettek szerint.

19. A 2765-2843 hrsz.-ú ingatlanok jelenlegi kertvárosias lakóterület övezeti besorolásának felülvizsgálata

A 7. pontban ismertettek szerint.

20. A Fő utca mentén többlakásos lakóépületek elhelyezésének lehetővé tétele

+ A Fő utca menti területek, különösen annak két templom közötti szakasza és annak délnyugati oldala alkalmas többlakásos lakóépületek elhelyezésére, figyelemmel a településkép védelmi rendeletre és a településképi arculati kézikönyvre.
+ A felülvizsgált helyi építési szabályzat lehetővé teszi a város központi területein a többlakásos lakóépületek elhelyezését.

21. Orbán szobor oltalom alá helyezése

+A szobrot a településkép védelmi rendelet helyi védelem alá helyezte. Jelen felülvizsgálat során a védelem alkalmazásra került.

22. Az ún. Józsefkúti árok megközelítésének biztosítása

Az árok környezetében mezőgazdasági, valamint településközi utat jelölt ki a terv, míg az árok területét vízgazdálkodási területbe sorolta.

23. Tervezett elkerülő út megtartása

+A 64. számú főút tehermentesítésére szükség van. Ezt a szerepet a tervezés alatt álló M8 jelű gyorsforgalmi út megvalósítását követően be tudja tölteni.
-A hatályos terv szerkezeti munkarészében szereplő út gazdasági területet metsz, valamint lakóterületek határán vezet, ezért a felülvizsgálat során nem fogja azt tartalmazni a terv.

24. A Fő utca utcaképének egységesítésére vonatkozó előírások kidolgozása

Az utcakép egységesítésére vonatkozó szabályokat a közterület-alakítási terv tartalmazza, emellett az utcaképet meghatározó szabályokat a településkép védelmi rendeletnek kell tartalmaznia.

25. A magasabb rendű jogszabályokkal harmonizáló helyi építési szabályzat kidolgozása

+A felülvizsgálat során a magasabb rendű jogszabályok figyelembe vételre kerültek.

26. Gazdasági terület kijelölése a 0188/30-33 hrsz.-ú területeken

- A gazdasági területhasználatot a szomszédos lakóterületektől el kell választani. A területen a nagyüzemi állattartás végzése nem lehetséges.
- A változtatás a tervezett lakóterületekre zavaró hatást fejthet ki.
+ A fejlesztés a szomszédos gazdasági területfejlesztéshez kapcsolható.
A kijelöléssel a szomszédos területek is gazdasági hasznosítást kaphatnak.

27. A fejlesztési dokumentációk figyelembe vétele, rendezési tervbe illesztése, úgymint:

- *tervezett kerékpárút*

Az előzőekben ismertettek szerint.

- *tervezett uszoda*

+Az időközben megvalósított uszoda és környezetének tervei figyelembe vételre kerültek.

- *vízkárelhárítás terv figyelembe vétele*

A tanulmány alapján a Cinca patak mellett 3,0 méter széles szervizút számára szükséges helyet biztosítani kisajátítással.

A vonatkozó jogszabályok szerint a vízfolyások mentén, annak besorolásától függő szélességű fenntartó sávot - jelen esetben 6,0 m - kell biztosítani. Ennek a sávnak közterület céljára történő kisajátítása nem szükséges, nem indokolt. Annak érdekében, hogy eldönthető legyen, hogy ez a fenntartó sáv biztosítható-e, a partél digitális, szerkeszthető formátumú adatszolgáltatása szükséges. Ettől a vonaltól mérhető fel a parti sáv határa, valamint jelölhető szükség szerint a be nem építhető teleksáv.

- *integrált településfejlesztési stratégia*

A terv figyelembe vételre került.

3.3. A változtatások hatásai

A tervezett, előzőekben ismertetett változtatások – a javaslatok elfogadása esetén - elsősorban a szabályozási tervet és a helyi építési szabályzatot érintik. A beavatkozások hátrányosan sem a közlekedés és közmű, sem a táji és örökségi elemeket kedvezőtlenül nem érintik.
A zöldfelületi fejlesztések a település arculatának jobbítását szolgálják.

4. Településszerkezet, terület-felhasználás

Az 1-3. fejezetben bemutatott vizsgálatok és javaslatok alapján, a partnerekkel, a város képviselőivel történő egyeztetéseket követően elkészítésre került Enying város terület-felhasználását bemutató térképe.

4.1. Településszerkezeti változások

A hatályos tervhez viszonyított változásokat a következő táblázat mutatja be.

Sorsz.	Terület megnevezése	Terület kiterjedése	Területfelhasználás változása		A változás oka
			Módosított terv szerinti besorolás	Hatályos terv szerinti besorolás	
1.	Alsótekeres, víztároló környezete	3,2 ha	lakó, falusias	gazdasági, kereskedelmi	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
2.	Balatonbozsok, főút menti 0245/6 hrsz.	1,0 ha	gazdasági, kereskedelmi	mezőgazdasági, általános	a kialakult telekhatárhoz és a már kijelölt fejlesztéshez történő igazodás, a fejlesztések koncentrálása
3.	települési elkerülőút törlése	-	-	-	a tervezett gyorsforgalmú út be tudja tölteni a szerepét
4.	Alsótekeres, Józsefkúti árok környezete	12,2 ha	mezőgazdasági, általános	különleges/mező-gazdasági, általános	az átlagosnál jobb minőségű szántó védelme, a megvalósíthatóbb területnagyság biztosítása
		17,8 ha	különleges, rekreációs	különleges/mező-gazdasági, általános	a szerkezeti terven jelölt elhatározás szabályozási terven történő átvezetése
5.	Balatonbozsok, 0194/3 hrsz.	2,5 ha	gazdasági, kereskedelmi	különleges terület	az egykori állattartó telep rendezése, hasznosíthatóságának biztosítása
6.	Balatonbozsok-Enying határán, a főút mentén	9,3 ha	gazdasági, kereskedelmi	lakó, kertvárosias	a város jelentős lakóterület-fejlesztési területtel rendelkezik a területen, annak kedvező elhelyezkedése miatt kis telephelyigényű gazdasági felhasználásra van igény
7.	Balatonbozsok-Enying határán, a főút mentén, 2-3 hrsz.	0,3 ha	vegyes, településközpont	lakó, falusias	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat, valamint ,nagyobb beépíthetőség biztosítása
8.	Balatonbozsok-Enying határán, a főút mentén, 6 hrsz.	1,6 ha	lakó, falusias	lakó, kertvárosias	a 6. ponthoz kapcsolódóan a város a területen már nem a lakófejlesztést kívánja megvalósítani

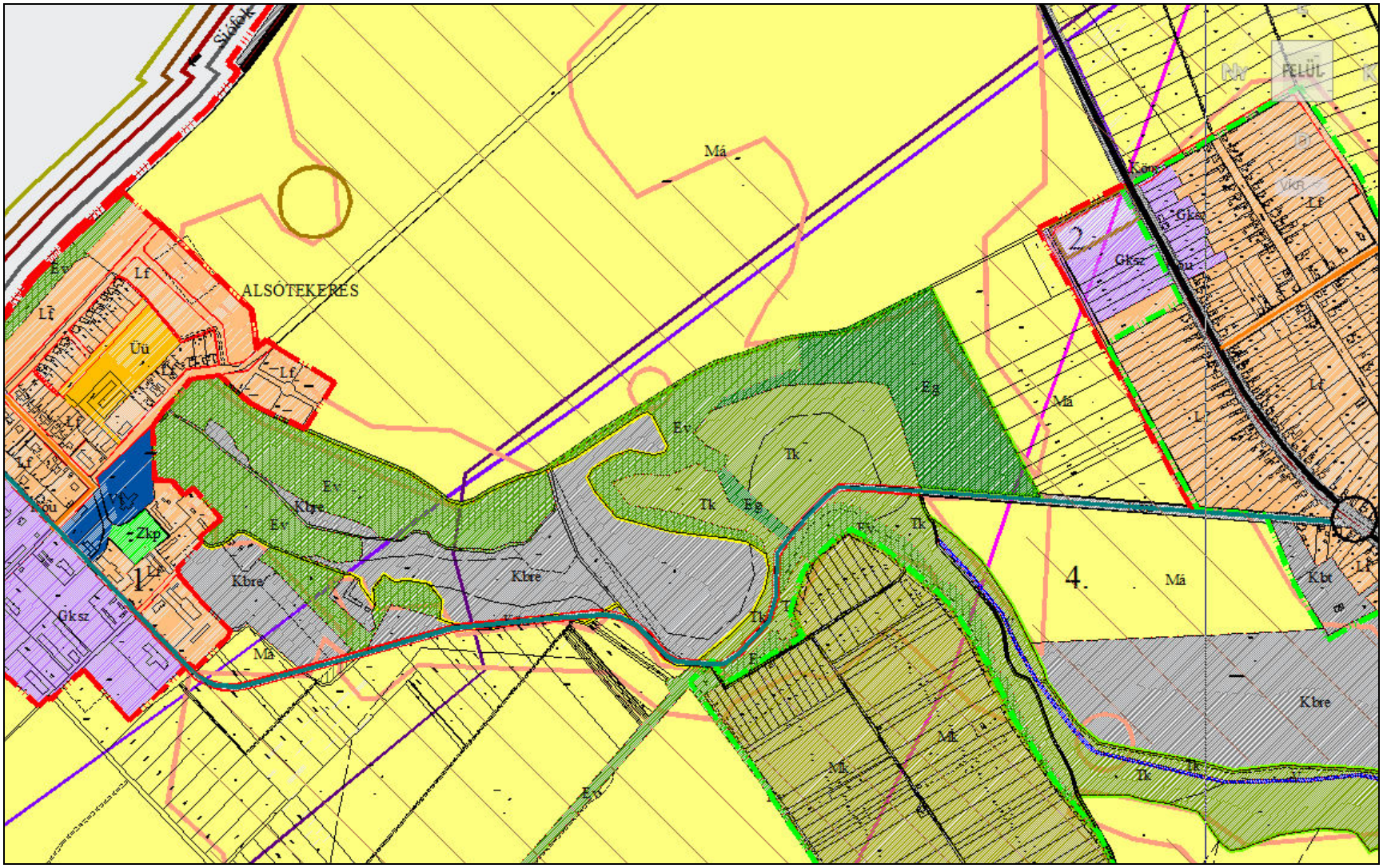

Kivonat a módosított településszerkezeti tervlapból

Sorsz.	Terület megnevezése	Terület kiterjedése	Területfelhasználás változása		A változás oka
			Módosított terv szerinti besorolás	Hatályos terv szerinti besorolás	
9.	Balatonbozsok, főúti telekvégek	2,0 ha	természetközeli	lakó, faluias	a védett területek védelmének biztosítása
10.	Balatonbozsok, ált. iskola környezete	1,6 ha	vegyes, intézményi	lakó, falusias	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat, valamint ,nagyobb beépíthetőség biztosítása
11.	Balatonbozsok kemping	0,7 ha	üdülőházas	lakó, falusias	
12.	Balatonbozsok, 0188/..hrsz.	2,3 ha	gazdasági, kereskedelmi	lakó, kertvárosias	a gazdasági fejlesztések koncentrálása
13.	Balatonbozsok, Cinca mente	6,0 ha	erdő, gazdasági	mezőgazdasági, általános	az országos adattár szerinti erdő kijelölése
14.	Balatonbozsok, állattartó telep és környezete	0,4 ha	erdő, gazdasági	gazdasági (mezőgazd. ipari)	
		8,0 ha	különleges mezőgazdasági üzemi	gazdasági, mezőgazdasági ipari	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
15.	Enying észak, vízmű, 810/2, 818 hrsz.	0,8 ha	különleges, vízmű	közműterület	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
16.	Enying észak, vízmű környezete	0,4 ha	vízgazdálkodási	természetközeli/vízgazdálkodási	a hatályos szabályozási tervvel való összhang biztosítása
17.	Enying, Budai Nagy Antal utcától keletre	2,4 ha	mezőgazdasági, általános	mezőgazdasági, kertes	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
18/A.	Enying, ált. iskola környezete	0,1 ha	vegyes, településközpont	lakó, kertvárosias	az iskola bővítési területének figyelembe vétele
18.	Városközpont	49,0 ha	vegyes, településközpont	vegyes, központi	jogszabályváltozás következtében a központi vegyes kategória megszűnt
19.	Enying, temető	0,5 ha	különleges, temető	erdő	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
20.	Enying, Kenderföld utca	2,3 ha	zöldterület, közpark	különleges terület, beépre szánt	a zöld város fejlesztési tervhez történő igazodás
		1,2 ha	erdő, gazdasági		

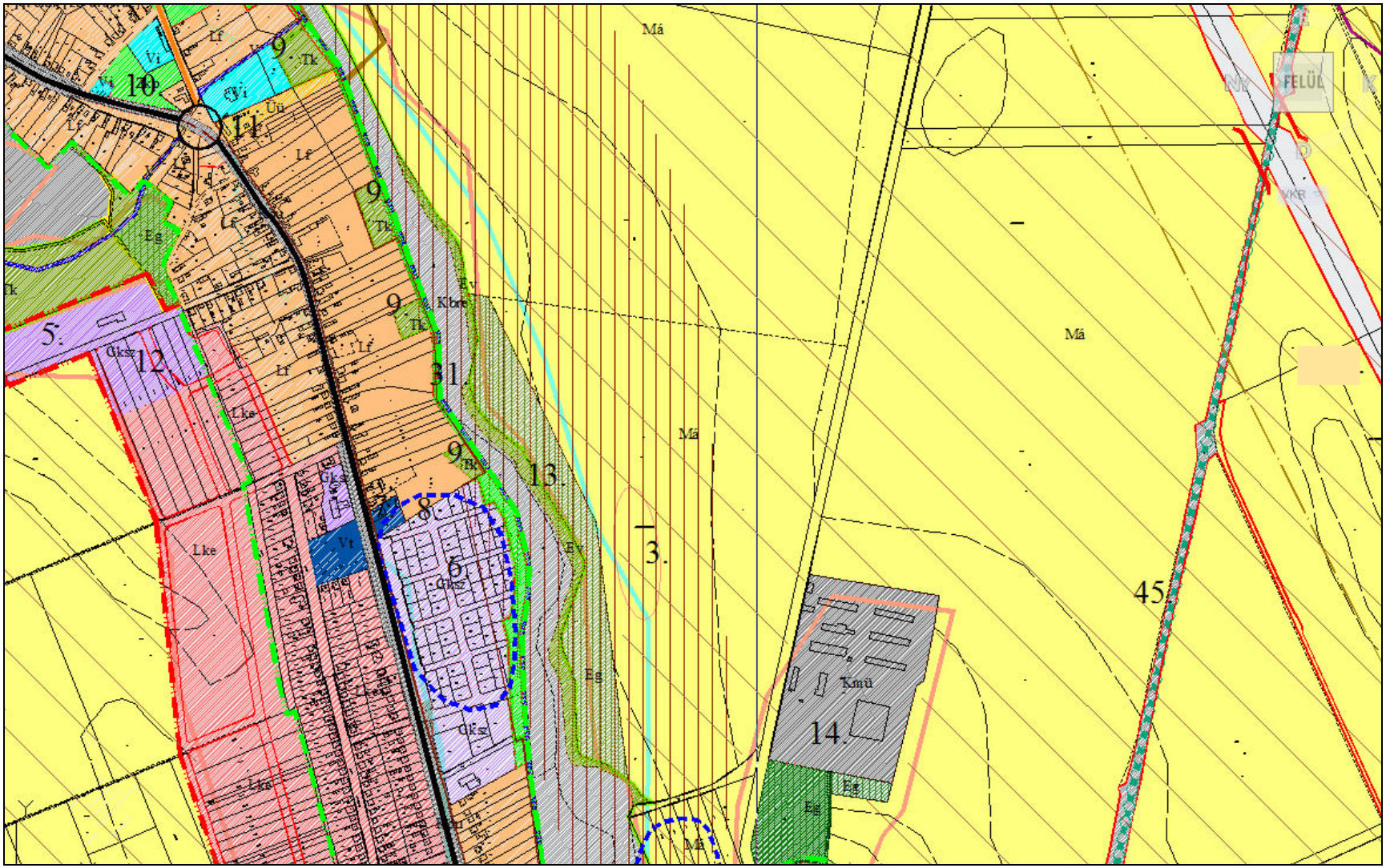

Kivonat a módosított településszerkezeti tervlapból

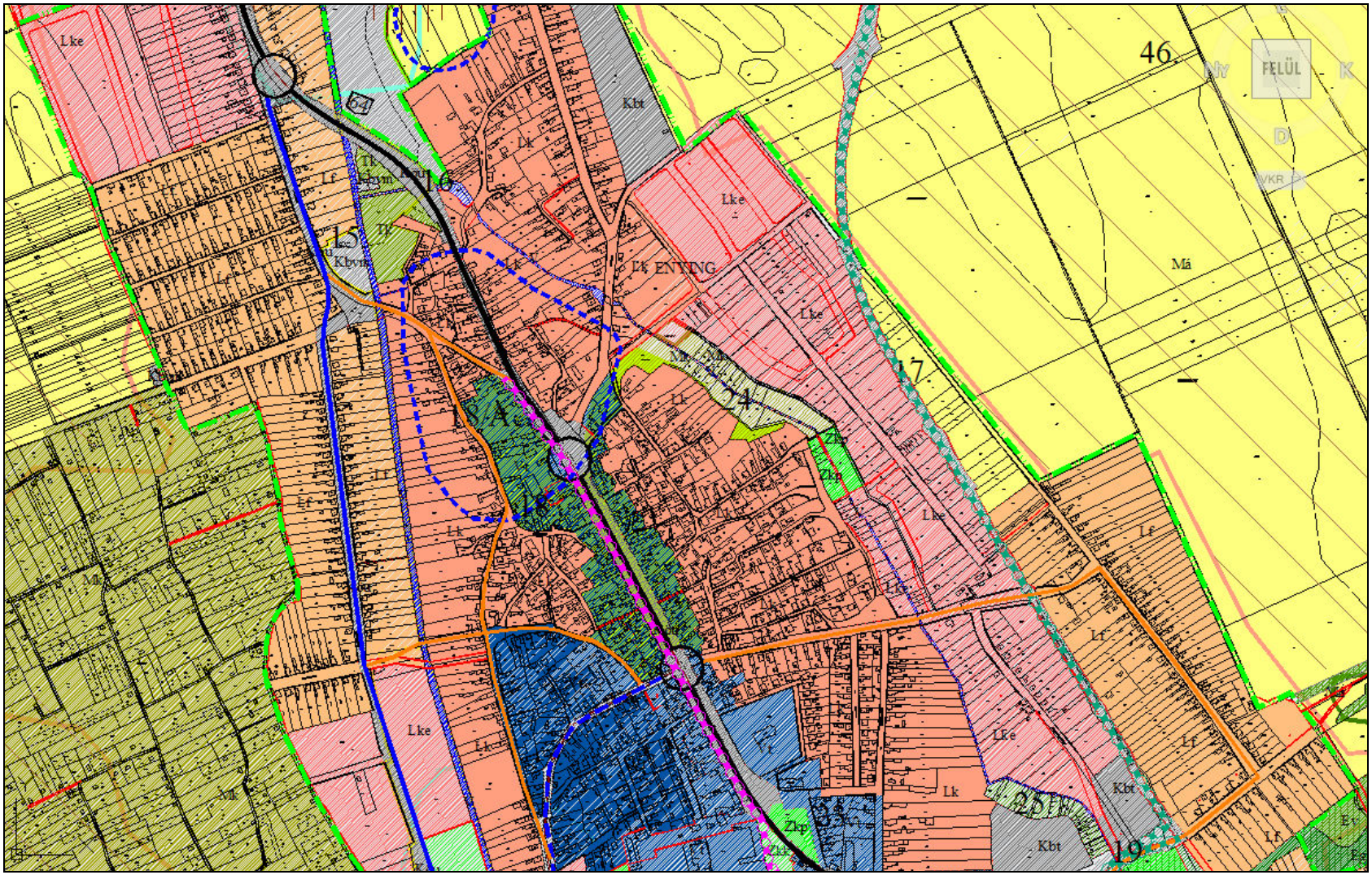

Kivonat a módosított településszerkezeti tervlapból

Sorsz.	Terület megnevezése	Terület kiterjedése	Területfelhasználás változása		A változás oka
			Módosított terv szerinti besorolás	Hatályos terv szerinti besorolás	
21.	Enying, kastély környezete	1,0 ha	zöldterület	vegyes, központi	
22.	Enying, Semmelweis utca	1,0 ha	vegyes, településközpont	lakó, kertvárosias	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat, valamint ,nagyobb beépíthetőség biztosítása
23.	Enying, Mátyás király utca	0,7 ha	vegyes, településközpont	lakó, kisvárosias	
24.	Enying, Enyingi ér	2,7 ha	mezőgazdasági, kertes	zöldterület	a jelentős zöldterületi fejlesztés megvalósíthatósága hosszútávon sem várható
		0,2 ha	lakó, kertvárosias		
25.	Enying, temető környezete	1,0 ha	erdő, védelmi	zöldterület	
		0,2 ha	különleges		
26.	Enying, egyk. vasútállomás környezete	0,7 ha	erdő, gazdasági	zöldterület	a hatályos szabályozási tervvel való összhang biztosítása
		0,4 ha	vegyes, településközpont		
27.	Enying, egyk. vasútállomás	3,0 ha	gazdasági, kereskedelmi	közlekedési	a vasút megszűnése
28	Enying, Rákóczi utca	3,1 ha	gazdasági, egyéb ipari	gazdasági, kereskedelmi	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
29.	Enying, Árpád út déli rész	0,7 ha	lakó, kertvárosias	lakó, kisvárosias	a meglévő településszerkezethez való illeszkedés biztosítása
30.	Enying, Vas G. utca	0,3 ha	lakó, kertvárosias	különleges	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása, a megyei tervnek való megfelelés
31.	Balatonbozsok, Cinca mente	16,5 ha	különleges	természetközeli	
32.	Öreghegy déli része, 0174/2 hrsz.	0,5 ha	gazdasági, egyéb ipari	erdő	

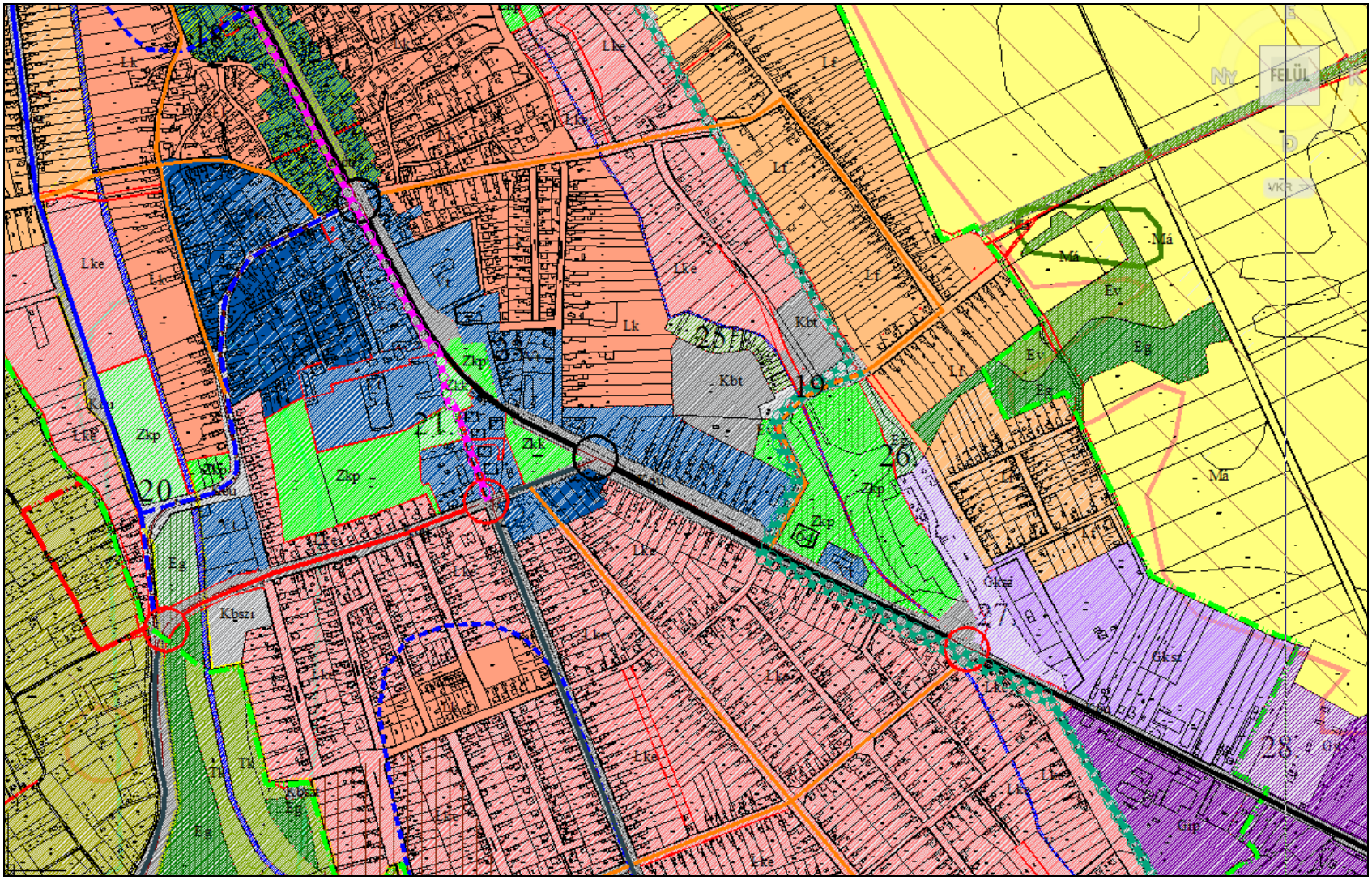

Kivonat a módosított településszerkezeti tervlapból

Sorsz.	Terület megnevezése	Terület kiterjedése	Területfelhasználás változása		A változás oka
			Módosított terv szerinti besorolás	Hatályos terv szerinti besorolás	
33.	Enying, Cinca patak, Székely B. utca	5,1 ha	erdő, védelmi	zöldterület	az országos adattár szerinti erdő kijelölése a védett területek védelmének biztosítása
		8,0 ha	erdő, gazdasági		
		15,0 ha	természetközeli		
34.	Fehérhegy környezete	4,2 ha	természetközeli	erdő	
		3,0 ha	mezőgazdasági, általános	erdő	
35.	Fehérhegy északi része	1,8 ha	mezőgazdasági, kertes	mezőgazdasági, általános	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
36.	Kabókapuszta, Cinca patak	9,2 ha	természetközeli	erdő	az országos erdő adattárban nem szerepel a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
		0,8 ha	különleges		
37.	Kabókapuszta, állattartó telep	4,0 ha	különleges, mezőgazdasági üzemi	gazdasági, mezőgazdasági ipari	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
38.	Kabókapuszta északi rész	10,0 ha	mezőgazdasági, általános	erdő	az országos erdő adattárban nem szerepel a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
39.	Kabókapuszta, 7723 hrsz.	0,3 ha	különleges	közműterület	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
40.	Kabókapuszta, 080/6-7 hrsz.	15,8 ha	mezőgazdasági, farm	mezőgazdasági általános	a tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
41.	Leshegy	27,0 ha	lakó, falusias	üdülő/hétvégi házas	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
		1,5 ha	mezőgazdasági, általános		
42.	Leshegy	5,7 ha	erdő, védelmi	mezőgazdasági, általános	az országos adattár szerinti erdő kijelölése

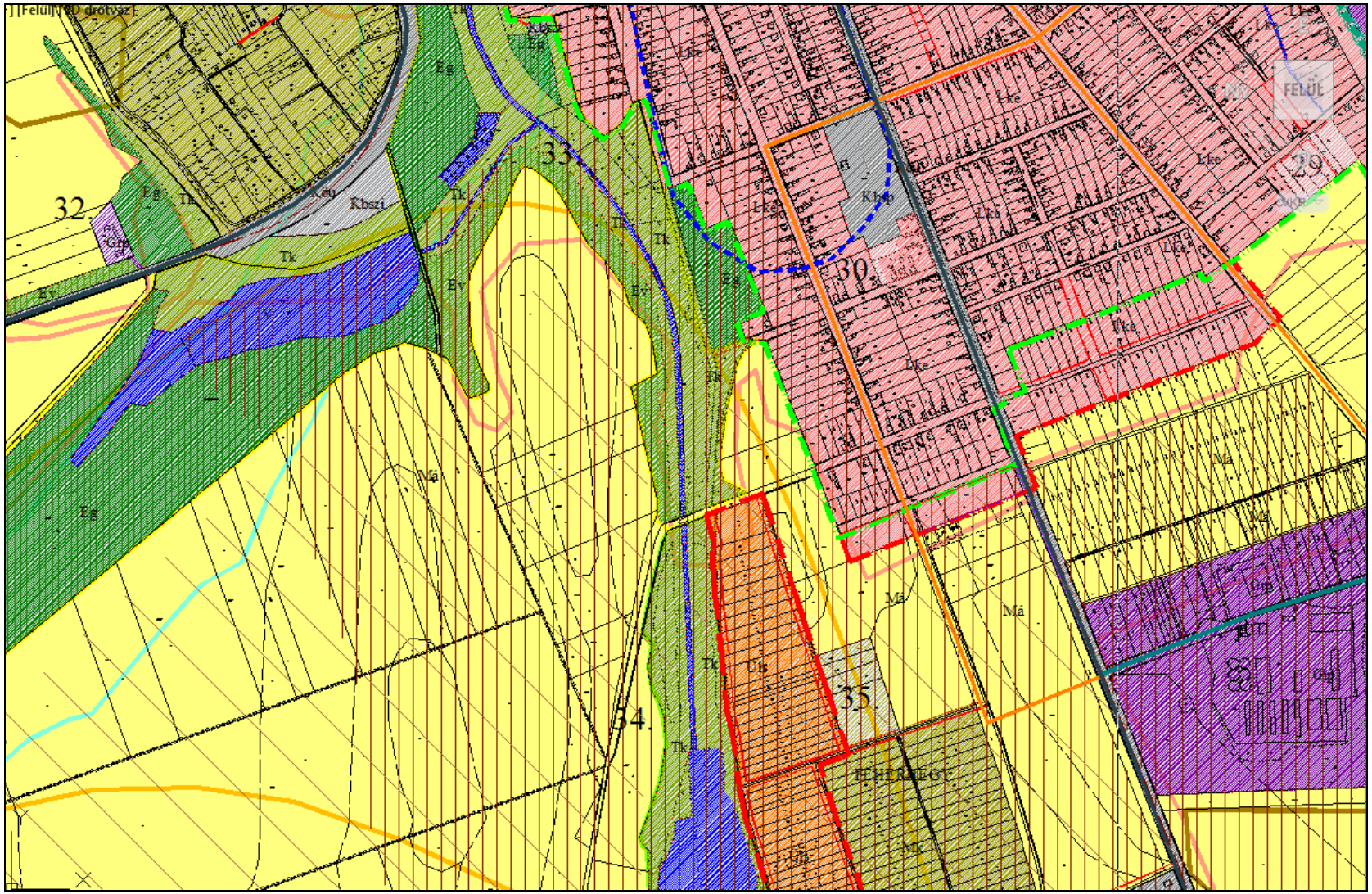

Kivonat a módosított településszerkezeti tervlapból

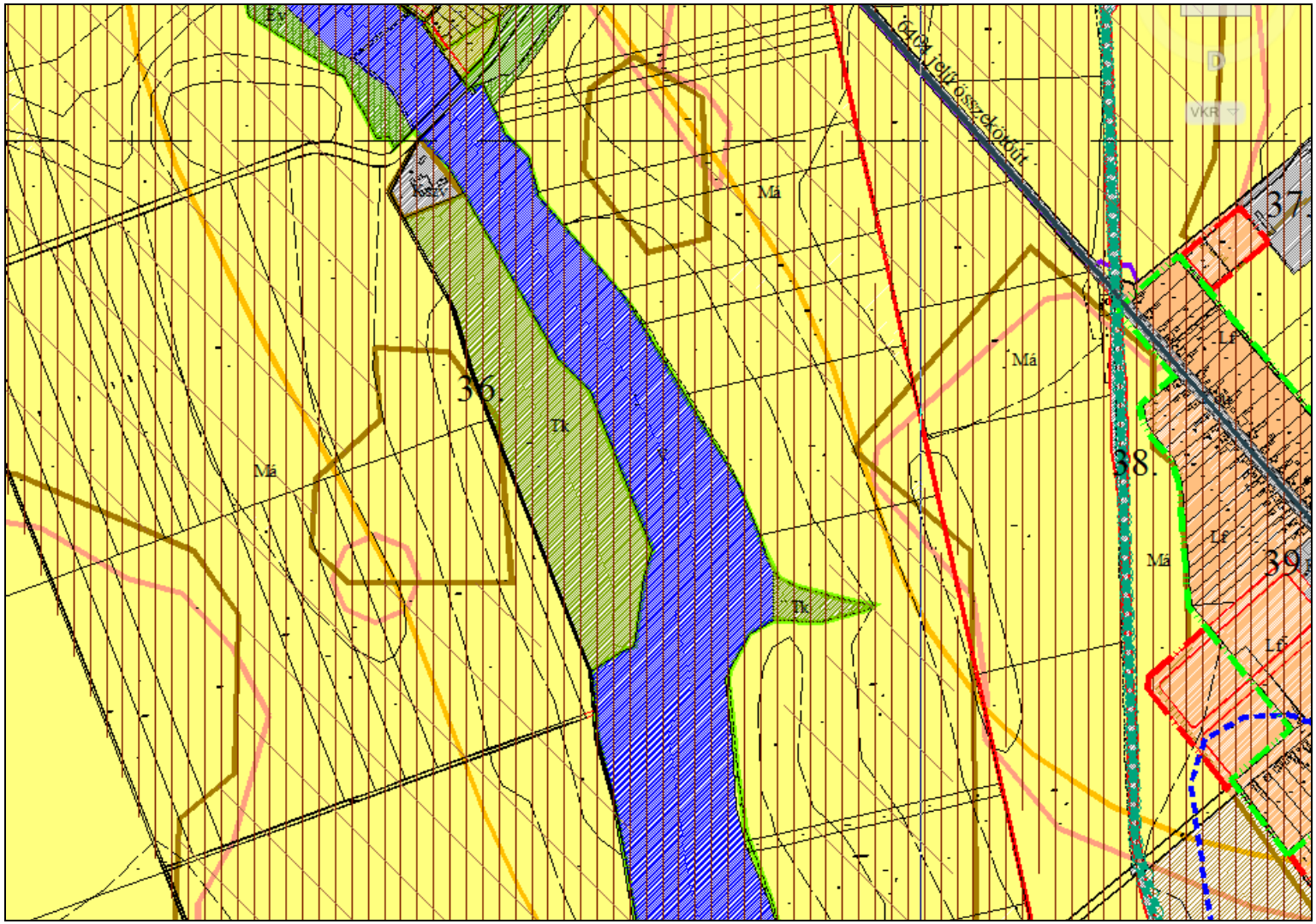

Kivonat a módosított településszerkezeti tervlapból

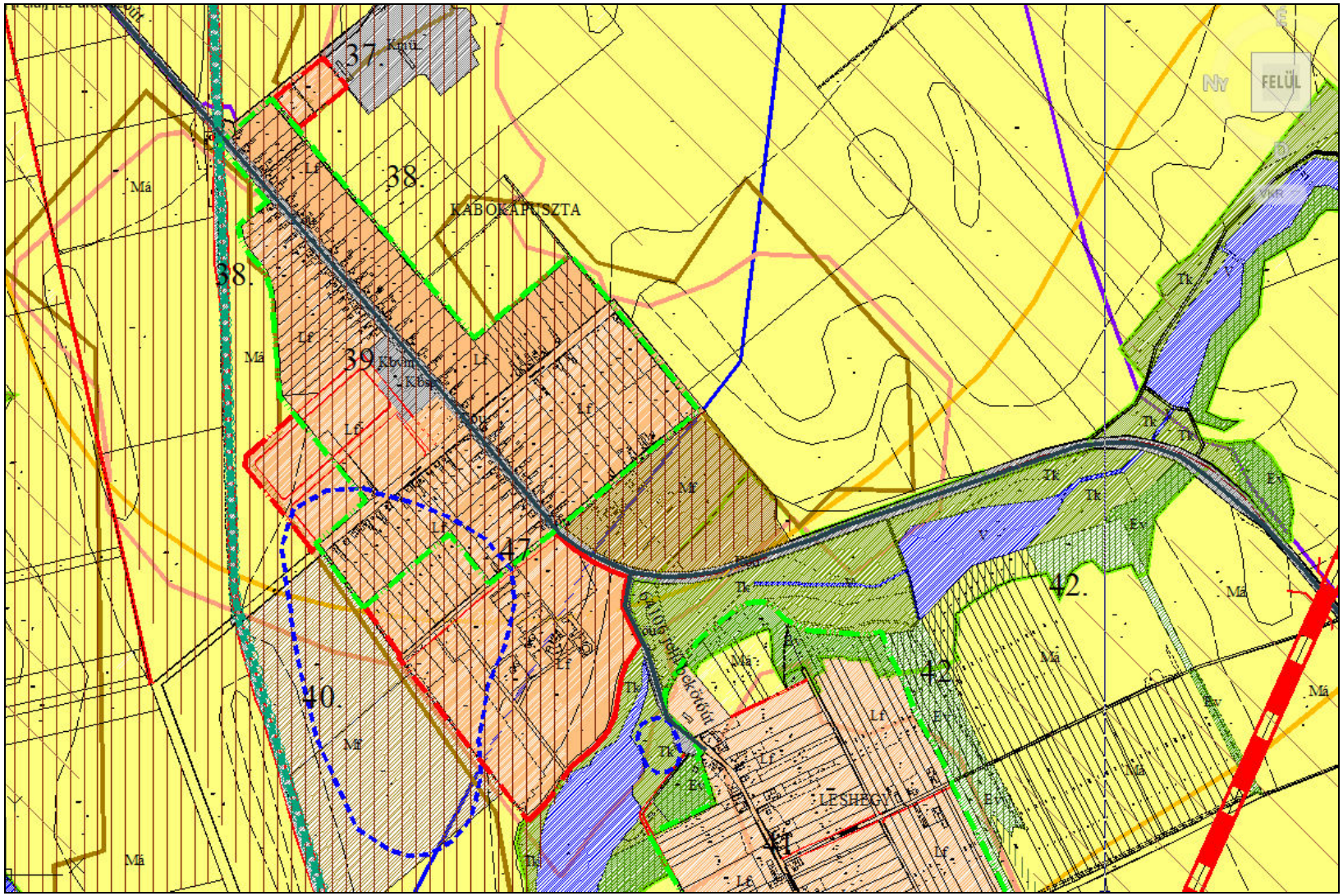

Kivonat a módosított településszerkezeti tervlapból

Sorsz.	Terület megnevezése	Terület kiterjedése	Területfelhasználás változása		A változás oka
			Módosított terv szerinti besorolás	Hatályos terv szerinti besorolás	
43.	Enying nyugati rész	1,9 ha	vízgazdálkodási	mezőgazdasági, általános	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
45.	Enying, egyk. vasútvonal		közlekedési	közlekedési	az egykori vasút területére tervezett térségi kerékpárút feltüntetése
46	Enying, keleti rész, tervezett vasút területe		-	közlekedési	a vasútvonallal már nem számolnak a tervek és a város sem
47.	Kabókapuszta, 7610 hrsz.	0,3 ha	lakó, falusias	vegyes	a kialakult és tervezett állapotnak megfelelő területhasználat biztosítása
48.	Enying, nagysebességű vasút				a nyomvonal pontosításra került

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 12. §. (3) bekezdése szerint:
„Új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a területnövekmény legkevesebb 5%-ának megfelelő kiterjedésű, legalább 50%-ában az újonnan kijelölt beépítésre szánt területtel kapcsolatban lévő zöldterületet, – gazdasági vagy különleges terület kijelölése esetén zöldterületet vagy véderdőt – kell kijelölni. Ha a zöldterület vagy véderdő kijelölése az új beépítésre szánt terület rendeltetése miatt az adott területen nem valósítható meg, akkor a zöldterületet vagy a véderdő területét a település arra alkalmas más területén kell kijelölni."

Jelen tervben új beépítésre szánt területek kijelölése történik a következők szerint:

1. Balatonbozsok városrész 0245/6 hrsz. területén 1,0 ha kiterjedésben gazdasági, kereskedelmi célból (2. pont)
2. Enying városrész, Enyingi ér mentén 0,2 ha terület kiterjedésben, kertvárosias lakó célból (24. pont)
3. Enying városrész, egykori vasútállomás környezetében a 2259 hrsz.-ú telek területén 0,4 ha terület kiterjedésben, vegyes, településközpont terület célból (26. pont)
4. Enying városrész, egykori vasútállomás környezetében 3,0 ha terület kiterjedésben, gazdasági, kereskedelmi célból (27. pont)
5. Öreghegy déli részén, a 0174/2 hrsz.-ú telek területén 0,5 ha kiterjedésben, gazdasági, egyéb ipari célból (32. pont)
6. Kabókapuszta városrész, Cinca patak mentén, a 0127 hrsz.-ú telek területén 0,8 ha terület kiterjedésben, különleges, szivattyúház célból (36. terület)

Összesen 5,9 ha nagyságban jelöl ki új beépítésre szánt területet a terv, döntően vagy a kialakult telekhatárokat, vagy a már meglévő hasznosítást figyelembe véve. A fenti jogszabály szerint 0,3 ha nagyságú zöldterületet, vagy véderdőt kell kijelölni. Ennek megfelel a Kenderföld utcában 2,3 ha nagyságú területre jelölt zöldterület.

4.2. Területi mérleg

A település területi mérlege

Területfelhasználás	Hatályos tervhez képest új terület	Hatályos tervhez képest visszavett terület	Változás a hatályos tervhez képest
Lakó, falusias	32,1 ha	4,6 ha	+27,5 ha
Lakó, kertvárosias	1,2 ha	14,5 ha	-13,3 ha
Lakó, kisvárosias	0 ha	1,4 ha	-1,4 ha
Vegyes, központi	0 ha	50,0 ha	-50,0 ha
Vegyes településközpont	51,5 ha	0,3 ha	+51,2 ha
Vegyes, intézményterület	1,6 ha	0 ha	+1,6 ha
Gazdasági, kereskedelmi szolgáltató	18,1 ha	6,3 ha	+11,8 ha
Gazdasági, egyéb ipari	3,6 ha	0 ha	+3,6 ha
Gazdasági, mg-i üzemi	0 ha	12,4 ha	-12,4 ha
Különleges	49,1 ha	6,3 ha	+42,8 ha

Üdülő	0,7 ha	28,5 ha	-28,5 ha
Erdőterület, védelmi	11,8 ha	28,2 ha	-16,4 ha
Erdőterület, gazdasági	16,3 ha	0 ha	+16,3 ha
Mezőgazdasági, általános	16,9 ha	50,0 ha	-37,9 ha
Mezőgazdasági, kertes	4,5 ha	2,4 ha	+6,9 ha
Mezőgazdasági, farmgazdasági	15,8 ha	0 ha	+15,8 ha
Zöldterület	3,3 ha	33,3 ha	-30,0 ha
Vízgazdálkodási terület	1,9 ha	0 ha	+1,9 ha
Természetközeli terület	30,4 ha	16,5 ha	+13,9 ha
Közlekedési	0 ha	3,0 ha	-3,0 ha
Közműterület	0 ha	1,1 ha	-1,1 ha
Összesen:	258,8 ha	258,8 ha	0

A táblázatban kimutatott változások - ahogy az a biológiai aktivitásérték számításnál is leírása került – döntően nem igényelték új beépítésre szánt terület kijelölését. A változások beépítésre szánt és beépítésre nem szánt kategórián belüli külön-külön módosítások eredményei. Így pl. a falusias lakóterületnél jelzett 32,1 ha nagyságú változás abból ered, hogy Leshegy hatályos terv szerint üdülőterületnek jelölt területét jelen terv falusias lakóterületbe sorolta. Az egyes változásokat és a területfelhasználások leírását a következő pont tartalmazza.

4.3. Településszerkezeti leírás

Enying város közigazgatási területe közigazgatási szempontból külterületre és belterületre, építésjogi szempontból beépített és beépítésre szánt, illetőleg beépítésre nem szánt területre tagolódik.

4.3.1. Területfelhasználás

Beépített vagy beépítésre szánt terület

A beépített vagy beépítésre szánt területek területfelhasználási egységei:

a) Lakóterület
   1. kisvárosias
   2. kertvárosias
   3. falusias
b) Vegyes terület
   1. településközpont
   2. intézményi
c) Gazdasági terület
   1. kereskedelmi, szolgáltató
   2. egyéb ipari
   3. jelentős mértékű zavaró hatású ipari
d) Különleges beépítésre szánt terület
   1. szennyvíztisztító
   2. szivattyúház
   3. mezőgazdasági üzemi terület

e) Üdülőterület
   1. üdülőházas
   2. hétvégi házas

Lakóterületek
A hatályos településrendezési terv hosszú távra kijelölte a lakóterület-fejlesztés irányát. A város több helyén meghatározott lakóterületi felhasználású területek legnagyobb része napjainkig nem került beépítésre, kialakításra. A lakásépítési szám alacsony a városban.
A legnagyobb területek Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen, valamint a Budai Nagy Antal utca mentén és annak északi részén kerültek kijelölésre, de Alsótekeres területén, valamint a Kenderföld utca és Enying központi részének déli részén is jelentős a telekkínálat.
Bozsok déli részén, a Fő út mentén kijelölt lakóterület-fejlesztési terület, valamint a Kertalja utca folytatásába eső területen a lakó fejlesztés visszavételre került, előtérbe helyezve a gazdaságfejlesztést. A Budai Nagy Antal utca területének közlekedési rendszerén változtat jelen terv, egyéb tekintetben megállapítható, hogy az elhatározott fejlesztések ma is aktuálisak, a város számol megvalósításukkal.
Alsótekeres lakó felhasználású, korábban gazdasági felhasználásra jelölt beépített területei, valamint Leshegy szintén lakó felhasználású, üdülő felhasználásra jelölt területei falusias lakóterületi besorolást kapnak.

Falusias lakóterület
Meglévő, megmaradó, beépített területek
- Alsótekeres városrészen:
  az üdülőterület környéki területek

- Balatonbozsok városrészen:
  a Virág, Móra, Tamási Á., Mikszáth, Gárdonyi, Fő, Kertalja utca menti területei

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:
  a Fő út keleti oldala a gazdasági területektől kezdődően

- Enying központi részén:
  a József A. utca déli része, a Móricz Zs., a Táncsics, az Esze T., a Szabadi, a Kenderföld utca menti területek a Kenderföld közig, valamint a köz menti területek
  a Budai N. A. utca déli szakasza, a Vásártér út menti területek

- Kabókapuszta városrészen:
  a Juhász Gy., a Babits M. utca menti területek, a Csokonai utca déli oldala, a 087 hrsz.-út északi oldala, a 081 hrsz.-ú út mindkét oldala

- Leshegy városrészen:-

Meglévő, megmaradó, be nem épített területek
- Alsótekeres városrészen:
  a 0252 hrsz.-ú út északi oldala, annak keleti irányú meghosszabbításában lévő területek

- Balatonbozsok városrészen: -

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen: -

- Enying központi részén: -

- Kabókapuszta városrészen:
  a Csokonai utcától északra eső területek

- Leshegy városrészen:-

Területfelhasználási átsorolású területek
- Alsótekeres városrészen: -

- Balatonbozsok városrészen: -

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen: -

- Enying központi részén: -

- Kabókapuszta városrészen: -

- Leshegy településrészen:
  a Leshegy-ófalu utca menti területek

Kertvárosias lakóterület
- Alsótekeres városrészen: -
- Kabókapuszta városrészen: -
- Leshegy településrészen: -

Meglévő, megmaradó, beépített területek
- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:
  a Váczi M. utca menti területek, a Dózsa Gy. utca nyugati oldala menti területek

- Enying központi részén:
  a Budai N. A. utca kerékpárúttól nyugatra eső, déli szakasza menti területek,
  a Marosi utca menti területek, a 1474/48 hrsz.-ú út keleti oldala menti területek, a Semmelweis, Liszt, Siki, Hajnal, Erkel, utca északi szakasza, az István király, Bocsor Nagyatádi, Árpád, Erzsébet, Kölcsei, Vasút, Malom, Berzsenyi, Bethlen, Széchenyi, Madarász, Benczúr, Szántó K. J., Székely B. utca menti területek

Meglévő, megmaradó, be nem épített területek
- Balatonbozsok városrészen:
  a Kertalja utcától délre eső területeken

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:
  a Váczi M. utcától nyugatra eső területeken

- Enying központi részén:
  a Budai N. A. utca kerékpárúttól nyugatra eső, északi szakasza menti területek
  az 1690/24 hrsz.-ú út déli oldala, a 101 hrsz.-ú út két oldala menti területek

Területfelhasználási átsorolású területek
- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen: -

- Enying központi részén:
  a Széchenyi utca keleti szakaszán, annak déli oldala menti területek

Kisvárosias lakóterület:
- Alsótekeres városrészen: -
- Balatonbozsok városrészen: -
- Kabókapuszta városrészen: -
- Leshegy településrészen: -

Meglévő, megmaradó, beépített területek
- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:
  a Váczi M. utca menti területek, a Dózsa Gy. utca nyugati oldala menti területek

- Enying központi részén:
  a Lehel, Török B., Vár, Bástya, Templom, Áldott, Ady E., Zrínyi, Vasvári, Irinyi, Jókai, Bokréta, Kinizsi, Bartók, Mátyás király utca menti területek, a Batthyányi utca északi oldala, a Vörösmarty, Kígyó utca keleti szakasza
  a Bajcsy-Zs. utca nyugati és déli szakasza, a László király utca északi szakasza, az 1337 hrsz.-ú út menti területek, a Petőfi S. utca nyugati oldala, középső szakaszának mindkét oldala

Meglévő, megmaradó, be nem épített területek
- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen: -

- Enying központi részén: -

Területfelhasználási átsorolású területek
- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen: -

- Enying központi részén:
  a Széchenyi utca keleti szakaszának déli oldala menti terület

Vegyes területek
Az egyes városrészek, úgymint Alsótekeres, Balatonbozsok központi és intézményeknek helyt adó területei, valamint a központi városrész fő útja menti, iskolától az egykori vasútállomásig terjedő területei és az intézmények területei tartoznak a vegyes területfelhasználású területek közé. A hatályos tervhez képest a legnagyobb változást az jelenti, hogy a korábbi központi kategória megszűnt, az nem alkalmazható, így ezen területek településközpont besorolást kaptak. Az intenzitás, valamint az elhelyezhető lakásszám változott.
Megjelent ugyanakkor az intézményi kategória, melybe Balatonbozsok intézményi területei kerültek besorolásra.

Településközpont
- Balatonbozsok városrészen: -
- Leshegy településrészen: -

Meglévő, megmaradó, beépített területek
- Alsótekeres városrészen:
  a közparktól északra eső központi területek

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:
  az áruház és környezete

- Enying központi részén:
  a Bocskai I. utca környezetében lévő területek, Semmelweis utca-Rákóczi u. találkozásánál lévő terület

- Kabókapuszta városrészen: -

Meglévő, megmaradó, be nem épített területek
- -

Területfelhasználási átsorolású területek
- Alsótekeres városrészen: -

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:

- Enying központi részén:
  a hatályos terv központi vegyes területei, így a fő útja menti, iskolától az egykori vasútállomásig terjedő területek, kiegészítve az iskola bővítési területével, valamint a Semmelweis utca menti óvoda és környezetének és a 2259 hrsz.-ú telken lévő iskola területével

- Kabókapuszta városrészen:
  a 7610 hrsz.-ú telek területe

Intézményi
- Alsótekeres városrészen: -
- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:
- Enying központi részén:
- Kabókapuszta városrészen:
- Leshegy településrészen: -

Meglévő, megmaradó, beépített területek
- -

Meglévő, megmaradó, be nem épített területek
- -

Területfelhasználási átsorolású területek
- Balatonbozsok városrészen:
  óvoda, régi iskola, tűzoltóság területe

Gazdasági területek
A gazdasági egységek Leshegy kivételével a város minden egységében jelen vannak. Alsótekeres képét a faiskola és az ahhoz kapcsolódó gazdasági egységek határozzák meg. Balatonbozsokon a Kertalja utca folytatásában lévő területen a gazdaság újraélesztését, a felhagyott területek újrahasznosítását kívánják megvalósítani. Bozsok és Enying központi városrésze közötti területen a már működő egységek, így a benzinkút, autómosó, áruház területe mellett a kisebb telephelyigényű vállalkozások számára kívánnak helyet biztosítani. A Török B. utca folytatásában lévő területen az állattartás végzésének lehetőségét fenn kívánják tartani. A központi városrész területének déli határán nagy kiterjedésű gazdasági egységek működnek, köztük zavaró hatású is. Kabókapuszta északi részén állattartó telep működik. Összességében a gazdasági egységek megfelelő elhelyezkedésűek, a kereskedelmi, szolgáltató egységek a lakóterületek közelében, azok közé ékelődve, az ipari, zavaró hatású ipari területek a lakóterületektől elkülönülve helyezkednek el.

Kereskedelmi, szolgáltató
- Kabókapuszta városrészen:
- Leshegy településrészen: -

Meglévő, megmaradó, beépített területek
- Alsótekeres városrészen:
  a települési mellékút menti területek

- Balatonbozsok városrészen: -

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:
  a benzinkút, az autómosó területe

- Enying központi részén:
  az egykori vasútállomás és környezetének területe

Meglévő, megmaradó, be nem épített területek
- Alsótekeres városrészen: -

- Balatonbozsok városrészen:
  a településrész bevezető szakasza menti területek

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen: -

- Enying központi részén:

Területfelhasználási átsorolású területek
- Alsótekeres városrészen: -

- Balatonbozsok városrészen:
  a városrész északi részén
  a Kertalja utca meghosszabbításában lévő területek

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:
  a fő út menti, attól keletre eső területek

- Enying központi részén: -
  a fő út menti, 041/9 hrsz.-ú telek és környezetének területe

Egyéb ipari
- Alsótekeres városrészen: -
- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen: -
- Kabókapuszta városrészen: -
- Leshegy településrészen: -

Meglévő, megmaradó, beépített területek
- Enying központi részén:
  a 0172/4 hrsz.-ú telken lévő üzem területe, a Rákóczi F. út menti gazdasági egységek területe, az egykori vasút és az országos mellékút közötti üzem területe

Meglévő, megmaradó, be nem épített területek
- -

Területfelhasználási átsorolású területek

- Enying központi részén:
  a pálinkafőző területe, a Rákóczi F. út menti gazdasági egység területe

Jelentős mértékű zavaró hatású ipari
- Alsótekeres városrészen: -

- Balatonbozsok városrészen: -

- Leshegy településrészen: -

Meglévő, megmaradó, beépített területek
- Enying központi részén:
  a Rákóczi F. utca északi oldala menti üzem területe

Meglévő, megmaradó, be nem épített területek
-

Különleges terület
A város jelentősebb zöldfelületű területei, így a meglévő és tervezett sportterületek, a temetők területei, a tervezett rekreációs és szabadidős területek, a meglévő hulladék- és szennyvízkezelő, lerakó területek, a vízművek területei, valamint a meglévő állattartó telepek soroltak különleges területbe. Ma már van lehetőség a területek differenciálására aszerint, hogy a meglévő, vagy tervezett beépítettség meghaladja-e a 10%-ot, így jelen terv is megkülönbözteti a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt különleges területeket.

Beépítésre szánt különleges terület
Területfelhasználási átsorolású területek

- **Szennyvíztisztító** Fehérhegy délkeleti részén
  Meglévő, megmaradó, beépített terület

- **Szivattyúház** Fehérhegy déli részén
  Területfelhasználási átsorolású terület

- Mezőgazdasági üzemi terület:
  Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen a Török B. utca folytatásában Kabókapuszta városrészen az **állattartó telep** területe

Beépítésre nem szánt területek

A beépítésre nem szánt területek területfelhasználási egységei:

a) Közlekedési terület
   1. közút terület
b) Közmű terület
   1. közmű
c) Zöldterület
   1. közkert
   2. közpark
d) Erdőterület
   1. védelmi
   2. gazdasági erdő
e) Mezőgazdasági terület
   1. általános mezőgazdasági terület
   2. kertes mezőgazdasági terület
   3. farmgazdasági terület
f) Vízgazdálkodási terület
   1. árok, vízfolyás
g) Természetközeli terület
   1. mocsár, nádas
h) Különleges beépítésre nem szánt terület
   1. temető
   2. szabadidőpark
   3. kegyeleti park
   4. hulladékudvar
   5. rekreációs terület
   6. sportterület
   7. vízmű

Közlekedési terület
A város hazánk egyik legjelentősebb közlekedési tengelye közelében fekszik. A Budapest – Balaton irányt összekötő M7 jelű gyorsforgalmi út és az azzal párhuzamos 7. számú I. rendű főút, valamint a fővárosból a Balaton északi és déli partjára tartó vasútvonalak egyaránt a település északi területeihez közel futnak. A 7. számú I. rendű főúthoz körforgalmú

csomóponttal kapcsolódó, északnyugat- délkeleti irányú, 64. számú Enying-Simontornya országos II. rendű főút egyben a város közúti közlekedési gerince is.
A hatályos tervben rögzített fejlesztések közül több megvalósíthatóságára ma már nincs esély, mert azokat, így pl. a vasutat a magasabb szintű tervek már nem tartalmazzák. Helyén térségi kerékpárutat jelölnek. Pontosításra került emellett az M8 jelű gyorsforgalmi út, valamint a nagysebességű vasútvonal nyomvonala. A gyorsforgalmi út jelenleg ismert vonala a korábban rögzítettnél jelentősen nagyobb szakaszon érinti a települést. Képes lehet a városi elkerülő út szerepének betöltésére, így annak törlése tervezett.

A térségi kapcsolatokat biztosító meglévő közlekedéshálózati fő elemek
A közúti közlekedéshálózat fő elemei

Főút:
- 7. számú, Budapest-Székesfehérvár-Letenye I. rendű főút
- 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút

Mellékutak:
- 6401. jelű Enying-Siófok országos mellékút
- 6404. jelű Enying-Lajoskomárom országos mellékút
- 64106. jelű Leshegy országos mellékút

A település mai, belső közlekedéshálózatának fő elemei
A közúti közlekedéshálózat fő elemei

Főút:
- 7. számú, Budapest-Székesfehérvár-Letenye I. rendű főút
- 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút

Mellékút:
- 6401. jelű Enying-Siófok országos mellékút
- 6404. jelű Enying-Lajoskomárom országos mellékút
- 64106. jelű Leshegy országos mellékút

Önkormányzati mellékút:
- Alsótekerest Balatonbozsokkal összekötő út

Gyűjtőút:
- Dózsa Gy., Kenderföld utca nyomvonala

Területszervező lakóút:
- Alsótekeresen a 0250 hrsz.-ú út
- Balatonbozsokon a Móra-Gárdony utcák nyomvonalegyüttese
- Enying városközpont részén:
  Bástya utca
  Petőfi S. utca
  Hunyadi utca
  István király utca

Nagyatádi-Szántó Kovács J. utcák nyomvonalegyüttese Fehérhegyig
Kinizsi-Budai N. A. utcák nyomvonalegyüttese a 64. sz. úthoz csatlakozóan

Vegyeshasználatú utcák rendszere:
- Enying városrész „Óvárosi" szakasza

Kerékpárút:
- helyi jelentőségű kerékpárút a 64. sz. út mentén

A térségi kapcsolatokat biztosító tervezett közlekedéshálózati fő elemek

Vasútvonal:
- nagysebességű vasútvonal

Gyorsforgalmi út:
- M8 jelű Rábafüzes-Veszprém-Dunaújváros-Szolnok-Füzesabony

Főút:
- 82 jelű Veszprém-Győr országos II. rendű főút elkerülő szakasza

Mellékút:
- Semmelweis utca

Önkormányzati mellékút:
- a 64. számú és a 6404 jelű utakat a gazdasági területen keresztül összekötő út
- Ágostonpusztára vezető út

Gyűjtőút:
- Bocskai, Marosi út nyomvonalegyüttes

Kerékpárút:
- térségi kerékpárútvonal az egykori vasút nyomvonalán

Közmű terület
- Balatonbozsok városrészben a gázfogadó állomás területe
  Meglévő, megmaradó területek

Zöldterület
A hatályos terv jelentős, nagykiterjedésű, összefüggő hálózatot alkotó zöldterületi fejlesztéssel számolt a település vízfolyásai mentén és a város terei, teresedéseinek területén. A fejlesztések többsége ugyan nem valósult meg, de a város azokat kisebb változtatásokkal továbbra is fenn kívánja tartani, ütemezetten történő megvalósíthatóságuk érdekében. A Zöld város elnevezésű projekt, mely a városközpont zöldfelületű rendezését tartalmazza, megvalósítás alatt áll.

Jelen terv során a temető, az egykori vasútállomás, valamint a Budai N. A. utca környezetében tartalmaz változást a terv, itt a meg nem valósított zöldterületek csökkentését – erdő és mezőgazdasági területet kijelölve helyettük.

Közkert

- Enying központi részén:
  Hősök tere
  Meglévő, megmaradó terület

  Kastély előtti tér
  Területfelhasználási átsorolású terület

Közpark

- Alsótekeres városrészben:
  víztároló területe
  Meglévő, megmaradó terület

- Balatonbozsok városrészen:
  sporttelep területe és a Cinca patak menti területsáv
  Meglévő, megmaradó terület

  régi iskola menti terület
  Meglévő, megmaradó terület

- Balatonbozsok és Enying központi része közötti területen:
  a Cinca patak menti területsáv
  Meglévő, megmaradó terület

- Enying központi részén:
  az Enyingi ér menti 575-580 hrsz.-ú telkek területe
  Meglévő, megmaradó terület

  a kastély parkjának területe
  Meglévő, megmaradó terület

  a főút menti 2293 hrsz.-ú tér területe
  Meglévő, megmaradó terület

  a Bocskai utca menti 1231/6-9 hrsz.-ú telkek területe
  Meglévő, megmaradó terület

  a Cinca patak menti 1040/4 hrsz.-ú telek déli része
  Területfelhasználási átsorolású terület

  az egykori vasútállomás menti ,attól nyugatra eső telkek területe
  Meglévő, megmaradó terület

Erdőterület
A város területének erdősültsége alacsony. Nagyobb kiterjedésű, összefüggő erdőterületek a vízfolyások, víztározók, árkok mentén alakultak ki. Az erdő művelési ágú területek döntő többsége az országos erdőállomány adattárban is erdőként szerepel. Területfelhasználásuk megállapítása az ottani elsődleges rendeltetés szerint került meghatározásra.
A hatályos terv szerkezeti tervén meghatározott erdőterületekhez képest jelen terv kis mértékű változtatást tartalmaz. Ilyen például a Kabókapuszta fő útjának két oldalán jelölt véderdő mezőgazdasági területként való meghatározása, mely megfelel a hatályos terv szabályozási munkarészében rögzítetteknek, valamint az adattárban szereplő Cinca patak menti erdőterület erdőként történő kijelölése.

Védelmi erdőterület
- az Országos Erdőállomány Adattár szerinti területek
  Meglévő, megmaradó területek

- Leshegy területétől nyugatra eső erdőterületek
  Területfelhasználási átsorolású terület

  Enying városrész katolikus temetőtől északra eső területe
- Területfelhasználási átsorolású terület

Gazdasági erdő
- az Országos Erdőállomány Adattár szerinti területek
  Meglévő, megmaradó területek

Mezőgazdasági terület
A város nagy kiterjedésű, összefüggő mezőgazdasági területekkel rendelkezik, mely hosszú ideje meghatározza gazdaságának alapját, szerkezetét. A hatályos terv által kijelölt fejlesztési területek nagysága és komplexitása, illetve egyes esetekben jelen terv által azok területfelhasználásának módosítása azt eredményezte, hogy új beépítésre szánt területek kijelölése két kis kiterjedésű terület kivételével nem volt szükséges. Így a mezőgazdasági területek megőrzésre kerültek. További cél a területek beépítésének, külterületi lakott helyek létrehozásának elkerülése, ezért a terv a farmgazdasági területek kivételével nem engedi meg lakóépület elhelyezését. A mezőgazdasági termeléssel összefüggő rendeltetésű építmények elhelyezését a hatályos tervhez képest könnyebbé teszi.
Az egyik legfontosabb eredmény, hogy Öreghegy területe egyáltalán, míg Fehérhegy területe nem került beépítésre szánt területi besorolásba.
A mezőgazdasági területek döntő része általános felhasználású. Kertes területek a felaprózott, jelenleg is kertes használatú területek, míg farmgazdasági terület a város északi részén az egykori major területe, valamint Kabókapuszta délkeleti részének meglévő és délnyugati részének tervezett területe.

Általános mezőgazdasági terület
- döntően a belterületen és fejlesztési területeken kívüli, elsődlegesen szántó művelési ágú telkek területe

Kertes mezőgazdasági terület
- Alsótekeres és Balatonbozsok városrész közötti kiskertek területe

Meglévő, megmaradó terület

- Öreghegy területe
  Meglévő, megmaradó terület

- Fehérhegy üdülőterületen kívüli területe
  Meglévő, megmaradó terület

Farmgazdasági terület
- a város északi részén az egykori major területe
  Meglévő, megmaradó terület

- Kabókapuszta városrész délkeleti részének területe
  Meglévő, megmaradó terület

- Kabókapuszta városrész délkeleti részének területe
  Területfelhasználási átsorolású terület

Vízgazdálkodási terület
A város és térségének két jelentősebb vízfolyása a Cinca-Csíkgát patak, mely áthalad a településen, valamint a Sió-csatorna, mely a déli közigazgatási területi határt alkotja. Meghatározó vízfolyások, települési vízgazdálkodási területek az Enyingi-ér, a Józsefkúti árok, a tározó, a kabókai halastavak. Jelen terv ezen területeket – összhangban a megyei tervvel -, valamint a város nyugati részén elhelyezkedő 3 víztároló területét vízgazdálkodási területbe sorolta.

Természetközeli terület
A város területének vízfolyásokat, tározókat kísérő, védelem alatt álló legelő, mocsár, nádas művelési ágú területei természetközeli besorolásúak, melyet a hatályos tervek is akként tartalmaznak.

Beépítésre nem szánt különleges terület
- **Temető** Enying központi városrész Budai N. A. utca északi és déli részén, valamint Balatonbozsok Temető utca menti területén
  Meglévő, megmaradó terület

- **Szabadidőpark** Enying központi városrész, Semmelweis utca mentén, két területen
  Meglévő, megmaradó, be nem épített terület

- **Kegyeleti park** Balatonbozsok városrészen, a Kertalja utca meghosszabbításában lévő egykori temető területén
  Meglévő, megmaradó, be nem épített terület

- **Hulladékudvar** Fehérhegy délkeleti részén
  Meglévő, megmaradó, beépített terület

- **Rekreációs terület:**
  Alsótekeres és Balatonbozsok között a Józsefkúti árok menti területek
  Meglévő, megmaradó, be nem épített terület

  A Cinca patak keleti oldala menti területek a központi városrész területéig

Területfelhasználási átsorolású terület

- **Sportterület** Enying központi városrész sportpályájának, valamint Kabókapuszta sportelepépnek területe
  Meglévő, megmaradó terület

- **Vízmű**, Enying központi városrész Dózsa Gy. utca mente
  Területfelhasználási átsorolású terület

4.3.2. Tájrendezés, természetvédelem

A 82,78 km^2 közigazgatási területtel rendelkező település 5,98 km^2-nyi belterülettel, 74,39 km^2-nyi külterülettel, emellett 2,40 km^2-nyi zártkerttel rendelkezik.
A földrészletek döntő hányada, 80%-a szántó, mely 66 km^2-nyi területet jelent. A kivett területek közel 9,6 km^2-es területet foglalnak el, ez 12%-os arányt jelent.
A mezőgazdasági jellegű településen alacsony az erdő és fásított területek (4%), valamint rét és legelő területek aránya (3%).
A város belterületét összefüggő, helyenként az 50 ha nagyságot is meghaladó művelt parcellák határolják. Megközelítésüket a belterületi utak folytatásában kialakított mezőgazdasági utak hálózata biztosítja. A táblákat a feltáró utak mellett a vízfolyások és tavak rendszere tagolja. A tagoltság az igazgatási határ déli oldalán az erősebb.
A földrészletek felaprózódása Alsótekeres, Balatonbozsok és Leshegy környezetében, valamint az igazgatási határ keleti oldalán figyelhető meg.
A szántó művelési ágú területek minősége a központi belterülettől keletre és délnyugatra az átlagosnál jobb, az igazgatási határ déli oldalán az átlagosnál gyengébb.
Az erdők aránya az országos átlagnál jóval kisebb. Nagyobbnak tekinthető, összefüggő erdőterületek a vízfolyások, tavak mentén alakultak ki és maradtak fenn.

Védett területnek a Cinca-Csíkgát-patak és azt övező területek minősülnek, mint ökológiai folyosó, magterület, valamint tájképvédelmi terület övezete.
A tájkép védelmének alapelemei:

- a hagyományos tájhasználat megtartása,
- a gyepterületek (legelők, rétek) ne legyenek beépíthetők,
- új beépítésre szánt terület kijelölése csak a meglévő belterületekhez kapcsolódva, illetve a történelmi településszerkezethez igazodva az utcahálózat szerves folytatásaként történjen,
- új beépítésre szánt terület csak oly módon és nagyságban jelölendő ki, hogy ne változtassa meg a települések kialakult történeti karakterét,
- a tájban megjelenő, a település sziluettjét megváltoztató bel- vagy külterületi magas építmények elhelyezését kerülni kell,
- törekedni kell a hagyományos táj- és településszerkezet, az értékes táji elemek megőrzésére,
- a település eredeti térstruktúrájának megőrzése szükséges,
- a tájra, településre az értékes, hangsúlyos elemekre való szabad rálátás biztosítása.

A természeti területek mellett a maitól eltérő hasznosítás esetén pufferzónát kell kijelölni, ahol az új területfelhasználás hatásai olyan mértékűre csökkennek, hogy nem károsítják a védendő területeket.

A tájhasználatból adódóan a településen alacsony a védett és védendő területek aránya.

4.3.3. Zöldfelületi rendszer

Közparkok
- Batthyány-kastély körüli közpark (Cifra-kert)

- A Hősök-tere és a Szabadság tér parkja

A városközpont térségének jelentős zöldfelületi eleme a katolikus templom körüli, jelentős kiterjedésű templomkert.

A város belterületi zöldfelületeinek fejlesztési alapját a Cinca -Csíkgát-patak, az Enyingi-ér és a József-kúti árok vízfolyások és hol beszűkülő, hol kiszélesedő völgyük jelenti.

- A **Cinca–Csíkgát-patak** Balatonbozsok melletti szakasza mentén egy parti sétány kialakítását tartalmazza a terv.
  A Marosi út környezetében kiszélesedő, beépítetlen patakvölgy egy része gyep, a Marosi úttól délre eső része fás-bokros ligetes.
  A zöldfelületi rendszer részeként jelentős zöldfelületű intézmények kaphatnak itt helyet. A jelentős zöldfelületű intézmények olyan korlátozott közhasználatú (feltételekhez között) létesítmények, amelyek telepítésének, működtetésének alapfeltétele a jelentős arányú növényborítottság.
  E terület hasznosítása sportlétesítmények és a városlakók szabadidős ellátását biztosító szabadidőpark kialakításával javasolt. A szabadidőparki területen biztosítani kell a meglévő fás növényzet megőrzését és fejlesztését. Az építményeket úgy kell elhelyezni, hogy az értékes fák megmaradhassanak.

  A Cinca melletti, a belterülettől délre eső területek, a halastavak mente területeinek meg kell őrizni beépítetlenségét, zavartalanságát, ezért intenzív, nagy terheléssel járó hasznosítás ezeken nem javasolt.

- Az **Enyingi-ér** menti területek egy részét a terv zöldterületként tartalmazza.

- A **József-kúti-árok** kiszélesedő völgyét – a természeti területként érintetlenül hagyandó, a vízfolyást közvetlenül határoló gyepek és fásodott területeken kívül – szintén a közjólétet szolgáló jelentős zöldfelületű területként javasolja felhasználni a terv.

A települést határoló, illetve átszelő három vízfolyás környezetének zöldfelületi alakításával biztosítható a város észak-déli irányú átszellőzése, a táj- és a belterületi zöldfelületek összekapcsolása.

Balatonbozsokon a településrész közparkjaként a Fő utca – Gárdonyi utca által határolt területen, ma is játszótérként, sportterületként használt terület került kijelölésre. A terület fás szárú növényanyagát gazdagítani szükséges.

Jelentős zöldfelületű létesítmények a sportterületek és a temetők, ezeken a területeken a zöldfelület dominál.

Új temető számára a Budai Nagy Antal út Rákóczi útra kivezető szakasza mellett került terület kijelölésre.

A zöldfelületi rendszer vizuálisan fontos elemei a közlekedési területek teresedéseiben kialakítható fásított terek. Ahol a közlekedés biztonsága lehetővé teszi, törekedni kell az egyébként hasznosíthatatlan területek fásítására.
A foltszerű zöldfelületi elemeket a vonalszerű elemek kapcsolják rendszerré. Ilyen vonalszerű elemek az utcai fasorok, amelyek esztétikai és kondicionáló szerepe nagy.
Az új lakóterületi utcákat úgy kell megépíteni, hogy a sorfák is elültetésre kerüljenek az útépítési elemekkel egyidőben.
A gyűjtőutak és az országos utak fásítását egységes fasorként, városi beruházásban javasoljuk megvalósítani. A kisebb forgalmú lakóutcák fásításában a lakók egyedi kezdeményezéseit is fogadni lehet, itt gyümölcsfák is ültethetők.

A külterületi zöldfelületi elemek a vízfelületek, a gyepterületek és az erdőterületek.
A Cinca – Csíkgát patakon kívül a Sió egy szakasza és a Leshegy melletti vízfolyás található a külterületen. Mindkét vízfolyás kísérő növényzete a védett területek közé tartozik.

A város külterülete – a jó mezőgazdasági adottságok miatt – erdőkben szegény.
A termőterületek csekély mértékű csökkentésével legalább a főbb mezőgazdasági utak mellett erdősítés javasolt. Az erdősávok a táj vizuális – esztétikai gazdagítását, a termőföld védelmét, a mikroklíma javítását eredményezik, élőhelyül szolgálnak a kisemlősöknek, madaraknak, a táj ökológiai gazdagodásában részt vesznek.

4.3.4. Örökségvédelem

Az épített környezet és a természeti értékek védelme

2018. évben megalkotásra került a településkép védelméről szóló rendelet és a város elkészítette településképi arculati kézikönyvét. A város területének főbb intézményei, így pl. a kastély, a templomok építménye, valamint a köztéri alkotások kerültek elsősorban itt védelem alá helyezésre. Népi építészeti emlék nem áll védelem alatt. A védett értékek a 64. számú út mentén helyezkednek el.

Országos védelem alatt álló értékek

Műemlék:

- Batthyány kastély (1474/58 hrsz)
- Nepomuki Szent János Római Katolikus templom, 2295/1 hrsz.

Régészeti érték:

- 1. lelőhely. Balatonbozsok (Vályogvető, Téglagyár, Homokbánya) (21825)
- 2. lelőhely. Sport köz 3. (21827)
- 3. lelőhely. Leshegy (21828)
- 4. lelőhely. Petőfi u. 61. (Várdomb) (21829)
- 5. lelőhely. Balatonbozsok, Gárdonyi Géza u. É-i vége (78841)
- 6. lelőhely. Kabókapuszta (21826)
- 7. lelőhely. Lehel utcától északra (92677)
- 8. lelőhely. Dózsa György út (96079)
- 9. lelőhely. Páta (96393)
- 10. lelőhely. Tisztavízi-puszta (98061)
- 11. lelőhely. Szennyvíztisztító

Ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetének határa:
Ökológiai hálózat magterület övezetének határa:
Tájképvédelmi övezet területe:
- a Cinca-Csíkgát patak menti területek

Helyi értékvédelem

Meglévő helyi építészeti értékek:
- Akócs malom, 2262 hrsz.
- Árpád szobor, 2293 hrsz.
- Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola, 1304 hrsz.
- Enyingi Szirombontogató Óvoda (korábban Schikker kúria), 39 hrsz.
- Evangélikus templom, 2010 hrsz.
- Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Enyingi Tagintézménye (korábban Landy-ház), 538 hrsz.
- Feszület, 269 hrsz.
- Református templom, 782 hrsz.
- Balatonbozsok, ravatalozó, 236 hrsz.
- Római katolikus temetőben lévő temető kápolna, 2260 hrsz.
- Szent Györgyi Albert mellszobra, 1474/45 hrsz.
- Szent Orbán szobor (Öreghegy), 0160 hrsz.
- Tornyos Iskola, 269 hrsz.
- Turul emlékmű, 2293 hrsz.

4.3.5. Közlekedés

A város hazánk egyik legjelentősebb közlekedési tengelye közelében fekszik. A Budapest – Balaton irányt összekötő M7 jelű gyorsforgalmi út és az azzal párhuzamos 7. számú I. rendű főút, valamint a fővárosból a Balaton északi és déli partjára tartó vasútvonalak egyaránt a település északi területeihez közel futnak. A 7. számú I. rendű főúthoz körforgalmú csomóponttal kapcsolódó, északnyugat- délkeleti irányú, 64. számú Enying-Simontornya országos II. rendű főút egyben a város közúti közlekedési gerince is.
Mivel a felülvizsgálat során a területhasználat alapvetően a mai használathoz képest nem fog változni, ezért várhatóan nem lesz jelentős, mérhető forgalomnövekedés, vagy forgalom csökkenés, ugyanakkor a jelenleg folyó beruházások eredményeképpen jelentős minőségi javulás várható.
A tervezett közúthálózati fejlesztések következtében nem változik az egyes utakra jutó forgalom nagysága és összetétel. A meglévő, kialakított járműtároló egységek felhasználásával, a hatályos rendezési tervben jelölt járműtároló egységek kialakításával a parkolás az egyes területegységeken megoldott, megoldható. A jelenleg folyamatban lévő közlekedésépítési beavatkozások, illetve a tervezett módosítások következtében a hatályos rendezési tervben szereplő gyalogos, és kerékpáros hálózat kiteljesedik.

Külső közlekedési kapcsolatok
Ma a település külső közlekedési kapcsolatait az alábbi országos közlekedési vonalak biztosítják:

Légi közlekedés
Enying város területe légi közlekedéssel közvetlenül nem érintett. A légi közlekedési elemek a tervezés során felmerülő közlekedési fejlesztéseket nem befolyásolják. A térség légi közlekedéssel történő feltárásában a terv távlatában változás nem várható.
Vízi közlekedés
Enying városa szűkebb térségében lévő vízfelületek vízi közlekedésre nem alkalmas, így vízi közlekedéssel a település közvetlenül nem érintett. A térségben a legközelebbi belvízi hajózással érintett vízfelület a 7 km-re lévő Balaton, ám a balatoni hajózásnak nincs közvetlen hatása Enying városára.

Vasúti közlekedés

- **A 49. számú Lepsény–Mezőhídvég vasúti mellékvonal**, mely belemetsz a város beépített és beépítésre szánt területébe. A vonatpótló autóbuszok közlekedését 2017-ben megszüntették. Ezt a vasúti mellékvonalat a megyei TrT megszüntetésre javasolta, a megyei szerkezeti terven a vonal már vasúti vonalként nem szerepel. A jelen településrendezési tervi felülvizsgálat során – kapcsolódva a Fejér Megyei TrT ezen vasútvonallal kapcsolatos elhatározásához – megszüntetendő, megszűnt vasútvonalként vettük figyelembe. A vasútvonal Enying városrész beépített és beépítésre szánt területére eső még meglévő szakaszát már nem kötöttpályás közlekedési területként vettük figyelembe. Ezzel már a hatályos településrendezési terv sem számolt. Ma a vonal kizárólag gazdasági használatú. A vonal kiváltásának anyagi bázisa nem áll rendelkezésre, így kiváltásának nincs realitása. A mennyiben a város mégis fontosnak tartja a település K-i oldali gazdasági területeinek iparvasúttal történő kiszolgálását, úgy a jelen felülvizsgálat során a település beépített és beépítésre szánt szakaszának elkerülését biztosító szakaszt továbbra is szerepeltetjük.

Közúti közlekedés

Főutak

- **A 7. számú, Budapest-Székesfehérvár-Letenye I. rendű főút** külterületi kiépítettségű szakaszához közvetlenül kapcsolódik Alsótekeres városrész a Cseresznye utcával. Az útcsatlakozás nem rendelkezik kanyarodó sávokkal, nincsenek sebesség csökkentő intézkedések, a konfliktuspontnak nincs közvilágítása és az itt elhelyezett buszmegállók között nincs kijelölt, megvilágított gyalogátkelőhely.
- **A 64. számú Simontornya-Enying II. rendű főút**. Továbbra is ennek a főútnak a települési átkelési szakaszai a bozsoki és az enyingi városrészek közlekedési gerince. Ennek települési átkelési szakaszait Bozsok városrészen Fő utcának, Enyingen Vár utcának, Kossuth Lajos utcának és Rákóczi Ferenc utcának nevezik.

Mellékutak

- **A 6401. jelű Enying-Siófok országos mellékút,** összekötő út települési átkelési szakasza a Bocskai utca, Semmelweis Ignác utca, Marosi utca nevet viseli.
- **A 6404. jelű Enying-Lajoskomárom országos mellékút**, összekötőút, melynek települési átkelési szakaszait Enyingen Hősök terének és Vas Gereben utcának, Kabókapuszta városrészben Juhász Gyula utcának hívják.
- **A 64106. jelű Leshegy országos mellékút**, bekötőút kapcsolja a Leshegy városrészt a 6404. jelű úthoz. A bekötőút elnevezése itt Leshegy-Ófalu utca.

Települési mellékút

- Az országos közúthálózatot a hatályos településrendezési terv szerint a településrészek közötti közvetlen közlekedési kapcsolatot biztosító **Alsótekeres-Bozsok** közötti települési mellékút, településközi út egészítheti ki, mely a Józsefkúti-árok vonalán átvezető út kiépítésével jöhet létre. jelen felülvizsgálat során ennek a kapcsolatnak a kiépítését továbbra is fontosnak tartjuk.

Kerékpáros közlekedés

- Enying centrumában a 64. számú főút települési átkelési szakaszán a Kossuth Lajos utcában a főúti burkolaton kétoldali kerékpársávot jelöltek. Ez a helyi jelentőségű kerékpárút ma még nem csatlakozik más kerékpáros hálózathoz.

Az országos közlekedéshálózati elemekben a közeljövőben várható fejlesztések, módosítások nem változtatják meg azok vonalazását. Mivel ezeknek a közutaknak a települési átkelési szakaszai képezik a belső közlekedési hálózat fő gerincét, így a település közúthálózatában a gyorsforgalmi út kiépítéséig nem várható jelentős változás.

Belső közlekedési hálózat

Főutak:

- A hatályos településrendezési tervi megállapítások szerint a 64. számú Enying-Simontornya II. rendű főút megtartja főúti szerepét.
  Az országos úthálózatból a hatályos településrendezési tervben már ma is szereplő tehermentesítő szakasz megvalósulását követően az országos úthálózatból kizáródó útvonalegyüttest, illetve a folytatásában lévő Rákóczi utca, illetve a Fő utca érintett szakaszait továbbra is főútként vesszük majd figyelembe. A hatályos településrendezési tervben megfogalmazottak szerint az országos úthálózatból kizáródó szakaszokon olyan útépítésre, olyan keresztmetszeti módosításokra van szükség, amelyek forgalomcsillapító hatásúak, kialakításuk szolgálja a település mindennapi életét, hisz a település fő közlekedési gerince továbbra is ez az útvonalegyüttes marad. Ez a megállapítás ma is helytálló és a felülvizsgálat során ezt kívánjuk tovább vinni.
- A 7. számú I. rendű főút esetében az Alsótekeresről kicsatlakozó Cseresznye utcánál a meglévő külső közlekedési kapcsolatoknál leírt közlekedési konfliktusok megszüntetése többnyire forgalomtechnikai beavatkozásokat kíván. Amennyiben a beavatkozás többlet közlekedési területet igényel, úgy azt a majdan készülő szabályozási tervben a konkrét kisajátítási terv szerint lehet és kell szerepeltetni. A csomópont átalakításának rendezési tervi vonzatainál mindenképpen szükséges a szomszédos Balatonvilágos településsel a szoros együttműködést kialakítani, hiszen a főút területe még az ő közigazgatási területükre és ezzel együtt a Siófoki járás területére, és így Somogy megye közigazgatási területére esik.

Országos mellékutak városi átkelési szakaszai:

- A 6404. jelű Enying-Lajoskomárom összekötőút átkelési szakaszát továbbra is országos mellékútként vettük figyelembe. A jelen felülvizsgálat során a településrendezési terv jóváhagyását követően készített, a Hősök terére készített tervet vesszük figyelembe.
- A 6401. jelű Enying-Balatonszabadi összekötőút átkelési szakaszát a hatályos településrendezési tervben meghatározott paraméterekkel vesszük figyelembe.

- A 64106. jelű Leshegy országos mellékút, bekötőút esetében is a hatályos terv a mérvadó.

Gyűjtőutak:
Az előzőekben meghatározott országos fő- és mellékutak átkelési szakaszából álló közúti gerinchálózatot az alábbi gyűjtőút-hálózat egészíti ki:

- A hatályos településrendezési terv szükségesnek tartotta és jelölt is a Cinca pataktól Ny-ra eső területen egy gyűjtőúti vonalat. Mivel ez az út képes a mai főút átkelési szakaszának némi tehermentesítésére, így a felülvizsgálat során továbbra is gyűjtőúti ranggal vesszük figyelembe.
- A Dózsa György u. – Zalka Máté u. – Marosi u. útvonalegyüttes vonalán kialakuló gyűjtőúttal továbbra is számolunk jelen tervben készítése során. Ez az út a bozsoki terület és az öreghegyi területek közötti olyan közvetlen közúti kapcsolat biztosítását jelenti, mely a főút igénybevétele nélkül megvalósulhat. Ez az út gyűjti össze az öreghegyi, a Ló-mezei-dűlői, a Bozsoki-határra-dűlői lakóterületek forgalmát is. Ezenkívül a Cifra-kert és Hunyadi János utcák között létrejövő központi vegyes területfelhasználású területegység Ny-i oldali közlekedési feltárását is ez az út tudja hosszú távon biztosítani az esetben, ha megfelelő számú és minőségű híd készül a Cincán.
- Továbbra is úgy tervezzük, hogy gyűjtőúti szintre szükséges kiépíteni a Török Bálint utcát, mely közvetlen közúti kapcsolatot adhat a 64. sz. főút település elkerülő szakaszához. Ez az út határolja majd É-ról a Kossuth L. úttól K-re eső sűrű beépítésű vegyeshasználatú utakkal szabályozott régi városmagot.
- A hatályos rendezési tervben is gyűjtőútként jelöli a Kinizsi Pál utca – Bocskai István utca – Liszt Ferenc utca útvonalegyüttest, melynek kialakítására kisebb beavatkozások már megtörténtek. Ez az út kapcsolja össze a Kossuth L. út két oldalán kialakítandó központi vegyes területeket, ad ezeken a területen keresztül kapcsolatot az öreghegyi rész és a főút tervezett elkerülő szakasza között.
- A hatályos településrendezési terv az Enying településrész D-i oldalán az iparterület feltárására a ma meglévő út vonalát jelölte gyűjtőútként a 64. sz. főúttól /a Kossuth major térségétől/ a vasút szintbeni keresztezésével a 6404. sz. összekötőútig. Később ezen út folytatásában alakítható ki a majdani fehérhegyi üdülőterületet feltáró út is. A felülvizsgálat során ezt a vonalat szándékozunk továbbra is gyűjtőútként szerepeltetni.

4.3.6. Közműellátás

A terv készítése során nem kerülnek kijelölésre olyan újabb beépítésre szánt területek, melyeket a korábbi tervek ne tartalmaztak volna. Mindezekből következik, hogy a közmű-üzemeltetők felé a korábban jóváhagyott fejlesztési tervekben jelölteken túli többlet igény nem keletkezik, viszont az egyes fejlesztési ütemek végrehajtásakor, – egyes esetekben azt megelőzően – a már korábban jelzett, még végre nem hajtott közműfejlesztéseket meg kell valósítani, illetve a forrás oldalról, vagy a fogadó oldaláról meg kell vizsgálni, hogy a kapacitások – már, vagy még – rendelkezésre állnak-e.
A település az infrastrukturális elemek elérhetősége szempontjából az országos átlagnak megfelelő adottságú. A településen az alábbi közművezetékekre lehet rácsatlakozni: ivóvíz, szennyvíz, földgáz, elektromos energia, hírközlés, műsorszórás.
A város közigazgatási területét átszeli a Cinca patak, mely a felszíni vizeknek a természetes befogadója.

Enying lakósságának száma az elmúlt években /az elmúlt 10 évben/ az infrastrukturális elemek szempontjából jelentősen csökkent, illetve egyes időszakokban stagnált és a terv távlatában sem számolunk jelentős növekedéssel.

Vízellátás
A város teljes területén, az összes különálló városrészben az ivóvíz ellátást biztosító közműhálózat kiépítésre került, az ivóvíz ellátás közvezetékről biztosítható.
A település saját ivóvíz bázissal rendelkezik, Az ivóvíz ellátást három vízmű biztosítja:
- Enying-Balatonbozsoki Vízmű (sérülékeny vízbázis). Vízbázisa 4 db mélyfúrású kút,
- Kabóka-Leshegy Vízmű vízbázisa a Kabókapusztai sportpálya szomszédságában üzemelő 1 db mélyfúrású kút,
- Alsótekeresi a Dunántúli Regionális Vízmű Gamásza pusztáról jövő vezetékről kapja az ellátást.

Szennyvízelvezetés
Enyingen, a 2014. évben kezdték meg szennyvízcsatorna beruházást. A már régebben csatornázott utcák átkötése az új szennyvíztisztító telepre 2015. május 8-ig megtörtént, az új tisztító telep próbaüzemi időszaka 2015. szeptember 30-ig lezárult.

Felszíni vízelvezetés
Vízrajz
A települést és tágabb térségét érintő folyók, vízgyűjtők, vízfolyások, belvízcsatornák közül két jelentősebb vízfolyás:
- A Cinca- Csíkgát patak, mely áthalad a településen,
- A Sió- csatorna, mely a déli közigazgatási területi határt alkotja.

Enying városában felszíni vizek és a csapadékvizek befogadói a közigazgatási területen lévő vízfolyások, települési vízgazdálkodási területek:
- Cinca – Csikgáti patak, kezelője a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság. A vízfolyás jelenleg rendezetlen a belterületi szakaszok elnádasodtak, hulladékkal telítettek.
- Enyingi ér,
- Józsefkúti-árok,
- Kovácstanyai árok.
- Csíkgáti árok
- A település közigazgatási területén található jelentősebb állóvizek:
    - az enyingi völgyzárógátas tározó rendszer a Cinca- Csíkgát patakon,
    - az Úsztatói mellékág,
    - a Csíkgáti árkon/Tisztavíz patak/ lévő Kabókai halastavak.
    - Enyingi tározó,
    - Úsztatói mellékág,
    - Kabókai halastavak.

Csapadékvíz elvezetés
A felszíni adottságok, terepviszonyok és vízrajzi elhelyezkedéséből adódóan a csapadékvíz elvezetés a város közigazgatási területén változatos. A felszínre jutó csapadékvizek fontosabb befogadója a fent felsorolt természetes és mesterséges vízfolyások és tavak.
A csapadékvíz elvezető rendszer mindenütt a meglévő közterületen halad, illetve haladhat

Energia ellátás
Enying városa az energia és hírközlési közművek szempontjából jól közművesített település. Villamos energia hálózata szinte teljes egészében oszlopon van, földkábel elvétve fordul elő. Távközlési alépítmények, illetve légvezetékek az egész települést behálózzák. Gázvezeték hálózattal a város rendelkezik.

Elektronikus hírközlés, műsorszórás
Távbeszélő ellátás
Enying városában a távbeszélő hálózatot mára már teljesen kiépítették. Valamennyi mobiltelefon és hírközlési szolgáltató 100 százalékos lefedettséggel rendelkezik, így jó minőségű szolgáltatást képesek nyújtani. A különböző mobil technológiákon és vezetékes hálózati rendszereken alapuló hírközlési szolgáltatások jelentős részét a Magyar Telekom Nyrt. végzi. A település a 22-es körzetszám révén csatlakozik az országos és nemzetközi távhívó hálózatba. Az internet elérés biztosított, az elérési sebesség megfelelő.

Műsorszórás
Enying városában már korábban kiépítették és azóta is működtetik a kábel TV hálózatot. A kiépített infrastruktúra alkalmas a szélessávú informatikai adatszolgáltatásra. A településen minden mobilszolgáltató elérhető és a hálózatok biztosítják a HSPA alapú mobil adattovábbítást, mely lehetővé teszi a mobil internet szolgáltatást.

Kommunális hulladék
Enyingen a szilárd háztartási hulladékot rendszeresen gyűjtik, és a kommunális hulladék elszállítása a településen megoldott. 2012 május 16-án átadták lakósági használatra a hulladékudvart. A hulladékudvar a Kabókapusztára vezető út mentén található, címe:8130 Enying, 0115/2. A kommunális és a szelektív hulladék gyűjtése, kezelése megoldott. Enying városában és térségében gyűjtését és elszállítása előre kiadott terv és ütemezés szerint történik.

4.3.7. Környezetvédelem

Levegőtisztaság-védelem
Az ország területét a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelete a légszennyezettség mértéke alapján a környezetvédelmi és a közegészségügyi hatóság javaslatának figyelembe vételével zónákba, valamint zónacsoportokba sorolja. Enying város nem tartozik a rendeletben kijelölt városok közé.
A település déli részén lévő ipari területen működő műtrágyagyártó üzem, az EuroChem Agro Hungary Kft. (Kossuth major, 041/6 hrsz.) esetében a veszélyességi övezet határának megállapítása volt szükséges.

Vízvédelem
A város közigazgatási területét hidrogeológiai vízbázis nem érinti. A felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabály alapján érzékeny területnek minősül.
A város területén állandó vízfolyás a Cinca-Csíkgát-patak.

Földvédelem, talajvédelem
A területen nyilvántartott ásványvagyon, lejegyzett bányatelek nincs. 2017. évben agyag, kőzetliszt, homok, márga nyersanyagokra kutatási engedélykérelem került benyújtásra.
Fejér megye 1980-as felszínmozgás-veszélyességi kataszteri térképe a város belterületétől délre eső egyes területrészeit felszínmozgások által potenciálisan veszélyeztetett területek közé sorolta (a térképen narancssárga színnel jelölve). A Balatonbozsok melletti területrész aktív felszínmozgás-veszélyes területek közé került besorolásra (a térképen piros színnel jelölve). A Bányafelügyelet megállapította, hogy a korábbi aktív területek stabilizálódtak és a továbbiakban felszínmozgások által csak potenciálisan veszélyeztetett területként kell azokat figyelembe venni.

Hulladékgazdálkodás
A beépítésre szánt területen kötelező a hulladékelszállítás a községi rendszer keretében, vagy saját szervezésben lerakó, vagy ártalmatlanító helyre.

Szennyvízelvezetés
A beépítésre szánt területen kötelező a szennyvízcsatorna rákötés, amennyiben a részletes övezeti előírások másként nem rendelkeznek.

4.3.8. Védőterületek

Közlekedési létesítmények védőterülete

gyorsforgalmi utak tengelyétől mért	100,0-100,0 m, valamint 250-250 m
országos főutak külterületi szakaszának tengelyétől mért	50,0 – 50,0 m
országos mellékutak külterületi szakaszának tengelyétől mért	50,0 – 50,0 m

Vízgazdálkodási területek védőterülete

kizárólagos állami tulajdonú vízfolyás	6,0-6,0 m széles parti sávja

Közművek védőterülete

föld feletti szabadvezeték esetében a vezeték tengelyétől mért

20 kV-os elektromos vezeték	7,0 - 7,0 m külterületen, 4,5 – 4,5 m belterületen
120 kV-os vezeték	18,0-18,0 m
400 kV-os vezeték	40,0-40,0 m

A telkeket érintő szennyvíz gerincvezeték, ivóvíz gerincvezeték, távbeszélő földkábel, optikai vezeték mellett építmény 2,0-2,0 m távolságon belül nem helyezhető el.

Gázvezeték védőtávolsága a csőtengelytől mérten:

nagynyomású gázvezeték:	28,0 - 28,0 m
nagyközépnyomású gázvezeték (Alsótekeresnél):	30,0-30,0 m
nagyközépnyomású gázvezeték (Lajoskomáromhoz):	9,0-9,0 m
nagyközépnyomású gázvezeték (enyingi gázfogadóhoz):	5,0-5,0 m.

Régészeti lelőhely építési tevékenységgel történő érintése feltételekhez kötött.

A temető védőterülete, a telekhatártól számított 50,0 m széles területsáv. A védőterületen belül kegyeletsértő, a temető működését zavaró építmény nem építhető.

Település védőterülete a település védendő területének határától mért 500 m széles területsáv. A védőterületen belül állattartó épület korlátozásokkal építhető

4.3.9. Korlátozások

Enying várost az Országos Ökológiai Hálózat magterületének övezete és az Országos Ökológiai Hálózat Ökológi ai folyosójának övezete érinti a vízfolyások mentén. Az ökológiai hálózat magterületének övezetében és ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület csak a jogszabályban előírt feltételek teljesülése esetén jelölhető ki.

A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete a település területének jelentős részét fedi. Az övezetben új beépítésre szánt terület csak a jogszabályban előírt feltételek teljesülése esetén jelölhető ki.

A jó termőhelyi adottságú szántók övezete a település délnyugati területeit fedi. Az övezetben új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a jogszabályban előírt feltételekkel engedélyezhető.

Az erdők övezete a település erdőterületeit fedi, melyek 95%-át erdőterület területfelhasználási egységben kell megtartani.

A tájképvédelmi terület övezet a település déli területeit érinti. Az övezetben a tájképi egységet, a hagyományos tájhasználat fennmaradását, valamint a tájba illesztést biztosítani kell.

A nagyvízi meder övezete a Sió csatorna mentén érinti a települést. Az övezetben új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete a település területének döntő részét fedi. Az övezetben a háztartási méretű kiserőművek kivételével naperőmű nem létesíthető.

A borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet a település egészét érinti. Az övezetben kerülni kell a beépítésre szánt területek és a mezőgazdasági birtokközpontok kijelölését

A rendszeresen belvízjárta terület az igazgatási határ északi része és Enying központi városrész közötti, vízfolyás menti területe.

Felszínmozgások által potenciálisan veszélyeztetett terület az Enying központi városrésztől délre eső, a 6404 jelű országos mellékút menti terület.

Régészeti lelőhely:

- 1. lelőhely. Balatonbozsok (Vályogvető, Téglagyár, Homokbánya) (21825)
- 2. lelőhely. Sport köz 3. (21827)
- 3. lelőhely. Leshegy (21828)
- 4. lelőhely. Petőfi u. 61. (Várdomb) (21829)
- 5. lelőhely. Balatonbozsok, Gárdonyi Géza u. É-i vége (78841)

- 6. lelőhely. Kabókapuszta (21826)
- 7. lelőhely. Lehel utcától északra (92677)
- 8. lelőhely. Dózsa György út (96079)
- 9. lelőhely. Páta (96393)
- 10. lelőhely. Tisztavízi-puszta (98061)
- 11. lelőhely. Szennyvíztisztító

A temető védőterülete, a telekhatártól számított 50,0 m széles területsáv. A védőterületen belül kegyeletsértő, a temető működését zavaró építmény nem építhető.

Település védőterülete a település védendő területének határától mért 500 m széles területsáv. A védőterületen belül állattartó épület korlátozásokkal építhető

A közúti zaj határérték vonala és a zaj szempontjából figyelembe vett közút által határolt területen zaj ellen védendő épület zajvédő műszaki megoldások alkalmazása nélkül nem építhető.

A veszélyességi övezet határa a Rákóczi F. út menti gazdasági területeket érinti.

Műemléki környezet a műemlék építmények meghatározott környezete.

Közút védőövezete a gyorsforgalmi út 250-250 és 100-100, a főút és országos mellékút tengelyétől mért 50-50 m széles sáv.

Közművezetékek védőövezete, az elektromos légvezeték meghatározott biztonsági övezete, a gázvezeték meghatározott biztonsági övezete, a termékvezeték meghatározott biztonsági övezete.

5. Melléklet

A megalapozó vizsgálat és az alátámasztó javaslat tartalmi követelményei

Tartalomjegyzék a

314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet alapján

az Enying város településfejlesztési koncepciójának és településrendezési terveinek (településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv) felülvizsgálatához[1]

Megalapozó vizsgálatok tartalma:

Tervezési program, módosítási célok és módosítással érintett területek meghatározása
Vizsgálati megállapítások az érintett területekre
- hatályos területrendezési tervek előírásai és velük való összefüggések vizsgálata
- a hatályos településrendezési tervek előírásai
- hatályos településfejlesztési döntések és településrendezési eszközök bemutatása
- az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere
- területhasználat, területfelhasználás vizsgálata
- beépítési jellemzők
- táji, természetvédelmi jellemzők, adottságok vizsgálata
- zöldfelületi rendszer vizsgálata
- örökségvédelem, épített környezet értékei
- közlekedés, közműellátás
- környezetvédelem
- védőterületek, korlátozások

Helyzetelemző munkarész
Helyzetértékelő munkarész
Változtatások
- szerkezeti, szabályozási változások (Zöld Város Program által határolt terület, Ipari park helyei)
- beépítési változások, ütemezések
- zöldfelületi változások, ütemezések
- közlekedési, közművi változások

A módosítások hatásai
- településképre, beépítésre gyakorolt hatás
- örökségvédelmi elemekre gyakorolt hatás
- közlekedési, közművi rendszerekre gyakorolt hatás
- tájrendezésre, környezetalakításra gyakorolt hatás
- területi mérleg, területrendezési tervekkel való megfelelés igazolása
- biológiai aktivitásérték teljesülésének igazolása"

Az előzetes tájékoztató eljárásban szerepeltek:
az átfogó településrendezési feladatok az alábbiak:

---

[1] (2a) Az 1. és a 2. mellékletben meghatározott tartalmi elemek részletezettségét az önkormányzati főépítész írásban határozza meg.

1

- a településfejlesztési koncepció felülvizsgálata
- a településszerkezeti terv felülvizsgálata
- a helyi építési szabályzat és szabályozási terv felülvizsgálata

a részletes településrendezési feladatok az alábbiak:

- a helyi értékvédelem, a védendő építmények szabályozásának felülvizsgálata
- Leshegy lakóterületként történő rendezése
- Kabókapusztán gazdasági terület kijelölése, illetve felülvizsgálata és a volt református temető helyén való elhelyezése
- Enying Sportpálya és Alsótekeres között kerékpárút létesítése
- Hősök tere csomópont felülvizsgálata
- a Marosi utca menti tervezett telekalakítás átvezetése és a Zöld város beruházás (Városközpont) figyelembe vétele
- a Szabadi utca folytatásában lévő földrészletek beépítésre szánt területté minősítésének vizsgálata
- a Fő utca mentén kijelölt parkolási területek felülvizsgálata
- a falusias lakóterületen garázs elhelyezhetőségének vizsgálata a közterület felé eső telekrészen
- (farm)gazdasági központok kijelölése a külterületen, így a 080/5,6,7,14 hrsz.-ú területeken
- az ún. Öreg-hegy szabályozásának felülvizsgálata a megjelent lakófunkció figyelembe vételével
- a fejlesztési dokumentációk figyelembe vétele, rendezési tervbe illesztése, úgymint:
  - tervezett kerékpárút
  - tervezett uszoda
  - vízkárelhárítás terv (Cinca mellett szervízút biztosítása)
  - integrált településfejlesztési stratégia
  - 0194/3 hrsz.-ú ingatlan fejlesztési céljának meghatározása
  - Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola területbővítése
  - 7701/1 és 085 hrsz-ú ingatlanok ipari park kialakítására vonatkozó felülvizsgálata
- az ún. Józsefkúti árok megközelítésének biztosítása
- tervezett elkerülő út megtartása
- a Fő utca utcaképének egységesítésére vonatkozó előírások kidolgozása
- a magasabb rendű jogszabályokkal harmonizáló helyi építési szabályzat kidolgozása

Enying, 2018. 06. 20.

.....
Csernyus Lőrinc főépítész

2